

vergaderjaar 2020–2021

35 570 IX Vaststelling van de begrotingsstaat van het Ministerie van Financiën (IXB) en de begrotingsstaat van Nationale Schuld (IXA) voor het jaar 2021

Nr. 2

MEMOIRE VAN TOELICHTING
Ontvangen 15 september 2020

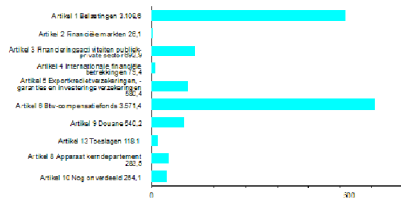
INHOUDSOPGAVE

Gesamde uitgaven en ontvangsten	3
A. Artikelsgewijze toelichting bij het begrotingswetsvoorstel	5
B. Artikelsgewijze toelichting bij de begrotingsartikelen	8
1. Leeswijzer	8
2. Beleid agenda	12
2.1.1. Beleidsprioriteiten	12
2.1.2. Overzicht doornemaatregelen	30
2.2. Belangrijke beleidsmatige mutaties	37
2.3. Overzicht nietjuridisch verplichte uitgaven	44
2.4. Strategische Doelstellingen Agenda	45
2.5. Overzicht risicoregelingen	49
3. Beleid artikelen (Financiën)	74
3.1. Artikel 1: Belastingen	74
3.2. Artikel 2: Financiële markten	96
3.3. Artikel 3: Financiële activiteiten publiek-private sector	100
3.4. Artikel 4: Internationale financiële betrekkingen	112
3.5. Artikel 5: Exportkredietverzekeringen, -garanties en investeringsrederingen	120
3.6. Artikel 6: Reunionspensioenfonds	124
3.7. Artikel 9: Douane	130
3.8. Artikel 15: Toeslagen	139
4. Niet-beleid artikelen	140
4.1. Artikel 8: Apparatuur en departement	148
4.2. Artikel 10: Hoger onderwijs	150
5. Beleid artikelen (Nationale Schuld)	121

5.1	Artikel 11 Financiering en welzijn	151
5.2	Artikel 12 Kasbeheer	157
6.	Bijlagen	161
	Bijlage 1: ZBC's en RWT's	161
	Bijlage 2: Verduidelijking hoofdstuk	162
	Bijlage 3: Moties en toezeggingen	162
	Bijlage 4: Toelichting op de Strategische Visie	277
	Agenda	277
	Bijlage 5: Lijst van afkortingen	277

GESAMT EINGABEN EN ONTVANGSTEN

Figuur 1 Gesamte uitgaven IX Financien verdeeld over beleidsartikelen en niet-beleidsartikelen (bedragen x € 1 mln.). Totaal € 9.264,6 mln.

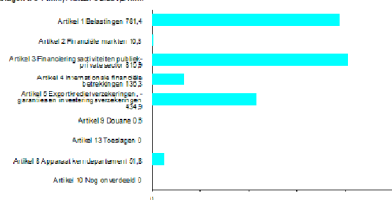
Figuur 2 Gesamte ontvangsten IX Financien (bedragen x € 1 mln.). Totaal € 154.369,1 mln.

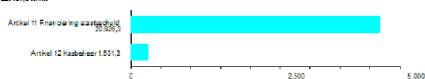
Figuur 3 Gesamte belastingontvangsten IX Financien verdeeld over beleidsartikelen en niet-beleidsartikelen (bedragen x € 1 mln.). Totaal € 154.137,9 mln.

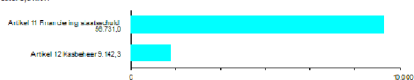
Figuur 4 Overzicht van de belastingontvangsten IX Financien, verdeeld over beleidsartikelen en niet-beleidsartikelen (bedragen x € 1 mln.). Totaal € 2.291,2 mln.

Figuur 5 Gezamenlijke uitgaven IX Nationale Schuld, verdeeld over beleidsartikelen (bedragen x € 1 mln.). Totaal € 22.497,6 mln.

Figuur 6 Gezamenlijke ontvangsten IX Nationale Schuld, verdeeld over beleidsartikelen (bedragen x € 1 mln.). Totaal € 65.093,3 mln.

**A. ARTIKEL 96WETZ TOELICHTING BIJ HET
BEGROTINGSWET VOORSSTEL**

Artikelen 1, 2 en 3

De begrotingen tellen af in onderdeel A bij van de Rijksbegroting, worden vuz
grind van artikel 13, eerste lid, van de Grondwet 1916 als afnem-
derlijk bij de wet vastgesteld.

Het wetsvoorstel stelt ertoe om de onderhavige begrotingen staten voor
het aangegeven jaar vast te stellen.

Alle voor dit jaar vastgestelde begrotingen wetten tezamen vormen de Rijks-
begroting voor dat jaar. Een toelichting bij de Rijksbegroting als geheel is
opgenomen in de Miljoenennota.

Met de vaststelling van deze wetsartikelen worden de uitvoeren, verplichtin-
gen en de ontvangsten vastgesteld. De in de begrotingen tellen
opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie
van toelichting (vervaldit (de aangenomen begrotingsvervalding)).

Artikel 4

A

Met dit voorstel wordt er een zogenaamde niet-departementale begroting
aan de rijksbegroting toegevoegd. Het gaat om de begroting van het
Nationaal Groeifonds (NGF). Deze aanpassing is, conform artikel 740 van
de Grondwet, ter voor overleg aan de Algemene Rekenkamer
voorgelegd. De Algemene Rekenkamer heeft op 21 augustus 2020 gerespondeerd
met mogelijke alternatieven en aandachtspunten voor het NGF. De
Algemene Rekenkamer oordeelt dat de opzet van het NGF om een begro-
tingsfonds met een instellingswet vraagt, omdat het doel is om meerjarig
middelen op te lijken en uitvoeren in bepaalde jaren, om te reguleren
en gelijkmatig over de jaren zijn verspreid.

De reden waarom er is gekozen voor een niet-departementale begro-
ting is om een instellingswet voor een begrotingsfonds is noodzakelijk
doordat de snelheid waarmee het NGF wordt geïntroduceerd. Het is mogelijk
van een instellingswet voor een begrotingsfonds op basis van artikel 211
van de GrW 1916 is geleid op de gebruikelijke doorlooptijd van een reguliere
wettelijke procedure niet haalbaar en is daarom niet wenselijk.

Naar aanleiding van het advies van de Raad van State is de memorie van
toelichting van de begrotingswet van Financiën aangevuld met de
doelstelling, de doelformulering en het hanteren 100%-eindejaarsmarge
voor het NGF. Het de 100%-eindejaarsmarge wordt voorkomen dat geld
een bestemming gaat zoeken en gelden ondoelmatig worden besteed. Door
de wijzigingen en de omschrijving in de begrotingswet van het NGF is het
voor het parlement duidelijk waarop het de regering kan controleren. Het
kabinet is van oordeel dat het NGF met de doorgevoerde aanpassingen aan
de begroting dicht bij het ticht (doelstelling van de begroting) staat.
wettelijk is verzekerd. Gelooft op voorgaande kunnen het parlement en de
Algemene Rekenkamer de regering goed controleren.

Nederland is een van de meest concurrerende economieën van Europa. Dit
leak in het land Nederland voor grote uitgaven in last, zoals van afnemen
productiviteitsgroei, een toename van de vergrijping, een veranderende

geopolitieke context, klimaatverandering en meer recent de economische gevolgen van de coronacrisis. Hierbij moet een ondernemers- en vestigingsklimaat blijven bieden dat inspelt op de bedrijvigheid van straks. Het is wenselijk dat Nederland een aantrekkelijk land blijft om in te ondernemen. In de toekomst zal de welvaartsgroei ten dele op een andere manier moeten worden opberekend dan tot nu toe. Het verdienmodel van de toekomst moet eerlijk zijn en milieu, mens en samenleving respecteren. Nederland moet een aantrekkelijk land blijven om in te leven.

In de Miljoenennota 2020 is aangekondigd dat het kabinet een investeringsfonds oprijdt om het verdienvermogen van Nederland (het structureel blijf) duurzaam te vergroten. Dit groeifonds vloekt voort uit de eind vorig jaar verschenen proefstrategie. In deze proefstrategie stelt het kabinet dat er sancties zijn voor grote investeringen, van inkomsten en het reguliere werk, om het verlaagde rendement te versterken. Voorafkijken (1) kennisontwikkeling, (2) research & development (R&D) en innovatie en (3) infrastructuur liggen kansen om de productiviteit te verhogen. Ook experts en internationale instellingen, zoals IMF en de Europese Commissie hebben Nederland geadviseerd de investeringen op deze drie terreinen significant te verhogen.

Het oprijden van een specifiek geprojecteerd groeifonds heeft als voordeel ten opzichte van additionele investeringen via de reguliere beleidsbegrotingen dat een extra toelating op de lange termijn op het gebied van infrastructuur, R&D, innovatie en kennisontwikkeling mogelijk wordt gemaakt. Om de doelstelling van het versterken van het verdienvermogen van Nederland op de lange termijn separaat in beeld te houden en te beheren, is gekozen voor een aparte (niet-departementale) begroting. Een niet-departementale begroting biedt bovendien ruimte om projecten op de verschillende beleidsterreinen integraal tegen elkaar af te wegen en de beste projecten te selecteren.

De nieuwe bepaling in de Comptabiliteitswet 2010 (CW 2010) vormt de juridische grondslag voor het NGF.

Doelstelling van het NGF is het duurzaam versterken van het verdienvermogen door het structureel vergroten van het bruto binnenlands product. Het streven is naar een hogere economische groei te realiseren door de productiviteit van de Nederlandse economie te vergroten. Hiermee neemt het nationaal inkomen in de toekomst toe. Dit vormt de beleidsruimte van huishoudens, bedrijven en de staat om inkomsten.

Het NGF kan een bijdrage toekennen aan een budgetoverheveling in de vorm van een deelkering aan een andere begroting om vanuit daar te investeren. In dat geval wordt op de ontvangende begroting een ontvangst vanuit het NGF gedaan, maar de beschikbare middelen blijven in de begroting van het NGF. Investerings- en Mobiliteitsinfrastructuur zullen in principe worden gedaan door bijdragen te doen aan het Mobiliteitsfonds. De daadwerkelijke investering wordt dan vanuit het Mobiliteitsfonds gedaan (of in het geval van vaste infrastructuur vanuit het Deltafonds). Voor R&D en innovatie kan een andere toelating hangen af van het type investering. Waar een investering nieuw kennisgeving vindt hij heeft een beleid en budget kan besteeding via de begroting van het desbetreffende departement plaatsvinden. In andere gevallen kunnen uitgaven in de toekomst - indien dit door de Staten-Generaal wordt gewenst - direct vanuit de niet-departementale begroting worden gedaan. De fondshebbers zullen per geval bepalen welke vorm het meest voor de hand ligt. Aanvankelijk is het echter niet de

bedoeling dat het NGR direct gaat investeren vanuit de eigen begroting, maar zullen middelen worden verdeeld naar de departementale begrotingen. Dit heeft als voordeel dat er op basis van de regels en procedures van de departementen wordt verplight en betaald, zodat de Staten-Generaal de toewijzing aan de departementale begrotingen en de onttrekkingen aan het NGR kan goedkeuren via een begrotingswet.

Voor de niet-departementale begroting geldt: een 100%-eindejaarsmarge voor de middelen uit het NGR waarvoor het beschikbare budgetten worden meegenomen naar volgende jaren. Dit is conform de afspraken in de praktijk. De afgevoerd, een is bijvoorbeeld een 100%-eindejaarsmarge is gehanteerd op het investeringsartikel van de begroting van Defensie. Als er geen goede projecten zijn, is het immers niet de bedoeling dat het budget toch wordt uitgegeven. Het NGR krijgt daarnaast een stabiel jaarlijks budget, om de minimumtaal van de investeringen te waarborgen. Een 100%-eindejaarsmarge te hanteren voor de middelen uit de niet-departementale begroting wordt het is op 'geld zoekt project' verder verkend, waardoor het beschikbare budget kan worden meegenomen naar volgende jaren en bestemd blijft voor het NGR evenwala onderzputting op het NGR valt hierdoor ook niet tot u taakvervalsie voor andere domeinen.

B

Dit artikel regelt de toewijzing van het beheer van de niet-departementale begroting van het Nationaal Groeifonds aan de minister van Economische Zaken en Klimaat, als verankerdelijk zijnde voor het macro-economisch beleid.

De minister van Financiën

W.B. Hoekstra

B. ARTIKEL 9 GEWIJZDE TOELICHTING BIJ DE BEGROTINGSGARTIKELLEN

1. Leeswijzer

Het werken van het ministerie van Financiën

Voor u ligt de begroting 2021 van het ministerie van Financiën, begrotingshoofdstuk IX (Financiën en Nationale Schuld) van de Rijksoverheid. In de begroting staan de beleidsrijke beleidsdoelen voor 2021 en de financiële gevolgen hiervan. Simpel gezegd: wat wil de minister van Financiën bereiken in 2021, hoe wil de minister dit doen en met welke middelen?

De minister van Financiën is onder meer verantwoordelijk voor de voorbereiding en uitvoering van:

1. het algemeen financieel-economische en internationale financiële beleid;
2. het begrotingsbeleid en een doelmatig beheer van de lijksfinanciën;
3. het staats-schuldbeleid en het financieringsbeleid;
4. het fiscale beleid;
5. het beleid omtrent financiële markten;
6. het heffen, controleren en innen van de belastingen;
7. het toeslagenbeleid (alleen uitvoering).

Het algemeen financieel-economische beleid en het begrotingsbeleid worden primair toegelicht in de Miljoenennota. Daarin worden ook de beleidsopdrachten toegelicht. Het fiscale beleid komt op hoofdlijnen aan bod in deze begroting. In het Balansplan wordt gedetailleerd ingegaan op de veranderingen in het fiscale beleid. De financiën van de decentrale overheden, waarvoor de minister van Financiën medeverantwoordelijk is, komen aan de orde in de Miljoenennota en in de begrotingen van het Gemeentelijk en Provinciebestuur.

Waar relevant wordt in de begroting verwezen naar kamertuiken of andere beschikbare begrotingsinformatie. De Rijksoverheid voortschrijft (RfV) en de Compabiliteitswet (CW) vormen het regelgevend kader voor de begroting.

Verrege tussentijdse afrekeningen op duizenden, miljoenen of miljarden kunnen kan de vorm der afrekeningen van het fiscaal in de begroting.

Opbouw van de begroting

De begroting IX is opgebouwd uit tien beleidsartikelen en twee niet-beleidsartikelen. De beleidsartikelen beschrijven het gehele werkterrein van het ministerie van Financiën inclusief het beheer van de staats-schuld en het beheer van het Rijk.

De beleidsartikelen voor Financiën (IXB) zijn:

- artikel 1 Begrotingen;
- artikel 2 Financiële markten;
- artikel 3 Financieringsactiviteiten publiek-private sector;
- artikel 4 Internationale financiële betrekkingen;
- artikel 5 Exportkredietverzekeringen, garanties en investeringsverzekeringen;
- artikel 6 Etw-om pensioenfonds;
- artikel 8 Oudeng;
- artikel 10 Toeslagen.

De niet-beleidsartikelen zijn:

- artikel 8 Apparaat-konceptdocument;
- artikel 10 Nog overzocht.

De beleidsartikelen voor Nationale Schuld (NSA) zijn:

- artikel 11 Financiering staatschuld;
- artikel 12 Kasbeheer.

De begrotingsbeoordeling is als volgt opgezet. Hoofdstuk 2 geeft, samen met de bijlagen, een overzicht van het belangrijke beleidskader van het ministerie van Financiën. Ook bevat dit hoofdstuk een overzicht van de belangrijkste beleidsmaatregelen, van de niet-juridisch verplichte uitgaven, de strategische evaluatie agenda (SEA) en een overzicht van de risicoprofielen.

In hoofdstuk 3 komen de beleidsartikelen Financiën aan bod. In hoofdstuk 4 de niet-beleidsartikelen en in hoofdstuk 5 de beleidsartikelen Nationale Schuld. Waar relevant en beschikbaar worden indicatoren of indicatoren opgenomen om te laten zien wat de doeltellingen zijn (de ook de Staatsoverheid hieronder). Elk beleidsartikel bevat onder andere een onderdeel Beleidsrichtlijnen waarin wordt aangegeven wat de belangrijkste wijzigingen in het beleid zijn en de gevolgen hiervan. Zowel de beleidsartikelen als de niet-beleidsartikelen bevatten een tabel Budgetaire gevolgen van beleid met een financiële toelichting van de belangrijkste punten.

Tot slot zijn vijf bijlagen opgenomen. Bijlage 1 geeft een overzicht van de belangrijkste beleidsmaatregelen (Bijlagen 1 en 2) en de belangrijkste beleidsmaatregelen (Bijlagen 3 en 4). Bijlage 2 is een overzicht van de belangrijkste budgettaire maatregelen per artikel. Bijlage 3 geeft een overzicht met middelen en toezeggingen. Bijlage 4 bevat een toelichting op de Strategische Evaluatie Agenda (SEA). Als laatste volgt de lijst van afkortingen (Bijlage 5).

Financiering staatschuld en kasbeheer (Nationale Schuld)

Sinds 2013 behandelt begroting IX tevens de schuld van de Nederlandse Rijksoverheid. Er wordt onderscheid gemaakt tussen de schuld die extern wordt gefinancierd, door bijvoorbeeld banken, beleggers en pensioenfondsen, en de schuld die intern wordt gefinancierd aan de Staat of gefinancierd in de schulden van de Staat. De Staatsoverheid heeft bij het ministerie van Financiën de externe financiering van de schuld wordt in artikel 11 Financiering staatschuld behandeld. Het gefinancierd middelenbeheer wordt behandeld in artikel 12 Kasbeheer. De artikelen worden misde een aparte begrotingspost toegevoegd.

De begroting van de Nationale Schuld heeft twee specifieke eigenschappen. De eerste eigenschap is dat de rente-uitgaven en rentenvergoeden op de Staatsoverheid worden verrekend. In plaats van op te maken de Staat heeft andere onderdelen van de Rijksoverheid. Dit is vastgelegd in de Wv 2016, artikel 2.18. Met de registratie van rente op transacties voor de Nationale Schuld wordt aangegeven dat de Europese voorstellen van het Europees Parlement van 2016 (ESF 2016). De tweede eigenschap is dat er voor beide artikelen wordt uitgegaan van het principe dat de aangegeven financiële verplichtingen gelijk zijn aan de uitgaven (kwaliteitsverplichtingen). Beide artikelen kennen geen verplichting om afzonderlijke ramingen op te maken van de verspreide kasuitgaven en de verspreide juridische verplichtingen financiële verplichtingen. Dit is het gevolg van de interne onvoorspelbaarheid van de leenbehoefte van de Staat (artikel 11) en de fluctuerende geldstromen in het gefinancierd middelenbeheer (artikel 12).

Financiële instrumenten

Bij het inciden van de uitgeven naar financieel instrument wordt aansluiting gezocht bij de rol en verantwoordelijkheid van de minister. Hierdoor wordt de wijze waarop de uitgaven het ministerie verlaten, leidend voor de indeling naar financiële instrumenten. Het ministerie van Financiën maakt daarom, naast de standaard financiële instrumenten zoals aandelen en garanties, ook gebruik van drie eigen instrumenten: financiering (vermogensverschaffing-onttrekking), rente, en rekening-ouder en deposito's.

Het instrument financiering (vermogensverschaffing-onttrekking) wordt gebruikt op artikel 3 Financiële gedeeltes (delen publiek-private sector) bij onder meer kapitaalinjecties in staats deelnemingen en dividendontvangsten. De definitie van financiering is als volgt: *wanneer een financiering wordt gesproken, indien een financiële bijdrage aan een wooparty wordt verstrekt als kapitaalverschaffing of een financiering wordt in als algemeen vermogensverschaffing voor de wooparty (een instelling, bedrijf of onderneming). Als een financiële bijdrage wordt verstrekt in de exploitatie, wordt gesproken van bevoorschotting. Bij een financiering wordt de organisatie die de financiering ontvangt, de kapitaalverschaffing als kapitaal in aanmerking op de balans op. Van een staats deelneming is sprake als de Staat aandelen bezit in een private bedrijf.*

Het instrument rente komt onder meer terug op artikel 11 en 12 over de financiering van de staats schulden en het salafteer. Op artikel 11 en 12 wordt daarnaast gebruik gemaakt van het instrument leningen. In tegenstelling tot de meeste leningen op de Rijksoverheid gaat het op artikel 11 om leningen die aan de Staat verspreid worden voor de financiering van de staats schulden. Op artikel 12 is ook het instrument rekening-ouder en deposito's opgenomen. Het gaat hier om de bankrekeningen waarop de Rijksoverheid de centrale overheden, de sociale fondsen en andere aan de Rijksoverheid gelieerde instellingen in- en uitvoeren.

Gedragenaanpak

Het ministerie van Financiën werkt doorlopend aan staatspolitieke verbeteringen in de informatieverwerking aan de Kamer en de burger. Dit is een samenspel van eigen ambities en initiatieven, en wensen vanuit de Kamer. Ten opzichte van de begroting Financiën van Nationale Budget 2020 zijn meerdere verbeteringen doorgevoerd. De volgende verbeteringen zijn zichtbaar in deze begroting:

Voor artikel 1 beslechtingen bevat de begroting voor 2021 een vernieuwde set van indicatoren die moet zorgen voor een beter inzicht in de mate waarin de Belastingdienst de naleving bevordert door burgers en bedrijven een adequate behandeling te geven, effectief te informeren, gemak te bieden en de gepaste wetgeving erin te laten treden. We kiezen daarbij voor een proces. Het is de indicator die zichtbaar op de tussen de met betrekking tot adequate behandeling, gemak en corrigerend op treden worden nog aan uit de indicatoren ontwikkeld voor de Ontwerp begroting 2022.

Aanvulling artikel 9 Douane

Vanaf de ontwerp begroting IX 2021 worden de indicatoren gegeven ten behoeve van de douaneprocedures in artikel 9 Douane middels een systeem van toelichting weergegeven en toegelicht. De toelichting

¹ Kamerstukken II 2015-2020, 36000, nr. 21

vindt plaats, voor alle dienstonderdelen van de Belastingdienst die uitgaven doen ten behoeve van de douaneprocessen, met uitzondering van het dienstonderdeel Informatievoorziening (IV). Vanaf de ontwerpbegroting 2022 zullen ook de kosten voor IV toegerekend worden aan Douane.

In de begroting 2020 is reeds een versnapering aangebracht in de indicatoren van artikel 13 Douane. Het gaat om de additionele indicator uitvoerrechtsafspraken met derde landen. Dit was aanvullend op de al bestaande indicatoren 'Uitvoervergiffen' en 'Verandering bedrijfskennissen'. Vanaf de directe kosten voor Douane zijn in deze begroting ook de indirecte kosten indirectelijk gemaakt. Ook zijn in deze begroting als indicatoren het percentage tijd binnen de Awb-termijn door Douane afgehandelde bezwaren en het percentage tijd afgehandelde klachten opgenomen.

Oprieping artikel 13 Toeslagen

Met ingang van deze begroting is een nieuw beleidsartikel geïntroduceerd op begrotingshoofdstuk IX: artikel 13 Toeslagen. De Tweede en Eerste Kamer zijn eerder per brief op de hoogte gesteld van de oprieping van het begrotingsartikel.

Aangezien Toeslagen een dienstonderdeel is van de Belastingdiensten dus tot nu toe in de begroting 'X' onderdeel uitmaakte van artikel 1 Belastingen, betekent het opdelen van een apart begrotingsartikel Toeslagen dat artikel 1 Belastingen wordt opgedaald.

Artikel 13 Toeslagen bevat de beleidsmatige informatie over Toeslagen en informatie over de aan toeslagen gerelateerde verplichtingen, uitgaven en ontvangsten. Het artikel is deels op budgetair gebied voor de begroting 2021 en deel de apparaatsbudgetten (personele en materiele uitgaven en subsidieontvangsten), programma-uitgaven en verplichtingen die direct aan het dienstonderdeel Toeslagen kunnen worden toegerekend. Overige in directe uitgaven die betrekking hebben op Toeslagen, bijvoorbeeld voor huisvesting, worden gedaan door andere dienstonderdelen binnen de Belastingdienst en blijven derhalve voor de begroting 2021 vermeld op artikel 1 Belastingen. De indirecte verplichtingen zullen in de komende jaren opgenomen worden onder artikel 13.

Voor het nieuwe begrotingsartikel 13 Toeslagen zijn op vergelijkbare wijze als in artikel 1 een aantal nieuwe subjectieve indicatoren voor Toeslagen opgenomen. Dit betreft bijvoorbeeld het gemiddeld dat burgers ervaren bij het aanpakken en betalen van hun toeslagen en de mate waarin burgers ervaren dat zij terecht berecht door Toeslagen zijn formeel werd worden over hun rechten en plichten. Ook voor deze indicatoren geldt dat deze niet direct meetbaar zijn. Om de ervaring van burgers vanaf 2021 inzichtelijk te maken, wordt in 2020 een meetinstrument ontwikkeld. Daarnaast zijn in het nieuwe artikel 13 de voor de Belastingdienst opgenomen indicatoren op sociaal inzichtelijk gemaakt voor Toeslagen. Dit betreft het percentage tijd binnen de Awb-termijn door Toeslagen afgehandelde bezwaren en het percentage tijd door Toeslagen afgehandelde klachten, het aantal klachten en het percentage klachtenredenen.

2. Beleidagenda

2.1.1 Beleidsprioriteiten

Inleiding

Bij het ministerie van Financiën gaan we over het g.d.d. Niet als doel, maar in dienst van een florerend gezond Nederland. Wij hopen de relatie tussen inkomsten en uitgaven en zien toe op het goede functioneren van het financiële stelsel. Wij richten ons op het belang van de samenleving als geheel, op korte én lange termijn en zijn ons daarbij bewust van de impact van wat wij doen op alle burgers en bedrijven.

In 2020 is de economische situatie als gevolg van de COVID-19 crisis omgeslagen van een hoogconjunctuur met een historisch lage werkloosheid naar een recessie met een historisch hoog werkloosheidspercentage. Het kabinet heeft met omvangrijke noodmaatregelen banen en inkomens zoveel mogelijk beschermd. Dat heeft tot nu toe de economische schade beperkt en ervoor gezorgd dat veel mensen aan het werk kunnen blijven. Desondanks is het bij een economische crisis van deze omvang onvermijdelijk dat veel Nederlanders hier de gevolgen van zullen ondervinden.

De recessie en de getroffen noodmaatregelen zorgen voor een historische verslechtering van de overheidsfinancien. Vanwege de goede uitgangssituatie is hier ruimte voor. De economische omkicling in de komende periode is echter zeer onzeker. Het tweede noodakkoord, dat tot oktober 2020 loopt, is nog steeds bedoeld om banen te behouden en de grootste effecten van de crisis te dempen. In de volgende fase is het de uitdaging om het steunbeleid zo in te richten dat de economie zich kan aanpassen.

Aan het eind van deze beleidagenda is een overzicht opgenomen van de noodmaatregelen die in 2020 op de begroting van het ministerie van Financiën zijn genomen. Sommige van deze noodmaatregelen zijn en mogelijk door in de begroting van 2021. Het ministerie van Financiën blijft nauw betrokken bij de bestrijding van zowel de korte- als langetermijneffecten van de crisis en zal waar nodig extra maatregelen treffen. Zie de Mijloetnota 2021 voor een uitgebreid overzicht op de brede effecten van de crisis op de economie en op de balans van de overheidsfinanciën. Noodmaatregelen.

Beleidsprioriteiten 2021

Om op een voldoende wijze te kunnen uitvoeren, efficiëntie uitvoering en effectiviteit te kunnen stellen, stellen we jaarlijkse beleidsprioriteiten op. De beleidsprioriteiten van het ministerie van 2021 zijn onderverdeeld in vijf thema's. Deze vijf thema's weerspiegelen het gehele werterrein van het ministerie van Financiën, zowel binnen de landsgrenzen als in Europese en internationale context.

Hierin ministerie zet zich al reeds in voor een financieel gezond Nederland (thema 1). Naar een gezonde overheidsfinanciën op de korte en lange termijn, want het ministerie aan het behoud van orde en recht voor burgers. Niet de Openbare Huid. In Koninkrijk van grotere en snellere overheid effect van beleid en waarborgen we een doelmatige inzet van publieke middelen nu en in de toekomst. Verder blijft het ministerie zich inzetten voor een stabiele, integere en innovatieve financiële sector en wordt de extra geïnvesteerd in de bestrijding van onderneming en werkzaam.

Stabiliteit in de Rijn en in de wereld is voor ons een voortvarende en belangrijke internationale en meer en minder belangrijke (thema 2). Het is een belangrijk onderdeel van de Europese begroting en een Europese herstelplan van Nederland in op een spoedig en robuust herstel van de Europese economie. Andere prioriteiten zijn onder andere het aanpakken van belastingontwijking en -ontduiking op Europees niveau, de herziening van de Europese begroting en het Stabiliteits- en Groei Spaak en het verder streven van de toekomstige relatie met het Verenigd Koninkrijk.

Dit moet een werk van het verbruiken van de grenzen van de economie (thema 3). Zo is het ministerie van Financiën de laatste doelstellingen en internationale financiële instelling en betrokken bij de energietransitie en stimuleren we de financiële sector om bij te dragen aan de mondiale klimaatopgave. Dit zetten we in op de vergroening van het fiscale stelsel en de afweging te maken.

In 2020 zijn we gestart met de hersteloperatie Toelagenherstel en de compensatie aan betrokkenen. Dit zal ook nog geduren de jaren 2021 en 2022 doorlopen. De afrekening Toelagenherstel van de Belastingdienst aan de overheid is de eerste belangrijke aanpak van de herstel van de dienstverlening en we zetten de eerste stappen om het toelagenstelsel te verbeteren (thema 4).

Tot slot het ministerie van Huisvesting en wonen, het ministerie van Arbeid, sociale zaken en pensioenen (thema 5). We investeren in verbetering van de dienstverlening aan burgers en bedrijven en de structurele versterking van de organisatie, terwijl we de stabiliteit van de openbare sector borgen. Dit investeren we in een verbeterde werkdruk tussen beleid en effectieve uitvoering.

Inoma 1: Nederlandse economie gezond, stabiel en groeien na economische val van COVID-19 crisis

Gezonde en beheersbare overheidfinancien

De economische gevolgen van de coronacrisis en noodmaatregelen leiden tot een historisch groot begrotings tekort. Het tekort komt in 2020 naar verwachting uit op - 7,2 procent van het bbp. Ook in 2021 blijft het saldo negatief - 4,8 procent naar verwachting sterk negatief. Om het financieel begrotingsbeleid mogen de belastinginkomsten en de uitgaven aan WW- en bijstand meedelen met de economie. De lagere belastinginkomsten en hogere WW- en bijstand uitgaven door de crisis leiden hierdoor tot een verslechtering van het saldo. Daar bovenop komen de noodmaatregelen. Het kabinet kijkt er bewust voor met deze maatregelen het saldo te verslechteren, zodat ze niet ten koste gaan van reguliere uitgaven aan bijvoorbeeld zorg, onderwijs en veiligheid. Het hoge begrotingstekort leidt tot een historisch hoog niveau van de schulden. Het tekort tot een snelle toename van de schuld. De schuld komt hiermee in 2020 met 69 procent van het bbp in de buurt van de Europese norm van 60 procent. Hoewel er in 2021 nog steeds sprake is van een aanzienlijk begrotingstekort stijgt de schuld maar begint te dalen, tot 61 procent van het bbp. Dit komt door de geleende groei (noemval) en doordat het grootste deel van het belastinginkomen in 2021 alsnog binnen komt.

Er is ruimte binnen de overheidsfinancien om deze schok op te vangen. De afgelopen jaren draaide de economie op volle toeren, met over schotten op de begroting tot gevolg. Onder de systematiek van het trendmatig begrotingsbeleid staat het niveau van de uitgaven grotendeels vast voor

de belastingenperiode. Dit geldt ook voor de belastingmatige ontvulling van de inkomsten. Meestal is in het overheidssysteem de inkomsten dus niet tot extra ruimte op de begroting, maar zorgen voor een hellere opbouw van buffers. Hierdoor daalt de schuld sneller dan werd verwacht bij het Regerakkoord en werd ruimte gecreëerd voor mindere tijden. Door deze ruimte nu in te zetten om de economie te ondersteunen draagt de overheid bij aan stabiliteit en continuïteit. De crisis illustreert dat schokken die uit onverwachte hoek kunnen voortvloeien en snel kunnen leiden tot hoge kosten voor de overheid. Het is daarom van belang te zorgen dat de begroting ook een integrale mix kan geven zodat het kunnen doorstaan. Het kabinet heeft aan de Tweede Kamer Begroting 2021 uittegeroepen om actie uit te brengen over de begrotingsdoelstelling en de begrotingsystematiek voor de komende jaren.

Om de noodzakelijke inspanning ook op de lange termijn gemiddeld te houden, is het belangrijk dat overheidsmiddelen op zo doelmatig mogelijke wijze worden besteed. Het kabinet is daarom in 2018 gestart met de Operatie Indent in kwaliteit om de maatschappelijke toegevoegde waarde van overheidsoverheid en bijbehorende publieke middelen te vergroten. Met deze operatie willen we inzicht geven in het op een serieus beleid standpunt. Verder werken we stap voor stap aan verbeteringen van het Rijksbrede evaluatie stelsel en we bieden ondersteuning bij het delen van kennis, de opbouw van vaardigheden en het veranderen van gedrag. In 2021 starten we dit werk voort met de implementatie van de strategische evaluatie (SE) bij de begroting 2021. Ook beginnen we een Rijksbrede pilot om de beschikbaarheid van verstoelstellingen bij voorstellen conform artikel 3.1 van de Comptabiliteitswet te vergroten. En er komt een 200-bus beleidsanalyse. Met de Operatie Indent in kwaliteit verbeteren we de stappengang bij de evaluatie stelsel en bij het inzetten op meer kennis over effecten van beleid en een doelmatige besteding van publieke middelen nu en in de toekomst.

Nieuw financieel kader en gevolgen van de COVID-19 crisis voor de financiering van de staatsschuld

In het nieuwe beleidskader voor de staatsschuld 2020-2025 is in plaats van een verdere verlenging van de gemiddelde looptijd van de schuldportefeuille van 6,4 jaar eind 2019 tot richting de 8 jaar eind 2025. Hierdoor worden de huidige lagere rentes voor een langere periode verlengd en wordt meer budgettaire zekerheid gecreëerd voor de middellange termijn. De looptijd van de portefeuilles is in de tijd fluctueren, bijvoorbeeld als gevolg van veranderingen in de financieringsbehoefte. Daarom is een bandbreedte vastgesteld van 6 tot 8 jaar waartussen de gemiddelde looptijd van de staatsschuld mag fluctueren. Daarnaast is de grens voor het renterisicobedrag (RRB) verhoogd van 18 procent naar 30 procent. Het RRB is dat deel van de staatsschuld waarop de rente binnen 12 maanden op nieuw moet worden vastgesteld.

Als gevolg van COVID-19 loopt de staatsschuld flink op. Daarom is begonnen met het uitgeven van meer leningen met een lange looptijd. Het grootste gedeelte van de tekortverhoogde financieringsbehoefte wordt echter in eerste instantie opgevangen door kortetermijnfinanciering. Hierdoor daalt de gemiddelde looptijd van de schuld en loopt het RRB op, waardoor het Agentschap grondrecht is hierop bij te sturen. Tevens is met een oplopende staatsschuld de 30 procent RRB-grens nog relevanter geworden. Het Agentschap zal de ontwikkelingen van het RRB en de gemiddelde looptijd nauwlettend volgen en in opvolgende jaren zoveel

mingelijk geldmarktfinanciering verschuiven naar leningen met langere looptijden. Zo nodig maakt het Agendabepoel gebruik van rentetoehtraten om de gemiddelde looptijd en het RRB bij te sturen.

Een stabiele, integrale en innovatieve financiële sector en veerkrachtige huishoudens

Sinds de financiële crisis in 2008 zijn er veel nationale, Europese en internationale maatregelen genomen om de financiële sector veerkrachtiger te maken. De COVID-19 uitbraak heeft de meer failliete huishoudens in het huishoudens verkrachtigd zijn. Eind 2019 heeft het ministerie van Financiën de Agenda voor de financiële sector gepubliceerd.² In deze Agenda staan drie elementen centraal, die ook in 2021 het beleid ten aanzien van de financiële sector zullen bepalen: stabiliteit, integriteit en innovatie. In 2021 geeft het ministerie richting aan de aanpak van de maatregelen uit de Agenda. De toezichthouders AFM en DNB dragen door hun toezicht ook bij aan een stabiele, integrale en innovatieve financiële sector.

Om de stabiliteit van het financiële systeem verder te verbeteren moeten financiële instellingen en huishoudens veerkrachtiger worden. Banken en verzekeraars dienen op stevigere legeslagen voorbereid te zijn. Voor banken is daarom onder andere het kapitaalstelselwerk Basel III aangepast. Tevens zet het ministerie in op een duurzaam bedrijfsmodel voor verzekeraars in de heruitgave van de Solvency II richtlijn. De Franse onderhandelingsovereenkomst Solvency II zullen deels in 2021 plaatsvinden. Hierbij worden ook lessen als gevolg van COVID-19 meegenomen.

De financiële weerbaarheid van huishoudens is als gevolg van de COVID-19 crisis eveneens onder druk komen te staan. Het ministerie blijft zijn inzetten voor het vergroten van de financiële weerbaarheid. Dit gebeurt onder meer samen met de partners van Wizer in Gebieden, waarbij de nadruk in 2021 komt te liggen op het vergroten van de vaardigheden op financieel-kwalitatieve gebieden zodat de financiële weerbaarheid kan worden versterkt. Ook zet het ministerie zich in om hoge hypotheekschulden onder huishouders te voorkomen.

WI blijven ons in 2021 ook inzetten om de banken te verbeteren. Juist om grensoverschrijdende problemen in de bankensector in Europa adequaat te kunnen aanpakken, is noodzaak om de banken te verbeteren. Zo heeft de toezicht van de ECB, een belangrijk onderdeel van de bankenunie, in een vroeg stadium van de COVID-19 crisis een reeks maatregelen genomen die zijn bedoeld om Europese banken en instellingen te geven om de kredietverstoring in stand te houden. De afwikkeling van de bankenunie en verder bijdragen aan het herordenen van de financiële stabiliteit en een solide, veerkrachtig en transparant Europees bankstelsel.

Voor Nederland blijft het van belang om het stabiele en veilige van te pakken. Ook bevorderen we het gebruik van asset quality reviews en willen we Europese regels opstellen voor de prudentieel behandeling van staatsobligaties. Juist de gevolgen van COVID-19 onderstrepen het belang van deze onderwerpen. Dit zijn voor Nederland ook belangrijke voorwaarde voor de totstandkoming van een Europese depositogarantietekst (EDG). Vooraf is inmiddels een ERM-waarschuwing gegeven, die de bankensector van alle lidstaten gezond te zijn en moeten staatsobligaties beter worden

² Kamerstukken II 2019-2020, 2019-2020, 2019

gewingen op behalven van. Hierbij is het van belang niet te denken dat we de lessen die we hebben uit de COVID-19-crisis meenemen in de verdere vervolgkrijg van de banken.

Voorts is de verdere verdere van de Europese kapitaalmarkt en van groot belang voor Nederland. Goed functionerende grensoverschrijdende kapitaalmarkten dragen bij aan het vlotter en vlotter van de economie van de lidstaten door grensoverschrijdend kapitaal. Verder uitbreiding van de Europese kapitaalmarkt kan leiden tot een meer diversificatie van de Europese kapitaalmarkt, met name voor start-ups en kleine ondernemingen. Ook draagt de kapitaalmarkt bij aan meer investeringsmogelijkheden voor consumenten, waardoor beter in staat worden gesteld financiële doelen te behalen. Nederland heeft zich in 2019 samen met Frankrijk en Duitsland ingezet om de nieuwe Europese Commissie van aanbevelingen te voorzien door de werkgroep NextCMU in te stellen. De Europese Commissie is in 2019 een high level forum gestart. Dat moet in het najaar 2020 leiden tot een nieuwe voorstel van de Commissie voor verdere verdere van de kapitaalmarkt.

Om de tweede pijler, integriteit te bevorderen zullen we in op het regeren van de werelden en de lidstaten die hieraan ten grondslag liggen. Daarnaast kijken we met extra aandacht naar terrorismefinanciering. De Franse sector heeft hierin een belangrijke rol. Om uitwisseling en terrorismefinanciering internationaal aan te pakken, is de Financial Action Task Force (FATF) opgericht. In 2021 vindt een evaluatie plaats waarin de FATF leest of Nederland voldoet aan de internationale standaarden over het regeren van de werelden en terrorismefinanciering. Verder wordt gewerkt aan de introductie van een UBO-register, een openbaar register voor uiteindelijk belanghebbenden (Ultimate Beneficial Owners, UBOs) voor trusts en vergelijkbare juridische structuren. De Europese Commissie werkt hierin 2021 een tweede set de lidstaten van het Politie en Informatie Wetboek en terrorismefinanciering. Hierin wordt de Europese Commissie van de Europese discussies en onderhandelingen.

Verder wil het ministerie werken aan verbetering van gedrag en cultuur in de financiële sector, waarbij de maatschappij meer centraal komt te staan. In het kader van de 7e versie in 2021 verder opbouw worden gegeven aan de aanbevelingen van de Commissie Toekomst: Accountancysector om de kwaliteit van wettelijke accountantscontroles duurzaam te verbeteren. Hierin zijn in 2020 twee kwartaalversies aangetrokken en wordt gewerkt aan een wetvoorstel.

Niet betrekking tot de derde pijler, innovatie is het van belang dat de financiële sector vernieuwend is en nieuwe technologie ontwikkelingen aanneemt. Door de versnelde digitalisering in de sector wordt het in de financiële dienstverlening efficiënter, in 2021 is het FinTech actiesplan naar de Tweede Kamer gestuurd met daarin maatregelen om de nodige aanpak voor financiële innovatie vast te stellen. Op nationaal niveau zal er in 2021 gewerkt worden aan verschillende aspecten om de ontwikkeling van FinTech in Nederland te bevorderen. Ook de Europese Commissie heeft een Europese Digital Finance Strategy opgesteld, met daarin onder meer aandacht voor de weerbaarheid tegen cyberaanval en van financiële instellingen en een regelgevend kader voor crypto's (digitale munten).

Interventies in bestrijding criminaliteit en witwassen

De aanpak van ondernemende criminaliteit en witwassen heeft onder meer prioriteit voor het kabinet en het ministerie van Financiën. Naast de hierboven genoemde maatregelen voor een integere financiële sector zal de Belastingdienst en de Douane in 2021 de capaciteit voor de aanpak verder uitbreiden op basis van de eerder toegekende gelden. De minister van Justitie en Veiligheid heeft namens het kabinet aangekondigd de aanpak van goederenleerders ondernemende criminaliteit de komende jaren te intensiveren. Onderdeel van deze aanpak is de inzet van een multidisciplinaire interventieteam ondernemende criminaliteit (MIT) te bestrijden, te met de FIOD en de Douane samenwerken aan het MIT. In het kader van de intensivering van de nationale aanpak van de witwasbestrijding en de publiek-private samenwerking (HSC) zullen de Belastingdienst en de FIOD ook in 2021 intensief samenwerken met de partners in het Financieel Espionage Team (muwenvet) (FET). Deze samenwerking krijgt vervolg door de meer signalen van criminaliteit met elkaar in verband kunnen brengen en onderzoeken en maakt dat we gezamenlijk kennis kunnen opbouwen en delen.

Behoud van (toekomstige) brede welvaart

Het uitbreken van de COVID-19 crisis kan zowel op korte als op lange termijn gevolgen hebben voor de ontwikkeling van de welvaart. Op korte termijn is de koopkracht ook klemmig erg onzeker. In de koopkrachtpeilingen wordt voortsateld dat er niet verandert in de persoonlijke financiële geden van huishoudens (ook wel statische koopkracht genoemd). Ook klemmigen in iemands persoonlijke situatie, zoals verlies van werk of het krijgen van een kind, hebben echter vaak een probeer invloed op het feitelijke niveau van de koopkracht van de huishouding of het beleid van het kabinet. Daarom is het steun- en herstelpakket van het kabinet van groot belang om de negatieve impact van COVID-19 op de ontwikkeling van de welvaart zoveel mogelijk te beperken, behouden van banen en inkomensondersteuning spelen. Het kabinet blijft bijwilt.

Voor 2021 stonden al een aantal lastenverminderingen voor burgers gepland, zoals het verlagen van het basisbelasting en de inkomensbelasting en het verhogen van de algemene heffingskorting en arbeidskorting. Deze maatregelen vinden onder de economische neiging om een inderding. Daarnaast heeft het kabinet een aantal maatregelen om de koopkrachtontwikkeling gelijkmaker te verdelen. Alleenstaande AOV'ers en bijstandsgerechtigden profiteren bijvoorbeeld van een schuif van arbeidskorting naar algemene heffingskorting, terwijl ouders voordeel hebben van een verhoging van de ouderbijdrage.

Daarnaast blijft het kabinet nadenken op hervormingen op de arbeidsmarkt. Onderdeel daarvan is het verduiden van de verlonen in de sector. Het verduiden (bouw- de bouwsector en met name in de bouw- de zelfstandigen- trek jaarlijks in grotere stappen af te bouwen en daarnaast de bouw nog acht jaar extra door te zetten, komt de zelfstandigen- trek structureel uit op € 3.240, tegenover € 7.090 in 2020. Daar tegenover staan maatregelen om een geplande verhoging van de arbeidskorting een jaar naar voren te halen en het aantal van de werkschijf van de inkomensbelasting na 2021 verder te verlagen.

Nationaal Groeifonds

Het kabinet richt het Nationaal Groeifonds op voor publieke investeringen in ons verdienvermogen in de toekomst. Gerichte investeringen in ons verdienvermogen zijn een middel om maatschappelijke uitdagingen aan te

gaan en omzeuwaert in brede zin te vergroten. Iedereen kan daarvan profiteren, plukken van een grote nationale inkomsten. Zo groeit de bestelingsruimte van huishoudens en bedrijven, zodat de vooruitgang direct voelbaar is in de portemonnee. Daarnaast stijgen de bestelingsinkomsten voor de overheid, waardoor Nederland ook in dat wel omstrikte blijven profiteren van hoeraardige collectieve arrangementen, zoals goede gezondheidszorg, veiligheid en pensioenen. Maar ook van het al talloze hoopvolgend onderwijs, uitstekende infrastructuur en een aantrekkelijke, groene leefomgeving, ook voor volgend jaren. In de Miljoenennota van vorig jaar, verslechterde het kabinet dat extra investeringen het verduurzamen kunnen versieren. Vooral binnen (1) klimaat, (2) energie, (3) economie en ontwikkeling (R&D) en innovatie en (3) infrastructuur. Iedereen kan om de productiviteit en daarmee het verdienvermogen te verhogen. Om de beste investeringsvoorstellen te selecteren komt het fonds op goede afsluiting van de politiek te staan. Een nationaal algemene ministerie van de investeringsvoorstellen besloten op de langverwachte afsluiting voor het verdienvermogen en brengt een waardevol en leidend advies uit. Voor het fonds stelt het kabinet voor de komende vijf jaar een bedrag van 26 miljard euro beschikbaar. De begrotingstekorten voor het Nationaal Groeifonds (hoofdstuk 19 van de Rijksbegroting) worden opgesteld onder regie van het ministerie van Economische Zaken & Klimaat.

Thema 2: Nederland in Europa en de wereld

Herziening Europese begrotingsregels (Stabiliteits- en Groeipact)

Een sterke Economische en Monetaire Unie (EMU) vereist gezonde en veelvuldige nationale economieën met houdbare overheidsfinancien. Om de houdbaarheid van overheidsfinancien te bevorderen zijn effectieve Europese begrotingsregels (het Stabiliteits- en Groeipact, SGP) van groot belang. Elke vijf jaar vindt er een evaluatie plaats van de zogenaamde 'twee-pak' en de pak van de begroting. Deze hebben betrekking op zowel de begrotingsregels als de macro-economische criteria. In het kader van de procedure van de Raad (R&D). De consultatie in het kader van deze evaluatie is gepland voor 2020, waarna de Commissie de modaliteit zou komen met voorsellen tot herziening van de regelgeving. Door de COVID-19 uitbraak is dit proces echter grotendeels uitgesteld naar 2021.

Nederland is van mening dat het SGP moet worden herzien met de effectiviteit te vergroten. Het SGP bereikt volgens het kabinet vooral verbetering op het gebied van naleving en handhaving. Om de handhaving te verbeteren zal Nederland in de komende jaren van de desbetreffende en bevestigingsruimte, het versimpelen van de regels, en het vergroten van de voorspelbaarheid bij de uitvoering van de regels. Voor de effectiviteit van de begrotingsregels is immers vooral van belang dat ze op een transparante, transparante en voorspelbare manier worden gehandhaafd. Nederland is van mening dat huidige overheidshandelingen het handhaven van het SGP dienen te blijven. Het kabinet zal voorstellen voor aanpak van het SGP beoordelen op de bijdrage aan het totaál bereiken van dit doel.

Brexit: toekomstige relatie EU-VK

Op 01 januari 2020 heeft het Verenigd Koninkrijk de Europese Unie verlaten. In het terugtrekkingsakkoord is een overgangperiode opgenomen die eindigt op 31 december 2020. Tijdens de overgangperiode is het de bedoeling om een toekomstig partnerschap met het VK overeengekomen te krijgen. De uitkomst van de onderhandelingen zal afhangen van het verspreiden van de informatie van de opstelling en inhoud van het VK, waarbij dient te worden opgemerkt dat de beschikbare tijd beperkt is en het aantal

complexere onderwerpen groeit. Om die reden blijft de Nederlandse overheid zich voorbereiden op het scenario dat er geen akkoord, of geen volledig akkoord, wordt gesloten. Het ministerie zal vooral de financiële onderwerpen nauw blijven samenwerken met de betrokken stakeholders. Daarnaast zal het ministerie blijven toezien op het nakomen van de financiële verplichtingen door het VK zoals opgenomen in het verdringsakkoord.

Ongeschied de uitkomst van de onderhandelingen ontstaat er aan het einde van de vierde vergadering in maart een voorstel voor Nederland en de RIJ. Dit vergoed is met een voorstel voor het goedkeuren van een naar het VK doorgangsmatregelen nodig zijn dat de Douane overheid uitbreiden. Dit heeft impact op de gehele organisatie van de Douane. De brexit betekent een structurele groei van het aantal aangantes, inclusief het noodzakelijke toezicht en controle hierop. De brexit betekent ook meer nieuwe klanten en toezicht en controle op nieuwe importeurs met de douanefunctie. De Douane is inmiddels zo goed mogelijk voorbereid. Naast de samenwerking tussen overheid en het bedrijfsleven bepaalt ook de mate waarin het bedrijfsleven zich voorbereidt in overeenstemming met de logistieke stromen goed bereikbaar zijn. In een overheid brexit campagne wordt dit duidelijk blijvende aandacht, besteed aan communicatie en informatievoorziening richting het bedrijfsleven om hen op te bereiden. Aanvullend hierop zetten ook de uitvoerende overheid diensten, waaronder de Douane, hier richting het bedrijfsleven actief op, zoals het verzenden van brieven en andere berichten.

Invest International

Eind 2019 is Invest-NL opgericht. Nu loopt het oprichtingstraject voor oprichting van Invest International, een instelling die ondersteuning van Nederlandse bedrijven in het buitenland, die willen bijdragen aan opstellingen voor wereldwijde vraagstukken. Aandeelhouders worden de staat (51 procent) en de Nederlandse Financieringsmaatschappij voor Ontwikkelingslanden (FMO) (49 procent). Voor de Financieringsmaatschappij begint met €100 mln. in startkapitaal beschikbaar gesteld. Invest International zal het als Invest-NL een ontwikkelingsaanpak krijgen gesubsidieerd door de minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingsaanpak (BHO). De eerste taak betreft de uitvoering van een aantal bestaande regelingen voor OIC die nu door de Rijksdienst voor Ontwikkelingsaanpak Nederland (RVO) worden uitgevoerd. Momenteel loopt een traject met de minister van Financiën met betrekking tot oprichting van de vennootschap en dat de doelstelling en taken bepaalt. De oprichting kan na afronding van dit traject plaatsvinden en is voorzien in maart 2021.

Verdringsklimaat

De kabinet vindt het belangrijk dat Nederland een land blijft waar bedrijven met realistische economische activiteiten willen investeren en zich willen vestigen. Een verdringsklimaat is een voorwaarde voor de groei van Nederland. De kabinet heeft in vergelijking met omringende en concurrerende landen. Daarbij kunnen ook fiscale factoren een belangrijke rol spelen. In dit kader wordt de situatie met het Verdringsakkoord in de eerste tariefstap bevestigd van 10,5% naar 15%. Verder wordt in het pak de Belastingen 2021 voorgesteld om de eerste tariefstap te verlagen van 2021 het lage verdringsakkoord bevestiging tarief van 15% op van toepassing is op de verdringen (van 2021 € 200.000 naar € 245.000 in 2021 en € 395.000 in 2022). Het midden- en kleinbedrijf zal hierin belangrijk en als van profijt zijn. Bedrijven die meer investeren of investeringen naar voren halen worden daarin met ingang van 1 januari

2021 gestimuleerd door een kortering van de uitbreidingskosten van de belastingen. De regering draagt voor de betreffende bedrijven bij aan het verlagen van de vestigingskosten.

Daarnaast speelt ook een gunstig netwerk van belastingverdragen een rol bij de aantrekkingskracht van het fiscale vestigingsklimaat. Daarom wordt ook in 2021 ingezet op het verbeteren van het Nederlandse belastingverdragen-netwerk. Begin 2021 zal de onderhandelingsagenda voor dat jaar gepubliceerd worden.

De inspanningen van de Douane werpen daarnaast hun vruchten af. Verschillende internationale indexen laten zien hoe het in de wereld is gesteld met logistiek en grensovergang. Nederland en de Ouma staan daarom stevig hoog genoteerd. Ook het Nederlands bedrijf bleef goed de Thaise grensovergang en in vergelijking met andere landen. Dit zijn relevante signalen voor Nederland, want mede op basis van dit soort ranglijsten besluiten multinationale bedrijven waar zij hun fabrieken en distributiecentra vestigen. Het optreden en de reputatie van de Douane zijn daarmee dus van invloed op de Nederlandse economie, wat gelegenheid en motivatie.

Aankomende internationale belastingontwikkeling en -ontwikkeling

Het kabinet wil de strijd tegen belastingontduiking en -ontwikkeling voortzetten. In het kabinet wordt aangekondigd dat in 2021 een aanpakende maatregel en te nemen tegen dividendstromen naar laagbelastingende jurisdicties. Het kabinet zal in het voorjaar van 2021 een wetsvoorstel herzien indien bij de Tweede Kamer. Deze maatregelen zijn in aanvulling op de Wet en de Wet 2021 die op 1 januari 2021 in werking treedt. Met de Wet bronbelasting 2021 introduceert het kabinet een bronheffing op renten en royalty's naar laagbelastingende jurisdicties en in misbruiksituaties. Ook van deze wet is te voorzien dat het land nog lager functioneel zal worden voor naar laagbelastingende jurisdicties. Hiermee wordt ook het risico van het land dat de Nederlandse belastinggrondslag verschuift naar deze jurisdicties. In lijn met een aanbeveling van de Adviescommissie belastingheffing van multinationals zal dit kabinet in het voorjaar van 2021 met een afzonderlijk wetsvoorstel komen om het anti-uitbreidingsregime aan te passen in geval en dat er bij een eenzijdige wijziging van de wet in Nederland is een ander land -ontgengende -geen of een te lage correspondentie bete in aanmerking wordt genomen. Op die manier worden mogelijke mismatches weggenomen en loopt Nederland internationaal meer in de pas.

Ook worden bestaande maatregelen tegen belastingontwikkeling aangepast, waaronder een specifieke en specifieke beperking en de samenwerking tussen de hybride misbruikmaatregelen en de fiscale en fiscale beperkingen. Ten slotte wordt Nederland en Nederland om te komen tot een internationale goeddoelende aanpak van belastingontwikkeling te komen. Zo draagt Nederland actief bij aan het project van de OESO en het Inclusive Framework om tot oplossingen te komen voor de uitdagingen van digitalisering van de economie op het gebied van de inkomstenbelasting. Toch zal wetgeving alleen niet de oplossing zijn. Het bedrijfsleven en belastingadviseurs vervullen vanuit hun maatschappelijke verantwoordelijkheid hierin ook een essentiële rol. De ontwikkeling van een tax governance code geeft verdere invulling aan die maatschappelijke verantwoordelijkheid.

Thema 3: Verduurzaming en vergroening van de economie

Vergroening fiscaal stelsel

Uitvoering fiscale maatregelen Regerakkoord

In het Regerakkoord zijn onder meer afspraken gemaakt over het invoeren van een minimum CO₂-prijs voor de uitstoot bij elektriciteitsproductie en over het invoeren van een vleegbelasting. Wat betreft de minimum CO₂-prijs voor elektriciteitsproductie heeft het kabinet op 4 juni 2019 een wetsvoorstel ingediend. De maatregel zal worden ingevoerd medio 2020 door de Tweede en Eerste Kamer is aangenomen. Met betrekking tot de vleegbelasting heeft het kabinet een voorstel voor een Europese belasting op de luchtvaart. Zolang deze er niet is, zal het kabinet in op een nationale vleegbelasting. Hierop heeft het kabinet op 14 mei 2019 een wetsvoorstel ingediend voor een nationale vleegbelasting van € 7 per werkdagse passagier. Dit wetsvoorstel is inmiddels aangenomen door de Tweede Kamer en ligt ter behandeling in de Eerste Kamer.

Klimaatkkoord, de weg naar Parijs

Op 28 juni 2019 heeft het kabinet het voorstel voor het Klimaatkkoord naar de Tweede Kamer gestuurd³. Dit akkoord bevat voor de sectoren Industrie, elektriciteit, landbouw, mobiliteit en gebouwe omgeving uitgewerkte plannen om broeikasgasemissies tegen te gaan. Dit met als doeljaar 2050. Voor het kabinet staat voorop dat de reductie van de uitstoot wordt gehaald op een manier die voor iedereen haalbaar en betaalbaar is. Dit betekent dat wederzijdse uitdagingen zoveel mogelijk worden opgelost en dat we zorgen voor een eerlijke verdeling van lasten tussen huishoudens en bedrijven. Fiscale maatregelen spelen vooral een belangrijke rol binnen de sectoren mobiliteit, gebouwe omgeving en industrie. De fiscale onderdelen van het Klimaatkkoord zijn ingevoerd met het wetsvoorstel reële maatregelen klimaatkkoord, als onderdeel van het pakket belastingen 2020. Een uitbreiding is de CO₂-helling voor de industrie. Daarvorig was uitbreiding mogelijk. Het betreffende wetsvoorstel zal deel uitmaken van het Belastingplanpakket 2021. Daarnaast doet het kabinet, ten behoeve van de volgende kabinetinformatie, onderzoek naar betalen naar gebruik als nieuwe vorm van autobelastingen.

Per daarnaast een start gemaakt met het verduurzamen van woningen. De fiscale maatregelen daarbij onder andere om de energiebelasting aan te passen worden. De belasting op aardgas wordt de komende jaren in de eerste drie stappen (s) verminderd en de belasting op elektriciteit stapsgewijs verhoogd.

In 2020 is het rapport Bouwstenen voor een beter belastingstelsel verschenen, met daarin mogelijkheden die kunnen bijdragen aan verduurzaming. Ook uitbreiding van de CO₂-helling voor de industrie en uitbreiding van de auto- en energiebelastingen. Het is aan een volgend kabinet om daar keuzes in te maken.

Een financiële sector die bijdraagt aan de verduurzaming van de economie. In 2021 zal Nederland zich op nationaal en Europees niveau in om de financiële sector te betrekken bij de mondiale klimaatopgave. De financiële sector (banken, pensioenfondsen, verzekeraars en vermogensbeheerders) heeft met dit doel samen de klimaatsector (markt) in initiatieven genomen.

³ Kamerstukken II 2019-2020, 35-570 IX, nr. 2

om een bijdrage te leveren aan de uitvoering van het Akkoord van Parijs en het Klimaatdoel. Jaarlijks zal de sector een overlopende rapportage opstellen met een verslag van de inspanningen en resultaten. Hierin is al in 2020 een commissie opgericht, de Commissie Financiële Sector Klimaatcommitment (CFSK). De commissie zal jaarlijks een rapportage aanbieden aan de minister.

In 2021 zetten we verdere stappen om de financiële sector maatschappelijk verantwoord mogelijk te maken. Het ministerie van Financien verschaft van de financiële sector het diepste Inhet Nieuw Guiding Principles on Business and Human Rights (UNGPR) en OESO-richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen naleeft en daardoor misstanden in de keten voorkomt, signaleert, aanpakt en hierover rapporteert. In 2021 zullen we samen met de sector, NGOs en vakbonden verder inzetten op het verbeteren van de zogenaamde Environmental, Social and Governance (ESG)-criteria, binnen de overeenkomsten voor internationaal maatschappelijk verantwoord ondernemen (IMVO). Bijvoorbeeld door de sector handvatten te bieden om te voldoen aan de OESO-richtlijnen en de UNGPRs. We zullen de voortgang van de financiële sector op dit gebied monitoren. Op zowel nationaal als Europees niveau zal het ministerie van Financiën zich inzetten om een gelijk speelveld te creëren op het gebied van IMVO.

Energie en de deelnemers

De Nederlandse ministers (Klimaat, Havenbedrijf Rotterdam en TenneT) spelen een belangrijke rol in de energietransitie. Deze staatsdeelname hebben deze rol de afgelopen jaren stevig verankerd in hun bedrijfsvoering. Vanuit de hoedanigheid van aandeelhouder draagt Financiering bij aan het verduurzamen van de activiteiten van deze staatsondernemingen, onder meer door een investeringsvisie te vormen voor de energietransitie.

In 2019 is daarmee het beleid met betrekking tot maatschappelijk verantwoord ondernemen (IMVO) voor staatsdeelname in gang gezet. In de komende periode gaat Financiering actief en doeltreffend het gesprek daarover aan met de deelnemers. Daarbij zal ook ruimschoots aandacht zijn voor het formuleren van concrete doelstellingen. Over deze doelstellingen zal voor het eerst worden gerapporteerd in het Jaarverslag Beheer Deelnemingen 2020, dat verschijnt in het voorjaar van 2021.

Klimaat doelstellingen Internationale Financiële Instellingen (IFIs)

Multilaterale banken spelen een centrale rol in de architectuur van financiering van klimaatdoelen, met name in ontwikkelingslanden. Nederland is al daaraan de Europese Investeringsbank en de regionale investeringsbanken, zoals de Europese Bank voor Wiederoobouw en Ontwikkeling en de Aziatische Infrastructuur Investeringsbank vragen om leiderschap te tonen ten aanzien van klimaatambitie.

Nederland zet zich erin de gesprekken met deze banken voor in dat zij hun financiering van klimaatprojecten in de publieke, private en financiële sector in partnerlanden verder uitbreiden, hun portefeuilles in lijn brengen met de Paris Climate Agreement en de financiering van fossiele brandstoffen projecten verminderen. Bovendien vragen wij hen om klimaatprominentie te nemen in de gesprekken met ontwikkelingslanden en in de Europese landen strategieën.

Ook in de respons op en het herstel na de COVID-crisis spelen multilaterale banken een grote rol. Nederland vraagt daarom aandacht voor bestaande klimaatdoelen bij de toetrandering van de economie.

herstellende maatregelen van milieuhetere bedrijven. Het is in deze tijd is het van belang dat multinationals en hun bestaande toegangen op het gebied van klimaat blijven naleven en klimaat blijven agenten.

Vergroening eks-portefeuille

Een belangrijke uitdaging voor het beleid van de exportkredietverzekeringen (ekv) is het vergroenen van de vastlegingsportefeuille. Vanoudsher worden met de ekv veel transacties verzekerd met name in de traditionele sectoren. Dit vormt een uitdaging voor het beleid van de ekv om te komen tot een vergroening van de vastlegingsportefeuille. Het is van belang om te kijken hoe de ekv Nederlandse bedrijven zijn steun in offshore sectoren, zoals de scheepsbouw en de grote (maritieme) aannemers.

Nederland wil juist ook voor groene projecten een goede ondersteuning hebben en deze exporten te financieren met behulp van de ekv. Daarom is het in oktober 2019 als eerste stap van start gegaan met het inventariseren van transacties met een positief effect op het klimaat. We zien inmiddels de eerste effecten van de maatregelen die de afgelopen tijd zijn genomen. Ze hebben met name een ruimer Nederlands consumenten voor evident groen en opfinanciering en een hogere dekkinggraad voor groene projectfinanciering. Transacties voor een significante bijdrage gestort aan de vergroening van de ekv-portefeuille. Ook gaan we faciliteren om met de ekv te omgaan met groene transacties te accepteren. Op die manier stimuleren we het Nederlandse bedrijfsleven om te vergroenen en ondersteunen we kleine innovatieve bedrijven in hun exportmogelijkheden. Om het gelijke speelveld te waarborgen moet vergroening van de ekv uiteindelijk in internationaal verband plaatsvinden. Hiermee brengt het ministerie in kaart wat de verschillende posities en belangen van andere landen zijn en zullen we in 2021 samen met een groep van gelijkgezinde landen vergroening in Europese en mondiale verbanden organiseren.

Thema 4: Vergroten menselijke maat in het lozingsstelsel

Toeslagen staat voor de omvangrijke opgave om uitvoering te geven aan herstel van fouten uit het verleden en de dienstverlening fundamenteel te verbeteren. Daarbij wordt de organisatie ontworpen van de Deelafdeling naar een eigen en integraal stelsel. Dit proces is afgerond op 1 januari 2021. Daarnaast participeert Toeslagen in de uitwerking van aaneenschakeling en betrekking tot de toeslagen. Voor de opgave van verbeterende dienstverlening, herstellen ontvinding zijn in 2021 extra middelen uitgegeven.

Op basis van het interdepartementaal onderzoek (IPO) Toeslagen trekt het kabinet de conclusie dat het stelsel al voor een grote groep burgers niet goed werkt en dat het stelsel de organisatie fundamenteel de IPO-waardig is door de Tweede Kamer in de motie-Buurs en Van Vrijzenberg is uitgesproken over de herziening van het lozingsstelsel. Het kabinet heeft daarom aangegeven naar een stelsel te willen dat meer zekerheid en voorspelbaarheid biedt, waarbij problematische schuldten zoveel mogelijk worden voorkomen en de overgang van uitkering naar leefbaar werk makkelijker wordt. Tot het moment waarop dit stelsel is, zijn veel mensen afhankelijk van de toeslagen die ze ontvangen. Gedurende deze periode zal het mogelijk zijn de aanpak van de wet- en regelgeving maar vereenvoudiging en ruimte voor menselijke maat in het huidige stelsel gebracht worden.

Compensatie, herstel en reparatie nieters

Om voor alle getroffen ouders zorgvuldig en snel herstel mogelijk te maken, is een speciale herstelorganisatie in het leven geroepen. Hiervoor zullen ongeveer 500 FTE worden ingezet. In 2020 is de uitvoeringsorganisatie Herstel Toeslagen (HNT) ingericht en is gestart met de compensatie van betrokken ouders. Dit zal ook nog gedurende het jaar 2021 en 2022 doorgaan. Alle ouders uit het CAFI-nuwaier die recht hebben op compensatie en waarvan de contactgegevens bekend zijn, hebben compensatieaanvragen. Voor ouders die zijn geduurd in het gelfikturenrievier en die zijn geweest voor de herbeid van het stakal in het compensatie, herstel en reparatieproject in de loop van 2020 gestart. Ouders die van mening zijn met een compensatie, herbeid, hardheids- tegemoetkoming of verpoeding niet of onvoldoende gehoeven te zijn en monen in een bijzondere, overzorgendende kulturele betien, kunnen bij Toeslagen een verzoek indienen om meer vthale weggeven te krijgen. Een daartoe speciaal ingeselde onafhankelijke commissie heeft tot taak deze verzoeken te beoordeelen. Het oordeel van deze commissie zal steeds door Toeslagen worden gevoegd. Ook de ouders die naar de huidige intimen hebben geleden onder dakmal fiscale rotaal grove schulde (GDS) worden gehoeven door middel van de GDS-appeal. De herstelorganisatie streeft ernaar om in 2021 het overgrote deel van de compensatie uitgekeerd te hebben.

Kwaliteit en nultoeslagenorganisatie

Voor 5,3 miljoen huishoudens met 8,8 miljoen burgers verzorgt Toeslagen jaarlijks meer dan 7 miljoen toeslagen. We maken de uitvoering k antgerichter. Daarbij is het cruciaal dat bij de behandeling de informatiehuishouding op orde is en dat alle relevante individuele omstandigheden gemotiveerd kunnen worden meegewogen. Het beleid draagt daaraan bij door vereenvoudigingen door te voeren die het voor burgers en voor de uitvoering begrijpelijker en overzichtelijker maken. Zo kan het aantal (roge) te verpooen ligen herbeid omvang worden gebracht, kan de toewijzingsbeheid van het voorschot toemenen en zullen bij de nultoevolutie de na- en terugbetalingen kleiner zijn. In 2020 is daartoe het Programma Vernieuwing Dienstverlening Toeslagen opgezet dat op basis van een nieuwe visie en strategie gericht op de doelgroep van toeslagerechtigden verbeteringen en innovaties inbrengt. In dit programma werken we samen met nultoevolutie, aan verbeteringen in de formele lessen van de toeslagenaffaire en optimaliseren we de dienstverlening binnen het bestaande stelsel. Ook kan het programma mogelijk bijdragen aan verbeterde dienstverlening in een snellere gewijagde stelsel in de toekomst. Dit programma heeft een looptijd van 3 jaar.

Het merendeel van de toeslagerechtigden meet zich goed beid met het digitaal aanvragen en wijzen en het geautomatiseerd betalen en een universeel van toeslagen. De bijzondere meer uit de Ruwale Marili, 2019 en het IBO Toeslagen deel 1, 21 vragen hun toeslag aan via het Toeslagenportaal en geven daar ook wijzigingen door. De betalingen vinden altijd plaats op de 2de van de maand. Maar als het een omstandigheid en daarom vragen moeten burgers kunnen rekenen op meer persoonlijke dienstverlening en maatwerk. Daarom zullen we de digitale dienstverlening door Toeslagen aan de burgers uitbeiden. Dat geeft ruimte om met meer menselijke aandacht onze burgers ten dienste te staan.

De Adviescommissie Uitvoering Toeslagen heeft het belang onderstreekt van een open cultuur, het verder ontwikkelen van de ambtelijke professionaliteit en een sterkere vaktechnische inbedding van operationele keuzes.

30 april 2020 een aantal Nederlanders aangewarmdigd. Het in die brief geschetste wereldwijd perspectief geeft richting aan een langjarige uitwerpsagenda, waarbij in verschillende fases ruimte is voor politieke besluitvorming. Om dit te ondersteunen, biedt het kabinet in het najaar 2020 een ontwerpnota aan de Tweede Kamer aan. De routekaart beschrijft de verschillende tussenschappen en maatregelen die moeten worden genomen op weg naar het nieuwe stelsel.

Tiende 5. Verlofen en processen Belastingdienst, Douane en Testlagen, betrouwbare, herkenbaar en behulpzaam

De Belastingdienst heeft als taak bij te dragen aan een financieel gezond Nederland, dat doet de dienst door belastingen te heffen en te innen. Burgers en bedrijven moeten daarbij kunnen rekenen op een betrouwbare, rechtvaardige en laagdrempelige behandeling met een mogelijke werkwijze die aansluit bij hun specifieke situatie. Helaas gaan er de laatste jaren herhaadlijk zaken mis. Bij de Belastingdienst zijn veel medewerkers vertrokken, zijn achterstanden in de dienstverlening ontstaan en staan verouderde ICT-systemen eromte druk. Het gevolg is dat burgers en bedrijven niet meer centraal staan voor de opgedwongen mensen het standpunt zijn geworden van tekortkomingen bij de Belastingdienst.

De bedoeling op de werkwijze, structuur en cultuur van de Belastingdienst is daarom nodig. Om te weten hoe het wil werken en het verbeteren in de dienst te kunnen herstellen, zetten we concrete stappen met verbeterprogramma's voor de dienstverlening, de ontbrekende van de organisatie en het instellen van een rechte toezicht. De Belastingdienst is daarbij gebaat bij een goed uitvoerbaar beleidskader, dat bestaat uit een eenvoudige vormgeving van beleidsvoorstellen, waarbij het perspectief van de burger en bedrijf wordt meegenomen.

Daarnaast moet de toezicht voor het toezicht op de Belastingdienst op orde zijn. De gebeurtenissen rond de Fraude Signalerings Voorzetting (FSV) laten zien dat de toezicht en werking van risicoselectie en vervolgens het onderzoek naar de geselecteerde signalen binnen de Belastingdienst onvoldoende zijn. De Tweede Kamer is hiervoor geïnformeerd in de Kamerbrief van 10 juli 2020. Daarbij is een herijking van de toezichtstrategie en de fraudeaanpak in het voorzichtige gesteld.

Met vertrouwen en betrouwbare betaalen alleen als de Belastingdienst een stabiele organisatie is. Een goede stabiele organisatie draagt bij aan het de stevigheid en effectiviteit van belastingen en helpt de burger winnaar of onduidelijkheid is. Dit vraagt om volwassen sturing met de juiste managementinformatie, een goed functionerende ICT-organisatie en een open en veilige werkcultuur. Op al deze terreinen worden initiatieven ontwikkeld, waaronder de Tweede Kamer reeds in een aparte brief uitgenodigd te geïnformeerd.

Organisatie op orde

Sturing en beheersing

Om de Belastingdienst beter in staat te stellen intern te sturen en vooral intern als extern te verantwoorden, werken we in 2021 verder aan de verbetering van de managementinformatie en het risicomanagement. In 2019 is het programma managementinformatie en risicomanagement

gesteld. Om een intensivering te bewerkstelligen is de aanpak vanaf 2020 gewijzigd: de prioriteit ligt bij Toeslagen en de fiscale processen binnen de Belastingdienst.

Om goed zicht te krijgen op het functioneren van de Belastingdienst, Toeslagen en Douane, zullen activiteiten en middelen transparant worden gemaakt in de begroting. Naast Belastingdienst en Douane krijgt ook Toeslagen een eigen begrotingsartikel binnen de begroting van het Ministerie van Financiën (artikel 13). Voor de Belastingdienst komt de begroting voor 2021 een versnelde kaskant van inkomensbelasting met ingang voor een beter inzicht in de mate waarin de Belastingdienst de eisgeving bevordert door burgers en bedrijven een adequate behandeling te geven, effectief te informeren, gemak te bieden en op gepaste wijze corrigerend op te treden.

Cultuur

De kernwaarden van de Belastingdienst zijn verantwoordelijkheid, geloofwaardigheid en zorgvuldigheid, zowel binnen de organisatie als in de omstandigheden met burgers en bedrijven. In de gemeenschappelijke cultuur zijn dilemma's bespreekbaar, reflecteren we op wat beter kan en is er ruimte voor tegenspraak. Deze visie kan tot verandering van ander gedrag van leidingsgeveenden en medewerkers van de Belastingdienst, zowel binnen de organisatie als naar buiten. Om inzicht te krijgen in de cultuur van de Belastingdienst heeft Debatte een onderzoek uitgevoerd waarover de Tweede Kamer is geïnformeerd. Dit onderzoek geeft inzicht in de huidige cultuur, kijkt kritisch naar de geformuleerde gewenste cultuur en adviseert de Belastingdienst hoe deze goed kan worden richting de gewenste cultuur. Het rapport van Debatte geeft goede aanwijzingen voor de herijking van het cultuurprogramma. Punten die verbetering behoeven zijn het eerder signaleren van fouten, het creëren van een open en veilige cultuur en het sturen op resultaat. De Belastingdienst zet stappen richting de gewenste cultuur met een versnelde kaskant van inkomensbelasting met ingang voor een beter inzicht in de mate waarin de Belastingdienst de eisgeving bevordert door burgers en bedrijven een adequate behandeling te geven, effectief te informeren, gemak te bieden en op gepaste wijze corrigerend op te treden. Weet zijn er binnen de organisatie verspreiden in taak, contact, en uitdagingen. Daarom is het belangrijk dat de centrale leiderschap- en cultuur aanpak binnen de organisatie een invulling krijgt die daarbij aansluit. Als voorbeeld van een dergelijke concreet specifieke aanpak kan de integrale aanpak bij de Douane worden genoemd. Integriteit is door Douane geduid als een van de strategische pijlers die permanente managementaandacht krijgen. Er lopen concrete projecten gericht op de verdere groei van het integriteitsmanagement.

Peroneel

De uitdaging waar de Belastingdienst voor staat is allereerst te borgen dat de medewerkers toegestaan zijn voor de moderne manier van interactie met burgers en bedrijven. Daarnaast moet de dienst de mogelijkheden van de (personeel)organisatie uitstromen voor de continuïteit van de bedrijfsprocessen opvangen. Niet als in voorgaande jaren moet er in 2021 en in de jaren erna een grote verspreiding van spanning worden geleefd om de benodigde fiscale bijeen, regels en accounants, dienstverleners en IT's te laten instromen. De inkomstenopgave voor 2020 en 2021 samen bedraagt 4.500 tot 5.000 Fte. Hierbij moet rekening worden gehouden voor het

³ Kamerstukken II 2015-2016, 36 360 nr. 21

vermogen van de verschildende onderdelen om nieuwe medewerkers in te laten stroomen. Specifiek voor Toeslagen geldt een tijdelijke piek in de werving die voor de herstelorganisatie wordt geraapt.

Ook de Douane heeft in de komende jaren te maken met een grote uitstroom van medewerkers, onder andere als gevolg van pensioentaking, waardoor veel aandacht moet worden besteed aan het werven, selecteren, opleiden en begeleiden van nieuwe medewerkers. Daarnaast vraagt het beschermen van de organisatie tegen fraude en andere vormen van illegale handelingen en andere (niet) fiscale wetten, die voortvloeit uit de aandacht van de Douane.

(U) - versnellen en verbeteren (grip op) V-portfolio

Uit externe rapporten (door EY en PwC) is gebleken dat het ontbreken van een integrale integratie van de IV en het gebrek van IV en dat er haastige prioritering plaatsvindt op basis van financiële, kwalitatieve en kwantitatieve wijzigingen. De aanbevelingen uit externe rapporten worden vertaald in een integrale aanpak IV met een meerjarige aanpak. Daarbij zal prioriteit worden gegeven aan de stabiliteit en continuïteit van de processen van het IV en het IV van de belastingen. Bij de Douane is de meerjarige aanpak al ingebouwd en worden de ervaringen gebruikt voor continue verbetering van het Portfolioproces.

Overname van de Belastingdienst

Inmiddels is de politieke sturing op de Belastingdienst, Toeslagen en de Douane versterkt, met de benoeming van twee staatssecretarissen: een staatssecretaris Financiën en Belastingdienst en een staatssecretaris Toeslagen en Douane. De ambtelijke aansturing van de Belastingdienst is versterkt door de aanstelling van drie directie-generaal voor respectievelijk de Belastingdienst, Douane en Toeslagen. Waar dat zinvol is voor de sturing, worden de Belastingdienst, Toeslagen en Douane ontvleemd. De Belastingdienst, Toeslagen en Douane hebben wel samen een eigen grote operationele organisatie. Tegelijkertijd blijven er ook zaken die beter gezamenlijk georganiseerd kunnen blijven. Zo krijgen de organisatieonderdelen door een eigen DG op korte termijn de bestuurlijke aandacht en focus die past bij de omvang en het belang van hun taak.

Verbetere dienstverlening Belastingdienst

Het is van belang dat burgers en bedrijven adequaat behandeld worden, informatie tijdig ontvangen en dat het hen zo makkelijk mogelijk is wordt gemaakt bij het voldoen aan hun verplichtingen en het uitoefenen van hun rechten. Informatie moet daarom helder en begrijpelijk zijn. Brieven, formulieren en digitale berichten zullen begrijpelijker worden gemaakt en gehouden, waarbij het handelingsperspectief van burgers en bedrijven voorop staat. Passen de interactiemogelijkheden van de Belastingdienst voor burgers en bedrijven die bij de Belastingdienst, Douane en Toeslagen van de Belastingdienst. Binnen de interactiemogelijkheden neemt de Belastingdienst een bijzondere plaats in. De bereikbaarheid en de kwaliteit van beantwoording van vragen door de Belastingdienst wordt duurzaam verbeterd. Zo wordt de dienstverlening op termijn uitgeroepen met de mogelijkheid van terugbellen, ontvangen van notificatieberichten via app of telefoon en de mogelijkheid om te chatten in de digitale persoonlijke omgevingen van de Belastingdienst. Daarnaast investeert de Belastingdienst in het werken van medewerkers aan burgers die minder zelfstandig zijn via de belasting en via Sociale omzetting. Door relaties meer met maatschappelijke dienstverleners wordt aan burgers die meer hulp nodig hebben, ondersteund bij het doen van hun aanpak. Het lopende onderzoek naar

aan fundamentele informatie van de dienstverlening die eind 2020 wordt opgeleverd, biedt ook de wetten voor het verbeteren van de dienstverlening in 2021 en volgende jaren.

Borgen stabiliteit cruciale processen Belastingdienst

Op meerdere terreinen binnen de Belastingdienst doen zich risico's voor met betrekking tot de continuïteit van cruciale processen zoals de miting van belastingontvangsten en het nakomen van behandeltermijnen. Daarnaast zijn we demotuerend uit het verspreiden van informatie bij de ondergrond. Het doet ken de Belastingdienst het negatieve verspreiden van informatie aan burgers en bedrijven en de eigen medewerkers niet altijd te bieden. Om nieuwe problemen te voorkomen heeft het kabinet extra middelen uitgetrokken. Daarnaast werven we in de eerste plaats extra personeel om achterstanden weg te werken bij de afhandeling van bezwaren van portuillanten en bedrijven en de aangiften voor de inkomstenbelasting. Daarnaast willen we, gegeven de mogelijkheden van het IGT-portfolio, in de toekomst de versterken van inkomens, loonheffing, omzetbelasting, gegevens. De activiteiten die we ontwikkelen op het gebied van personeel, IGT, managementinformatie en natuur zijn belangrijk en anderszins voor het succes van de hiervoor geschiedt aanpak.

Fiscaal beleid en uitvoering

Meerjarige agenda beleid en uitvoering

De afstemming tussen beleid en effectieve uitvoering heeft niet altijd geresulteerd in het gewenste resultaat. Er is daarom ruimte om de aansluiting tussen beleid en uitvoering te verbeteren. Daarom wordt de samenwerking tussen de Belastingdienst en de opbrengst van de inkomstenbelasting versterkt. Voor belastingzaken is dit Directoraat-Generaal Fiscale Zaken (DGZ). Bovendien zal bij het vormgeven van nieuw beleid meer rekening worden gehouden met de uitvoerbaarheid ervan. Daarbij zal ook de uitvoering in het kader van de inkomensbelasting, het zijnde de fiscale keuzes die aan de ziele van de afrekening zullen liggen. Voor Belastingdienst, Toeslagen en Douane zal er een meerjarige agenda gemaakt worden voor beleid en uitvoering. Bovendien zal strenger worden toezicht op het toepassen van nieuwe zaken aan het reeds bestaande takenpakket. Door het verspreiden van aanbevelingen uit het rapport 'Dek in Rader. Alternatieve instrumenten Belastingdienst' dat in januari 2020 naar de Tweede Kamer is verzonden, worden concrete stappen genomen om strenger toe te zien op het uitvoeren van nieuwe en bestaande taken.

Doelmatigheid van burgers

Het is van belang dat bij de ontwikkeling en uitvoering van beleid en regelgeving voldoende rekening wordt gehouden met de mogelijke belasting die regelgeving oplevert voor burgers, het zogenaamde doelmatigheid. Het doelmiddel moet van tijd tot tijd worden onderzocht van het proces zijn dat uiteindelijk leidt tot uitvoering van wet- en regelgeving. Dit biedt een grotere meerwaarde dan het uitvoeren van een toets aan het eind van een wetgevingstraject. Er zal voortaan standaard worden getoetst in hoeverre een maatregel acties van burgers recht en begrijpelijk is, met speciale aandacht voor kwetsbare groepen. Daarnaast wordt ook een vast onderdeel van de interne metingen. Ingevolge de inkomensbelasting, het zijnde Belastingplan voortaan te worden van een separate doelmiddelorganisatie. In de Eerste Kamer bij brief van 9 juli 2020 geleend meer over de wijze waarop een doelmiddel wordt onderzocht worden van de fiscale wet- en regelgeving, startend met het pakket Belastingplan 2021.

Toezicht

De Belastingdienst streeft er in zijn uitvoerings- en toezichtstrategie naar het gedrag van burgers en bedrijven zodanig te beïnvloeden dat zij uit zichzelf (its called) naleven. Op dit moment onderzoeken opdrachtgever DGPZ en de Belastingdienst als opdrachtmeester gezamenlijk wat een acceptabel niveau van toezicht is. Over de eerste resultaten van dit onderzoek wordt de Tweede Kamer in het najaar van 2020 via het jaarplan 2021 Belastingdienst nader geïnformeerd.

Daarnaast vindt naar aanleiding van de problemen met het gebruik van de Fraude Signalerings Voorziening (FSV) een herijking van het handhavingbeleid en de fraudeaanpak plaats. Tevens voeren we een validatie uit van alle gegevensverwerkingsoplossingen op basis van de vereisten van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). Verder wordt het geheel applicatie- en gegevensbeschermingsplannen nog nóg inhoudelijke registraties van verouderde of subjectieve risicofactoren.

2.12 Overzicht coronamaatregelen

De afgelopen maanden zijn er een heleboel maatregelen genomen om de coronacrisis. Het kabinet heeft diverse (nood)maatregelen genomen om de crisis het hoofd te bieden. Deze paragraaf geeft een overzicht van de maatregelen die op de begroting van het ministerie van Financiën zijn genomen. Een uitgebreid overzicht is te vinden op <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/coronavirus>.

Tabel 1: Coronamaatregelen op begroting, Rekeningen & Nationale Schuld (bedragen in € 1 mln.)			
Maatregel	Bedrag 2020	Bedrag 2021	Rechts van Kamerstukken
Verpakkingen			
Aankoop van verpakkingen voor 1A	— 1A	— 1A	Kamerstukken 9 2019-2020: 15.000 m. 1
Verpakkingen voor verpakkingen	12.000	—	Kamerstukken 9 2019-2020: 15.000 m. 1
Belasting- en vorderingsrente 2.0	— 4	— 3	Kamerstukken 9 2019-2020: 15.000 m. 1
Surf	6.011	—	Kamerstukken 9 2019-2020: 15.000 m. 1
Garantie van 2018 voor 1A	100	—	Kamerstukken 9 2019-2020: 15.000 m. 1
Surf voor 2.0	1.011	—	Kamerstukken 9 2019-2020: 15.000 m. 1
Overeenkomsten 10M	1.140	—	Kamerstukken 9 2019-2020: 15.000 m. 1
Europees herstelinstrument (NGEU)	21.601	—	Kamerstukken 9 2019-2020: 21.500 m. 1, 195
Belasting- en vorderingsrente 2.0	— 3	— 15	Kamerstukken 9 2019-2020: 15.000 m. 1
Uitgeven			
Aankoop van verpakkingen voor 1A	— 1A	— 1A	Kamerstukken 9 2019-2020: 15.000 m. 1
Verpakkingen voor verpakkingen	1.000	— 500	Kamerstukken 9 2019-2020: 15.000 m. 1
Belasting- en vorderingsrente 2.0	— 4	— 3	Kamerstukken 9 2019-2020: 15.000 m. 1
Surf voor 2.0	— 360	—	Kamerstukken 9 2019-2020: 15.000 m. 1
Overeenkomsten 10M	1.000	—	Kamerstukken 9 2019-2020: 15.000 m. 1
Belasting- en vorderingsrente 2.0	— 3	— 15	Kamerstukken 9 2019-2020: 15.000 m. 1
Ontvangen			
Belasting- en vorderingsrente 1.0	— 180	— 120	Kamerstukken 9 2019-2020: 15.000 m. 1
Verpakkingen voor verpakkingen	— 1A	—	Kamerstukken 9 2019-2020: 15.000 m. 1
Verpakkingen voor verpakkingen	— 1A	—	Kamerstukken 9 2019-2020: 15.000 m. 1
Belasting- en vorderingsrente 2.0	— 10	— 10	Kamerstukken 9 2019-2020: 15.000 m. 1
Belasting- en vorderingsrente 2.0	— 10	— 10	Kamerstukken 9 2019-2020: 15.000 m. 1
Belasting- en vorderingsrente 2.0	— 180	— 10	Kamerstukken 9 2019-2020: 15.000 m. 1
Surf voor 2.0	— 10	—	Kamerstukken 9 2019-2020: 15.000 m. 1
Overeenkomsten voor gemeenten 1	— 10	—	Kamerstukken 9 2019-2020: 15.000 m. 1

Maatregel	Betrag 2020	Betrag 2021	Betrag 2022	Betrag 2023
Staatstragetei KLM	10	10	10	10
Betraging en inroedingenrente 0,0	10	10	10	10
Staatstragetei voor gemeenten 2	10	10	10	10

Verplichtingen en uitsaen

Betraging en inroedingenrente 0,0

Het eerste noodpakket economie en banen betrof onder andere een verlaging van de belasting- en inroedingenrente naar 0,01 procent. Dit resulteerde in lagere uitgaven (- € 16 miljard), maar vooral in fors lagere ontvangsten (- € 105 miljard). Deze maatregel was tijdelijk voor een periode van 3 maanden, maar werkte meerjareng door in de rammingen.

Hervestelling leverschuldvrijstelling

Niet kortlopende leverschuldvrijstelling wordt in Nederland op jaarbasis door commerciële kredietverzekeraars meer dan 200 miljard euro aan handaf mogelijk gemaakt. Als gevolg van de COVID-19 crisis is deze dienstverlening onder druk gekomen te staan. De omgekeerde omstandigheden te behouden en zo te voorkomen dat de verzekeraars zelf in financiële problemen komen – waardoor deze kredietverzekering geheel zou dreigen te verdwijnen – is dan het verlagen van de zogeheten kredietlimieten. Daarom heeft de staat in het voorjaar van 2020 besloten over te gaan tot het herverzekering van de gehele portefeuille van de verzekeraars voor het hele kalenderjaar 2020 met mogelijkheid tot een verlenging van drie maanden in 2021.

Aangezien de hervestelling minimaal het hele jaar 2020 zal lopen, betekent dit dat op korte termijn een significant deel van de schadelijke pas in 2021 zal worden uitgekeerd en eventueel een iets groter deel van de schadelijke pas in 2021 zal worden ontvangen. Naar huidige inzichten schat het ministerie dat de kosten van de verwachte schade in 2020 zal vallen en de rest in 2021 aan tekenen wordt tweederde van de schade in 2020 verwacht en de rest later. In het najaar van 2020 zal er een omliep zijn van de kosten en kosten van deze hervestelling en daarbij gaan we rekening met mogelijkheden om de kosten voor de staat te verdelen over betrokken partijen zoals de verzekeraars en hun verzekerd.

Betraging en inroedingenrente 0,0

Het tweede noodpakket economie en banen betrof een verlenging van het eerste noodpakket tot 1 oktober 2020. Dit resulteerde in een verdere neerwaartse bijstelling van de ramming van de belasting- en inroedingenrente. De maatregelen zijn tijdelijk van aard, maar werken meerjareng door in de rammingen.

SURE

In de Europese van 9 april 2020 is overeengekomen een Europees Instrument voor tijdelijke steun om het risico op werkloosheid in noodtoestanden te beperken naar aanleiding van de uitbraak van COVID-19 (Groep 2 te de Europese Unie en de Raad van de Europese Unie, SURE) op te richten. SURE biedt inkomsten leningen voor het financieren van noodtoestanden, wettelijke werkloosheidsuitkeringen of vrijwillige maatregelen ter bevordering van werknemers en zelfstandigen, en zo doen de voor het verminderen van werkloosheid en inkomensverlies, en in aanvulling daarop, voor de financiering van sommige maatregelen op gezamenlijk gebied, met name op de werkloosheid. SURE kan maximaal 100 miljard euro aan leningen verstrekken.

Nederland staat hiervoor garant middels het Eigenmiddelenkies (zie hierboven), en via een bilaterale garantie die aan de Unie zijn verstrekt. Zie ook paragraaf 2.5 Overzicht Risicoregelingen.

Garantie aan DNB inzake IMF

Als gevolg van de COVID-19 crisis is er acute behoefte aan financieringsmogelijkheden voor opkomende economieën en lage-inkomstenlanden. Het IMF voorziet in deze financieringsbehoeftes door concessionele leningen te maken met een lage of nulrente (Poverty Reduction and Growth Trust (PRGT)). Omwille van de omvang en het aantal verzoeken voor noodliquiditeit op een zeer korte reguliere programma's, is de huidige omvang van het leningsaccount van het PRGT onvoldoende en is een additionele bijdrage aan Nederland gevraagd. Deze bijdrage is noodzakelijk om via het IMF ruimte vrij te maken voor investeringen in de gezondheidszorg en om de impact van de economische crisis te hadrijken en bedraagt 500 mln. SDR (Special Drawing Rights, munteenheid IMF), gelijk aan € 520 mln. De Nederlandse bijdrage wordt verstrekt in de vorm van een lening van De Nederlandse Bank (DNB) namens de Nederlandse staat aan het IMF. De Nederlandse staat garandeert de lening van DNB aan IMF. Deze systematie is gebruikelijk voor Nederlandse bijdragen aan het IMF. Budgetair leidt de Nederlandse bijdrage in 2020 tot een verhoging van de garantieverplichting aan DNB inzake IMF van € 500 mln. zoals gemeld in de vijfde middelen toelichting begroting 2020.

Garantie EIB

De Europese Investments Bank (EIB) heeft een nieuw pan-Europees garantiefonds (EIG) opgericht om de negatieve economische gevolgen van de COVID-19 crisis te beperken. Het fonds is een onderdeel van het pakket aan maatregelen dat op 9 april 2020 door de Eurogroep werd afgesproken. Door de oprichting van een garantiefonds van € 26 miljard, waarvan het Nederlands aan deel € 1,3 miljard, bedraagt, kan naar schatting tot maximaal € 200 miljard aan financiering voor het Europese bedrijfsleven worden vrijgesteld. Doel van het garantiefonds is het financieren van hogesnelheidswegen, waarbij de focus ligt op de tot 2021 met mogelijkheid tot een verlenging van zes maanden als een meerderheid van de deelnemende lidstaten hiervoor stemt. Hierna kan de investeringsperiode afgevoerd worden en alle deelnemende lidstaten hieraan hun maximale bijdragen. De investeringen onder het garantiefonds zullen een hoogrisicoprofiel hebben. Nederland acht het daarom wettelijk dat de garantie ingespannen zal worden. De verwachte nettoverlies van het garantiefonds van € 26 miljard worden ingeschat op 20 procent. Het percentage verwachte verliezen is sterk afhankelijk van de uiteindelijk productieve impact van de leningen (leningen garanties equity). Het Nederlands aandeel in de verwachte verliezen komt – op basis van het percentage verwachte verliezen van 20 procent, te liggen op het Nederlands aandeel in het garantiefonds van € 1,3 miljard – naar nu € 200 mln. verdeeld over de looptijd van het fonds.

Stroom uitkeringen KLM

De Nederlandse staat verstrekt een directe lening aan KLM met een omvang van € 1 miljard. De lening is een echtgevoelende lening. Dit betekent dat wanneer KLM haar activiteiten niet kan terugbetalen, deze lening (en daarmee de Nederlandse staat) niet als laatste wordt terugbetaald. Daarmee neemt de Nederlandse staat relatief veel risico op zich via deze lening, in tegenwoordige tijden wordt door de eveneens relatief hoge rente die KLM op deze lening betaalt. Daarnaast garandeert de Nederlandse staat maximaal 90 procent van een kredietfaciliteit van € 2,4 miljard, die door een consortium aan

herleiden aan na 30 Mei 2021 van toezicht. Dit resulteert in een garantie van € 2,16 miljard. Voor deze garantie ontvangt de Nederlandse staat tevens een garantiepremie die gedurende de looptijd in percentage oploopt.

Europese herstelinstrumenten (NREU)

Op 21 juli 2020 heeft de Europese Raad overeenstemming bereikt over de belangrijkste kenmerken van het Nieuwjarig Financieel Kader (NFK) voor de Europese Unie voor de periode 2021-2027, een herstel instrument in reactie op de COVID-19 crisis (Nieuw Samenlevingsplan EU, NREU) en de financiering daarvan via een nieuw Eigenmiddelenbudget (EIMB).

Hoewel deze politieke afspraken nog door de Raad van de Europese Unie en het Europees Parlement uitgewerkt moeten worden in de relevante Europese voorontwerpen en besluiten, en het EIMB nog door de lidstaten moet worden goedgekeurd, zijn de principes van de afspraken voldoende duidelijk om deze budgettaire te verwerken.

De gevolgen voor de verwachte Nederlandse bijdrachten aan de Europese begroting worden toegeleid op de begroting van het ministerie van Buitenlandse Zaken. De verwachte Nederlandse afspraken (zie NREU) zullen op termijn zichtbaar worden op deze begroting.

Een belangrijk onderdeel van NREU is de *Recovery and Resilience Facility* (RRF), waaruit lidstaten onder voorwaarden steun kunnen aanvragen voor hervormingen en investeringsprojecten. Voor het deel van de RRF dat gebruikt kan worden voor het verspreiden van leningen aan lidstaten wordt een garantieverplichting opgenomen op de begroting van het ministerie van Financiën. De financieringsmethode van dit deel van het herstelplan is vergelijkbaar met die van het schoneim voor financiële ondersteuning van de betalingsaanpak van de lidstaten zonder de euro (*Balance of Payments Facility*, BOP), het Europees financieel stabilisatiemechanisme (EFSM) en het Europees instrument voor tijdelijke steun om het risico op werkloosheid in noodstaten te beperken naar aanleiding van de uitbraak van COVID-19 (*Support to mitigate Unemployment Risks in an Emergency*, SURE). Voor al deze instrumenten geldt dat de Europese Commissie namens de Unie middelen leent op de kapitaalmarkt op financiële instellingen, om deze middelen in de vorm van leningen aan lidstaten te verstrekken. De rentebetaalingen en aflossingen die de Unie van deze lidstaten ontvangt worden gebruikt voor het betalen van de rente en aflossingen op de schuld die de Unie hiervoor is aangegaan. Als aanvullende zekerheid voor beleggers dat de Unie aan haar rente- en aflossingsverplichtingen zal kunnen voldoen, is aan de Unie uit hoofde van het Eigenmiddelenbudget jaarlijkse aanmeldende middelen bij de lidstaten opvragen. Dit is bovendien de maximale omvang van de jaarlijkse EU-begroting, tot aan een in dit besluit vastgelegd jaarlijkse maximum van het op van de Europese Unie. Een dergelijk verspreiden aan lidstaten is door de Unie nog nooit gedaan. Deze systematiek is noodzakelijk opgezet in het bestaande Eigenmiddelenbudget en blijft zo in het nieuwe Eigenmiddelenbudget.

¹⁰ Voor SURE geldt echter dat ook een bilaterale garantie door de lidstaten aan de Unie is verstrekt. Dit is een nodig om de risico's van de lening te beperken, die niet anderszins voldoende zekerheid is bekend over de bereikbaarheid van de lening onder het plan voor de openbare middelen.

Belasting- en invorderingsrente 3.2 (Steun- en herstelpakket)
Onderdeel van het op 22 augustus aangenomen Steun- en herstelpakket betreft het (grotendeels) verlengen van de verlaagde rentetarieven bij de belasting- en invorderingsrente. De invorderingsrente blijft hiermee t/m 31 december 2021 0,01%. De belastinggrens gaat per 1 oktober 2020 t/m 31 december 2021 voor alle belastingplichtigen terug naar 4%. Voor de vennootschapsbelasting is dit lager dan het oorspronkelijke tarief van 5%.

Ontvangsten

Belasting- en invorderingsrente 1.0 (Noodpakket economie en banen 1.0)
Dit wordt toegelicht onder 'verplichtingen en uitgaven'.

Boetes en schikkingen en opbrengsten kosten vervolg 1.0 (Noodpakket economie en banen 1.0)
De verzuilboetes en de doorberekende kosten van de invorderingsmaatregelen werden opgeschort, wat leidde tot minder ontvangsten (€ 69 mln.). Deze maatregel was tijdelijk voor een periode van 3 maanden, maar werkt nu nog lang door in de ontvangsten.

Herverzering leverancierskredieten
Dit wordt toegelicht onder 'verplichtingen en uitgaven'.

Belasting- en invorderingsrente 2.1 (Noodpakket economie en banen 2.1)
Dit wordt toegelicht onder 'verplichtingen en uitgaven'.

Boetes en schikkingen en opbrengsten kosten vervolg 2.0
Het tweede noodpakket economie en banen betrof een verlenging van het eerste noodpakket tot 1 oktober 2020. Dit resulteerde in een verdere neerwaartse bijstelling van de raming van verzuilboetes en de doorberekenbare kosten van de invorderingsmaatregelen. De maatregelen zijn tijdelijk van aard, maar werken nu nog lang door in de ontvangsten.

Steun uitkeringen voor gemeenten 1.0
De afdracht aan het Gemeentefonds wordt met € 519 mln. verhoogd, zoals toegelicht in de Kamerbrief compensatiepakket coronacrisis medeoverheden van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de landelijke suppletie begroting 2020 van nationale ministerie. De totale afdracht aan het Gemeentefonds wordt in mindering gebracht op de belastingontvangsten. Hierdoor leidt de verhoging van de afdracht aan het Gemeentefonds tot een verlagings van de netto-belastingontvangsten met € 510 mln. op artikel 1 van deze begroting.

Steun uitkeringen KLM
Dit wordt toegelicht onder 'verplichtingen en uitgaven'.

Belasting- en invorderingsrente 3.2 (Steun- en herstelpakket)
Dit wordt toegelicht onder 'verplichtingen en uitgaven'.

Steun uitkeringen voor gemeenten 2.0
De afdracht aan het Gemeentefonds wordt in 2020 met € 308 mln. verhoogd, zoals toegelicht in de Kamerbrief Steun en herstelpakket en de landelijke suppletie begroting 2020 van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. De totale afdracht aan het Gemeentefonds wordt in

¹ Kamerstukken II 2019-2020, 34491-45, II 2019-2020, 34490 nr. 1

mindering gebracht op de belastingontvangsten. Hierdoor leidt de
verhoging van de afdracht aan het Gemeentefonds tot een verlaging van
de netto-belastingontvangsten met € 303 mln.

Overig

Naast bovengenoemde noodmaatregelen is het ministerie van Financiën
ook indirect betrokken bij de COVID-19 crisis via staatsdeelname(n), de EU
en internationale financiële instellingen. Hieronder volgt een korte samenvatting
van de impact van de COVID-19 crisis op deze beleidskaderen, en de rol van
het ministerie.

Staatsdeelname(n)

Het jaar 2021 zal voor de staats deelname(n) nog steeds in het teken staan
van de (nabij aan van de) COVID-19 crisis. Reeds de deelname(n) zijn
hierdoor onmiddellijk hard geraakt. Zo had de NS in maart en april 2020 te
maken met 50 procent minder sollicitaties voor op het spoor, waardoor de
het aantal vluchten van en naar Schiphol drastisch, net als het aantal
vluchten van KLM en werd en alle vestigingen van het land. Gevolg: tijdelijk
oplossen. Voor andere staatsdeelname(n) was een dusdanig grote impact
niet direct aan de orde, maar zal de tijd uitwijzen hoe groot de impact op
de langere termijn zal zijn. Alle staats deelname(n) hebben de voor hen
passende maatregelen genomen om de operationele en financiële effecten
van de COVID-19 crisis te beheersen. Als staatsdeelname(n) staat het ministerie
in nauw contact met hen over de impact op onder andere de borging van
de publieke belangen en financiële positie van de deelname(n). De
COVID-19 crisis heeft ook zijn weerslag op de aan de staat afgedragen
dividenden. In artikel 3 van deze begroting wordt aan deze effecten
nader toegelicht.

Maatregelen EU

Het kabinet heeft te werk van Europese en internationale om de COVID-19
uitbraak in te dammen en de menselijke en economische gevolgen zo goed
mogelijk op te vangen. Bij zijn maatregelen Nederland snel naar uitbreiden
van de crisis afgepraat en gemaakt om lidstaten de flexibiliteit te bieden om te
reageren. Zo is de algemene uitbreidingsclausule van het Stabiliteits-
en Groeiplan in werking getreden en is er een tijdelijk staatssteun kader voor
COVID-19 vastgesteld. Ook is afgesproken dat lidstaten hun Europese
structuur- en investeringsfondsen (ESM-fondsen) zo flexibel en snel mogelijk
kunnen inzetten. Het kabinet is van mening dat deze maatregelen alleen
in samenwerking en onder de uitvoering van de staatsdeelname(n) aan te
de inzet van het kabinet is om dit de komende tijd te monitoren en wanneer
nodig de maatregelen te beïnvloeden.

Daarnaast zijn er diverse Europese instrumenten opgericht die op korte
ter termijn beschikbaar zijn (de zogeheten 'first responder' instrumenten) NGEU, SURE
en Garantie BB, het Emergency Support Instrument (ESI) zal voor een
periode van twee jaar opnieuw in werking worden gesteld voor de
bestrijding van de COVID-19 crisis, en kan worden gebruikt voor elke crisis
die humanitaire hulp vereist. Hiermee is afgesproken om de beschikbare
kredietlijn tegen zeer scherpe voorwaarden (Enhanced Conditions Credit
Line, ECTL) van het Europees Stabiliteitsmechanisme (ESM) in dat
beschikbaar te stellen voor de COVID-19 uitbraak. Deze ESM-kredietlijn heeft
een omvang van 2 procent van het bruto binnenlands product (BBP) van
een lidstaat. Ook is er besloten de ESM Pandemic Crisis Support kredietlijn
tijdelijk beschikbaar te stellen voor alle lidstaten van de eurozone. Als
voorwaarde voor gebruik van de kredietlijn is opgenomen dat landen zich

en aan minn. Heen om deze te gebruiken en ondersteuning van de binnen-
landse financiering van die delen indirecte gezondheidszorg, genezing en
kosten gerelateerd aan preventie als gevolg van de COVID-19 crisis. Zie ook
paragraaf 2.5 over de Risicoberekening.

Maatregelen Internationale Financiële Instellingen (IFI's)

Internationale Financiële Instellingen (IFI's) zijn met hun mond als bereik,
breed publieke- en private sector-instrumentarium en expertise bij het
beschikking van een uitgebreide kennis van de wereld om de impact van
COVID-19 crisis te verklaren. Het belang heeft veel belang aan deze
procedures en acties die de respons van IFI's en hun centrale rol in de
mondiale ontwikkelingsaanpak, die een financieel van groei vormt
tijdens de crisis.

De aanpak van de IFI's om de IFI's te helpen. In eerste instantie richtten
de COVID-19 maatregelen van de Wereldbank, Europese Investeringsbank
(EIB), Aziatische Infrastructuur Investeringsbank (AIIB) en Europese Bank
voor Wiederopbouw en Ontwikkeling (EBRD) zich op het snel beschikbaar
stellen van financiering voor acute projecten in de gezondheidszorg in
landen en het verlenen van liquiditeitssteun aan bedrijven. Hierbij valt te
denken aan financiering van capaciteitsversterking van gezondheidsyste-
men en het versterken van de gezondheidsinfrastructuur, als ook liqui-
diteitssteun aan de private sector, bijvoorbeeld via financiële intermediaire.
Het International Monetary Fund (IMF) heeft steun aan landen met urgente
financieringsproblematiek door noodfinanciering en liquiditeitssteun te
verlenen.

In tweede instantie richtten de IFI's zich op het verstriben van economische
weerbaarheid en het versnellen van breed sociaal-economisch herstel op
de middellange termijn. De Wereldbank heeft hier voor tot 2021 \$ 160 miljard
beschikbaar gesteld. Andere IFI's zullen in 2021 een groot deel van hun
beschikbare kredietruimte in het programma's voor ondersteuning voor onder-
steuning bij sociaal economisch herstel en herstel.

Nederland plekt binnen de IFI's voor om in eerste plaats middelen in te
zetten voor de hard getroffen en meest kwetsbare landen en gemeen-
schappen die beperkte andere financieringsmogelijkheden hebben. Daarbij
is het voor Nederland belangrijk dat IFI's nog hebben voor de (verdere)
verlichting van schuldenposities van met name lage inkomenslanden
door de crisis. Zo heeft International Development Association (IDA), het
onderdeel van de Wereldbank voor lage inkomenslanden, tot eind 2021
vermold \$ 60 miljard aan noodlenke financiering beschikbaar gesteld ten
behoef van deze landen. Daarnaast heeft Nederland in het kader van de
COVID-19 crisis ingesloten met het Debt Service Suspension Initiative
(DSSI), een initiatief van de Club van Parijs en de G20 dat schuldenverlichting
biedt aan een wereldwijde inkomenslanden. Daarnaast heeft DSSI in dat
deze lage inkomenslanden uitstel van aflossingen betaalden vanaf 1 mei
2020 tot het einde van het jaar aan Nederland en andere landen die lid van
de Club van Parijs en/of de G20 zijn krijgen.

Verder zal Nederland erop in de extra financiële bijdragen ten behoeve van
economisch herstel zoveel mogelijk gericht zijn op duurzame economische
transformatie, klimaatimpact en de daarvoor benodigde hervormingen.

2.2 Belangrijke beleidsmatige mutaties

In deze paragraaf wordt op toelichtingen inzicht gegeven in de samenstelling en ontwikkeling van de uitgaven en de niet-belastingontvangsten. Er wordt onderscheid gemaakt tussen de artikelen van Financien en die van Nationale Smid. In de verleningschijfgebruikt in maar niets ingegaan op de mutaties per artikel. Deze paragraaf bevat ook een overzicht van de begrotingsseries.

Artikelen 1 tot en met 13 (Financien)

Tabel 2: Belangrijke mutaties uitgaven t.o.v. vorig jaar, begrotings € (000)						
	Art. no.	2020	2021	2022	2023	2024
Staatsontveegbegroting 2020						
Mutatie in dienstverleningskosten		2.765.236	-40.300	-16.000	-7600	-5.000
Inbegroting 2020		695.511	66.1530	892.858	858.359	893.213
Belangrijke mutatie						
Transparantie Douane dienst	1	-1.1467	-71.367	-71.367	-71.367	-71.367
Transparantie Douane dienst	4	11.167	71.367	71.367	71.367	71.367
Vorming begrotingsartikel Toelagen	1	-1.6.125	-65.367	-65.367	-65.367	-65.367
Vorming begrotingsartikel Toelagen	13	1.6.125	65.367	65.367	65.367	65.367
Kapitaal (rekening) in de internationale	3	2.47.300	147.000	147.000	147.000	147.000
Werkzaam	4	11.167	-125.143	-4.704	-5.197	-4.800
Schuldensamenstelling	5	-40.000	380.300			
Schuldensamenstelling	5	76.900	80.300			
Ontwikkeling BOP	6	175.500	18.100	158.100	158.100	158.100
Kapitaal (rekening)	9	-85.000	62.500	65.500	-26.512	-61.571
Onderhoud en reparatie		-2.825	-10.413	26.576	11.667	12.667
Staatsontveegbegroting 2021						
		11.698.858	5.244.532	8.538.034	8.156.488	8.112.892
						8.268.865

Toelichting

Toelichting Douane dienst

Zuid-Nederland in de dienst 'De dienst Inzicht' in de begroting van Financien (IK) die 28 juni 2020 aan de Kamer is verzonden, is voor artikel 9 (Douane) het conglomeraat van uitgaven van dienstonderdelen van de Belastingdienst. Het conglomeraat met de Douaneprocedures een volgende stap in het gekozen procesmodel. Vanaf de ontwerpbegroting IV (2021) worden deze uitgaven in artikel 10 (Dienst) een systeem van de dienstverlening toegevoegd en ingesplitst. Deze mutatie heeft de nu uitwerking van de mutaties van artikel 1 naar artikel 8. De toelichting vindt plaats voor alle dienstonderdelen van de Belastingdienst die uitgaven doen ten behoeve van de Douaneprocedures, met uitzondering van het dienstonderdeel 'Informatievoorziening (IV)'.
 Vanaf de begrotingsartikelen Toelagen

Zuid-Nederland in de dienst 'De dienst Inzicht' in de begroting van Financien (IK) van 20 juni 2021 is vermeld, wordt een van de belangrijkste mutaties ingesplitst voor Toelagen (artikel 13). Met deze stap kunnen de activiteiten van, en de inzet van beschikbare middelen voor Toelagen beter worden vastgesteld en door de Kamer worden gevolgd. De directe uitwerking is dat het dienstonderdeel Toelagen, inclusief de hereniging van de

worden gekken, worden overgenomen van artikel 1 naar artikel 13. Op te zijn zullen in het nieuwe bijdrageschema de uitgaven worden opgenomen van de andere onderdelen binnen de Belastingdienst die taken voortbrengen die aan het toelagenproces ondersteunend zijn, bijvoorbeeld op het gebied van fiscale zaken, ICT, de Belastingdienst en helling en lning.

Kapitaalinjectie Invest International

Ten behoeve van het opkopen van Invest International (de Internationale van Invest) worden de middelen van de middelen overgenomen van de aanvullende post naar de begroting van Financiën. Voorwaarde voor besteding is lgt wel dat de uitgaven worden vormgegeven als een financiële transactie zonder effect op het EMU-saldo.

Wereldbank

Een deel van de in 2021 gamma de bijdrage aan de Wereldbank ter hoogte van ca. € 115 mln. wordt in 2020 betaald om beter aansluiting op het kerntime van de Staat. Deze bijstelling is budgetneutraal. Daarnaast is de uitgangspunt in de Financiële begroting meermalig bijgesteld naar aanleiding van een aanpassing in het betaalplan. De meermalige bijstelling heeft betrekking op het betalingsplan voor de 19e laatste storting aan de International Development Association (IDA) en is over de jaren 2021-2025 budgetneutraal.

Schade herverzekering leverancierskredieten

In mei 2020 is de Kamer geïnformeerd over de bijstelling van de budgettaire effecten van de draagzaamheid herverzekering leverancierskredieten ten opzichte van de totale moderniteitsopbouw (begroting) (SB) in de Tweede Kamer. In de ramingen geen rekening gehouden met de verhoging in het uitschelden van schade uitkeringen. Bij een betalingstermijn van dertig dagen wordt op zijn vroegst pas na de dagen nadat een levering is gemaakt, het volledige uitgedrukt van de schadeverzekering. Deze termijn wordt verlengd van de gemiddelde schade uitkering (€ 200 mln.) van 2020 doorgevoerd naar 2021. Daarnaast valt de schade uitkering in 2020 naar aanleiding van de goedkeuringsprocedure van de Europese Commissie (EC) € 100 mln. lager uit.

Schade EKV

In april is de Kamer geïnformeerd over de bijdrage van de Staat aan de omzetting van het bedrijf Royal IHC. Dit is in de Kamerbrief gemiddeld voorlopige schade uitkering van maximaal € 161 mln. wordt nu voor € 100 mln. in de begroting opgenomen. In 2020 en 2021 respectievelijk € 74,9 en € 80,0 mln. Voor de resterende € 12 mln. zal in het najaar geschat worden of en in hoeverre dit deel van de schade uitkering zich zal materialiseren.

Aansluiting BCP

Deze mutatie betreft een bijstelling van de raming van het BCP-compensatiefonds (BCP) op basis van de beschikking van het afgelopen jaar, aangevuld met het vierde kwartaal van het afgelopen jaar en driemaal het voorschat van het eerste kwartaal uit het lopende jaar.

¹ Kamerstukken II 2015-2020, 35-273, nr. 1

² Kamerstukken II 2015-2020, 35-302, VI, nr. 122

U vindt enkele klasschuilplaatsen midden in het gestorte ritme op de plekken waar de middelen voor de compensatie van ouders voor de kinderopvangtoeslag. Hiervoor wordt € 70 mln. uit 2020 naar 2021 (€ 60 mln.) en 2022 (€ 10 mln.) geschoven. Daarnaast wordt er € 10 mln. van 2020 naar 2021 geschoven om de uitvoeringskosten voor de implementatie van de EU-richtlijn en EU-verordening voor btw op e-commerce te dekken. Als laatste vinden er enkele klasschuilplaatsen om de resterende middelen uit de Aanpak Tweede Fase van Behoeftes te verbruiken in het volgende jaar, met name op de bouwbeelden naar de Financieelbegroting.

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Net assets attributable to long-term equity investments	1,138,086	3,192,810	3,372,679	3,218,638	1,729,251	
Materials and other supplies (beginning of 2020)	706,217	311,250	3,236,611	4,196	96,878	
Materials and other supplies (beginning of 2025)	33,756	343,254	232,723	234,481	235,143	
Changes in net assets						
Wine and other DNG	3	7200	281,200	268,820	129,650	28,160
Dividends and other distributions	3	52,230	300,200	13,820	116,020	60,000
Shareholders' equity		3,740	1,630	2,930	2,930	2,930
Reserves and other equity		140,000	140,000			
Reserves and other equity		110,000	150,000			
Overhead and other equity		90,141	0,475	25,252	27,752	3,501,000
Net assets attributable to long-term equity investments	2,281,313	2,211,171	2,262,161	2,152,086	2,118,248	2,209,000

Toe-lighting

What is soft DNS

De winstafracht van DNB wordt naar beneden bijgesteld. De coronacrisis leidt, de extra aankopen in het kader van het Asset Purchase Programme (APP) en het Pandemic Emergency Purchase Programme (PEPP) van de ECB, leidt tot een sterkere stijging van het renterisico dan dat DNB loopt. Om dit risico op te vangen verhoogt DNB, conform de gemaakte afspraken met de Staat, haar financiële buffers ten laste van de verwachte inkomsten voor de komende jaren. Dit resulteert in het niet afdragen van de winst aan de Nederlandse staat t/m 2024.

Divulgarium alaudinchesuense singulari

De mennaamie heeft impact op de staatsrekeningen. Dit heeft geleid tot een meerwaarde meerjarige bijstelling op de door de Staat te ontvangen dividenden.

Scoring exercise EKV

Zoals in de Kamerbrief over de bijdrage van de Staat aan de continuïteit van IHC gemeld, wordt de begrotingsreserwe aangesproken voor de definitief afgesloten schadeuitkering aan IHC. De definitief afgesloten schadeuitkering bedraagt voor 2020 en 2021 respectievelijk € 0,0 en € 0,0 mln. Ook voor de opheffing van de uitvoeringskosten van Abraxas DSG (€ 2,8 mln.) wordt de begrotingsreserwe aangesproken.

Recuperatie ERV

Argentinië heeft aangegaven de oorspronkelijke vordering van € 140 mln. in 2020 niet te kunnen voldoen en heeft herstructurering aangevraagd bij de Club van Parijs. De uiterste betaaldatum voor deze vordering verspreijt in 2021, waardoor vooralsnog de voor 2020 gemaakte ontvangst wordt getoond voor 2021.

Recuperatie herverzekering leverancierskredieten

Zuivel in de Kamer heeft voor de herverzekering leverancierskredieten gemiddeld, wordt € 103 mln. van de voor 2020 gemaakte reserves in 2021 geïmpaneerd. Daarnaast wordt naar aanleiding van de goedkeuring procedure van de EO der recuperaties in 2020 € 10 mln. lager uit dan gemaakt.

Figuur 7 Meerjarig overzicht uitgaven en ontvangsten (bedragen x € 1 milj.)

Begrotingsreserves

Een begrotingsreserve is bestemd voor een concreet doel en kan in principe alleen voor dat doel worden gebruikt. Onderstaand overzicht geeft het gemiddeld verloop van de begrotingsreserves van het ministerie van Financiën weer. In de betreffende artikelen worden de begrotingsreserves toegelicht:

Tabel 4 Overzicht gemiddeld verloop begrotingsreserves ministerie van Financiën (bedragen x € 1 milj.)						
Begrotingsreserve	Artikel	Saldo per 1-1-2020	Ontbrek. bijdragen 2020	Totaal bijdragen 2020	Saldo per 1-1-2021	Ontbrek. bijdragen 2021
Overstapingsreserve (OOS) BOD-eranden	2	3	0	1	4	1
WV-garantie	2	12,875	0	12,875	12,875	0
Financiële	3	44,8	0	12	40	0
BOR	5	441	-29	70	482	-103
Totaal		491,675	-29	74,750	536,5	-103

Tabel 8 Overzicht belastingpositieve en negatieve rentelasten en rentelasten (naar rijkswaard) (bedragen in € miljoen) ^{1,2}

	Af. III	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Als volgt eerste groep 2025		4.740	4.719	4.316	4.468	4.559	
Bijstelling kasbaldo	1	- 261	- 429	- 416	- 247	- 80	
Bijstelling rekenrente	1	17	- 867	- 1.182	- 1.028	- 2.593	
Effect nieuwe schuldsaldos	1	169	22	- 1	- 24	- 40	
Bijstelling rentelasten interne schuldsaldoverhouding	12	- 6	- 24	- 110	- 220	- 237	
Overblijfsel		116	12			1.661	
Als volgt eerste groep 2021		4.355	1.421	3.958	2.858	1.764	1.461

¹ Aanname van afwijking van de aan de door de Staat van het rijkswaard.

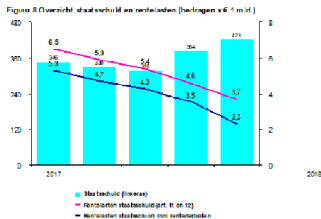
² De rentelasten en uitkeringen zijn op basis van de voorlopige rijkswaard van de Staat van het rijkswaard.

De rentelasten en uitkeringen (artikel 11) liggen bij het instellen van de begroting al voor een groot deel vast. Inmers, de meerderheid wordt betaald op leningen die in het verleden zijn afgesloten. Hoe verder vooruit, hoe groter de onzekerheid in de ramingen. De hoogte van de rentelasten die al vastliggen volgt uit de toevallige ontsteking en schuldoopbouw, en uit de keuze die in het verleden werden gemaakt ten aanzien van financieel beleid en risicomanagement.

De rentelasten op nieuw uitgegeven schuld worden getoetst op basis van de meerderheid van de Staat van het rijkswaard (CPR) en op basis van de raming van het kasbaldo van het Rijk. Bijstelling van deze twee variabelen is de belangrijkste oorzaak van de aanpassing van de rentelasten. Daarnaast, tussen het moment van opstellen van de begrotingen van 2020 en 2021 en dat van de schuldsaldoverhouding tegen nieuwe voorwaarden. Ook dit heeft een effect op de geraamde rentelasten.

Ook voor het bijstellen van de geraamde rentelasten op de interne schuldsaldoverhouding geldt dat dit vooral het gevolg is van gewijzigde rentetarieven en omvang van de schuldsaldoverhouding. Van acht wordt dat de schuldsaldoverhouding toeneemt hetgeen lagere rentelasten veroorzaakt.

In onderstaande grafiek wordt de (vermeende) reële schuld aan het einde van ieder jaar weergegeven, alsmede de daarbij behorende rentelasten. De jaren 2017-2019 zijn reële waarden, 2020 en 2021 zijn ramingen.

De omvang van de staatschuld bedraagt ultimo 2021 naar verwachting circa € 423 milj. De raming voor de rentelasten van de staatschuld, exclusief rentederivaten, bedraagt voor 2021 € 3,7 milj. Wanneer deze derivaten ook worden megeteld bedragen de geraamde rentelasten € 2,3 milj. Op rentederivaten wordt per saldo rente ontvangen.

2.4 Strategische Evaluatie Agenda

De meerjarenplanning beleidscoördinatie is vanaf dit jaar vervangen door de Strategische Evaluatie Agenda (SEA) zoals aangekondigd in de derde voorlopige versie van de Operatie Inzicht in Kwaliteit.¹² Hiermee wordt de focus van het europa-evaluatie en verspreiden van kennis, met name middelen de beleidscoördinatie en breed naar een onderbouwde strategische programmering van onderzoek en evaluatie gedurende de gehele beleidscyclus. De programmering van deze activiteiten volgt voor het overgrote deel de beleidsprioriteiten uit de beleidsagenda bij de begroting. Voor de onderzoeken en evaluaties voor 2020 en 2021 worden nu concrete activiteiten in gang gezet, de planning voor de jaren vanaf 2022 en verder is nog in ontwikkeling en kan nog wijzigen door externe ontwikkelingen of hernieuwde prioriteiten.¹³

De SEA biedt de mogelijkheid om niet alleen maar per begrotingsjaar één periode voor een evaluatie uit te kiezen, maar dit breder te doen voor een beleids thema en te bezien wanneer dit strategisch handig is. Zo kan door de SEA inzichtelijk worden gemaakt van de kennisbehoefte, waarmee alle wet- en beleidsmaten van belang zijn voor de beleidscoördinatie, te bezien wanneer het beleidsmatig ook een doel dient, bijvoorbeeld op het moment dat besluitvorming over verlenging van het betreffende beleid plaats vindt. Naast een duidelijkere programmering van onderzoek en evaluatie is het dan ook belangrijk om evaluaties en alle voeding te bezien van de beleidsontwikkeling te organiseren. Evaluatie is idealiter een manier van denken die voortdurend wordt toegepast.

De SEA bevat ook speciale aandacht voor de toepassing van gedragsinzichten. Bij alle beleidsinstrumenten zijn immers bedoeld om andere keuzes te maken. Dat kunnen keuzes zijn van burgers, maar ook van ondernemingen, gemeentes, landbouwers of de overheid. In voorbereiding op evaluaties wordt daarom nagegaan welke gedragsinzichten de beleidsinstrumenten hebben en bij de evaluatie wordt geïntegreerd vast te stellen in hoeverre deze zijn bereikt. De onderzoeken en evaluaties waar gedragsinzichten een prominente plek innemen zijn hieronder aangeduid met een *. Ook bevat deze agenda verwijzingen naar de Interdepartementale evaluatieagenda voor het klimaatbeleid, welke landt in de SEA van EZK. De onderzoeken en evaluaties van Rijksoverheid die in het kader van het Klimaatkkoord zijn opgenomen in deze SEA en tevens zichtbaar zijn in de Interdepartementale evaluatieagenda voor het klimaatbeleid zijn aangeduid met §.

De tabellen hieronder bevatten per beleidsprioriteit de geplande onderzoeken en evaluaties. De toelichting hierop is uitgezet in bijlage 4 van deze begroting.

¹² Deze Strategische Evaluatie Agenda is een uitwerking van de samenwerking van het Rijksbureau voor beleidscoördinatie vanuit de Operatie Inzicht in Kwaliteit en de aanpak van de derde Vastgoedrapportage (binnen de ambitie 2016-2020) (Rijksoverheid.nl). Alle departementen weten van de toelichting voor 2021 in overleg met de SEA.

¹³ De basis van de laatste idee evaluatie van de Strategische Evaluatie Agenda kunnen de Rijksbeoordelingen, onderzoeken, en de versie van de SEA bij de begroting van 2021, gepubliceerd worden.

Stakeholderparticipatie in de evaluatie (beoordeling) van de evaluatie (beoordeling) / Inkomensafhankelijkheid	2019	Beoordeling	-
Evaluatieonderzoeksvragen	2022	Beoordeling	+
Evaluatieonderzoeksvragen	2023	Beoordeling	-

Tabel 15 Overzicht verstrekte garanties (bedragen x €1000)

[illegible]

2.5 Overzicht rijcswaelingen

13.4.10.2020: Budgetary data for the year 2020

AC	Accounting	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040	2041	2042	2043	2044	2045	2046	2047	2048	2049	2050	2051	2052	2053	2054	2055	2056	2057	2058	2059	2060	2061	2062	2063	2064	2065	2066	2067	2068	2069	2070	2071	2072	2073	2074	2075	2076	2077	2078	2079	2080	2081	2082	2083	2084	2085	2086	2087	2088	2089	2090	2091	2092	2093	2094	2095	2096	2097	2098	2099	2100	2101	2102	2103	2104	2105	2106	2107	2108	2109	2110	2111	2112	2113	2114	2115	2116	2117	2118	2119	2120	2121	2122	2123	2124	2125	2126	2127	2128	2129	2130	2131	2132	2133	2134	2135	2136	2137	2138	2139	2140	2141	2142	2143	2144	2145	2146	2147	2148	2149	2150	2151	2152	2153	2154	2155	2156	2157	2158	2159	2160	2161	2162	2163	2164	2165	2166	2167	2168	2169	2170	2171	2172	2173	2174	2175	2176	2177	2178	2179	2180	2181	2182	2183	2184	2185	2186	2187	2188	2189	2190	2191	2192	2193	2194	2195	2196	2197	2198	2199	2200	2201	2202	2203	2204	2205	2206	2207	2208	2209	2210	2211	2212	2213	2214	2215	2216	2217	2218	2219	2220	2221	2222	2223	2224	2225	2226	2227	2228	2229	2230	2231	2232	2233	2234	2235	2236	2237	2238	2239	2240	2241	2242	2243	2244	2245	2246	2247	2248	2249	2250	2251	2252	2253	2254	2255	2256	2257	2258	2259	2260	2261	2262	2263	2264	2265	2266	2267	2268	2269	2270	2271	2272	2273	2274	2275	2276	2277	2278	2279	2280	2281	2282	2283	2284	2285	2286	2287	2288	2289	2290	2291	2292	2293	2294	2295	2296	2297	2298	2299	2300	2301	2302	2303	2304	2305	2306	2307	2308	2309	2310	2311	2312	2313	2314	2315	2316	2317	2318	2319	2320	2321	2322	2323	2324	2325	2326	2327	2328	2329	2330	2331	2332	2333	2334	2335	2336	2337	2338	2339	2340	2341	2342	2343	2344	2345	2346	2347	2348	2349	2350	2351	2352	2353	2354	2355	2356	2357	2358	2359	2360	2361	2362	2363	2364	2365	2366	2367	2368	2369	2370	2371	2372	2373	2374	2375	2376	2377	2378	2379	2380	2381	2382	2383	2384	2385	2386	2387	2388	2389	2390	2391	2392	2393	2394	2395	2396	2397	2398	2399	2400	2401	2402	2403	2404	2405	2406	2407	2408	2409	2410	2411	2412	2413	2414	2415	2416	2417	2418	2419	2420	2421	2422	2423	2424	2425	2426	2427	2428	2429	2430	2431	2432	2433	2434	2435	2436	2437	2438	2439	2440	2441	2442	2443	2444	2445	2446	2447	2448	2449	2450	2451	2452	2453	2454	2455	2456	2457	2458	2459	2460	2461	2462	2463	2464	2465	2466	2467	2468	2469	2470	2471	2472	2473	2474	2475	2476	2477	2478	2479	2480	2481	2482	2483	2484	2485	2486	2487	2488	2489	2490	2491	2492	2493	2494	2495	2496	2497	2498	2499	2500	2501	2502	2503	2504	2505	2506	2507	2508	2509	2510	2511	2512	2513	2514	2515	2516	2517	2518	2519	2520	2521	2522	2523	2524	2525	2526	2527	2528	2529	2530	2531	2532	2533	2534	2535	2536	2537	2538	2539	2540	2541	2542	2543	2544	2545	2546	2547	2548	2549	2550	2551	2552	2553	2554	2555	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567	2568	2569	2570	2571	2572	2573	2574	2575	2576	2577	2578	2579	2580	2581	2582	2583	2584	2585	2586	2587	2588	2589	2590	2591	2592	2593	2594	2595	2596	2597	2598	2599	2600	2601	2602	2603	2604	2605	2606	2607	2608	2609	2610	2611	2612	2613	2614	2615	2616	2617	2618	2619	2620	2621	2622	2623	2624	2625	2626	2627	2628	2629	2630	2631	2632	2633	2634	2635	2636	2637	2638	2639	2640	2641	2642	2643	2644	2645	2646	2647	2648	2649	2650	2651	2652	2653	2654	2655	2656	2657	2658	2659	2660	2661	2662	2663	2664	2665	2666	2667	2668	2669	2670	2671	2672	2673	2674	2675	2676	2677	2678	2679	2680	2681	2682	2683	2684	2685	2686	2687	2688	2689	2690	2691	2692	2693	2694	2695	2696	2697	2698	2699	2700	2701	2702	2703	2704	2705	2706	2707	2708	2709	2710	2711	2712	2713	2714	2715	2716	2717	2718	2719	2720	2721	2722	2723	2724	2725	2726	2727	2728	2729	2730	2731	2732	2733	2734	2735	2736	2737	2738	2739	2740	2741	2742	2743	2744	2745	2746	2747	2748	2749	2750	2751	2752	2753	2754	2755	2756	2757	2758	2759	2760	2761	2762	2763	2764	2765	2766	2767	2768	2769	2770	2771	2772	2773	2774	2775	2776	2777	2778	2779	2780	2781	2782	2783	2784	2785	2786	2787	2788	2789	2790	2791	2792	2793	2794	2795	2796	2797	2798	2799	2800	2801	2802	2803	2804	2805	2806	2807	2808	2809	2810	2811	2812	2813	2814	2815	2816	2817	2818	2819	2820	2821	2822	2823	2824	2825	2826	2827	2828	2829	2830	2831	2832	2833	2834	2835	2836	2837	2838	2839	2840	2841	2842	2843	2844	2845	2846	2847	2848	2849	2850	2851	2852	2853	2854	2855	2856	2857	2858	2859	2860	2861	2862	2863	2864	2865	2866	2867	2868	2869	2870	2871	2872	2873	2874	2875	2876	2877	2878	2879	2880	2881	2882	2883	2884	2885	2886	2887	2888	2889	2890	2891	2892	2893	2894	2895	2896	2897	2898	2899	2900	2901	2902	2903	2904	2905	2906	2907	2908	2909	2910	2911	2912	2913	2914	2915	2916	2917	2918	2919	2920	2921	2922	2923	2924	2925	2926	2927	2928	2929	2930	2931	2932	2933	2934	2935	2936	2937	2938	2939	2940	2941	2942	2943	2944	2945	2946	2947	2948	2949	2950	2951	2952	2953	2954	2955	2956	2957	2958	2959	2960	2961	2962	2963	2964	2965	2966	2967	2968	2969	2970	2971	2972	2973	2974	2975	2976	2977	2978	2979	2980	2981	2982	2983	2984	2985	2986	2987	2988	2989	2990	2991	2992	2993	2994	2995	2996	2997	2998	2999	3000
----	------------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------

geïnfleerd) geeft een het gemiddelhappige afwikkelingsmechanisme (Single Resolution Fund: SRM) is het van cruciaal belang dat het SRM effectief en voldoende gefinancierd is.

Voor de vormgeving van brugfinanciering is gekozen voor een systeem van individuele kredietlijnen van lidstaten. De totale omvang van alle individuele kredietlijnen van de lidstaten van de eurozone is gelijk aan het algemene kredietbedrag van het SRF. Op dit moment is de omvang van het SRF ongeveer 500 miljard. De omvang van de individuele kredietlijnen is gelijk aan de omvang van het nationale component in het SRF. Het Nederlandse component is vastgesteld op circa 64 miljard, ofwel 7,5% van de totale omvang van de verwachte externe contributies aan het SRF in de periode 2015-2023.

Kans, in plaats van beheersing, risico's

Er kan geen direct beroep worden gedaan op het SRF om de verliezen van een instelling te absorberen of om de instelling te herkapitaliseren.

Uitgangspunt bij afwikkeling is immers dat eventuele kosten of verliezen worden gedragen door aandeelhouders en crediteuren van een failliete bank en niet de belastingbetaler. Ten aanzien van het overnemen van verliezen en het kapitaal dat geldt daarom dat ten minste 8% bal-l-n van de totale passiva inclusief eigen vermogen moet plaatsvinden. Hierna mag een bedrag van maximaal 5% van de totale passiva inclusief het eigen vermogen van de bank in afwikkeling worden aangewend uit het SRF alleen indien alle niet-preferente passiva, met uitzondering van in aanmerking komende deposito's, volledig zijn afgedekt en kan, indien nodig, een groter bedrag worden gedaan op het fonds.

Als een bedrag wordt gedaan op het SRF tijdens de overgangperiode worden de middelen aangewend volgens een getrappt systeem. Daarbij zijn de nationale componenten van de lidstaten en de mate waarin zij zijn gecapitaliseerd van belang. Deze componenten worden geselecteerd met vooraf te betalen tarieven bijdragen door de banken in de aan de bank om te deelnemende lidstaten. Het getrapte systeem tijdens de overgangsfase bestaat uit vijf treden. Pas als alle treden uit het getrapte systeem volledig zijn afgeopend kan de SRB gebruik maken van de individuele kredietlijnen van de lidstaat waar de afwikkeling plaatsvindt.

De kans dat er op de garantie (de kredietlijn) getrokken wordt, is optioneel. Het gaat om een bedrag op de garantie aan kan worden gedaan in eerste instantie en na het faillissement van het getrapte systeem van het SRF. Bij afwikkeling van een enkele instelling zal het risico tevens kleiner zijn dan bij de afwikkeling van meerdere instellingen tegelijkertijd of kort na elkaar. Doordat het fonds de komende jaren wordt gevuld door de bank en zal, neemt het risico dat een bedrag moet worden gedaan op de garantie ook af.

Provisie en kosten dekkendheid

Lidstaten die hebben gedaan voor een kredietlijn zonder parlementaire goedkeuring voorafgaand aan iedere uitbetaling of financiering, zoals Nederland, krijgen een bereidstellingsprovisie van 0,1%. De bereidstellingsprovisie wordt berekend over het bedrag onder de kredietlijn waar de SRB daadwerkelijk een bedrag op kan doen. De provisie is zodanig afhankelijk van de totale middelen die aangewend kunnen worden uit het SRF, de uitstaande leningen en de bereidstellingsprovisie mogelijkheden van de SRB. De inkomsten uit de bereidstellingsprovisie zijn bedoeld om de kosten van de SRB te dekken.

Daarbij is uitgegaan van het uitlijnen van een reële waarde, waartoe de middelen die aangewend kunnen worden uit het SRB, opgenomen en zodoende het beschikbare bedrag onder de kredietlijn en daarmee ook de bereidstellingprovisie afnemen. Als het beschikbare bedrag onder de kredietlijn nul is, ontvangt de Rijkstaat geen bereidstellingsprovisie, omdat er dan überhaupt niet op de kredietlijn getrokken kan worden. De bereidstellingsprovisie is erft aan het einde van het jaar door de SRB vastgesteld en potentiële uiterlijk 20 dagen na het einde van ieder kalenderjaar aan de Rijkstaat betaald. Om te voorkomen dat de bereidstellingsprovisie gekneld op nul.

In de situatie dat de SRB een beroep doet op de kredietlijn en (een deel van) de garantie wordt ingeroepen, ontvangt de Nederlandse Staat rente, welke gelijk is aan de financieringskosten vastgesteld op de dag dat de SRB het verzoek heeft ingediend om garantie te maken van de kredietlijn (of in het geval dat de lening verlengd wordt, op de dag dat de SRB vraagt om de verlenging van de lening).

6. Terrorismeschades (NHT)

Doel en werking garantieregeling

De Nederlandse Herverzekeringsmaatschappij voor Terrorismeschaden (NHT) is in 2003 opgericht, mede verzekeraars en herverzekeraars terrorisme aansluiten op hun politieke. Binnen de NHT tussen verzekeraars, herverzekeraars en de Staat gezamenlijk een dekkingscapaciteit van €1 miljard per jaar. De Staat geeft een garantie voor de laatste €50 mln. van deze dekkingscapaciteit.

Kans, in pact en beheersing risico's

Terrorismedreiging vergt vanwege de hoge dreiging, onverminderde politieke aandacht van de Staat. De financiële risico's voor de Staat zijn in eerste instantie beperkt door dat de verzekeraars en herverzekeraars de eerste €50 mln. van de dekkingscapaciteit garanderen en pas daarna de garantie van de Staat kan worden aangevraagd.

Financiële en kosten dekkendheid

De Staat heeft een premie over het afgegeven garantiebedrag van €50 mln. Deze middelen worden vanaf 2019 gebruikt in een begrotingsreserve. Tot op heden heeft er geen uitkering plaatsgevonden onder deze regeling.

8. WAO (kennosgevalten)

Doel en werking garantieregeling

De Wet aansprakelijkheid vernongevallen (WAO) regelt de aansprakelijkheid van exploitanten van publieke installaties voor kennosgevalten. De exploitanten zijn aansprakelijk voor vernongevallen, indien de Staat, de Nederlandse Staat voor een installatie garant voor vijf installaties tot maximaal €1,5 miljard per ongeval en voor de vernongevallen maximaal €2,5 miljard per ongeval. Het totale risico voor deze installaties bedraagt dus €5,5 miljard. Het bedrag van €1,5 miljard is gebaseerd op de bedragen van Parijs en Brussel, die verdragen tekenen verplicht tot een garantstelling. Aangezien een vernongeval bij Kennosgevalten schade kan veroorzaken is er nationaal door het kabinet voor gekozen niet voor een hogere garantie af te geven. Voor de staatsgarantie bestaat de exploitant van Kennosgevalten maximaal €2,5 miljard vergoeding aan de Nederlandse Staat.

Monre hebben alle kerninstallaties een aansprakelijkheidsverzekering afgesloten bij commerciële verzekeraars en voor bepaalde risico's bij de Nederlandse Staat. Hierboven zijn op grond van de WAKO verplicht. De verzekerde som is afhankelijk van de risico's bij de betreffende installatie, maar is in geen geval hoger dan € 1,2 mld. De Staat ontvangt hiervoor van alle kerninstallaties premies. Voor schade die door verzekeraars worden vergoed hoeft geen beroep te worden gedaan op de Staatgarantie.

Het doel van deze Staatstele is (mede) bij een algehele verstoring van de elektriciteitsvoorziening in Nederland, indien niet een ernstig kernongeval in Nederland voorkomt en anderszins het internaliseren van kosten die met het gebruik van kernenergie samenhangt.

Rand, in post en bevoering risico's

Kerncentrales maken gebruik van strenge veiligheidsvoorschriften. Ook in Nederland is de Borssele ook bestand tegen externe omstandigheden, zoals een aardbeving of overstroming. Uit onder andere de Europese stresstest blijkt dat Borssele voldoet aan de bestaande veiligheidsvoorschriften. Voor de overige installaties zijn nationale stresstests uitgevoerd, die ook positief waren.

Kerncentrales staan onder streng nationaal en internationaal toezicht. Dit ligt vast in de Nederlandse wet en in internationale verdragen. Daarnaast staan in de vergunningen belangrijke eisen aan kerncentrales. Dit zijn bijvoorbeeld eisen om internationale verdragen te implementeren. Het is bijvoorbeeld onderhouden om kennis en ervaringen uit te wisselen. Wettelijk toezicht in Nederland valt onder de verantwoordelijkheid van de Autoriteit Nucleaire Veiligheid en Stralingsbescherming (ANVS), die het toezicht ook uitvoert. De ANVS doet erop toe dat alle nucleaire installaties in Nederland de relevante veiligheidsvoorschriften naleven. Ook zorgt de ANVS dat veiligheids- en beveiligingsmaatregelen worden getroffen. Bij regelmatig contacten tussen de kerncentrales en de ANVS. Inspecteurs houden vaak ter plekke toezicht en controleren. Zij kijken of de vergoedingen en de mogelijke of technische specificaties van de kerncentrales kloppen en of voorgenomen wijzigingen aan installaties mogen worden uitgevoerd.

Premiestelling en kosten/dekkendheid

De doelstelling is dat een premie wordt geïnd die een reële weerspiegeling vormt van het risico voor de Staat. Voor de berekeningsparameters wordt aangesloten bij de premieberekening die de markt hanteert voor kernongevals schadeverzekeringen. De premies worden niet afgestort in een begrotingspost, of op leden heeft er geen uitkering plaatsgevonden onder deze regeling.

9. Garantie en vrijwaring inzake verkoop en financiering van staatsdeelnemingen

Doel en werking garantieverzekering

De Staat heeft garanties en vrijwaringen afgegeven aan verscheidende installaties die het gevolg zijn van de verkoop van staatsdeelnemingen. Aan de koper van Fortis Corporate Insurance (Amlin PLC, € 5,5 mln.) en de koper van de Koninklijke Nederlandse Munt (KDM Group N.V., € 2,5 mln.) zijn garanties en vrijwaringen verstrekt. Deze garanties en vrijwaringen zijn gebruikt bij de soort transacties en den bijvoorbeeld toe op de veranderingen van de Balans van de Staat. Hiermee wordt voorkomen dat de koper dit

¹² Zie de website van de Autoriteit Nucleaire Veiligheid en Stralingsbescherming (ANVS): www.aenvs.nl/nieuws/over-de-nieuwste-acties

en/of zaken vermitschiet in een lager bedrag dan aandelen. Daarnaast heeft de Staat specifieke garanties en vrijstellingen verstrekt om de financiering van KLM (€ 1,1 miljard) mogelijk te maken.

In juni 2020 heeft de Staat een garantie aan KLM afgegeven. Een groep van internationale banken verstrekt liquiditeit aan KLM tot € 2,4 miljard in de vorm van een revolving credit facility (RCF), waarbij KLM de liquiditeit kan aantekenen wanneer nodig en dient terug te storten wanneer deze overbodig is. De Nederlandse Staat garandeert maximaal 90% van de totale lening van deze faciliteit (€ 2,16 miljard). Voor verdere details, zie het bij deze garantie begrijpende toetsingsadvies voor de lening.

Kans en pact en beheersing risico's

De steun die wordt verleend aan KLM is een combinatie van een garantie op een lening, financiering van een achtergestelde directe lening van de Nederlandse Staat. Het kabinet heeft deze vorm gekozen, zodat ook de banken een deel van het risico dragen. De financiering wordt dus zo veel mogelijk door de markt gefaciliteerd en de Nederlandse Staat neemt enkel de risico's op zich daar waar deze niet in de markt kunnen worden ondergebracht.

In het geval KLM volledig gebruik zal maken van beide faciliteiten, betekent dit dat de Staat garant staat voor een bedrag van € 2,16 miljard (90% van € 2,4 miljard) en zelf een lening heeft van € 1,0 miljard. Het risico bestaat dat KLM niet in staat zal zijn de leningen (volledig) terug te betalen. Zo doende bedraagt het maximale risico van deze regeling € 3,16 miljard, deze zullen gemaal worden gedeelt.

Hoewel het de inschatting is dat deze steun zal leiden tot voldoende liquiditeit voor KLM om de huidige crisis door te komen, bestaat de kans dat er aanvullende steun nodig zal zijn. Een mogelijke oorzaak is dat de Nederlandse verhuurbuurs van de ondermerging – waarvoor de Staat – op enig moment gevestigd zullen worden te participeren in een liquiditeitsstorting.

Op twee manieren is getracht de steun zo veel mogelijk te minimaliseren. Zo stelt de Staat alleen de financiering voorwaarde aan de garantie en de achtergestelde lening die gang naar zijn bij het gebruik van financiële instrumenten. Te denken valt aan de financiële criteria waar de onderneming gedurende de looptijd aan dient te voldoen om gebruik te kunnen blijven maken van de twee faciliteiten. Daarnaast is het verstrekt van de lening onder de directe lening voorwaardelijk op voortgang van vervulling van de voorwaarden, een voorbeeld hiervan is het herstructureringsplan. KLM heeft tijd nodig om dit op te stellen. Pas indien het plan naar tevredenheid van de Nederlandse Staat is opgesteld, zal een volgende lening van de lening beschikbaar worden gesteld.

Premiebetaling en kostenbekendheid

De Nederlandse Staat ontvangt een premie voor de afgegeven garantie inzake de revolving credit facility voor KLM. De premie die KLM aan de Nederlandse Staat betaalt voor deze garantie loopt gedurende de looptijd en niet anderszins uit.

⁽¹⁾ Generaalfin 11 2019-2020, 20-2020 nr. 6

Tabel 17: Tebetalen per vier KLM aan de Nederlandse staat

Jaar	Jaarlijkse toetsingen premie
1 ^o jaar van garantie	0,2 % over het krediet plafond
2 ^o en 3 ^o jaar van garantie	1% over het kredietplafond
4 ^o en 5 ^o jaar van garantie	2% over het kredietplafond

1 Het kwartaal stond in een week met 2,4 miljard, maar het potentiële veld is nu nog groter.

Voor de garanties aan Fortis Groep Herlen en NWB omvat de Staat geen premie. Tot op heden heeft geen uitkering plaatsgevonden onder de garantie.

10. Financieringsmaatschappij voor Ontwikkelingslanden (FMO)

Doel en werking garantieregeling

De Nederlandse Handelsmissieschap voor Ontwikkelingslanden (TMO) is in 1970 opgericht om duurzame economische groei in ontwikkelingslanden te bevorderen. Door het verschaffen van eigen vermogen of leningen voor projecten die impact creëren en volstaan aan TMO's standaarden op het gebied van sociale omstandigheden, milieu en goed governance. Het bijt gaat het afzet van projecten afzet door marktpartijen gefinancierd kunnen worden, voornamelijk vanwege het hoge risico dat zij associëren met onder meer het investeren in ontwikkelingslanden. Het TMO heeft een netwerk van 150 leden in 100 landen in de landen. Door de lidmaatschap in ontwikkelingslanden te versterken de lidmaatschap kan leveren aan het lokale bedrijfsleven, van productie

In de overeenkomst uit 1986 tussen de Staat en RMO is een garantie van de Staat richting RMO opgenomen. Deze garantie bestaat uit twee onderdelen:

- [illegible]

Uitdat het gaat om een instandhoudingsverplichting is de omvang van de garantie in theorie onbeperkt. In bovenstaand overzicht is, omwille van transparantie, de garantie gekwantificeerd. Het vermogen van FMO uit mo 2018 is gebouwd als inschatting van het uitslaander is loc. De letterlijke tekst van de overeenkomst is leidend voor de interpretatie.

Risico, in pact en beheersing risico's

Aangezien het gegarandeerde bedrag meer dan € 5 miljard is, zou de financiële impact van het intrekken van (een deel van) de garantie zeer groot zijn. De kans hierop is echter zeer klein, aangezien er op verschillende niveaus aan actief risicomanagement wordt gedaan. Dit is nodig, aangezien FMO actief risico's neemt die voortvloeien uit het verspreiden van leningen en eigen vermogen aan ontwikkelingslanden om daarmee haar doelstelling te bereiken: het bevorderen van de private sector in ontwikkelingslanden. Hier voor is het van essentieel belang dat FMO een adequate risicomanagementstelsel heeft om financiële risico's te identificeren, te meten, te volgen en te beperken. Ten grondslag hiervan ligt de risicobereidheid van FMO. Dit is het risico dat FMO bereid is om te aanvaarden in het nastreven van toegevoegde waarde. De risicobereidheid van FMO wordt minstens een keer per jaar herzien.

De beheersing van de risico's wordt verder ondersteund door behoudzame kapitaal- en liquiditeitsposities en sterke diversificatie van de leningen en eigenvermogenportefeuille over regio's en sectoren. Ongeveer 60% van het economisch kapitaal van FMO wordt ingezet voor kredietrisico. Hoeveel andere financiële risico's niet alijd voortvloeien kunnen worden, vermindert FMO deze zoveel mogelijk. FMO heeft geen handelsposities en is in het algemeen niet geïnteresseerd in valutarisico en renterisico.

Binnen FMO is de afdeling Risicomanagement verantwoordelijk voor het beheer van de risico's in de eigenvermogenportefeuille (emerging market portfolio), de eigen vermogensportefeuille (treasury portfolio) en de daarmee samenhangende derivaten. Daarnaast heeft FMO een Investeringscommissie bestaande uit senior medewerkers van verschillende afdelingen. Deze commissie analyseert financieringsvoorstellen voor nieuwe transacties. Elk financieringsvoorstel wordt beoordeeld in termen van lager risico, productrisico en landrisico. De financieringsvoorstellen worden vergeleken met het advies van de kredietafdeling. Deze afdeling is verantwoordelijk voor de beoordeling van de kredietrisico's van zowel nieuwe transacties als de bestaande portefeuille.

FMO heeft een bankvergunning en staat onder toezicht van DNB. De Staat als aandeelhouder is conform de Nieuw Deal- en andere regelgeving. De Staat heeft 20,5% aandeel in FMO. Hij staat de aandeelhouders van FMO. Relevante (financiële) ontwikkelingen worden onder andere besproken in kwartaaloverleggen, het halfjaarlijkse beleidsoverleg en in bijvoorbeeld de aandeelhoudersvergadering.

Freemistelling en kosten/dekkendheid

Voor deze garantie wordt geen premie ontvangen, waardoor ook geen misstanden worden gesignaleerd in aanlegprojecten. Het grootste deel van de in het verleden FMO-mississippi's conform de afspraken in de overeenkomsten tussen de Staat en FMO toegevoegd aan de reserves van FMO. Een klein deel wordt uitgekeerd aan de aandeelhouders van FMO. De Staat heeft 50% van de aandelen. Tot op heden heeft er geen uitkering plaatsgevonden onder deze garantietegeling.

11 Actief Infrastructuur Investment Bank (AIR)

Doel en werking garantietegeling

In 2015 is besloten om toe te treden tot de nieuw op te richten Actief Infrastructuur Investment Bank (AIR), welke sinds januari 2016 operationeel is. Op basis van een door de oprichtende aandeelhouders bepaalde

verschuldigd heeft Nederland een aandeel ingezworen gekregen en zich hierop ingeschreven. Dit aandeel bestaat uit een gedeelte in geleid (paid-in) kapitaal (20%) en een gedeelte garantiekapitaal (80%). Deze verplichting betreft het garantiekapitaal. Het Nederlandse aandeel in het garantiekapitaal bedraagt in 2020 na wettelijk perscorrectie € 7.726 mln.

De doelstelling van de AIE is tweeledig:

1. het bevorderen van duurzame economische ontwikkeling, het creëren van werkgelegenheid en het verbeteren van het leefmilieu door middel van: A. de door de investeerder in infrastructuur en andere productieve sectoren;
2. het bevorderen van regionale samenwerking en partnerschappen door samen te werken met andere multilaterale en bilaterale ontwikkelingsinstellingen bij het adresseren van ontwikkelingsdoelstellingen

Kana, in pact en beheersing risico's

Degranlen lieten worden afgegrensd door de AIEE op het moment dat de AIEE niet meer aan haar financiële verplichtingen kon voldoen. Danks dat dit gebeurt, wordt echter als zeer klein aangemerkt. De optie om garantte plaatsen in rederijen op basis van internationale financiële instellingen nog recht te hebben op de AIEE wordt niet als een groot probleem gezien. De AIEE heeft een zogenaamd Preferred Creditor Status. Het risico wordt gedeeld geëerd voor het prudent risicobeeld van de AIEE. De externe kredietbeoordeling van Moody's, S&P en Fitch geven de AIEE alle AAA-bewerting, wat een reflectie is van onder meer de governance, samenwerking van de AIEE, waarvoor het risico om anagement en liquiditeitsproblemen te ontstaan, de kapitaalsteunendeheid en de steun van de lokale overheid.

Prent /estelling en kosten dekkendheid

Voor deze garantie wordt geen premie ontvangen en er worden ook geen middelen gestort in een beleggingsreserve. Naar voor het in geleegde noot voor het opbrengsten kapitaal moet door de aandeelhouders/afzetters een dividend of vergoeding gesagd, aangezien zij het zonder winst bijlagen dienst van de gemeenschappelijke doeltellingen van de AIE hebben gesteld. Rendementen op investeringen komen welten goedaan het eigen vermogen van de AIE, welke de aandeelhouders, waaronder Nederland, toebehoort.

12. DNB – deelneming in kapitaal MF

[Lees en werking garantiesregeling](#)

De Nederlandse staat verlost een De Nederlandse bank (DNB) een garantietekst op het reeds in de discussie rond het International Monetary Fund (IMF) te geven. Volgens DNB, wordt de afrekening van de IMF in 2021 niet mogelijk zijn. De DNB heeft de afrekening van de IMF in 2021 niet mogelijk zijn. De DNB heeft de afrekening van de IMF in 2021 niet mogelijk zijn.

IMF van 2,05 miljard euro per 2021. De Nederlandse garantierisico's omvat er meer landen zijn die bijdragen aan de IASB-middelen, waaronder ook de VS, dan aan de BBA-middelen. Vanwege de COVID-19crisis heeft het IMF Nederland op 16 april jl. daarnaast om een aanvullende bijdrage in 2020 gevraagd aan de leningsrekening van de Poverty Reduction and Growth Trust (PRGT) om steun te kunnen bieden aan laag-inkomenslanden. De PRGT verstrekt lage-inkomenslanden van concessionele leningen met een lange looptijd en rentesubsidie en staan daarom los van de overige IMF-middelen. De Nederlandse bijdrage aan de PRGT is de vormgeving van het SPRF 500 mln (SPRF = Special Drawing Rights, nieuw gecreëerd door het IMF) hieraan met een looptijd tot en met 2029. In totaal bedragen alle garanties voor Nederland in 2021 € 40,5 miljard, een wisselkoerscorrectie, vermeerdering van de 15e quotaherziening in 2021 en opheffing van de HGOI in 2020.

Kans, in pact en beheersing risico's

De kans dat het IMF in gebruik blijft bij DNB op de algemene middelen van het IMF (Quota/IAS/BBA) en DNB daarom de garantie bij het ministerie van Financien moet inroepen is zeer klein. De optie om garantierisicopact in te roepen is bij de internationale financiële instellingen nood nood voor speciale gevallen, zoals niet in tijden van crisis (bijvoorbeeld de mondiale financiële crisis van 2008).

Een verschuiven van het gerende landen naar landen zou erop wijzen dat de kans zeer klein is dat DNB de garantierisico moet inroepen omdat het IMF in gebruik blijft. Het IMF verstrekt leningen aan landen met betalingsbalansproblemen. In de eerste plaats kent een IMF-land waar nodig condities aan. Hiermee verlangt het IMF niet alleen economische aanpassingen van de land, maar de betalingsbalansproblemen op orde te krijgen, maar zorgt het IMF er ook voor dat het land de lening tijdig terugbetaalt. Ten tweede heeft het IMF een de facto prestatie-reeks status, waardoor het IMF bij terugbetaling van leningen tijdig terug kan betalen en andere schulden kan betalen. Ten derde heeft het IMF ook een reservebuffer, die ongeveer \$0,5-1,5 miljard bedraagt, waarmee achterstallige betalingen kunnen worden opgevangen. Het komt overigens nauwelijks voor dat landen achterstanden hebben bij het IMF, mede dankzij het prudente beleid dat het IMF voert. Een belangrijk element hierin vormt het toegangbeleid, voor dat het IMF een programma verstrekt wordt vastgesteld of een land voldoende capaciteit heeft om het IMF terug te betalen. Daarnaast zijn er richtlijnen voor limieten van leningen zodat het IMF grenzen kan stellen aan de beschikbare financiering voor een programma.

Ook de kans dat het IMF in gebruik blijft op de speciale leningsrekening voor lage-inkomenslanden, de PRGT, is klein. De eerdergenoemde waarborgen voor de algemene middelen gelden ook voor middelen uit de PRGT. In de afgelopen 20 jaar is het bedrag dat het IMF voorschiet aan landen voor de PRGT zeer laag gebleven. Dit is vooral te wijten aan het feit dat de PRGT-landen meestal wel worden aangezien dat de impact van de COVID-19 crisis zo'n precedent is en dat voor een aantal landen dat gebruik maakt van PRGT-middelen in de aankomende jaren een onhoudbare schuldsituatie oplegt. De PRGT heeft reserves, waardoor landen met achterstanden niet direct een risico vormen voor het inroepen van de garantie.

Premiestelling en kostenverdeling

Voor afgegeven garanties aan DNB wordt geen premie ontvangen en er worden geen middelen gesort in een begrotingsreserve. Het IMF zal' onvrijwillig geen garantie van de Nederlandse staat en betaalt dus ook geen

premie voor deze garantie aan de Nederlandse Staat. Het IMF vraagt wel premie aan landen die aan de export krijgen en betaalt een premie aan landen die middelen verstrekken. Dit laatste geldt ook voor Nederland. Wanneer het IMF een beroep doet op een Nederlandse lening, krijgt DNB hiervoor een vergoeding: de SDR-rente. Deze is gebaseerd op het gewogen gemiddelde van de 3 maandenrente op staatspapier van de onderliggende valuta van de SDR, de Euro of het Amerikaanse Dollar. De SDR-rente kan niet negatief worden en kent een minimum van 5 basispunten (0,05%). Momenteel bedraagt de SDR-rente het minimum. Het IMF is kredietreliekt, de uitleningsbronnen van het monetaire en opstellen van programma's wordt door het IMF gedragen. Het IMF kent een complexe vergoeding structuur. In de basis rekent het IMF een vergoeding voor de gelopen risico's voor programmatenadering. Voor programma's die groot van omvang zijn wordt een extra opslag gerekend omdat deze de grote risico's aanbrengen. Daarnaast is er een vergoeding voor de kosten van het omgaan met groot en langdurig gebruik van IMF-middelen te ontmoedigen. Ook rekent het IMF een vergoeding om de uitlooiingskosten van een programma te dekken. Een uitzondering wordt gemaakt voor lage-inkomenlanden: zij betalen een lagere premie via de PRGT. Tot op heden heeft er geen uitkering plaatsgevonden onder deze garantieregeling.

13. European Bank for Reconstruction and Development (EBRD)

Doel en werking garantieregeling

De European Bank for Reconstruction and Development (EBRD, oftewel de Europese Bank voor wederopbouw en Ontwikkeling) is opgericht om de landen in Midden- en Oost-Europa en de voormalige Sovjet Unie bij te staan in hun transitie naar een democratie en naar een markteconomie. Inmiddels is het operatiegebied uitgebreid met een aantal Centraal-Aziatische landen en enkele landen in de Zuidoostelijk Mediterraan regio. Het mandaat van de EBRD is voornamelijk gericht op de transitie van (aanvaak- kelijk en vormontbrek) van om het even welke voor het met het van de reële sector en integratie daarvan in de wereldwijde economie. De EBRD wordt gefinancierd door kapitaal, waarvan 20% is afkomstig door de lidstaten (paid-in) en de rest wordt verstrekt in de vorm van garanties (callable capital¹⁴). Op basis van ingelaid kapitaal en garanties verstrekt door aandeelhouders, kan de EBRD financiering aantrekken op de kapitaalmarkt en deze financiering als leningen verstrekken aan voornamelijk de private sector. Voor 2021 wordt deze garantie voor Nederland geraamd op € 889,1 mln.

Risico's, in pass en behouding risico's

De garantie kan alleen worden ingeroepen door de EBRD wanneer de EBRD niet meer aan haar verplichtingen kan voldoen en de bank dus failliet dreigt te gaan. De kans dat dit gebeurt wordt als zeer klein aangemerkt. De optie om garanties te betalen is in de toekomst bij de internationale financiële instellingen nog nooit ter sprake geweest, zelfs niet in tijden van crises (bijvoorbeeld de mondiale financiële crisis van 2008). De EBRD voert een prudent beleid. Het liquiditeits- en risicobeleid zijn consequent. De EBRD heeft een sterke kapitaalstructuur met een gezonde verhouding tussen de portofolio en de capaciteit om het risico in de portofolio te dragen. Het beleid is erop gericht dat kredietgaranties nooit ingeroepen hoeven te worden. De externe kredietbeoordeling bureaus (Moody's, S&P en Fitch) geven de EBRD allen

¹⁴ Kapitaal dat door een internationale organisatie kan worden ingeroepen, als deze niet kan voldoen aan zijn financiële verplichtingen. In het geval van internationale financiële instellingen (IFI's) gaat het vooral om garanties opgesteld door de aandeelhouders en uitgegevers.

een AAA-aankleding. De EBRD heeft een ingenoemde Preferred Creditor Status. Tevens heeft het dagelijks bestuur van de EBRD een Audit comité dat de risicobekrachtiging van de EBRD nauwgezet in de gaten houdt. Er is daarnaast een Intern Audit comité dat toeziet op de kwaliteit van procedures en processen (dus rapporteert aan de president van de EBRD).

Rein bestelling en kosten dekkendheid

Voor deze garantie wordt geen premie ontvangen, waardoor er ook geen middelen in uiterste geval in een bijdrage moeten. Nieuw voor het ingegafte recht voor het openbare kapitaal wordt door de werkdag, hoewel een dividend of vergoeding gewaagd, aangezien zij het zonder winstbijdragen dienst van de gemeenschappelijke doelstellingen van de EBRD hebben gesteld. Hencementen op investering en komen wel ten goede aan het eigen vermogen van de EBRD, welke de aandeelhouders waaronder Nederland, inbehoort. Het eigen vermogen worden regelmatig (beperk) middelen onttrokken met goedkeuring van de Raad van Gouverneurs, bijvoorbeeld voor het EBRD-fonds waaruit onder andere technische assistentie-activiteiten worden betaald of het door de EBRD beheerde Chernobyl Shelter Fund. Tot op heden heeft er geen uitkering plaatsgevonden onder deze garantiestelling.

14 en 15. European Financial Stability Facility (EFSF) en European Stability Mechanism (ESM)

Doel en werking garantieregeling

In 2010 is besloten tot de oprichting de Eurozone Financial Stability Facility (FSF) en tot de oprichting van een permanent noodmechanisme het European Stability Mechanism (ESM). Deze mechanismen worden steunen aan eurostaten in nood onder strikte voorwaarden. In 2021 staat Nederland voor maximaal 34,2 miljard euro garant voor het EFSF en 30,4 miljard euro voor het ESM. De noodfondsen ontvangen rentevergoeding en voor de verspreiding van het EFSF wordt in principe niet meer gebruikt voor het verstrekken van nieuwe stabiliteitsleningen, maar behoudt de mogelijkheid leningen aan Ierland, Portugal en Griekenland.

Risico, impact en beheersing risico's

De regeling betreft financieel steun aan landen middels een leningenprogramma met strikte voorwaarden. In transitie wordt uitgeleend. De steun is erop gericht om zo spoedig mogelijk weer een houdbare financieel-economische positie te realiseren voor de lidstaten en weer toegang te verkrijgen tot de financiële markten.

Op het moment dat een lidstaat die steun uit het EFSF ontvangt, niet aan de betalingsverplichtingen aan het EFSF kan voldoen en als gevolg daarvan het EFSF naar schuldeisers niet meer kan betalen, zal Nederland naar rato van zijn aandeel in de garantiefaciliteit bijdragen aan de terugbetalingen en de aflossing aan de schuldeisers van het EFSF. Als andere landen die garanties hebben verleend op dat moment niet in staat zijn hun bijdrage aan het EFSF te voldoen, dan zal Nederland (samen met andere lidstaten) hier ook (naar rato) voor moeten betalen, tot maximaal de verstrekte garantie (16% van het Nederlandse aandeel in de garantie voor de hoofden en renteverplichtingen op de uitstaande schuld van het EFSF). Het EFSF krijgt hierbij een vordering op de in gebreke blijvende garanderen de lidstaten. Zo draagt het EFSF garantie, moet heeft dit dus effect op het Nederlandse EMU-saldo en de EMU-schuld.

Het ESM kent een andere structuur, waarbij de risico's voor landen die garanties verstrekken zijn ingeperkt. Indien lidstaten die steun hebben ontvangen uit het ESM niet in staat zijn om aan de betalingsverplichtingen aan het ESM te voldoen en als gevolg daarvan het ESM haar schuldeisers niet meer kan betalen, dan zal het ESM deze verliezen moeten opvangen. Het ESM zal dan eerst putten uit het reservefonds, daarna uit het modale kapitaal en als laatste optie op het oproepbaar kapitaal (garanties) bij lidstaten oproepen. Als andere garandeerende landen op dat moment niet in staat zijn hun bijdrage aan het ESM te vervullen, dan zal Natuifenu (samen met andere lidstaten) hiervoor (hoeveel) voor moeten betalen, niet maximaal het bij Nederland oproepbare kapitaal. Het ESM krijgt hierbij een voorrang op de in te trekken bijdragen van garandeerende lidstaten. Naast deze opzet, worden de risico's beheerst doordat het ESM een preferente schuldeurstatus (Preferred Creditor Status) is en daarmee over andere schuldeuren (nabestaanders) van het IMF. Profiteert het ESM van garanties, inroep, heeft dit ook effect op het Nederlandse EMU-saldo en de EMU-schuld.

Rechtsstelling en kostenbelasting

De rente die de verschuldende programmalanden momenteel betalen aan het ESM en het EFSF is afhankelijk van de rente waarvoor het EFSF/ESM op de geld-enkapitaalmarkt leent (zogenoemde *cost of funding*). Het verschuldigde rentepercentage voor het grootste deel van de leningen en een verstijfing van de rente die het EFSF/ESM betaalt voor obligatie uitgifte met verschillende looptijden (in de zogenaamde *funding pool*). Op basis van de op de markt aangetrokken middelen berekent het EFSF/ESM op dagbasis de gemiddelde financieringskosten, welke worden doorberekend aan de programmalanden. Daarnaast betalen lidstaten die steun ontvangen van het EFSF/ESM aan het EFSF/ESM bij ontvangst van een lening een service fee van 50 basispunten, jaarlijks een service fee van 0,5 basispunten en in opschotbetalingen een eenmalige fee. Lidstaten betalen aan het ESM ook nog een renteslag, waarbij de hoogte afhangt van het gekozen instrument. De exacte opslagen zijn vastgelegd in de bevestigingsrichtlijn van het ESM. De renteslag van het EFSF is vastgesteld op nul basispunten.

In reactie op de COVID-19 uitdaging is op 10 mei 2020 het ESM betrokken bij de Pandemic Crisis Support kredietlijn tijdelijk beschikbaar te stellen voor alle lidstaten van de eurozone. De kredietlijn zal een omvang hebben van 2% van het bruto binnenlands product (bbp) van een lidstaat als uitgangspunt. Zie ook paragraaf 2.1.2 overzicht coronamaatregelen. Ten aanzien van een aantal componenten van de bevestigingsrichtlijn die eerder zijn ingevoerd dan voor een reguliere preventieve kredietlijn van het ESM. De marge op de leningen onder de PCS-kredietlijn zal 10 basispunten op jaarbasis bedragen tegenover 36 basispunten bij een reguliere preventieve kredietlijn. Daarnaast zal er een service vergoeding van 25 basispunten worden gerekend op de omvang van de uitkeringen onder de kredietlijn, tegenover 50 basispunten onder een reguliere preventieve kredietlijn. Verder zijn de standaard tarieven van toepassing. Met deze tariefstructuur is het instrument kostendekkend voor het ESM.

16. European Investment Bank (EIB)

Doel en werking garantierijdeling

De Europese Investeringsbank (Europese Investeringsbank, EIB) heeft tot taak bij te dragen aan een duurzame en hoogstevige ontwikkeling van de interne markt in het belang van de EU door middel van een brede en

17. Rijksoverheid: toelichting in ACP en OCT

Doel en werking garantieregeling

De European Investment Bank (Europese Investeringsbank, EIB) verrent activiteiten in de landen in Sub-Sahara-Afrika, het Caribische gebied en de Stille Oceaan, ook wel de ACP-landen, Caribische en Pacific-landen genoemd, oftewel de ACP-landen, als mede in Europese Overzeese Gebieden (Overseas Countries and Territories, oftewel OCT-landen). De projecten in deze regio's richten zich op economische ontwikkeling via de omroeping van de private sector en de financiële sector, investeringen in infrastructuur en het verbeteren van het ondernemersklimaat. Een deel van deze activiteiten wordt bekostigd uit het Investment Facility, een 'revolverend fonds' dat gefinancierd is uit het Europeaan Development Fund (EDF). De EIB financiert daarmee ook activiteiten uit eigen middelen. Op deze eigen middelen hebben de lidstaten een garantie afgegeven om het politieke risico dat op deze activiteiten wordt gelopen af te dekken. Voor 2021 wordt deze garantie voor Nederland geraamd op € 63,0 mln.

Kans, in peil en beheersingsrisico's

De kans dat de garantie wordt ingeroepen is laag. Om inspraak van de lidstaten in financiële besluiten, gefinancierd uit zowel EDF als eigen middelen, te waarborgen is er een comité opgericht waarin alle lidstaten vertegenwoordigd zijn. Dit comité beoordeelt alle investeringsvoorstellen inhoudelijk en brengt advies uit aan de Raad van bestuur van de EIB, na een eventuele goedkeuring. Tevens heeft het beheer van de portefeuille dezelfde waarborgen als de EIB-portefeuille binnen de EU.

Probleemstelling en risicobeleidskeuzes

Voor deze garantie wordt geen premie ontvangen en er worden geen middelen gestort in een begrotingsreserve. Door de aandeelhouders wordt geen dividend of vergoeding gevraagd, aan gezien zij de garantie zonder winstbejag behouden. Het is de gemeenschappelijke verantwoordelijkheid van de EIB en lidstaten in de ACP- en OCT-landen hebben gesteld.

18. EIB pan-Europese garantiefonds

Doel en werking garantieregeling

Tijdens de voorbereiding van de Rijngroep, in initiatieven van de Rijngroep, op 7 en 9 april 1991 zijn afspraken gemaakt over de Europese beleidreactie om de economische gevolgen van de COVID-19-uitbraak te mitigeren. Ondersteuning is het voorstel voor het opzetten van een nieuw Europeaan Garantie Fonds in reactie op COVID-19 (het Europees Garantie Fonds COVID-19 EGF) beheerd door de EIB-groep van 25 miljard euro waarmee tot 209 miljard euro aan financiering voor Europese bedrijven, met name midden- en kleinbedrijf (mkb), kan worden gemitigeerd. Het fonds heeft als doel de economische gevolgen van COVID-19 in de reële economie op te vangen door het verstrekken van liquiditeit aan de bedrijven in Europa. Het EGF is operationeel zodra een groep lidstaten die samen goed is voor 85% van het stemgewicht bij de EIB meedoet en deze grens is inmiddels bereikt.

Het RFF financiert hogesnelheidsprojecten die Rijngruppen normaliteits niet zou financieren en waarvoor de activiteiten van het EGF complementair zijn aan de reguliere activiteiten van de EIB-groep. Het EGF bestaat uit twee garantiefonds aan de EIB en het Europees Investeringsfonds (EIF) waarmee eventuele eerste verliezen op in aanmerking komende operaties in deelnemende lidstaten gedekt worden. Verliezen uit het EGF worden door

de lidstaten die deelnemen aan het FPF naar rato gekregen en door lidstaten in variërenden mate). De totaal te betalen verliezen kunnen niet meer zijn dan de individuele inlag per lidstaat. De hoogte van de in te leggen garanties door lidstaten wordt bepaald naar rato van het stamgevoel van de lidstaat bij de BB. Voor Nederland bedraagt deze garantie 1,3 miljard euro (521% stemgewicht).

De investeringsperiode van het garantiefonds loopt tot 31 december 2021, met mogelijkheid tot verlenging van Omzaken. Indien gewenst, als een gewenst naar de meerderheid van de deelnemende lidstaten overeenstemt. Hierna van de investeringsperiode alleen verlengd worden als alle deelnemende lidstaten hier unaniem mee instemmen. Het fonds zal blijven bestaan totdat één van de volgende situaties zich voordoet: het fonds wordt opgeheven met een unaniem besluit van de deelnemende lidstaten, de meerderheid van de deelnemende lidstaten heeft tot 31 december 2027 is bereikt. Aan het eind van de investeringsperiode zal de Contributies Committee op basis van een voorstel van de BB bepalen of een verlaging van de garanties van de lidstaten passend is gegeven de dan uitstaande commissie en

Kans, in pact en beheersing risico's

Indien het garantiefonds moet uitbetalen aan een garantiehouders worden de lidstaten gevraagd om een deel van hun garanties om te zetten in een betaling tot het garantiefonds aan naar verplichtingen van anderen. De verwachte netto verliezen van het fonds worden rond de 20% geschat, voor Nederland komt dit neer op 250 miljoen euro welke zijn opgenomen als uitgave onder artikel 4 van deze begroting. De BB baseert zich hierbij op de gemiddelde netto verwachte verliezen in een scenario's scenario (23%) en een basis scenario (15,8%). De netto verwachte verliezen van 20% bestaan uit de verwachte verliezen op het portfolio inclusief de terugverzekeringen (23%) plus alle kosten die voortvloeien uit het oplossen en beheeren van het fonds in de verwachte toekomst.

De BB zal actief en actief beheer toepassen om de verwachte netto verliezen rond de 20% te houden en regelmatig rapporteren over de gerealiseerde en verwachte verliezen aan het zogenoemde Contributors Committee van het ECF, waarin Nederland zit. Het ECF heeft de bevoegdheid om de beslissing van het ECF van de BB te bevestigen. Het ECF kan besluiten tot individuele operaties van de BB en het ECF. Deze besluitvorming zal gebeuren op basis van een gewenst meerderheid. Het wil zeggen dat 50% van de deelnemende lidstaten die minimaal twee derde van de totale bijdragen aan het ECF verspreiden en moet instemmen om een voorstel goed te keuren. Eenzelfde strengere besluiten vereisen een supermeerderheid (50% van de deelnemende lidstaten goed voor 80% van de totale bijdragen). Vergaderingen van het comité zullen maar één keer plaats vinden. De eerste lidstaten die onderliggende inbreng voorstellen die door het fonds gegarandeerd worden de reguliere besluitvormingsprocedures bij de BB of het ECF. Nederland is verspreiden in de Raad van Bestuur van de BB.

Premiebetaling en kosten dekkendheid

Ophangsten van het garantiefonds (bestaande uit premies voor gebruik van de garanties) zullen in eerste instantie gebruikt worden om de uitvoeringskosten van het fonds te dekken. Eventuele resterende financiële voordelen van de garanties komen ten goede aan de lidstaten die hebben ingelegd in het fonds op pro rata basis.

15, 20, 22 en 23. Garanties bij krediet van de marges in het EU-Eigenmiddelenbesluit (European Financial Stabilisation Mechanism (EFSM), Krediet aan EU-betalingsbalans (Bof-faciliteit), Support to mitigate unemployment Risks in an Emergency (SURE), Next Generation EU (NGEU))

Doel en verdeling garantieregelingen

De begroting van de Europese Unie (EU) wordt hoofdzakelijk gefinancierd door eigen vermide eigen middelen van de Unie. Stelplus (van Jaarlijge middelen) is een nationale afdracht op basis van het bruto nationaal inkomen (bri) van de lidstaten. Voor iedere euro die de EU aanvullend uitgaveft naast wat er in de jaarlijkse EU-begroting wordt vastgesteld, worden de bijdragen van de lidstaten dus bepaald door het aandeel van hun bri in het totale bri van de EU.

De omvang van de jaarlijkse begroting is gemaximeerd door de plafonds zoals die vastgelegd zijn in het Meerjarig Financieel Kader (MPK), vermeerderd met de toegesane uitgaven voor zogenaamde speciale instrumenten. Dit maximum voor de jaarbegroting vormt de basis voor de verdeling van de Nederlandse afdrachten aan de EU-begroting op de begroting van de Nederlandse Zaken (artikel 3.1).

Om zeker te stellen dat de Europese Unie in staat is om aan haar financiële verplichtingen te voldoen, wordt in het Besluit van de Raad betreffende het stelsel van eigen middelen van de Europese Unie het Eigenmiddelenbesluit (EMSB) een jaarlijks maximum vastgelegd voor de eigen middelen die de Unie op mag vragen bij de lidstaten. Uit het kader van het hiervoor beschreven maximum voor de jaarlijkse begroting, in het nieuw voren toe komen Eigenmiddelenbesluit dat na afsluiting door de lidstaten (met terugwerkende kracht) per 1 januari 2021 in werking zal treden, is voorzien in een reguliere marge bovenop het maximum voor de jaarlijkse begroting en een tijdelijk aanvullende bijdrage van de lidstaten in 2020 ten behoeve van het COVID-herstelinstrument (SURE). Deze marge dient voor name als zekerheid voor de aflossings- en renteverplichtingen op leningen die de Unie aan kan gaan. Deze leningen worden gebruikt om middelen te mobiliseren voor het verstrekken van financiële steun in buitengewone omstandigheden, in de vorm van leningen van de Unie aan lidstaten (op basis van artikel 140 en 172 van het Verdrag betreffende de Werking van de Romeaan Unie). More financiële steun in buitengewone omstandigheden kan moeilijk gebudgetteerd worden in de EU-begroting, dus mobiliseert de Unie de benodigde middelen door deze te lenen op de kapitaalmarkt of bij financiële instellingen, in het enwaarschijnlijk geval dat lidstaten de koninklijke aflossingsverplichting en op de aan hen verstrekte leningen niet tijdig aan de Unie voldoen, zal de Unie aanvullen de eigen middelen overagen bij de lidstaten, opdat de Unie zelf niet tijdig in staat is zijn om de eigen aan- en aflossingsverplichtingen te kunnen voldoen.

De risico's voor de Nederlandse afdrachten aan de EU die daar door ontstaan worden als garantieverplichting in de begroting opgenomen, uitgesplitst naar de specifieke instrumenten die de Europese Commissie in schrijft om name de Unie middelen te lenen. Die instrumenten zijn het mechanisme voor financiële ondersteuning van de betalingsbalansen van de lidstaten zonder de euro (Balance of Payments Facility, Bof), het European Financial Stability Mechanism (EFSM) en het in 2020 nieuw ingevulde Europese Instrument voor tijdelijke steun om het risico op werkloosheid te beperken in een noodsstand als gevolg van de COVID-19 uitbraak (Support to mitigate Unemployment Risks in an Emergency, SURE) en het

herstelinstrument voor de Europese Unie ter ondersteuning van het herstel in de nasleep van de COVID-19-crisis. (Next Generation EU, NGEU). Voore NGEU gaat de Unie zelf leningen aan voor het verstrekken van leningen aan lidstaten als voor het financieren van uitgaven van Unieprogramma's. De voor NGEU opgenomen garantieverplichting op de Financieringsregeling heeft alleen betrekking op de middelen die gebruikt worden voor het verstrekken van leningen aan lidstaten, binnen de faciliteit voor herstel en vooruitgang (Recovery and Resilience Facility, RRF). De storting en rente op de leningen die de Unie aanreikt voor het financieren van uitgaven (voornamelijk via de RRF) maar ook via andere Unieprogramma's, zullen worden betaald via de EU-begroting. De gevolgen voor de Nederlandse begroting daarvan zullen op termijn worden verantwoord in de raming van de afdrachten aan de EU-begroting op de begroting van buitenlandse zaken.

Voor alle instrumenten geldt het Nederlandse aandeel in de garantstelling wordt bepaald door het aandeel van het Nederlandse bni in het totale bni van de Europese Unie. Door veranderingen in dit aandeel zullen de garanties regelmatig moeten worden bijgesteld. De oegroting zal hier op de standaard momenten (1ste september en jaarsverloop) weer worden bijgesteld. De garanties brengen het totale (maximale) risico voor Nederland over de looptijd van de instrumenten in kaart. Bij het opvragen van aanvullende afdrachten voor van het voordoan van rente- en aflossingsverplichtingen, kan de Commissie als voorlopige regel afwijken van een verdeling naar rato van het bni, als sommige lidstaten niet in staat zijn tijdig hun volledige bijdrage te leveren. In dat geval kan het voorkomen dat Nederland tijdelijk een hogere bijdrage levert dan op basis van het bni-aandeel verwacht wordt. Deze tijdelijke aanwijking van bijdragen naar rato van het bni-aandeel wordt bij de eerstvolgende aanpassing van de EU-begroting hersteld. Om deze reden zal het Nederlandse risico, wat voor de gehele looptijd van de instrumenten wordt voorgegeven, niet hoger zijn dan de tijdelijke aanwijking van de bijdragen.

BoP-faciliteit

De BoP-faciliteit is bedoeld voor niet-euro landen met fatality of ernstig dreigende mogelijkheden in de betalingsbalans¹³, op basis van artikel 145 van het verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU). Via de betalingsbalansfaciliteit kan de Europese Unie voor maximaal 50 miljard aan leningen aan deze lidstaten verstrekken. Deze steun gaat gepaard met een herstelprogramma dat de lidstaat uitvoert. De faciliteit kent geen einddatum. Daarom wordt de garantie gebaseerd op het maximale bedrag dat aan steun kan worden verleend, variërend van 10 tot 50 miljard, afgeleid van de rentebetalingen op de door de Unie aangegane schuld, een inschatting moet worden gemaakt. Op dit moment staat er onder de BoP een lening uit aan Letland (van voor de introductie van de euro in Letland in 2014), waarvoor het Nederlandse aandeel in de garantie wordt bepaald door het Nederlandse bni-aandeel in het bni van de EU plus het bni op koninkrijk, omdat het VK, middels het terugtrekkingsovereenkomst tussen de EU en het VK, nog aansprakelijk is voor de financiële verplichtingen die de Unie voor deze financiering is aangegaan. Voor toekomstige leningen onder de BoP zal dit niet gelden. Enkele BoP wordt, gegroot op basis van de maximale uitvermoevelijkheid, waarmee het Nederlandse bni aandeel in het risico.

¹³ VERORDENING (EU) Nr. 2520/2012 VAN DE RAAD van 19 februari 2012 houdende instelling van een mechanisme voor financiële ondersteuning op middellange termijn voor de betalingsbalans van de lidstaten

bepaald om het Nederlandse aandeel in het btw-aandeel van de RFI (het Nederlandse aandeel) in deze garantie wordt voor 2021 geschat op 3,7 miljard euro (inclusief rente).

European Financial Stabilization Mechanism (EFSM)

Het EFSM is bedoeld om de financiële stabiliteit van de Europese Unie in stand te houden door financiële bijstand te verlenen aan lidstaten waarin sprake is van een risico (of een ernstig dreigende economische of financiële verslechtering die wordt veroorzaakt door buitensporige gebeurtenissen die de levensvatbaarheid kan bedreigen), op basis van artikel 122.2 VWEU. Via het EFSM kan de Europese Unie leningen aan deze lidstaten verstrekken. Deze steun gaat gepaard met een economisch en financieel aanpassingsprogramma dat de lidstaat uitvoert. Het mechanisme kent geen einddatum, maar de voorwaarde is dat het EFSM niet meer zal worden gebruikt omdat voor lidstaten met de hoogste ratings (AAA) leningen beschikbaar zijn en voor eurolanden het ESM. Omdat verder gebruik van het mechanisme onwarschijnlijk is, wordt de garantie gebaseerd op de rente- en aflossingsverplichtingen op de leningen voor het EFSM. Jijstaande Unieschuld (die is gebruikt voor het verstrekken van leningen aan Portugal en Ierland). Dit houdt ook in dat bij het aflossen van deze uitstaande schuld de garantie in omvang zal dalen. Omdat op basis van afspraken uit 2013 nog tot 2026 sprake kan zijn van het coördineren van een deel van de uitstaande schuld, kunnen wijzigingen in de couponrente tot die tijd nog voor wijzigingen in de hoogte van de garantie zorgen. Het Nederlandse aandeel in de garantie voor het EFSM wordt bepaald door het Nederlandse btw-aandeel in het btw-aandeel van de EU plus het Verenigd Koninkrijk, omdat het VK middels het terugtrekkingsovereenkomst met de EU en het VK nog aanspraak heeft op de financiële verplichtingen die de Unie voor de financiering van het EFSM is aangegaan. Het Nederlandse aandeel in deze garantie wordt voor 2021 geschat op 2,8 miljard euro (inclusief rente).

Support for Resilient Growth by the Risk in an Emergency (SURE)
SURE is ingesteld in reactie op de COVID-19-crisis en bedoeld om lidstaten te ondersteunen bij het financieren van noodzakelijke werkloosheidsverminderingen of soortgelijke maatregelen ter bescherming van werknemers en zelfstandigen, en zodanig voor het verminderen van werkloosheid en inkomensverlies, en in aanvulling daarop, voor de financiering van eenzijdige maatregelen op gemeentelijk niveau, met name op de werkvloer¹⁴ (op basis van artikel 122 VWEU). Via SURE kan de Europese Unie maximaal 100 miljard euro leningen aan lidstaten verstrekken. De leningen kunnen tot het eind van 2022 worden verspreid, tenzij de lidstaat besluit om de duur van het instrument te verlengen. De garantie wordt voorafgaand gebaseerd op een raming van de uitstaande schuld en de renteverplichtingen van de komende jaren, op basis van nu beschikbare informatie die de Commissie heeft verzameld. Omdat het moment van uitgifte van het schuldscheet van de Unie de liquiditeitsdruk op de lening in het belang is, is de lening met veel onzekerheid omgeven. Zodra leningen onder SURE zijn aangegaan door de Unie en verstrekt aan lidstaten, zal deze raming aan de werkelijke schuldschuld door de Unie worden aangepast. Aflossing van de schuld zal daarbij op termijn zorgen voor een daling van de garantie aanpak en SURE daarmee niet opnieuw kan worden gebruikt. Het Nederlandse aandeel in deze

¹⁴ VOORORDENING (EU) Nr. 651/2013 VAN DE RAAD van 11 mei 2013 houdende de instelling van een Europees instrument voor stabiliteitsmechanisme.

¹⁵ VOORORDENING VAN DE RAAD betreffende de instelling van een Europees instrument voor werkloosheidsvermindering en inkomensverlies (SURE) voor de financiering van de uitbreiding van COVID-19, versie van 10 april 2020.

garantie wordt bepaald door het Nederlandse bruto binnenlandelijk product van de EU en wordt voor 2021 geschat op 6,7 miljard euro (inclusief rente). Voor SURE geldt dat ook een bilaterale garantie door de lidstaten aan de Unie is verstrekt. Dit was nodig omdat ten tijde van de besluitvorming over dit instrument onvoldoende zekerheid bestond over de hoogte van de marge onder het plafond voor de eigen middelen. Deze bilaterale garantie van de lidstaten bedraagt in totaal 25 miljard euro, waar Nederland voor 6,5% garant voor staat, en wordt alleen ingeroepen als de marge onder het plafond voor de eigen middelen onvoldoende is.

NEXT GENERATION EU (NGEU)

NGEU is ingesteld in reactie op de COVID-19-crisis en is bedoeld om het herstel van de gevolgen ervan te ondersteunen¹⁹, op basis van artikel 122 VWEU. De Europese Commissie zal financiële middelen lenen op de financiële markten voor uitgaven in EU-programma's en lokale overheden en leningen verstrekken aan lidstaten. Die leningen worden verstrekt binnen de RRF, een EU-programma op basis van artikel 175 VWEU, waarbij in de leningen ingezet wordt voor hervormingen en investeringen om de economische van lidstaten structureel te verbeteren en hun werkcapaciteit te versterken, om zo de economieën weer op een pad van duurzaam herstel te brengen en te voorkomen dat de verschillen binnen de Unie verder toegenomen. Via NGEU kan de Europese Unie tot het eind van 2026 voor maximaal 390 miljard euro aan leningen verstrekken aan lidstaten en de daarvoor benodigde middelen zelf lenen. De garantie wordt voortdurend geëvalueerd op aanpak van de uitdaagende schulden en de renteverplichtingen in de komende jaren, op basis van nu beschikbare informatie die de Commissie heeft verstrekt. Omdat het moment van uitgifte van het schuldaportefeuille van de Unie, de looptijd en de couponrente nog niet bekend zijn, is deze raming met veel onzekerheid omgeven. Zodra het instrument is ingesteld zal de raming aan de werkelijke schuldtoelafte door de Unie worden aangepast. Aflossing van de schuld zal daarbij op termijn zorgen voor een oasig van de garantie. Het Nederlandse aandeel in deze garantie is 6,7 miljard euro voor het Nederlandse bruto binnenlandelijk product van de EU en wordt voor 2021 geschat op 274 miljard euro (inclusief rente).

Rent, interest en beheersing risico's

De mogelijkheid om tot aan het plafond voor de eigen middelen aan te lenen wordt aanhangig te vragen bij de lidstaten geeft de Europese Unie aan de lidstaten de zekerheid dat zij aan haar financiële verplichtingen kan voldoen. De verzoeking is echter dat de lidstaten de leningen van de Unie moeten ontvangen, dat wil zeggen dat de lidstaten de leningen worden verstrekt met het oog op het voorkomen van economische en financiële schade dan wel het bespoedigen van economisch herstel. In het geval van ERF, EFSM en NGEU is het verstrekt en van leningen voorwaardelijk aan het uitvoeren van een herstel- of aanpassingsprogramma. Bij SURE zijn de leningen nu wettelijk vastgelegd als leningen met voor het stabiliseren van hun economie.

Daarnaast kan de Commissie een beroep op aanvullende afzetten van de lidstaten aan de Unie voorkomen of beperken door zorgvuldig te bepalen en het aantal ouden van voldoende marges in de jaarlijkse begroting van de Unie.

¹⁹ DRAFT COUNCIL REGULATION establishing a European Union Recovery Instrument to support Resilience in the aftermath of the COVID-19 crisis.

Een beroep op de lidstaten leidt tot aanvullende nationale afdrachten aan de Europese Unie en heeft dus ook een effect op zowel het Nederlandse EMU-saldo als de EMU-schuld. Er is tot op heden geen beroep op aanvullende afdrachten voor lidstaten gedaan door de Unie.

Rechtsstelling en kostenbelasting

Conform de Verordeningen waarmee de instrumenten zijn opgericht en in middel het Financieel Reglement¹⁹ dragen de lidstaten die de steun van de Unie ontvangen en afkopen bij de Unie niet belasting tot financiële bijstand aan de lidstaat heeft gemaakt. De rentelasten op de leningen die de Unie aan lidstaten verstrekkt zijn gelijk aan de rentelasten die de Unie op de leningen die zij is aangegeven verschuldigd is.

21. en 24. Wereldbank Groep (incl. Multilateral Investment Guarantee Agency (MIGA))

Doel en werking garantieregeling

Onder de Wereldbank Groep vallen twee garantieregelingen: ten behoeve van de International Bank for Reconstruction and Development (IBRD, oftewel de Internationale Bank voor Wederopbouw en Ontwikkeling) en het Multilateral Investment Guarantee Agency (MIGA). De IBRD is het Wereldbank onderdeel dat leningen verstrekt aan midden- en kleine landen. De IBRD funktioneert als een coöperatieve bank, waarvan lidstaten aandeelhouder zijn. Op basis van ingelegd kapitaal en garanties verstrekt door aandeelhouders, kan de IBRD financiering aantrekken op de kapitaalmarkt en deze financiering als leningen verstrekken aan lidstaten. Het Multilateral Investment Guarantee Agency (MIGA) ondersteunt de private sector bij het vestigieren van buitenlandse investeringen. De activiteiten van MIGA kunnen eveneens gefinancierd worden door de aandeelhouders kapitaal en garanties hebben verstrekt. Voor 2021 bedraagt de hoogte van de IBRD garantieverplichting € 5,4 miljard, na de wisselkoerscorrectie in 2020. Voor MIGA gaat het in 2021 om € 50,1 miljard, na een wisselkoerscorrectie in 2020.

Kans, in pact en beheersing risico's

De garanties kunnen alleen worden ingevoerd door de IBRD op het moment dat de IBRD niet meer aan haar verplichtingen kan voldoen en failliet dreigt te gaan. De kans dat dit gebeurt, wordt zeer klein aangemerkt. De naam van garantiekapitaal in te kopen is bij de Internationale financiële instellingen nog nooit ter sprake geweest, zelfs niet in tijden van crisis (bijvoorbeeld de mondiale financiële crisis van 2008). De IBRD voert namelijk een prudentieel beleid op zodat de kans op een voortdurend oplopen van schulden te min wordt en het risicobebod van de IBRD in conservatie. De Wereldbank Groep opereert mondiaal waard op de portefeuille goed gediversifieerd is. De externe kredietbeoordelingbureaus (Moody's, S&P en Fitch) geven de IBRD allen een AAA-kwalificatie (stabiel). IBRD heeft een winstreserve en heeft niet meer dan de AAA-waarde die de instelling in staat stelt voorlopig te lenen op de kapitaalmarkt. Tevens heeft de IBRD een zogeheten Preferred Credit Status. Dit houdt in dat lenende landen de IBRD voorrang verschaffen bij betaling indien zij moeite hebben om aan hun verplichtingen te voldoen. MIGA voert eveneens prudentieel beleid. De kans dat de garanties worden ingevoerd door MIGA is laag. Sinds oprichting van MIGA in 1988 is er in slechts enkele gevallen

¹⁹ VOORDRING (EL. DUTOM) N. 369/2012 VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD van 25 oktober 2012 tot vaststelling van de financiële regels ter versterking van de financiële begroting van de Unie en de instelling van Verordening (EU, Gratie) nr. 1055/2012

overgegaan in afwikkeling van schade. De mogelijke gevallen van (potentiële) claims zijn opgedrukt door middel van settlement. Leverage d.d. de Wereldbank. Groep heeft op overheden zodat hierbij een belangrijke rol.

Premiebetaling en kosten dekkendheid

Voor deze garanties worden geen premies ontvangen, waardoor er ook geen middelen getoetst worden in een begrotingsrekening. De financiële voordelen van de garanties aan IRO worden door de IRO middels andere leningen voor waarden overbrengend aan de kant van de, waarmee het lijn volgt aan de werkkosten van de door IRO opgelegde herstelkostenstelling en. Hetzelfde is ook het geval voor de exportcredietgaranties van MIGA. Het instellen van een premie zou de bijdrage van de IRO aan het maatschappelijk doel verminderen. Tot op heden heeft er geen uitkering plaatsgevoerd aan IRO en MIGA onder deze garantietoelagen.

25. Exportkredietverzekering

Doel en werking garantieverzekering

De Nederlandse Staat biedt de mogelijkheid voor het verzekeren van betalingsrisico's verbonden aan het handels- en dienstverkeer met het buitenland. Het product exportverzekering van de exportkredietverzekering (ekv-faciliteit) omvat momenteel onder andere de kapitaalgevoerenverzekering, financieringsverzekering, kredietrisicoverzekering en verzekering van garanties. In de tabel 'Overzicht van de garantie' wordt naast het verplichtingsplafond van € 10 miljard een verdrachtlooppas van € 10 miljard structureel opgenomen. De eerste omvang van de aangegane en vervallen verplichtingen is na afloop van een begrotingsjaar bekend en wordt verantwoord in het jaarverslag van het ministerie van Financiën.

Pacta, in pact en beheersing risico's

De randvoorwaarden voor de afgifte van verzekeringen worden vooraf vastgesteld en indien nodig aangepast, zodat alle afspraken aanvaardbaar is ook worden gewoonted. Het is de bedoeling van de bestaande ekv-portefolio's en van nieuw aangaan wordt daarom nauwlettend gevolgd door het ministerie van Financiën met behulp van een uitgebreid netwerk.

Voor de ekv-faciliteit in de begroting een bedrag van € 10 miljard opgenomen als plafond, wat het bedrag inhoudt waarvoor de Staat jaarlijks nieuwe verplichtingen kan aangaan (brutoplafond). De afgelopen jaren is dit plafond niet aangetoond, zodat er nu een verdrachtlooppas van € 10 miljard is voor het aangaan van de door Nederland de exporteurs gevraagde verzekering om.

Premiebetaling en kosten dekkendheid

Internationaal is om consumentenverzekering te verstrekken en aflossingen op ekv-faciliteiten over een middellange periode te verstrekken, met name zijn. Dit betekent dat op de middellange termijn de premie-inkomsten voldoende moeten zijn om de uitvoeringskosten en de netto schade-uitkeringen (inclusief de recuperaties) te dekken. De participanten van de Aansluiting – de internationale afspraken en sancties van exportkredietverzekeringen – stellen hierin minimale premies op, die in Europese regelgeving zijn verankerd. Nederland monitort de internationale handel met een intern ontwikkelend model, beschonomen resultaat bepaling (berb). Voor het geheel aan exportkredietverzekeringen is een begrotingsaanneembaar van € 38,7 mln. Deze voorsiening is statistisch gezien, gegeven de huidige ekv-portefolio's, in een gegeven jaar met een kans van 3 op 4 toereikend.

Zwaai uitgaven als inkomsten van de akv zijn lastig te samen en in de loop van een jaar niet of nauwelijks met beleidsmaatregelen te beïnvloeden. Deschades kunnen in een jaar hoog oplopen, gegeven het uitslaanderisico van circa € 10,3 mld. uitlop 2018.

26. Herverzekering leverandierskredieten

Doel en werking garantieregeling

[illegible]

Kant, in pact en beheersing risico's

Uit een onderzoek naar waarde is gebleken hoe veel bedrijven failliet zouden kunnen gaan: er komt dus nog sprake van € 1,4 miljard gezond waarvan 90% voor rekening van de Staat komt. De verzekeraars hebben een eigen risico van 10% tot een cumulatief maximum van € 100 mln. Deze raming is met grote onzekerheden omringd, omdat het onmogelijk is te weten wat de impact van de crisis zal zijn op het nu vrijwel blinde bedrijf. De hervestiging is bedoeld om de voorrekenen dat de verzuikants draagvlak voor de Staat zal worden verkleind. Het is niet de bedoeling van de Staat om de verzuikants te laten betalen voor de schade van de verzekeraars. Het is de bedoeling van de Staat om de verzuikants te laten betalen voor de schade van de verzekeraars. Het is de bedoeling van de Staat om de verzuikants te laten betalen voor de schade van de verzekeraars.

Fremtstilling og kostnader ved innhold

Depremientvoorziening voor de herverzekering van de elevatorenkrediet en komen ten gunste van de Staat. Deze worden gesamd op € 200 mln. De schadebestuurs voor de herverzekering van de leveringskrediet komen voor 90% ten gunste van de Staat en worden gesamd op € 300 mln. Daarnaast is melkruis omkaderd omgeven, omdat het belangrijk is in te schakelen wat de impact van de crisis zal zijn op elk individueel bedrijf. De verzekeraars, die de gehele portofolies hebben verzekerd bij de Staat en daarom ook de hele premies moeten afdragen, krijgen voor hun werkzaamheden een kostendekkende vergoeding die voor 2020 gesamd is op € 400 miljoen.

De herverzekering zal naar verwachting niet kosteneffectief zijn, anders dan de e.v. De herverzekering is immers bedoeld om te voorkomen dat verzekeraars op grond van de slechte verslechterde en moeilijk te beoordelen risico's massaal limiten en verlagen waardoor leveranciers op basis van leveranciers kredieten in een groot aantal sectoren niet meer tot stand zouden komen.

Hier is daarom nu een lijst met de nettoverhoes die de Staat zal moeten vergoeden hoger zullen zijn dan de premie-ontvangsten minus uitvoeringskosten.

2. Beleidsartikelen (Financiën)

3.1 Artikel 1 Belastingen

A. Algemene doelstelling

Het genereren van inkomsten voor de financiering van overheidsbeleid. So is de eenvoudige en fraudedebestendige belastingwet- en regelgeving is hiervoor de basis. Doet erfende en doelmatig de uitbreiding van die wet- en regelgeving dragen bij aan de bereidheid van burgers en bedrijven om hun waard (h)uiseigendommen (en) van hun de Belastingdienst na te komen (complicatie).

Onder 'compliance' verstaat de Belastingdienst dat burgers en bedrijven bereid zijn hun wettelijke fiscale verplichtingen ten aanzien van de Belastingdienst na te komen. De term 'bereidheid' geeft aan dat de Belastingdienst er mee heeft dat belastingplichtigen of nietbelastingplichtigen regels naleven, zonder (div)ingende en kostbare acties van de kant van de Belastingdienst. Als burgers en bedrijven hun wettelijke verplichtingen nakomen, dan komt belastinggeld de staatskas binnen zoals de wetgever bedoelt.

B. Rol en verantwoordelijkheid

De minister van Financiën is verantwoordelijk en heeft een regulerend rol op het terrein van de belasting. Daarbij gaat het om:

- het voeren fiscale beleid;
- het opstellen van fiscale wet- en regelgeving;
- het internationaal behartigen van de Nederlands fiscale belangen.

De minister van Financiën is verantwoordelijk en heeft een uitvoerende rol op het terrein van:

- de heffing en inning van de premies werknemers- en volkverzekeringen;
- de heffing en inning van de inkomensafhankelijke bijdragen Zorgverzekeringswet;
- de heffing en inning van de dertien van een aantal heffingen heffingen en overige vorderingen;
- handhaving taken op het gebied van de economische ordening en financiële integriteit.

Op grond van de Algemene wet inzake rijksbelastingen (Awr) en de Invorderingswet 1990 voert de Belastingdienst de heffing en inning van de rijksbelastingen uit. Op grond van de Wet op de bijzondere opsporingsdiensten voert de Fiscale inkomsten- en opsporingsdienst (FIOD) de handhavingstaken uit op het gebied van de economische ordening en financiële integriteit.

De minister bevoordt, door inzet van de belastingdienst, naleving van wet- en regelgeving door personen en bedrijven te bewerkstelligen, met name personen en bedrijven die niet aan de wet- en regelgeving voldoen en waar nodig naleving bestuurs- of strafrechtelijk af te dwingen.

C. Beleidswijzigingen

Zoals in de groeiparaagraaf van deze begroting aangegeven bevat artikel 1 een versleutelde set van indicatoren die moet zorgen voor een beter inzicht in de mate waarin de uitgaven van de Staat het langere termijn gemiddeld te maken om het goed te doen, en die het voor de regering het mogelijk maakt te sturen en zich over de prestaties te verantwoorden. Daarbij wordt aangekend dat de maatschappelijk effecten van het beleid ter bevordering van de compliance zich niet altijd in prestatie-indicatoren laten uitdrukken. Factoren die hierbij een rol spelen zijn de afhankelijkheid van derden bij de realisatie van de doelstellingen en met name de onvoorspelbaarheid van gebeurtenissen, zoals bijvoorbeeld een economische crisis.

Met ingang van deze begroting is een nieuw beleidsartikel geïntroduceerd op begrotingsartikel 10, artikel 15 Toeslagen. De Tweede en Derde Kamer zijn verder per brief op de hoogte gesteld van de oprichting van het begrotingsartikel.

Aangenomen Tweede Kamer heeft een amendement van de Belastingdienst en niet tot nu toe in de begroting IX onderdeel uitmaakt van artikel 1. Belastingen, betekent het oprichten van een apart begrotingsartikel 1 Toeslagen dat artikel 1 Belastingen wordt vermindert.

Vanaf de ontwerpbegroting IX 2021 worden de indirecte uitgaven ten behoeve van de douaneinspectie en in artikel 9 Douane middelen een systeem met van toezien weergegeven en toegelicht.

D. Budgetaire gevolgen van beleid

Tabel 18 Toed Budgetaire gevolgen van beleid artikel 1 (Basisbronnen (beoordelen) x € 1.000)	2020	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Vergoedingen	3.953.624	3.434.911	3.517.167	3.331.362	3.821.330	3.379.446	3.814.615
waaronder betalingsverplichtingen	3.663.569	3.463.761	3.466.707	3.221.322	3.821.130	3.375.046	3.804.215
waaronder pensioenverplichtingen	11,5	455	455	455	455	457	455
Gerantiefprocenten/s	11,5	455	455	455	455	457	455
Uitgaven (1) - (2)	3.061.677	3.435.811	3.160.560	3.047.648	3.579.315	3.548.441	3.508,6 W
1) Apparatuuruitgaven	2.031.436	2.816.912	2.642.216	2.573.165	2.521.685	2.302.286	2.468.458
waaronder: Uitvoering fysieke en/of andere regelgeving en documenten Gerbisch Nederland	15.879	14.000	14.300	14.000	14.600	14.000	14.000
Personale uitgaven	1.197.990	2.432.914	2.213.751	2.117.882	2.118.856	2.055.933	2.059.023
Uitgaven personeel	1.170.426	2.410.038	2.190.322	2.094.104	2.094.200	2.040.500	2.044.240
Inhuur en loon	270.216	98.274	91.617	85.336	212.824	191.021	166.421
Overige personeel	5.361	6.962	6.912	6.962	6.962	6.962	6.962
Materiële uitgaven	333.485	373.818	478.465	415.553	419.332	406.342	401.415
IC	15.789	15.619	26.458	26.479	26.482	26.476	26.472
Dit zijn de 200's	213.688	220.089	275.116	263.389	264.722	264.141	263.286
Overige	104.007	133.110	123.821	125.685	128.128	115.725	111.657
2) Programma-uitgaven	530.241	609.899	468.344	478.483	449.228	446.951	448.172
waaronder: (kosten) verspreiden			56,6%				
Bevoegdheid	9.378	66.939	6.239	6.239	6.239	6.239	6.239
Vergoeding procedures	9.378	66.939	6.239	6.239	6.239	6.239	6.239
Overige programma-uitgaven	0	0	0	0	0	0	0
Gerantief	190	245	245	245	245	245	245
Gerantiefprocenten/s	190	245	245	245	245	245	245
Dit zijn de 200's en RWT's	15.837	16.514	15.746	15.780	15.780	15.780	15.780
Nieuw aanpakken	2.011	1.867	1.867	1.867	1.867	1.867	1.867
Kosten	0	2.006	2.006	2.006	2.006	2.006	2.006
Kosten van Koopcontract	4.141	4.345	4.345	4.345	4.345	4.345	4.345
Overige bijdrage 200's en RWT's	6.685	6.666	76,42	7.642	7.642	7.642	7.642
Dit zijn de 200's en RWT's van internationale organisaties	0.085	75,5	445	445	445	445	445
internationale Organisaties	188	175	175	175	175	175	175
Overige internationale organisaties	7621	7770	270	270	270	270	270
Uitgaven 200's	26.133	229.838	248.347	236.421	249.890	213.862	213.896
IC - uitgaven	21.061	240.167	240.354	240.150	254.344	203.418	203.000
Overige uitgaven	50.072	89.671	107.993	96.271	95.546	110.444	110.896
Dit zijn de uitgaven	116.857	146.415	149.514	149.514	149.514	149.514	149.514
uitgaven	116.857	146.415	149.514	149.514	149.514	149.514	149.514
Dit zijn de 200's	0	0	0	0	0	0	0
Dit zijn de overige uitgaven	4.789	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000

	2016	2016	2016	2016	2016	2016	2016
Verb	111.249	162.860	81.361	167.388	114.160	165.616	122.000
Belasting en invorderingsrente	11.249	10.000	66.200	109.600	116.000	120.000	120.000
Bijdragen aan (andere) begrotingsinstellingen	0	0	-71.367	-71.367	-71.367	-71.367	-71.367
Terbeschikkingstelling aan Duane	0	0	-71.367	-71.367	-71.367	-71.367	-71.367
Ontvangsten (2) - (4)	16.721.678	129.869.070	16.194.705	164.325.325	165.354.022	171.028.990	179.268.441
Programma ontvangsten (5)	152.052.331	128.064.070	121.291.454	154.266.151	162.308.372	171.566.502	173.291.096
waaronder: belastingontvangsten	166.368.644	129.264.928	140.346.510	193.296.231	164.222.468	176.463.921	179.096.402
Bekostiging	242.570	118.817	184.917	227.027	152.857	227.022	227.027
Kosten vergoeding	242.570	118.807	193.327	227.027	222.887	227.022	227.027
Verb	601.114	410.317	230.317	491.210	336.310	618.210	620.210
Belasting- en invorderingsrente	92.114	110.317	230.317	491.210	336.310	618.210	620.210
Overeenkomsten	223.203	118.717	192.717	251.777	251.777	251.777	251.777
Ontvangsten belasting en schikkingen	223.203	118.717	192.717	251.777	251.777	251.777	251.777
Operatieontvangsten (6)	118.496	64.167	16.411	69.214	62.190	67.088	67.088

1 Belasting 2016 en 2020 zijn inclusief Toelagen en Indirecte verschotten Duane

Budgetflexibiliteit

Voor de programma-uitgaven die vallen onder de rubriek en «Belastingen en andere bijdragen» die de voor 100% juridisch verplicht zijn, worden over het uit de Aan- en de Invorderingswet 1990 (rente-uitgaven) en vanuit de Algemene wet bestuursrecht (uitgaven bekostiging). Verder is de bijdrage aan de waarderingsinstelling voor 100% juridisch verplicht op basis van de Wet waardering onroerende zaken (Wet 1920). Voor het Kadaster en de Kamer van Koophandel heeft de Belastingdienst samenwerkingsovereenkomst om voor gegevensuitwisseling die worden gebruikt bij de uitvoering van taken van de Belastingdienst. De uitgaven zijn 100% juridisch verplicht.

Voor de overige programma-uitgaven geldt dat deze niet allemaal als 100% juridisch verplicht zijn aan te merken. Deels zijn er wel contracten gesloten, bijvoorbeeld ten behoeve van ICT en/of andere benodigde diensten voor de uitvoering van de primaire processen van de Belastingdienst. Naar mate van het bedrag van het juridisch verplichte bedrag per 1 januari 2021 is € 154,6 mln. bedragen. Voorbeelden hiervan zijn (verlenging van) licenties en onderhoudscontracten voor software en hardware. Een ander voorbeeld zijn de uitgaven voor papieren dienstverlening (brieven aan burgers en bedrijven). Over het algemeen geldt wel dat de niet-juridisch verplichte uitgaven noodzakelijk zijn voor een goede uitvoering van de primaire processen, bijvoorbeeld uitgaven ten behoeve van het bedrijvenverkeer met burgers en bedrijven of het jaarlijks verlengen van licenties.

E. Toewijzing op de financiële instrumenten

Verplichtingen

De Belastingdienst werkt aan het verbeteren van het verplichtingenbeheer en van claimmanagement. Het verbetereninzicht in mogelijke risico's in de meerjarenameeting verplichtingen en leidt er toe dat het aantal aanmeldingen worden in welke jaren de Belastingdienst aan te gane verplichtingen verwacht in afwijking van de kasuitgaven (betalingsovername).

Uitgaven

Apparaatuitgaven

Perzoonlijke uitgaven

Dit betreft alle personen die uitgaven in dienst van de Belastingdienst onder de naam van de Belastingdienst (exclusief Douane en vanaf 2021 exclusief Toelagen).

Materiële uitgaven

Dit betreft alle materiële uitgaven van de dienst in de naam van de Belastingdienst (exclusief Douane en Toelagen) vanaf 2021 voorscept de materiële uitgaven) en omvat facilitaire diensten, middelen en communicatie. ICT bevat voornamelijk uitgaven die horen bij de uitrusting van de ambtenaren van de Belastingdienst (telefoon, laptop, werkplek, mobiele devices, etc.). De bijdrage aan Shared Service Organisaties (SSOs) betreft met name de huisvesting (Rijkswaardebeheer).

Programma-uitgaven

Bekostiging

De uitgaven onder bekostiging betreffen onder andere de proceskostenvergoeding aan belastingplichtigen indien hun bezwaar of beroep wordt gehonoreerd. Dit wordt op zijn plaats in de Algemene wet Bestuursrecht (Awb).

Garantie

Dit betreft uitgaven als gevolg van garanties die de Belastingdienst afgeeft aan belastingbetalers onder in verband met proceskosten.

Bijdrage aan ZBO's/RWT's

De uitgaven aan de Waarderingskamer betreft de eigenaarsbijdrage van het ministerie van Financiën voor de begroting 2021 die reeds is vastgesteld en verplaatst is op basis van de Waarderingskamerwet (Wet WOZ). Voor het Kadaster en de Kamer van Koophandel heeft de Belastingdienst samenwerkingsovereenkomsten voor gegevensuitwisseling die wordt gebruikt bij de uitvoering van taken van de Belastingdienst. Onder de bijdrage aan overige ZBO's/RWT's vallen onder andere de bijdragen aan de RDW en de Nationale Politie.

Bijdrage aan internationale organisaties

Het ministerie levert jaarlijks een bijdrage aan de internationale samenwerking op het gebied van nationale en internationale samenwerkingen. Het levert ieder land een bijdrage. De overige bijdragen betreffen diverse internationale samenwerkingen verbanden op het gebied van economische en belastingaangelegingen.

Opdrachten

Onder «Overige opdrachten» vallen met name de uitgaven die gemeind worden voor de spelen dienstverlening. Bij «ICT opdrachten» gaat het met name over ICT-uitgaven die niet anderszins vallen onder de digitale dienstverlening (licentie, software applicatie en hardware).

Bijdrage aan agentschappen

Dit betreft met name de bijdrage aan Logius waar de Belastingdienst ICT-voorzieningen afneemt, die samenhangen met de primaire back-upvoorziening van de Belastingdienst. Het gaat om voorzieningen als Digipoint en DigIT. Daarnaast betreft deze post een kleine bijdrage aan het CBS/Central Informatiepunt (Beveiligingszorg). Met het CBS heeft de Belastingdienst een samenwerkingsovereenkomst om de wettelijke taken van de Belastingdienst in de zorg te controleren. Het CBS is verantwoordelijk voor het Rijkregister (Beveiliging van de Informatie van de Gemeentelijke Register). De bijdragen aan overige agentschappen zijn met name detacheringsovereenkomsten en opdrachten die gesloten worden met UBR (Uitvoeringsorganisatie Bedrijfsvoering Rijk).

Rente

Dit budget betreft de belasting- en inruilrentes die wordt vergoed aan belastingplichtigen. Het onderdeel van het noodpakket Rente en Economie i.v.m. de coronacrisis is een verlaging van de rentebetalingen gedurende een belangrijk deel van 2020. De lagere rentetarieven zijn in het Rente- en herstelpakket van 28 augustus 2020 (grotendeels) verlengd en gelden t/m 31 december 2021. Het verwachte budgetaire effect is per verlaging op verlenging van de rentebetalingen de begrotingen verwerkt in de begroting. De doorwerking van deze lagere tarieven leidt ook voor begroting 2021 en verder tot lagere uitgaven en ontvangsten.

Bijdrage aan (andere) begroting of hoofdstukken

Vanaf 2021 is in de activiteiten van de Belastingdienst een bijdrage van de gemeenschappen toegevoegd aan artikel 9, sublid IV. Op artikel 9 is een presentatie in de toelichting op de instrumenten opgenomen.

Ontvangsten

Programma-ontvangsten

Tabel 19 Afschrijving toelatingenontvangsten Miljoenen € 2019 met begroting 16 (bedragen x € 1.000)									
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Totaal toelatingenontvangsten	60.215.887	167.943.570	189.482.953	191.783.319	202.126.326	208.060.494	218.479.216		
-/- Afdracht Dienstverlenging	2.215.762	21.402.819	22.915.649	22.915.649	21.984.159	21.662.296	21.480.259		
-/- Afdracht Provisiefonds	2.187.098	2.688.324	2.183.159	2.183.159	2.182.189	2.172.236	2.161.684		
-/- Afdracht BES-fonds	4.4315	94.989	47.461	38.371	38.372	38.372	38.372		
-/- Belastingontvangsten artikel 9, sublid IV	3.422.490	3.671.130	3.671.132	3.671.132	3.671.132	3.671.132	3.671.132		
Belastingontvangsten artikel 9, sublid IV	14.608.068	128.368.038	140.668.913	141.264.217	164.219.888	170.660.021	176.668.273		

I Dit betreft de toelatingenontvangsten van gemeenten en provincies, maar Miljoenen 2021 toelaten de variërende bijdragen van de gemeenschappen voor het uitvoeren van de toelatingenontvangsten toevoegen. De toelatingenontvangsten van 2021 en met 2021 met toelatingenontvangsten toevoegen.

Ruimtegeving

Deontvangsten hebben betrekking op kosten die worden doorberekend aan belastingplichtigen van landbouw, gemeentelijke (aanname), overname, beslaglegging, etc.). Dit gebeurt op grond van de kostenwet in verband met de beslagleggingen.

Rente

Deze post betreft de belasting- en invorderingsrente die wordt ontvangen van belastingplichtigen. Zie toelichting rente hierboven.

Boetes en zonnkeringen

Deze ontvangstenpost betreft de opbrengsten van bestuurlijke boetes en van fiscale strafbeschikkingen.

Aptorendium inkomsten

Deze post betreft onder andere ontvangsten van facilitaire en IV-diensten die de Belastingdienst levert aan andere overheidsdiensten en op factuur-basis worden afgerekend.

F1 Fiscaal beleid en wetgeving

Genereren van inkomsten – fiscale wet- en regelgeving

Het genereren van inkomsten ten behoeve van uitgaven voor de rijksbelastingen, de sociale fondsen en de zorgverzekeringen door middel van het ontwikkelen van solide, eenvoudige en fraudebestendige fiscale wet- en regelgeving die ook in internationale context vergelijkbaar is.

Algemeen

Deelnemers uitrijksbelastingen zijn van groot belang om de uitgaven van de rijksoverheid te financieren. Naast het realiseren van deze financiering, wordt fiscale regelgeving zo ingericht dat het bepaalde doelen stimuleert, zoals werkgelegenheid en klimaatvriendelijk gedrag, en andere ontmoedigt, zoals roken en milieuvervaling. Jaarlijks wordt een positief Belastingplan ingediend met aanpakken voor het volgende (en latere) jaartal(en). Daarnaast is er een aantal aparte wetvoorstellen en internationale beleidsontwikkeling van belang voor het fiscale beleid vanaf 2021.

Belastingplanpakket (incl. COVID-19 maatregelen)

Het Pakket Belastingplan 2021 heeft betrekking op een breed scala aan bestaande en nieuwe maatregelen. Het gaat om circa 60 maatregelen.

In het wetsvoorstel *Deelbelastingplan 2021* wordt een aantal COVID-19 maatregelen die vanwege de urgentie al bij beleidsbesluit zijn genomen, geprojecteerd in wetgeving. Dit betreft de mogelijkheid tot het vormen van een fiscale coronareserve, de verlaging van de vrije ruimte in de werkloosheidsregeling, de verstelling voor de Tegemoetkoming Ondernemers Gecombineerd (TOGG), de Tegemoetkoming Vaste Lasten (TVL) en de tijdelijke Overbruggingsregeling voor Flexibele Arbeidskrachten (TOFA). Ook op het gebied van vergoeding worden stappen gezet en is een viertal maatregelen van belang in de auto-belastingen en een globale vergoeding. Het gaat om een aanpassing van de BIKI tarieven, het vervangen van de postdoctorale regeling in de eerste belasting door een subsidie-regeling, het vervangen van het verlaagd tarief van landbouwen en een verlaagd tarief voor wettelijke. Verder worden diverse aanpassingen gedaan in de vennootschapsbelasting, inkomstenbelasting en loonbelastingen. Het gaat om in de inkomstenbelasting bijvoorbeeld om het aflossen van de zelfstandigenaftrek, het incidenteel verhogen van de arbeidsbelasting en het aanpassen van de inkomensafhankelijke combinatiekorting voor meer dan 25% of de arbeidsmarkt tussen ondernemers en werknemers. In de vennootschapsbelasting gaat het om het handhaven van het hoge vennootschapsbelastingstarief op 25% en het vervangen van de eerste tariefstap naar €245.000 in 2021 en €395.000 in 2022. Verder betreft het een verlaging van het innovatiekorting en het voorkomen van een ongewenste vrijstelling voor verzuim in het en regelgevingen op bepaalde verzuimen.

Het wetsvoorstel *CO₂-heffing/industrie* leidt ertoe dat het uitstoten van CO₂ naar verwachting duurder wordt dan het reduceren van CO₂. De CO₂-heffing heeft niet als doel om opbrengsten te genereren, maar om bedrijven te stimuleren de uitstoot te reduceren. Het wetsvoorstel wordt ingevoerd op 1 januari 2021. Bedrijven krijgen een bepaalde hoeveelheid vrijgestelde uitstoot toegewezen, ook wel dispensatierechten genoemd. Hiermee wordt de vrijgestelde uitstoot van de heffing na een jaar af. Volgens de coronaregels krijgen bedrijven in de eerste jaren relatief meer dispensatierechten dan nodig is. De heffing wordt vervolgens ieder jaar strenger zodat het reductie-effect in 2030 behaald wordt. De uitvoering van

de heffing ligt bij de Nederlandse Financieringsinstelling. Conform afspraken in het Milieuoakkoord zullen opbrengsten in het kader van de heffing worden benut voor de vergoeding van de industrie. De heffing is onderdeel van een breed maatregelenpakket, dat industriële bedrijven stimuleert op een verantwoorde manier te verduurzamen.

Niet het wetsvoorstel Wet aanpakgebied, bijvoorbeeld moet gekomen aan de maatschappelijke wens om box 3 te verbeteren. Het heffingspercentage vermindert van 2021 verhoogd naar € 50.000. Ook wordt het tarief in box 3 verhoogd naar 31%. De vermogensgrenzen voor toelagen en de regelingen van andere afnemers van vermogensgegevens blijven op de huidige niveaus.

Het wetsvoorstel Wet differentiatie verkoftobbeling introductie anderszins aan aantal inwoners een eenmalige vrijstelling van overdrachtsbelasting voor starters. Het verlaagde tarief van 2 procent zal een nog gaan gelden voor natuurlijke personen die de verrijgen woning als hoofdverblijf gaan gebruiken. Verder wordt mer dan wetsvoorstel het eigenaars tarief dat geldt voor alle overige vrijstellingen per 1 januari 2021 verhoogd naar 5%.

Het wetsvoorstel Wet verlaagde huurverhoging toegelaten instellingen zorgt voor een vermindering van het tarief van de huurheffing per 1 januari 2021 van 0,50% in 2020 naar 0,50% in 2021.

Wetsvoorstel Excessief leasen

Het kabinet wil het langdurig uitzetten van belastingheffing door geld te lenen van de eigen vennootschap in excessieve gevallen ontmoedigen. Indien de totale som van de schulden van de afhouder aan zijn eigen vennootschap meer dan € 500.000 bedraagt, wordt dat meerdere op grond van de maatregel in de vorm van een niet-regulerend voordeel aan inkomen uit aanmerkelijk belang in aanmerking genomen. Het wetsvoorstel treedt per 1 januari 2022 in werking.

Wetsvoorstel beperking van de liquidatie- en stakingsvervalsing in de vennootschapsbelasting

Het wetsvoorstel Het Beperking Liquidatie- en stakingsvervalsing geldt in een nationale houding van het (concept) initiatiefwetsvoorstel van GroenLinks e.a. Het kabinet wil de huidige liquidatie- en stakingsvervalsing op punten te ruimhartig en heeft op 19 september 2019 besloten dit voorstel over te nemen en verder uit te werken. Het wetsvoorstel voorziet in een beperking van de reikwijdte van de liquidatie- en stakingsvervalsing in de vennootschapsbelasting. Daarmee introduceert het wetsvoorstel de nieuwe voorwaarden voor de toepassing van de liquidatie- en stakingsvervalsing. Alleen in introductie van het wetsvoorstel aan ten eerste voorwaarden op basis waarvan het liquidatie- of stakingsvervalsing binnen drie jaar na besluit tot staking in aanmerking moet zijn genomen. Hiermee wordt voorkomen dat belastingplichtigen het in aanmerking nemen van een liquidatie- of stakingsvervalsing langdurig kunnen uitstellen. Daarnaast introduceert het wetsvoorstel een teritoriale en kwantitatieve voorwaarde die de mogelijkheid biedt om samenwerking te nemen liquidatie- of stakingsvervalsing beperken. De teritoriale voorwaarde beperkt de mogelijkheid van aftrek tot liquidatie- en stakingsvervalsing uit de EU-EEZ en derde landen waarmee de Europese Unie een kwaliteits- en associatieovereenkomst heeft gesloten. De kwantitatieve voorwaarde beperkt de mogelijkheid tot aftrek tot liquidatiecrisisen waarbij de belastingplichtige beslissingen invloed

heeft in de geding bleefde van ontstap. Ten aanzien van de tenuitname en kwantitatieve voorwaarde geldt een franchise van € 5 miljoen, waardoor vrijwel het gehele midden- en kleinbedrijf wordt ontzien.

Internationale ontwikkelingen/agenda

In het Inclusive Framework van de OECD wordt besproken over een hervorming van het internationale belastingstelsel. Er wordt gewerkt aan een herziening op basis van twee pijlers. De eerste pijler zoekt naar aanpassingen van de regels over (verzekering van) heffingsverdragen tussen landen waardoor landen waar de ondernemingen nu hooftkantoor hebben belastingvrijheden krijgen (ook als bedrijven daar niet fysiek aanwezig zijn). De tweede pijler zoekt naar regels om een minimumniveau van belastingheffing te waarborgen bij internationaal opererende bedrijven. Naar verwachting lopen de gesprekken verder in 2021. In de tussentijd zal in EU verband worden nageleefd met vergelijkbare ontwikkelingen. Op deze manier wordt er druk gehouden op de lopende wereldwijde onderhandelingen en worden in Europees verband concrete stappen gemaakt met name de digitaliserende economie op een betere manier in de belastingheffing te betrekken.

F7 Belastingdienst

Strategie Belastingdienst

De Belastingdienst beoogt met zijn strategie het gedrag van burgers en bedrijven zodanig te beïnvloeden dat zij structureel uit zichzelf (sociale) regels naleven (compliance) dat wil zeggen zonder dwingende en kostbare acties van de kant van de Belastingdienst. Dit moet zorgen voor de borging van de continuïteit van belastingopbrengsten. De Belastingdienst wil er toe in staat zijn om de handreikingen van de burgers en bedrijven te verbeteren en het naleven van mogelijk structureel en in de activiteit te handelen in plaats van reactief te zijn.

Traditioneel is het beeld dat alle mensen rationele beslissers zijn die een kosten-baten (cost-benefit) afweging maken over de goede doelen en belasting betalen en op welke manier in het belastingstelsel. In een dergelijk beeld gebeurt het al dan niet van regelgeving repressief door het uitvoeren van controles, het vergroten van de pakkans en het opleggen van sancties. Sociale wetenschappelijke onderzoek leert dat mensen vaak niet volledig rationeel zijn en ook dat ze bij die keuze rekening houden met andere dan louter economische afwegingen. Zo blijken persoonlijke opvattingen en sociale normen van invloed op het naleving gedrag. Daarbij komt het ook voor burgers en bedrijven zichzelf aan de regels willen houden maar vindt het niet naleven zijn oorsprong in onduidelijkheid van wet- en regelgeving, procedures of normen in relatie van dit naleven. Verder blijkt uit onderzoek dat het gemakkelijker maken om aan verplichtingen te kunnen voldoen en het wegnemen van mogelijkheden om fouten te maken beter zorgt voor blijvende naleving, dan het al dan niet hiervan.

De strategie van de Belastingdienst is gebaseerd op bovenstaande inzichten. De beleidsinstrumenten die de Belastingdienst inzet om compliance te borgen en bevorderen zijn dienstverlening, toezicht en fysieke uitvoering. Ook bij de uitvoering van de (wettelijke) maatregelen speelt het van belang om nog te houden voor de effectiviteit van burgers en bedrijven.

Dit alles betekent dat de Belastingdienst, waar mogelijk in samenwerking met publieke en private partijen:

- burgers en bedrijven een adequate behandelingsgraad (juist, tijdig, proportioneel);
- burgers en bedrijven effectief informeert over hun rechten en plichten;
- erin staat strekt om het voor burgers en bedrijven zo makkelijk mogelijk te maken om te voldoen aan (fiscale) verplichtingen;
- op gepaste wijze omzorgende opbrengst bij niet-naleving.

Jaarlijks vertaalt de Belastingdienst zijn strategie in een beleid per doelgroep (Particulieren, MKB-bedrijven en grote ondernemingen), waarbij de uitvoerings- en toezichtstrategie wordt vertaald naar de concrete inzet van de afdelingen van de Belastingdienst per doelgroep. In het Jaarplan 2021 van de Belastingdienst aan de Tweede Kamer in het najaar ontvankelijk, wordt opgenomen welke activiteiten de Belastingdienst uitvoert met welke middelen (budgetten, personeel) om naleving te bevorderen en niet-naleving tegen te gaan. Daarnaast zijn in het Jaarplan de ontbrekende stappen worden benoemd die de Belastingdienst gaat zetten ten aanzien van ICT en procesverbeteringen, verbetering van de stufing informatie, personeel en cultuur.

Znak magneet in het Jaarplan 2020 van de Belastingdienst zijn de prestatie-indicatoren per begrotingsjaar 2021 voor Artikel 1 herzien. De herziene set sluit aan bij de Uitvoerings- en Toezichtstrategie en geeft op een samenhangende manier beter inzicht in de prestaties van de dienst. Niet alle kengetallen en indicatoren zijn op dit moment al dusdanig ontwikkeld en meetbaar omdat dat herzien in 2021 kan worden geparafeerd en verantwoord. In de globale agendia van deze begroting worden de eerste kengetallen weergegeven die in 2020 nog worden voortgezet.

Doelen en prestatie-indicatoren

De set herziene prestatie-indicatoren sluit aan bij de Uitvoerings- en Toezichtstrategie van de Belastingdienst. Op die manier zijn prestatie-indicatoren een uiting van de strategie van de organisatie en kan, in lijn met de strategische gestuurd worden op resultaten en effecten. De nieuwe set van indicatoren stelt de Belastingdienst in staat thema's en actuele te verantwoorden, niet alleen gericht op een specifieke indicator, maar ook over de bovenliggende doelstellingen.²²

De set is als volgt opgebouwd:

- Kennistallen verdeeld naar drie van de vier compliancefactoren:
 1. Voor de compliancefactor juiste en tijdige registratie is een kengetal in ontwikkeling;
 2. Tijdige aangifte;
 3. Juste en volledige aangifte;
 4. Tijdige betaling.
- Subjectieve en objectieve prestatie-indicatoren op de volgende vier tussen doelen van compliance:
 1. Een adequate benoeming (juist, tijdig, proportioneel);
 2. Effectief informeren over rechten en plichten;
 3. Het nakomen van verplichtingen zo makkelijk mogelijk maken;
 4. Op gepaste wijze corrigerende optreden bij niet-naleving.
- Op level van individuele en subjectieve indicator, gefortuwend de de enering van burgers en bedrijven met betrekking tot de tussen doelen van de Belastingdienst inzichtelijk maakt;
- Ieder tussen doel is voorzien van meerdere objectieve indicatoren, die de feitelijke prestatie van de Belastingdienst meetbaar maken.

Door het herzien van compliancefactoren met kengetallen en tussen doelen is voorzien van subjectieve en objectieve indicatoren om staat een geheel dat beter aansluit bij de strategie van de Belastingdienst en inzicht geeft in de werking hiervan.

Tabel 21 Kengetallen (gegevens: statistiek: Categorie)				
	Waarde 2016	Waarde 2017	Waarde 2018	Waarde 2019
Belastingdienst	-	-	-	-
Verspreiden in de Belastingdienst	-	-	-	-
Declaratie tijdige aangiften (n.v.)	64,8%	n.v.t.	64,7%	61,6%
Percentage tijdige aangiften BT	64,8%	n.v.t.	64,7%	61,6%
Percentage tijdige aangiften CB	64,8%	64,3%	66,6%	66,6%
Percentage tijdige aangiften LT	64,8%	64,3%	66,6%	66,6%
Juste en volledige aangiften (n.v.)	1,0%	0,8%	0,7%	n.v.t.
Tegengingen van het nalevingsplan				
Particulieren				

²² Zie ook de Kennistallen 'Informatie en inzicht in de begroting van Financiën (2021)', Kennistallen 1 en 2019 2020, 10-10-19, 10-19.

1. Tot en met 2020 zijn de openstaande vooraf betaalde belastingen (VFB) en de openstaande gemeentelijke belastingen (GVB) in de tabel zijn de gemeentelijke belastingen voor VFB en GVB opgenomen.

De intrinsieke motivatie van burgers en bedrijven om belastingverplichtingen na te komen wordt ook wel aangeduid als de belastingmoraal. De belastingmoraal is een bepalende – mogelijk zelfs de meest bepalende – factor voor bereidwillige naleving van belastingverplichtingen door belastingplichtigen. Daarmee is inzicht in de belastingmoraal van strategisch belang.

Vertrouwen in de Belastingdienst

- Compleet zijn burgers en bedrijven de Belastingdienst als capabel in de Relatiedienst in hun ogen, in staat zijn taken goed uit te voeren
- Welke illethend: zien burgers en bedrijven de Belastingdienst als betrouwbare en oeg hebben en voor hun belangen?
- Integratie: zien burgers en bedrijven de Belastingdienst als eerlijk, redelijk, voordelig, consistent en voorspelbaar? Kloemt de Belastingdienst beloften en verplichtingen na?

Percentage of early onset

Juist en volledig doen van aanpak: Farticulieren en MKS

Met steekproefsgewijze controles stelt de Belastingdienst periodiek het niveau van naleving vast voor de deelnemende Particulieren en MKB. De steekproefsgewijze controles verschaften inzicht in het fiscaal relevante gedrag van belastingplichtigen en in nalevingstekorten als gevolg van onvolledige of onjuiste aanpak.

Percentage tijdige betaling van belastingen en premies

Dit percentage meet het deel van de ontvangen belastingen en premies dat door belastingplichtigen voor de vervaldatum en na het versturen van de aanmaning, tijdig wordt betaald aan de Belastingdienst. Dit percentage geeft een indicatie van de mate waarin het beleid van de Belastingdienst succesvol is om belastingplichtigen te bewegen tot tijdige betaling. Ten opzichte van 2020 zijn in de meting van deze indicator enkele aanpassingen gedaan.

Hierna volgt een toelichting op de tussendataten Adequate behandeling, Informeren, Omsak en Corrigerend optreden en de daaraan gekoppelde prestatie-indicatoren.

Adequate behandeling

De Belastingdienst geeft burgers en bedrijven een adequate behandeling (correct en passend). De Belastingdienst streeft ernaar dat burgers en bedrijven uit zichzelf fiscale regels naleven, zonder dwingen de en kostbare acties van de kant van de Belastingdienst. Het onderhoud en waar nodig versterken van de intrinsieke motivatie van belastingplichtigen om aan hun fiscale verplichtingen te voldoen is daarom belangrijk. Een adequate behandeling door de Belastingdienst draagt ertoe bij. Adequate betekent correct (op de juiste wijze) en passend, geschikt voor het beoogde doel. De bereik van een adequate behandeling ligt bij het door de Belastingdienst volgen van de algemene beginselen van behoorlijk bestuur, zoals het zorgvuldigheidsbeginsel, het motiveringsbeginsel, het evenredigheidsbeginsel, het gelijkheidsbeginsel en het vertrouwensbeginsel.

Adequate behandeling betekent echter meer dan het volgen van regels en procedures en het nakomen van toezeggingen door de Belastingdienst. Adequate behandeling heeft ook te maken met de manier waarop de Belastingdienst bij het uitvoeren van de wet, met name bij het uitvoeren van de wet, en de mate waarin de Belastingdienst zich inleent in en rekening houdt met de omstandigheden of behoeften van burgers en bedrijven. Het bieden van maatwerk en ondersteuning, niet alleen fiscaal, maar ook praktisch, is hier een voorbeeld van. Menselijk en maat is hiermee een onderdeel van adequate behandeling. Adequate behandeling heeft te maken met het begin procedurele rechtvaardigheid: het geheel van rechtvaardigheid algemeen en de manier waarop belastingplichtigen zich behandeld voelen en hoe uitkomsten of beslissingen tot stand zijn gekomen.

In de onderstaande tabel zijn de prestatie-indicatoren opgenomen voor het tussendatadeel Adequate behandeling.

Tabel 25 Prestatie-indicatoren Adequate behandeling (percentages opgewerkt)				
Prestatie-indicator	Waarde 2019	Waarde 2020	Streefw waarde 2021	Streefw waarde 2024
Burgers en bedrijven geven aan dat zij adequate behandeling hebben gekregen	-	-	-	n.b.
Afgeschafte belastingen (Groot, Aard, BTW)	70%	80%	80-85%	85%
Afgeschafte belastingen (Groot, Aard, BTW)	80%	85%	85-90%	90%
Percentage burgers en bedrijven die op afgesproken tijd gerechtigd zijn door de Belastingdienst medewerker	80%	85%	-	90%

Dezending (tijd afgehandelde zaken)	-	-	-	>4%
Kwaliteit volgens interne fiscale kwaliteitscontrole	80%	85%	-	>5%

Burgers en bedrijven geven aan dat ze adequate behandeling hebben ervaren

Deze nieuwe indicator geeft de mate aan waarin burgers en bedrijven zich adequaat behandeld voelen op basis van onderzoek naar subjectieve beleving. Om de ervaring van burgers en bedrijven vanaf 2021 statistisch te maken, ontwikkelt de Belastingdienst in 2020 een meetinstrument.

Afgehandelde zaken en binnen Awb-termijn

Burgers en bedrijven die het niet eens zijn met een beslissing, kunnen een bezwaarschrift indienen bij de Belastingdienst. Deze prestatie-indicator betreft het aantal in 2021 binnen Awb-beslistermijn afgedane bezwaarschriften ten opzichte van het totaal afgedane bezwaren in kalenderjaar 2021. Hierbij zijn vanaf 2021 alleen die door Belastingdienst behandelde bezwaren in de meting betrokken. De waarden tot en met 2020 zijn inclusief Douane en Toeslagen.

Afgehandelde klachten binnen Awb-termijn

Burgers en bedrijven die ontevreden zijn over gedachten of processen van de Belastingdienst kunnen een klacht indienen. Deze prestatie-indicator betreft het aantal in 2021 binnen Awb-beslistermijn afgedane klachten ten opzichte van het totaal aantal afgedane klachten in kalenderjaar 2021. Hierbij zijn vanaf 2021 alleen die door Belastingdienst behandelde klachten in de meting betrokken. De waarden tot en met 2020 zijn inclusief Douane en Toeslagen.

Percentage burgers en bedrijven dat volgens afspraak wordt teruggebetaald

Deze nieuwe indicator weerspiegelt het aantal burgers en bedrijven dat conform de afgesproken termijnen tijdig wordt teruggebetaald door een medewerker van de Belastingdienst ten opzichte van het totaal aantal burgers en bedrijven waarmee een terugbetalingspraktijk is gemaakt.

Percentage tijdig afgehandelde verzoeken tot registratie

(Startende ondernemers dienen bij de Belastingdienst verzoeken in tot afgifte van een omzetbelasting- en/of loonheffingsnummer. Deze ondernemers krijgen van de Belastingdienst bericht over het afgegeven omzetbelasting- en/of loonheffingsnummer. De Belastingdienst stuurt er na deze verzoeken binnen 5 werkdagen af te handelen. Deze nieuwe indicator meet of dit proces op tijd wordt uitgevoerd.

Kwaliteit volgens interne fiscale kwaliteitscontrole

De Belastingdienst heeft een aantal instrumenten om de kwaliteit van de processen te meten en waar nodig te verbeteren. De fiscale kwaliteitsindicator (FKI) maakt daar deel van uit. De FKI meet de fiscaalteam scoren van de kwaliteit van de aangeleverde informatie, het voorstel van de administratieve controle, de invulling van het controleproces en de afhandeling van bezwaarbehandeling. In de FKI wordt onderscheid gemaakt op deze processen op de juiste manier zijn uitgevoerd aan de hand van de wet en regelgeving. Niet behulp van deze nieuwe indicator variatie wordt de Belastingdienst over de kwaliteit van de fiscale processen.

Informatie

De Belastingdienst informeert burgers en bedrijven effectief over hun rechten en plichten. De Belastingdienst ontpoot activiteiten op verschillende terreinen om bereidwillige naleving van belastingregels door belastingplichtigen te stimuleren. Een daarvan is het ondersteunen van belastingplichtigen in het kennen, begrijpen en kunnen uitvoeren van hun verplichtingen door ze daarvoor te informeren. Onderzoek heeft laten zien dat meer kennis van belastingen en positief vermenen het naleven van belastingregels.

De situatie van zowel burgers als bedrijven kan fiscaal complex zijn en kan sterk veranderen gedurende hun levensloop. Hoe complex de wet- en regelgeving, hoe meer kennis is nodig om deze te belevan. Het vereenvoudigen van belastingregels is daarom noodzakelijk. Maar wetende dat bestaande wet- en regelgeving complex is, is het de taak van de Belastingdienst om burgers en bedrijven effectief te informeren over hun rechten en plichten, zodat zij aan hun plichten kunnen voldoen en gebruik kunnen maken van hun rechten.

In de onderstaande tabel zijn de prestatie-indicatoren opgenomen voor het tussendoel effectief informeren.

Tabel 23 Prestatie-indicatoren Effectief informeren (meest recente gegevens)				
Prestatie-indicator	Waarde 2015	Waarde 2019	Streefwaarde 2024	Streefwaarde 2027
Burgers en bedrijven geven aan dat de Belastingdienst hen voldoende informeert	-	-	-	n.b.
Aankomsttijd vragen via de BelastingTel.com zijn kwalitatief juist	94%	93%	>95%	>95%
Bereikbaarheid BelastingTel.com	83%	85%	>90%	>90%
De website en Webcare	72%	73%	>90%	>90%
Klanttevredenheid ¹				
		Minimaal 70% van callcenter, website en belastingzoekers scoort een 3 of hoger op de gehanteerde 5-puntsschaal (maximaal 5, zeer tevreden)	Minimaal 70% van callcenter, website en belastingzoekers scoort een 3 of hoger op de gehanteerde 5-puntsschaal (maximaal 5, zeer tevreden)	
- website	71%	80%	> 95%	> 95%
- callcenter	82%	82%	> 90%	> 90%
- BelastingTel.com	72%	76%	> 90%	> 90%
Van onderaan in de tabel				
		Maximaal 10% van de belastingzoekers en belastingzoekers scoort een 1,5 of lager	Maximaal 10% van de belastingzoekers en belastingzoekers scoort een 1,5 of lager	
- website	6%	3%	< 10%	< 10%
- callcenter	6%	6%	< 10%	< 10%
- BelastingTel.com	3%	6%	< 10%	< 10%
Aantal registraties van nieuw MKB	-	100.000	-	> 100.000
Onderaan in de tabel				

1. Resultaten 2015 en 2019 baseren op de meest recente gegevens van de Belastingdienst.

2. Resultaten 2015 en 2019 baseren op de meest recente gegevens van de Belastingdienst.

Burgers en bedrijven geven aan dat de Belastingdienst hen voldoende informeert

De Belastingdienst informeert burgers en bedrijven voldoende over de voor hen relevante fiscale onderwerpen. Volgens de geïnformeerde partijen dat ze weten wat ze moeten doen en hoe ze het moeten doen. De informatie die de Belastingdienst heeft aan burgers en bedrijven moet daarom aan een aantal criteria voldoen:

- de informatie sluit aan bij de fiscale situatie van burgers en bedrijven;

- de informatie is eenvoudig te begrijpen en sluit aan bij het kennisniveau van burgers en bedrijven;
- de informatie is eenvoudig te vinden;
- de informatie is eenvoudig toe te passen door burgers en bedrijven in hun specifieke situatie;
- de informatie moet burgers en bedrijven in staat stellen aan hun fiscale verplichtingen te voldoen of hen in staat te stellen daarvoor hulp in te schakelen.

Om de ervaring van burgers en bedrijven vanaf 2021 inzichtelijk te maken, ontwikkelt de Belastingdienst in 2020 een meetinstrument.

Antwoorden op vragen via de BelastingTelefoon zijn kwalitatief juist
Deze nieuwe indicator meet het aantal juiste antwoorden op vragen over een regeling van het (proce-) en statusvragen via de BelastingTelefoon ten opzichte van het totaal onderzochte antwoorden op (proce-) en statusvragen via de BelastingTelefoon. Kwalitatief juist betekent dat alle vragen op het gebied van proces en status of wet- en regelgeving door middel van het dialoogvenster beantwoord kunnen worden. Wanneer deze antwoorden overeen komen met hetgeen in het dialoogvenster staat, dan zijn deze antwoorden juist.

De bereikbaarheid Belasting Telefoon en WebCare

Deze nieuwe indicator meet de bereikbaarheid van de BelastingTelefoon en de Webcare. De bereikbaarheid van de BelastingTelefoon wordt gemeten aan de hand van het aantal telefoontjes waar een beller is geholpen via een belastingtelefoonmedewerker, de beste automaat of via het livechatkanaal. De indicator voor Webcare is de automatische functionaliteit waarbij de burger bijvoorbeeld uitstel van aangiften aanvragen zonder een Belastingtelefoonmedewerker te spreken.

Onder Webcare wordt verstaan alle vragen vanuit vragen via webchat, antwoorden op webchat gegeven door een Webcare medewerker via Facebook of Twitter. Voor Webcare wordt de gemiddelde reactietijd per week berekend over alle gegeven eerste antwoorden binnen een case tijdens op aanlogtijden.

Klanttevredenheid en klantontevredenheid

De indicatoren klanttevredenheid en klantontevredenheid meten direct na de dienstverlening hoe de persoonlijke insteek van de Belastingdienst aanpak van de bezoeker, website en online is beoordeeld door burgers en bedrijven. Deze meting vindt plaats door burgers en bedrijven te benaderen op zowel aspecten die bijdragen aan de klanttevredenheid als op de ervaren klanttevredenheid zelf. Hiermee krijgt de Belastingdienst goed zicht op de variabelen die klanttevredenheid bepalen, waardoor betere sturing en een verbetering van service mogelijk is.

Aantal belastingaangiften door MKB-ondernemers onder FO-conveniantpartij kalenderjaar

Als onderdeel van de uitvoerings- en toezichtstrategie van de Belastingdienst wordt er horizontaal toezicht uitgeoefend door productteams te werken met dienstverlenende partijen in de markt. Het afsluiten van convenanten met fiscaal dienstverleners (FDs) maakt hier deel van uit. In een FO-convenant zijn de procesuele prak en van horizontaal toezicht opgenomen zodat partijen weten wat van elkaar verwacht mag worden. Het uitoefening deel van alle betrokken partijen is de tijdige indiening van aanschuldigde belastingaangiften en de juiste betaling daarvan. Deze

nieuw instrument meet het aantal belastingaangiften door MKB, ondernemers onder een fiscaal D en versnelde afschrijving belastingjaar. De Belastingdienst stelt zich zo doel dit aantal te doen toenemen ten opzichte van voorgaande jaren.

Gemak

De Belastingdienst streeft ernaar om het voor burgers en bedrijven zo makkelijk mogelijk te maken om te voldoen aan fiscale verplichtingen. Dit kan door het aantal stappen dat een burger of bedrijf moet zetten en het mogelijk te maken en inzicht te geven de zij worden geholpen om de aarde juist uit te voeren. Daarmee maakt een belastingplichtige bij wijze van spreken 'als vanzelf' minder fouten.

Gemak betekent met con zo klein mogelijk inspanning (zowel in tijd als in 'mental' inspanning, met finaal) tegen in geringe mogelijke kosten het goede kunnen doen. Nakomen van verplichtingen moet makkelijk zijn, aansluiten op de processen of routines van de doelgroep (bijvoorbeeld misdoet de automatisering van aangiften) en gericht op het voorkomen van dubbel werk voor burgers en bedrijven.

Door in één keer het goede te kunnen doen, worden fouten zoveel mogelijk voorkomen. De Vooringevu de aangifte (V/A) is hiervan een duidelijk voorbeeld. In één keer goed klaar zowel op het invullen en inkomen als op het betalen van de verschuldiging. (Wort er de conclusie aan fruit gemaakt, door belastingplichtige of door de Belastingdienst, dan is het herstellen daarvan voor burgers en bedrijven eenvoudig en vergt een minimum aan inspanning. Dat geldt ook voor formele procedures als klachten of bezwaar maken. Burgers en bedrijven moeten de voor hen relevante informatie op eenvoudige wijze kunnen vinden en benaderen (zoals op de portal).

Nadat een proces is aangevraagd (aan aangifte ingediend bijvoorbeeld) moeten burgers en bedrijven zich niet meer zorgen dat het goed gaat, ook het juiste is.

Gemak maakt aan verschillende aspecten van het voldoen aan verplichtingen en daarmee het belangrijk om te meten hoe dat door burgers en bedrijven wordt ervaren.

In de volgende tabel zijn de prestatie-indicatoren voor het tussendoel gemak opgenomen:

Tabel 24: Resultaat tussendoel gemak worden niet fout en voorkomen (indicators g) g) g) g)				
Prestatie indicator	Waarde 2018	Waarde 2019	Doelwaarde 2020	Doelwaarde 2021
Burgers en bedrijven geven aan dat zij gemak ervaren	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Perzorgaangiften INW waarin de vooraf ingediende gegevens juist en volledig zijn	65%	62%	65%	62%

Burgers en bedrijven geven aan dat zij gemak ervaren

Om de ervaring van burgers en bedrijven vanaf 2021 inzichtelijk te maken, en inzicht in de Belastingdienst in 2020 een meetinstrument. Deze indicator geeft de mate waarin burgers en bedrijven gemak ervaren aan op basis van onderzoek naar subjectieve beleving.

Percentage aangiften I/HNW waans de vooraf ingevulde gegevens juist en volledig zijn.

Hier staren is om jaarlijks 65% van de ingediende aangiften door particulieren (H niet-winst) volledig vooraf in te vullen vanuit de VIA voor zover het voor de Belastingdienst controle rubrieken betreft. De realisatie van de indicator wordt beïnvloed door diverse factoren zoals de beschikbaarheid van betrouwbare gegevens, (fiscale) wet- en regelgeving en handelingen van belastingplichtigen.

Contergierend optreden

De Belastingdienst heeft op gepaste wijze contergierend op bij niet naleving. De strategie van de Belastingdienst is erop gericht om naleving te bevorderen en niet naleving te voorkomen. De Belastingdienst houdt toezicht op de naleving door middel van geautomatiseerde checks en het uitvoeren van controles. Als niet naleving of fraude worden gesignaleerd kan de uitkomst worden gecorrigeerd (zoals door het opleggen van ambtshalve aanslagen, correcties en invorderingsmaatregelen). Daar waar belastingplichtigen regelgeving niet hebben nageleefd, kan een sanctie worden opgelegd. In de vorm van een (administratieve) boete of zwaardere strafrechtelijke sanctie.

De doelen van contergierend optreden liggen zowel bij de gecontroleerde, gecontroleerde en/of ongecontroleerde belastingplichtigen als bij andere belastingplichtigen die niet hebben of optreden van de Belastingdienst. De doelen zijn specifieke en generieke afschrikking, vergoeding en het borgen of vergroten van de legitimiteit van en het vertrouwen in de Belastingdienst en de belastingheffing. Niet als achterliggende doel om toediening naleving te borgen of te stimuleren. Contergierend optreden zorgt er bovendien voor dat verschuldigde belastinggelden (ten minste voor een deel) alsnog in de staatkas terecht komen.

In de volgende tabel zijn de prestatie-indicatoren voor het tweede contergierend optreden opgenomen.

Tabel 25 Prestatie-indicatoren Contergierend optreden				
Prestatie indicator	Waarde 2018	Waarde 2019	Streefwaarde 2020	Streefwaarde 2021
Burgers en bedrijven geven aan dat zij contergierend optreden ervaren	-	-	-	n.v.t.
Percentage van het invorderingsbudget op de Belastingdienst uitgegeven bij invorderingskosten	-	-	-	n.v.t.
Percentage van het invorderingsbudget op de Belastingdienst uitgegeven bij invorderingskosten	-	-	-	n.v.t.
Percentage processen verbaast dat niet tot 67% versnoring of kosten	36%	47%	>40%	>40%
Percentage processen verbaast dat niet tot 67% versnoring of kosten	24%	28%	3-32%	32,5%
Percentage processen verbaast dat niet tot 67% versnoring of kosten	60,3%	61,7%	65-66%	66%
Percentage conformiteit	0,3%	0,1%	<0,8%	<0,8%

Burgers en bedrijven geven aan dat zij contergierend optreden ervaren. Om de ervaring van burgers en bedrijven van vanaf 2021 inzichtelijk te maken, ontwikkelt de Belastingdienst in 2020 een maatstaf voor de Belastingdienst. De indicator geeft meer inzicht in de mate waarin de Belastingdienst contergierend optreedt.

Percentage van het naevn getoetst dat de Belastingdienst corrigeert
Deze nieuwe indicator in begroting 2021 maakt de vergelijking tussen de in 2020 door Particulieren en MKB aangestroomde correcties en het geschatte nalevingsgetoetst op basis van de uitkomsten van de meest recente steekproef. Deze indicator vervangt de indicatoren die zagen op de brute correctie doorbrengen voor Particulieren en MKB.

Met deze nieuwe indicator beoogt de Belastingdienst meer inzicht te geven in de effectiviteit van de handhaving. Door het relativeren van de aangestroomde correcties in de aangiften Invoer Particulieren en in de IRI, IIR, IIR en Vpb voor MKB aan het nalevingsgetoetst wordt duidelijk er getoetst dat de Belastingdienst aan het nalevingsgetoetst werkt én door het werken aan het voorkomen van fouten én het corrigeren daarvan als deze zich toch voordoen.

Deze prestatie-indicator en de daarbij behorende meetmethode zijn nieuw voor de Belastingdienst. Er is nog niet eerder ervaring mee opgedaan en mogelijk dient er nog doorontwikkeling plaats te vinden. Daarom is er in 2021 nog geen kwantitatieve verbanden aan de prestatie-indicator. Op basis van de resultaten in 2021 zullen de werking en de meetmethode van deze indicator worden geëvalueerd en zo nodig verbeterd.

Percentage processtap verbod dat leidt tot veroordeling of transactie
De RVD geeft bij het selecteren van aanpakkingen voor strafrechtelijk onderzoek prioriteit aan zaken met impact en effect. De doelstelling voor deze bestaande indicator is een resultaat van het overleg tussen het Openbaar Ministerie, de toezichthouders en de HJL en is een indicator voor de kwaliteit van de door de RVD aangeleverde zaken.

Percentage opsporingsopbrengst dat wordt ingezet op omgevingsgerichte strafzaken
Bij deze zaak van 15 oktober 2020 van de RVD van duidelijk signaal afgeven en kleef het voor aankoop van strafzaken met maximaal effect van incidenten impact. De monitoring hierop vindt plaats met deze bestaande prestatie-indicator door te rapporteren hoeveel procent van de zaken voortvloeit uit de vooraf bedachte verbinding tussen partners in de keten van inlichting, opsporing en vervolging. 'Omgevingsgericht' is één van de vier deelopponenten naast strafrecht, afpakken en mede als samen met de partners in de keten van invloed zijn op het effect in een aanpak op naar aanleiding van de gestelde strafzaken en van zaken is een onderzoek naar een of meerdere strafbare feiten geplaatst door één of meerdere verdachten.

De naamgeving van de indicator is ten opzichte van begroting IX 2020 veranderd. De indicator zelf is niet gewijzigd.

Belastingachterstand

Deze indicator ziet op de belastingmiddelen Belasting zware motorrijtuigen (BZM), Inkomensheffing (IR), Loonheffing (LH), Elektronisch Belastingverkeer (EDV), Motorrijtuigenbelasting (MRD), Omzetbelasting (OD), Vennootschapsbelasting (Vpb), Zorgverzekeringswet (ZVW). Ten opzichte van voorgaande jaren is dat een uitbreiding met de BZM en er zijn ten opzichte van 2020 aanpassingen in de meting gedaan. Zoals de tabel als de naam van de indicator zijn hierop aangepast: de weergegeven historische realisatiecijfers zijn hiervoor gecorrigeerd. Het is een indicatie voor de (relatieve) omvang van de debiteuren positie van de Belastingdienst

en het geeft een momentopname van de omvang van het uit te voeren debiteurenbeheer. De Belastingdienst volgt openstaande schulden en gaat in geval van geïndesteelde vervalsingsmogelijkheden alsnog over tot het innen van de schuld. De realiteit van deze indicator wordt beïnvloed door de Coronamaatregelen. Op dit moment is het effect van deze maatregelen op de realisatie nog niet te duiden.

Inning invorderingsposten binnen een jaar

Deze indicator toont het percentage van de vorderingen die niet op tijd betaald worden, maar die binnen een jaar toch worden geïnd, als resultaat van de door de Belastingdienst ingezette invorderingsmaatregelen. Ten opzichte van 2020 zijn in de meting van deze indicator enkele aanpassingen gedaan: de eerder gegeven historische realisatiecijfers zijn hiervoor gecorrigeerd.

Percentage oninbaarheid

Niet alle vorderingen worden geheel geïnd. Dit kan verschillende oorzaken hebben: faillissementen, wettelijke schuldsanering, overlijden of omdat de vordering niet te verhalen is. Daarnaast kan de evering dat fraudeposten en aansluiser voor drijf in de posten alsnog lastig in te innen. Het percentage oninbaarheid betreft het twaalfmaandsgemiddelde aan oninbaar geleden bedrag gedeeld door het twaalfmaandsgemiddelde van het totaalbedrag aan belasting en premieontvangsten. Ten opzichte van 2020 zijn in de meting van deze indicator enkele aanpassingen gedaan: de eerder gegeven historische realisatiecijfers zijn hiervoor gecorrigeerd.

Het oninbaar geleden bedrag betreft (hydelijk) buiten invordering gestelde bedragen. Een oninbaar geleden vordering blijft invorderbaar. Als na het oninbaarlijken alsnog betaald wordt of verrekeerd kan worden, wordt dit alsnog afgeboekt op de vordering. Het oninbaar geleden bedrag wordt dan gecorrigeerd. Het nog op te maken deel van de vorderingen wordt alsnog gecorrigeerd voor het geval alsnog inkomsterfotonnen verdiensten (dynamisch monitoren).

3.2 Artikel 2 Financiële markten

A. Nieuwse doelstelling

Beleed en regelgeving maken voor een stabiele en integere werking van financiële markten, met betrouwbare dienstverlening van financiële instellingen aan burgers en bedrijven.

B. Rol en verantwoordelijkheid

De minister van Financiën bevoordert het goede functioneren van het financiële stelsel en heeft een regulerende rol. Hij is verantwoordelijk voor de goede werking van het betalingsverkeer. De minister is daarnaast verantwoordelijk voor goed functionerende en integere financiële markten en voor de Nederlandse wetten en regels ten aanzien van de financiële markten en de institutionele structuur van het toezicht. Verder draagt de minister samen met de minister van Justitie en Veiligheid de verantwoordelijkheid voor wet- en regelgeving om het gebruik van het financiële stelsel voor het wassen van geld en het financieren van terrorisme te voorkomen. Ook is de minister verantwoordelijk voor de regelgeving van bepaalde bijzondere financiële beroepsprofielen, zoals sociaants, DNB en de AFM, voor en het kader van de toezicht op de financiële markten uit. Daarbij dragen de minister verantwoordelijkheid voor het functioneren van het toezichtstelsel als geheel en verantwoordelijkheid voor de uitvoering van het toezicht door DNB en de AFM. Echter, om de onafhankelijke positie van de toezichthouders te handhaven, is de minister niet verantwoordelijk voor beslissingen van individuele toezichthouders van de toezichthouders, en beschikt de minister niet over toezichtverbouwelijke informatie. Daarnaast worden steeds meer toezicht en op Europees niveau belegd. De voert de Europese Centrale Bank (ECB) aan, in het bijzonder met het toezicht op grote en grensoverschrijdende Europese banken uit.

Daarvoorwaarden die de minister stelt voor een integere en stabiel systeem hebben nu basis in de wet op het financieel toezicht (Wvft) en de Wet ter voorkoming van wassen en het financieren van terrorisme (Wvft). Het gaat hierbij om het toezicht op nakoming van regelgeving die financiële instellingen stimuleert en verplicht om op integere en transparante wijze te werken. Deze regelgeving en dit toezicht dragen ertoe bij dat consumenten en bedrijven met voldoende informatie en vertrouwen financiële producten kunnen kiezen.

Tot slot bevoordert de minister het verantwoord financieel gedrag door de burger en is hij verantwoordelijk voor de ongestoorde voorziening van voldoende munten in de markt.

Verantwoordelijkheid de minister van Financiën op de BES-ellanden
Bonaire, Sint-Eustatius en Saba (BES-ellanden) maken deel uit van Nederland. De toezicht op de toezichthouders in de af van de toezicht. De verantwoordelijkheid van de minister van Financiën ten aanzien van de toezicht en voor de BES-ellanden is dezelfde als voor Europese Nederland, omdat de verhouding tussen de minister en de toezichthouders dezelfde is. Het toezicht op de BES-ellanden is net als in Nederland op afstand geplaatst bij DNB en de AFM, de minister van Financiën is systeemverantwoordelijk.

C. Beleidswijzigingen

Het beleid ten aanzien van de financiële sector staat grotendeels beschreven in de Agenda financiële sector²¹ die eind 2018 is gepresenteerd. De Agenda richt zich op drie domeinen: stabiliteit, innovatie en inclusie. In 2021 geeft het ministerie uitvoering aan de geselecteerde maatregelen uit de Agenda (zie onderdeel 2.1 Beleidsprioriteiten).

Tot eind 2019 heeft de Koninklijke Nederlandse Munt (KNNM) het exclusieve recht gehad om munten voor de Nederlandse staat te slaan. In 2019 is de productie van goudmunten en de productie en distributie van munten die speciaal voor verzamelaars worden geslagen door DNB aanbesteed. Desondervan omstreeks DNB heeft gestaan met KNNM zorgde ervoor dat in 2020 verzamelbare producten budgetneutraal werden uitgegeven. In 2020 is er een nieuw aanbevelingsproces door gestart voor verzamelbare munten. Vanaf 2022 zal het nieuwe ontwerp voor verzamelbare munten in werking treden. Dit kan zorgen voor een verandering in de kosten voor de muntstuk in 2021.

²¹ Kamerstukken II 2019-2020, 35 570 IX, nr. 265.

D. Budgetaire gevolgen van beleid

Tabel 20 Toeslag Budgetaire gevolgen van beleid artikel 17 Financieel Plan 2020-2021 (x € 1.000)	2020	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Vergoedingen	48.854	58.468	26.315	34.380	21.321	22.521	22.521
verzoeken betreffende verplichtingen	48.262	36.468	26.315	34.380	21.321	22.521	22.521
Municipaliteit	2.716	6.177	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
Zakelijke verzoeken	1.710	5.069	4.800	4.800	4.800	4.800	4.800
Bijdrage DMO (verzoeken DGS BES)	1.880	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000
Bijdrage RSC	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
Overige verplichtingen	30.657	23.126	11.515	6.280	6.521	6.721	6.721
verzoeken van andere partijen	-258	0	0	0	0	0	0
Overige verplichtingen	3.000	0	0	0	0	0	0
Overige verplichtingen	-2.246	0	0	0	0	0	0
Uitgaven	48.592	58.468	26.315	34.380	21.321	22.521	22.521
verzoeken van andere partijen			825%				
Bevoegdheid	18.336	8.896	22.49	2.997	2.997	2.997	2.997
Aankomende termijn	1.204	1.589	1.330	1.330	1.330	1.330	1.330
Municipaliteit	4.171	6.177	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
Aankomende termijn	2.735	0	0	0	0	0	0
MVO Overeenkomsten	0	0	0	0	0	0	0
Overig	386	470	240	0	0	0	0
Bevoegdheid	1.875	1.825	1.875	1.875	1.875	1.875	1.875
Overige bevoegdheid DGS BES	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000
Overige bevoegdheid DGS BES	875	825	875	875	875	875	875
Overdrachten	6.299	2.148	9.317	2.857	4.499	6.499	6.499
Wijzen in Geldzaken	1.889	2.061	1.824	1.824	2.061	2.061	2.061
Zakelijke overdrachten	3.603	5.000	4.800	4.800	4.800	4.800	4.800
Overdrachten DGS BES	0	2.000	0	0	0	0	0
Overdrachten DGS BES	0	10.000	0	0	0	0	0
Overig	1.371	2.428	3.123	1.823	1.823	1.823	1.823
Bijdrage van DGS en RWF's	5.512	7.715	73.17	4.859	6.467	6.467	6.467
Bijdrage DMO (verzoeken DGS BES)	490	240	240	240	240	240	240
Bijdrage RSC (verzoeken DGS BES)	1.460	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000
Bijdrage RSC (verzoeken DGS BES)	0	0	200	200	200	200	200
Bijdrage RSC (verzoeken DGS BES)	0	0	185	185	185	185	185
Bijdrage RSC (verzoeken DGS BES)	0.000	2.250	2.250	2.250	2.250	2.250	2.250
Overig	0	2.200	4.200	0	0	0	0
Bijdrage van (inter)nationale organisaties	420	514	514	514	514	514	514
AIJG	420	420	420	420	420	420	420
Overig	0	94	94	94	94	94	94
Ontvangsten	80.221	8.265	10.225	9.355	2.700	2.700	2.700
Ontvangsten	2.156	2.880	2.880	2.880	2.880	2.880	2.880
Ontvangsten municiपाल	2.156	2.880	2.880	2.880	2.880	2.880	2.880
Overdrachten	1.225	1.415	1.415	1.415	0	0	0
Wijzen in Geldzaken	1.225	1.415	1.415	1.415	0	0	0
Overige ontvangsten	6.911	6.499	6.899	6.899	5.700	5.700	5.700

Ruimteflexibiliteit

Van de uitgaven op artikel 2 is in 2021 62,5% juridisch verplicht. Deze verplichte uitgaven (€ 21,8 mln.) bestaan voor het grootste deel uit uitgaven voor vastbouwschuld (€ 4,5 mln.), muntcirculatie (€ 2,5 mln.) en de bijdragen aan ARN en DNB voor het toezicht op de BES-landen (€ 2,0 mln.) en het Financieel Expertise Centrum (FEC) (€ 2,8 mln.).

De juridisch verplichte uitgaven aan valbevoorschot betreffen de kosten van de centrale Wt-vernammeting. Het inhoudelijk beheer van de Wt-vernammeting is ingekoppeld aan het College Taskindigheid Financiële Dienstverlening (GCFD), terwijl het functionele en technische beheer is overgedragen aan de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO). Uitgangspunt is dat de uitgaven worden gefinancierd uit de exemplarische (leges) die worden afgedragen aan het ministerie (zie ontvangsten overig). De rekenregelingen en afspraken zijn vastgelegd in een overeenkomst met het GCFD en een overeenkomst met de DUO.

De juridisch verplichte uitgaven vanwege de muntcirculatie komen voort uit de Munten en de afspraken met DNB en de afspraken in munttoets voor circulatiemunt en het munttoets voor verzamelaarsmunten van DNB met KPM. De afspraken betreffen onder meer de te verstrekken vergoedingen vanwege:

- de productie van circulatiemunt (hiervan vallen niet de aandachtskosten van de circulatiemunt);
- de productie en distributie van munten die speciaal voor verzamelaars worden geslagen;
- het verzorgen van de gedecoreerde voorzijde van munten bestaat: het fungeren als Nationaal Analysecentrum voor Munten.

De niet-juridisch verplichte uitgaven hebben in hoofdzaak betrekking op de aankoop van circulatiemunt, vanaf 2021 zal het nieuwe muntcontract voor verzamelaarsmunten in werking treden. De juridische verplichting die de verplichte uitgaven voor 2021 en later kunnen daardoor veranderen.

E. Toelichting op de financiële instrumenten

Verplichtingen en uitgaven

Bekostiging

Accountantskamer

De Accountantskamer beoordeelt klachten over gedragingen van accountants bij hun beroepsmatig handelen. Het gaat daarbij vooral om gedragingen die mogelijk in strijd zijn met de wet of met het belang van een goede uitoefening van het accountantsberoep. In een tuchtprocedure staat het belang van een goede beroepsuitoefening voorop. Als dit wordt bijgedragen aan het (her)stellen van het vertrouwen van het publiek in de beroepsuitoefening van accountants. In 2019 heeft er een evaluatie van de Accountantskamer plaatsgevonden, waarbij er bevestiging is of financiering van het ministerie in de rede ligt of dat er moet worden overgegaan tot gedeeltelijke overname van de kosten door de overheid. De evaluatie van de uitkomst van het onderzoek is er besloten om de wijze van bekostiging van de Accountantskamer niet aan te passen. De administratieve lasten voor alle

betrekkende partijen, die worden aangehouden uit hoofde van de afrekening door de betrofde partij. Wegen het op tegen de beperkte omvang van de kosten van het accountantsverbod²¹.

Muntcirculatie

De kosten van muntcirculatie bestaan uit uitgaven die betrekking hebben op de door de KPM te verzorgen muntcirculatie, de door het muntbureau te verzorgen distributie van bijzondere munten en de door DNB te verzorgen munten. De productieve verbruik van de DNB heeft gelaten met KPM en zijn erover dat in 2020 versmeekers producten en hulpmiddelen worden uitgegeven. Vanaf 2021 zal het nieuwe muntcontract voor versmeekers munten in werking treden. Dit kan zorgen voor een verandering in de kosten voor de munttaak in 2021 en later.

Afschrijven in circulatie

Het in circulatie brengen van euromunten leidt tot ontvangsten voor de Staat en leidt tegelijkertijd tot een schuld aan het publiek. Zodra munten uit circulatie terugkomen, dient de Staat de nominale waarde van deze munten via DNB terug te geven. Op voorhand is niet te voorspellen of de nominale waarde van de in circulatie zijnde munten in een jaar zal toe- of afnemen. Vandaar dat in de begroting een schijfpost van nul is opgenomen.

Overlij

Rekening overlij heeft het overlijden van de overlijden die wordt gegeven aan de aanbevelingen van de Commissie toelichting accountancysector om de kwaliteit van wettelijke accountantscontroles duurzaam te verbeteren. Hierbij zijn in 2020 twee kwartmakers aangesteld²².

Storting op trekking begrotingsreserve

Datavoorbereidingen van DGS BES

Als getal in de voor de DGS BES (DGS BES) voor de BES-landen is bij eerste aanpak in 2017 een begrotingsreserve ingesloten. Jaarlijks wordt € 1 mln. toegevoegd aan de begrotingsreserve. Met het DGS BES wordt de financiële tab liest op de BES-landen geborgd. In 2020 is de in de wet vastgelegde evaluatie DGS BES gestart, waarbij de voornamelijk wordt getoetst naar de wijze van bevestiging. Naar verwachting wordt de evaluatie in het najaar van 2020 afgerond.

Tabel 27 Overzicht gegevens van verkoop van DGS BES-landen (bedragen in € 1 mln.)

Stad per	Orde	Stad per	Orde	Stad per	Orde	Stad per
1/10/20	1/10/20	1/10/21	1/10/21	1/10/21	1/10/21	1/10/21
3	0	1	4	0	1	5

Lidstaten begrotingsreserve Nederland de Herenverzekeringen aanschaffen voor Tevoren eschaden (NIT)-garantie

De Staat heeft een jaarlijkse premie (€ 16.000) voor het afgeven van een bedrag van € 50 mln. Deze middelen worden sinds 2013 gestort in een begrotingsreserve.

²¹ Kamerstukken II 2019-2020, 35 671 nr. 33

²² Kamerstukken II 2019-2020, 35 671 nr. 33

Tabel 20 Overzicht gesamenlijk verkooptegestengingen van NTF-gewinst (bevestigings 47 min.)						
Stand per 1/10/20	Ordeval 1/10/20	Totale 1/10/20	Stand per 1/10/21	Ordeval 1/10/21	Totale 1/10/21	Stand per 1/1/2021
0,029	0	0,029	1,8	0	0,079	2,378

Opdrachten

Wijzer in geldzaken

Het platform Wijzer in geldzaken zet zich in voor het bevorderen van financiële verantwoordelijkheid door de burger in Nederland. Het ministerie van Financiën financiert het platform samen met een aantal partijen uit de sector. Het platform ontwikkelt verschillende typen interventies om verantwoordfinanciële gedrag te bevorderen en om invulling aan de strategische doelstellingen te geven. Enkele voorbeelden zijn de website www.wijzeringedachten.nl, de Wijk van het Geld, de website www.finan-dwelijkzaamderkenmensen.nl en de FinancienSlaagse.

Valkenmeester

Het College Toekomstigheid Financiële Dienstverlening (CTDF) adviseert en ondersteunt het ministerie van Financiën inzake de beroeps wettelijke van financiële adviseurs, oftewel de vakbekwaamheid. Het CTDF is verantwoordelijk voor inhoudelijk beheer van de Centrale Examenbank, het adviseren over en vaststellen van eisen en toetsen, en het bepalen van en toezicht houden op NTF-exameninstituten. Voor het uitvoeren van haar taken ontvangt het CTDF jaarlijks een overheid bijdrage.

Overig

De hogere uitgaven in 2021 worden onder meer veroorzaakt doordat er mogelijk kosten worden gemaakt voor rechten en met betrekking tot GNS Reel Holding. De overige opdrachten betreffen onderzoeken en evaluaties die in 2021 en later plaatsvinden.

Rijfste aan Zaken RWT's

Bijdrage AFM BES-toezicht

Voor het gedragtoezicht op de financiële markten op de BES-landen ontvangt de AFM jaarlijks een overheid bijdrage.

Bijdrage DNB toezicht en DGS BES

Voor het integriteitstoezicht op de BES-landen ontvangt DNB jaarlijks een overheid bijdrage. In de afgelopen jaren is door DNB meer capaciteit ingezet op de BES-landen met name als gevolg van interventie, handhaving en toetsingen.

Bijdrage H&G

Het ministerie draagt bij aan de financiering van het Financieel Expertise Centrum (FEC). Het FEC is een samenwerkingsverband tussen verschillende autoriteiten binnen de financiële sector op het gebied van toezicht, controle, opsporing en vervolging. Vanaf 2018 wordt structureel € 1,4 mln. extra besteed aan de externe versterkingsmaatregelen met het FEC. Deze gelden zijn erkomstig uit de versterkingskosten, die eind 2017 door het kabinet zijn toegevoegd ten behoeve van het counterterrorismabeleid.

Bijdrage tot de handhaving Multilateral Interchange Fee (MIF)
De Autoriteit Consument en Markt (ACM) is de toezichhouder op de uitvoering van de MIF-verordening. Vergoed worden de kosten voor het houden van toezicht op de naleving en de handhaving van een aantal bepalingen uit de MIF-verordening. Hieronder vallen onder meer de kosten voor het controleren van de hoogte van de effectenintermediairvergoedingen bij betalingsdienstaanbieders, het behandelen van klachten en de rechtshandavingkosten.

Bijdrage PSD II
In de wet ter implementatie van de PSD II richtlijn (Payment Services Directive) zijn vier toezichthouders belast met het toezicht op de naleving van PSD II, te weten: DNB, de AFM, de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) en de ACM. De kosten zijn de geschatte jaarlijkse kosten van de ACM voor de uitvoering van het toezicht door de ACM op de naleving door marktpartijen van PSD II.

Overig
In 2021 wordt het register van uiteindelijk belanghebbers (UBO's) van vennootschappen en andere juridische entiteiten verder verder ontwikkeld. Aan de doorontwikkeling zijn kosten verbonden die deels worden gedekt door het ministerie van Financiën. Daarnaast wordt het UBO-register voor trusts en vergelijkbare juridische constructies gebouwd en opgezet in 2021. In 2021 draagt het ministerie bij aan deze kosten.

Ontvangsten

Beheersing

Ontvangsten in ontzeken

De ontvangsten muntwezen hebben betrekking op de door de Rijksoverheid uitgegeven muntbiljetten waarvoor de muntbiljetten van de Rijksoverheid in opdracht van de Staat speciaal voor vermaatschappingsdoeleinden in een voortdurend aantal hebben de ontvangsten muntwezen tevens betrekking op ontwaarde muntbiljetten en fondsen waarvan het restant als muntbiljet wordt verkocht.

Toeslagen en andere inkomsten
Zie afname van muntbiljetten in de muntbiljetten bijdragen.

Opdrachten

Wijzer in Geldzaken

Het programma Wijzer in Geldzaken wordt medegefinancierd uit bijdragen vanuit de sector en OVB. Daarnaast draagt het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid ook bij aan het programma. Deze bijdragen zijn voor de periode 2020-2022 afgesproken.

Overig

De overige ontvangsten betreffen met name de ontvangen leges voor de economische inzake het onderdeel van de eenheid, premies voor de NIS en WAKT-gerelateerd, die door de AFM aan de sector doorbetaald worden in het kader van het toezicht op de naleving van de MIF-verordening en eventuele ontvangen toelagen van DNB, de AFM en de Accountantskamer.

Meerthase gegevens

Kerengellen financieel stabiliteit

Financieel stabiliteit staat centraal in het beleid van de minister van Financiën ten aanzien van de financiële sector. Een belangrijk onderdeel hiervan zijn de buffers die banken hebben zodat zij weerbaarder zijn. Twee belangrijke indicatoren hiervoor zijn de zogenaamde (inter)sectorale leverage ratio en de (risicogewogen) Common Equity Tier 1 (CET1)-ratio zoals beschreven in de Basel III-normen. De minimale minimum voor de leverage- en CET1-ratio conform Basel III-normen zijn 3% en 4,5%.

Tabel 20: Kerengellen financieel stabiliteit (Nederlandse banken)				
Jaar	2017	2018	2019	2020 (prognose)
Leverage ratio (%)	4,1	4,5	4,8	5,0
CET1 ratio (%)	15,3	16,4	16,5	16,5

1. Bron: DNB - <https://www.dnb.nl/nieuws/2020/01/08/kerengellen-financieel-stabiliteit-2019-2020>

Kerengellen betalingverkeer

Het ministerie van Financiën werkt samen met DNB, in voor een efficiënt, veilig en toekantelijk betaalsysteem.²¹ Hierbij wordt nauw samen gewerkt in het kader van het Maatschappelijk Overleg Betalingverkeer (MOB), waarin banken, betaaldienstverleners en maatschappelijke organisaties zijn vertegenwoordigd.

Teneinde de goede werking van het girale betalingverkeer te borgen, is in de *Regeling Diversiteit goede werking betalingverkeer* opgenomen dat de beschikbaarheid van pinpas (ind. contactloos betalen) 99,99% moet zijn. Deze norm wordt ook op de private partijen die het girale betalingverkeer verzorgen en wordt gehandhaafd door DNB. De norm is in 2019 behaald. Voor de beschikbaarheid van mobiel en internetbankieren bestaat geen wettelijke eisen. Desalniettemin is ook bij deze betaalmethoden de beschikbaarheid zeer hoog, zoals is te zien uit onderstaande tabel.

Tabel 20: Kerengellen betalingsverkeer ²²				
Wettelijke basis	2016	2017	MKB 2018 (gewaardeerd)	2019 (nieuw)
Pinpas en contactloos betalen	99,99%	99,99%	99,99%	99,99%
Mobiel bankieren	99,99%	99,99%	99,99%	n.b.
Internetbankieren	99,99%	99,99%	99,99%	n.b.

1. Bron: DNB - <https://www.dnb.nl/nieuws/2019/01/08/kerengellen-financieel-stabiliteit-2018-2019>
2. Cijfers 2019: Regeling Diversiteit goede werking betalingverkeer

Voorts vindt het ministerie het van belang dat de toegang tot contant geld voldoende is. In het MOB zijn hier (niet bindende) afspraken over gemaakt tussen de banken, maatschappelijke organisaties en DNB, waarbij de doelstelling is dat in principe alle Nederlandse huishoudens binnen een straal van 5 kilometer (afhankelijk van het geldmedium) kunnen opkassen. Uit onderstaande cijfers blijkt dat deze norm vrijwel overal wordt gehaald.

²¹ Anders dan het girale betalingverkeer dat in het Jaarverslag 2019 is geïmplementeerd, zijn hier twee nieuwe kerengellen indicatoren opgenomen (zie tabel). Deze kerengellen geven een beeld over zowel de breed beschikbaarheid van het girale betalingverkeer als de toegang tot contant geld.

Tabel 01 Kengetallen Vrijkilometernorm ¹

	2016	2017	2018	2019
Initial amount of net assets transferred to the trust	CG 100%	CG 100%	CG 100%	CG 100%

[illegible]

2.3 Artikel 3 Financieringsactiviteiten publieke-private sector

A. Nieuwse doelstelling

Optimaal financieel resultaat bij de realisatie van publieke doelen, in het bijzonder bij het investeren in en verwerken, behouden en afstoten van de financiële en materiële activa van de Staat

B. Rol en verantwoordelijkheid

De minister van Financiën stimuleert en reguleert een versterking van de doelmatigheid van de besteding van overheidsmiddelen. Rijksbezoeken en expertise wordt ingezet bij staatsbedrijven, investeringsprojecten en transacties van de Rijsoverheid.

De minister van Financiën is verantwoordelijk voor:

- een optimale financieel selectie bij het behalen, aangaan en afstoten van staatsdeelname met inachtneming van de betrokken publieke belangen
- het toetsen en adviseren op bedrijfseconomische doelmatigheid bij het realiseren van grote publieke investeringsprojecten, zodat val deparlementen hun prioriteiten binnen budget, op tijd en met de gewenste kwaliteit kunnen realiseren. Voorbeelden van deze projecten zijn DBFM(O)²²-projecten, bedrijfsvoerings- en duurzaamheidsprojecten, en vullingen waar bij welks overheden in de markt worden gezet,
- het coördineren van de DBFM(O)-toetsing en de regie van het systeem dat ervoor moet zorgen dat DBFM(O) in Nederland structureel goed veranderd is en toegepast wordt;
- het behouden en ontwikkelen van de typische overheidsinvesteringen in de gemeenschappelijke instellingen. In dit kader is de minister van Financiën verantwoordelijk voor de aanpak en/of principieel beslissingen (onder andere de exitstrategie en het beloningsbeleid van de financiële instellingen) van NL Financieringsinstellingen (NLI). Voorts heeft de minister van Financiën toezicht op NLI's;
- het toetsen van de door vergoedinghouder's geleide financiële zaken ter dekking van de kosten die voortvloeien uit het gebruik stellen en de ontmanteling van instellingen vallend onder de Kernenergiewet.

De minister van Financiën heeft een aantal instrumenten tot zijn beschikking, die ingezet kunnen worden voor de uitvoering van zijn verantwoordelijkheid:

- bevoegdheden die de minister van Financiën heeft op basis van de Constatiewet;
- de regeling financieel beheer van het Rijk, in het bijzonder de Zichuur, huuroop- en leaseovereenkomsten, zoals DBFM(O), mogen pas door de Staat worden gesloten na overleg met de minister van Financiën;
- bevoegdheden die de minister van Financiën heeft op basis van de Kernenergiewet;
- bevoegdheden die de minister van Financiën heeft op basis van de Telecomwet;
- de Wetrichting administratiekantoor beheer financiële instellingen (NLI);

²² Deze Sdui Financiering (Dynamis).

- het nagelaten deel van de minister van Financien heeft als aandelenhouder op basis van Boek 2 Burgerlijk Wetboek en de statuten van de ondernemingen;
- de gedragingszucht uit de Corporate Governance Code voor zijn rol als aandeelhouder in staatsondernemingen;
- het kader voor het gebruik van business cases binnen het Rijk (handhaving publieke business case);
- PPS-code (publiek-private samenwerking) die beheercode voor goede bestuursvoering binnen de Rijksoverheid is uit te voeren van de huidige en toekomstige instrumenten van publiek-private samenwerking bij de realisatie en de exploitatie van (met name meerkosten) investeringsprojecten. Deze beheercode is nader uitgewerkt in een aantal specifieke toezichtafspraken op het gebied van huisvesting en infrastructuur;
- structureel en incidenteel naar lagere bestuursniveaus en ministeries aan van de staatsondernemingen.

Bovenstaande instrumenten zijn verschillend van aard. De bevoegdheden die voortvloeien uit het Burgerlijk Wetboek, Constaatsbestuur, Wet omtrent administratieve toezicht op beheer financiële instellingen en de Kamerregulering vormen de basis van de (formele) aansprakelijkheid. De overige instrumenten hebben een meer informeel karakter, zijn richtinggevend (zoals de Corporate Governance Code) of dienen als randvoorwaarde om invulling te kunnen geven aan de beleidsdoelstelling (zoals de bewijsbaarheidsverplichting toegang tot de benodigde kennis).

Beleidsinstrumenten

In onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van de staatsondernemingen waarvan het beheer van het aandeelhouderschap ligt bij het ministerie van Financien. Hierbij staat aangegeven hoeveel procent van de aandelen in handen is van de Staat en op welke wijze deze aandelen worden gehouden. Daarnaast wordt aangegeven of het aandeelhouderschap permanent is, of voorbestemd is (bijvoorbeeld instellingen), of dat de deelneming op termijn voor vervreemding in aanmerking zou kunnen komen (niet-permanent aandeelhouderschap). Tot slot is in deze tabel te zien wanneer de devolgende situatie van het aandeelhouderschap plaatsvindt.

Tabel 55 Aandeelhouderschap in staatsondernemingen

Staatsdeelname	Procentage aandelen (per 1/9/2020)	Waar van aandeelhouderschap	Geplaatste aandeelhouderschap	Waardevolgende
ANM/AMRO	96,30%	Indirect (via NUT)	Bij voorbest (tijdelijk)	n.v.t.
Av. France KLM	14%	Direct	Permanent	2308
AMS/AMRO	10%	Direct	Permanent	2308
COVRA	100%	Direct	Permanent	2320
TVCC	81%	Direct	Permanent	2320
Gezins	100%	Direct	Permanent	2325
Nederlandse Loterij	20,35%	Direct	Permanent	2321
Nederlandse Spoorwegen	100%	Direct	Niet permanent	n.v.t.
inwest.NL	100%	Direct	Permanent	2322
KLM	5,00%	Direct	Permanent	2321
Nederlandse Loterij	99%	Direct	Niet permanent	n.v.t.
Nederlandse Spoorwegen	100%	Direct	Permanent	2323
NVO	100%	Direct	Permanent	n.v.t.
NUT	11,31%	Direct	Permanent	2324
Schiphol	86,80%	Direct	Permanent	2326
SNL	100%	Direct	Bij voorbest (tijdelijk)	n.v.t.

Meer toegelaten naar het deelnemen in beleid (mits de nuancing van het balanstotaal van alle staatsdeelnemingen, de vermogenspositieven van staatsdeelnemingen en het door staatsdeelnemingen gerealiseerd rendement) zijn te vinden in het meest recente Jaarverslag Beheer Staatsdeelnemingen²⁴.

Daarnaast wordt over de voortgang binnen het DBFM(O)-beleid middels koppelingen door de daarvoor verantwoorde(j)ken historisch gesampled in de DBFM(O)-voorliggingen opgegeven.

C. Beleidswijzigingen

De nota Deelnemingenbeleid Rijksoverheid 2013²⁵ vormt het kader voor de invulling van de aandeelhoudersrol door de staat. Dit jaar wordt de nota Deelnemingenbeleid geëvalueerd door middel van de beleidsdoelstelling Deelnemingenbeleid. De opzet hier van is in september 2018 jaar van Kamer gezonden.²⁶ Uit Kamer wordt eind 2020 over de uitkomsten van de beleidsdoelstelling en de realisatie van het kabinet daarop geïnformeerd.

Mingelij heeft de DBFM(O) mix van jaren geïntegreerd voor om te staatsdeelnemingen. Uiteraard volgen we de ontwikkelingen nauwgezet, zodat we goed zicht houden op wat welke staatsdeelneming wanneer nodig heeft. Ook als het gaat om de bredere maatschappelijke vraagstukken en uitdagingen op het publiek-private en/of zal tinden blijven inzetten op het bevorderen van de mogelijke overheidsinvesteringen, waarbij Financien ook oog heeft voor de rol van de staatsdeelnemingen in de energietransitie.

Invest International zal naar verwachting in Q1 2021 worden opgericht, afhankelijk van het verloop van het wettelijke machtigingstraject oprichting Invest International. Het wordt een instelling die vanuit een één loket gedachte het Nederlandse bedrijfsleven helpt projecten buiten de eigen landsgrenzen te ontwikkelen en te financieren.

²⁴ Kamerstukken II 2019-2020, 20-100, nr. 120.

²⁵ Kamerstukken II 2013-2014, 12-100, nr. 161.

²⁶ Kamerstukken II 2018-2019, 21-000, nr. 34.

D. Budgetaire gevolgen van beleid

Tabel 24 Tabel Budgetaire gevolgen van beleid stink en 2P-investeren in activiteiten publiek-private stad of bedrijven v.e. 1.0.0.0							
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Verplichtingen	1.414.254	5.365.945	459.326	584.078	586.184	551.184	251.184
Verenigen belastingverplichtingen	1.414.254	1.442.842	640.826	580.078	551.184	522.184	222.184
Vereniging vermenigvuldiging	762.184	0	0	0	0	0	0
Kapitaal (specifiek invest.) NL	90.000	20.000	200.200	200.000	200.000	200.000	0
0	0	2.022.000	14.200.000	14.200.000	14.200.000	14.200.000	14.200.000
Alleen (specifiek invest.)	102.806	10.000	100.200	100.000	100.000	100.000	0
Beleidsplan Alleen (specifiek invest.)	102.806	0	0	0	0	0	0
Beleidsplan NL	0	100.000	0	0	0	0	0
Kapitaal (specifiek invest.)	40.000	0	0	0	0	0	0
Overige belastingverplichtingen	15.866	15.866	15.866	6.878	6.184	6.184	6.184
Verenigen gemeentelijke belastingen	0	1.880.000	0	0	0	0	0
Verenigen gemeentelijke belastingen	0	1.880.000	0	0	0	0	0
Uitgaven	1.492.061	1.414.315	619.326	584.078	586.184	551.184	251.184
Verenigen gemeentelijke belastingen	18	20	20	20	20	20	20
Verenigen gemeentelijke belastingen	18	20	20	20	20	20	20
Storting/ontbreken beleidsverplichtingen	4.800	3.186	0	0	0	0	0
Overige beleidsverplichtingen	4.800	3.186	0	0	0	0	0
Uitgaven	0	1.414.315	0	0	0	0	0
Uitgaven NL	0	1.414.315	0	0	0	0	0
Opdrachten	62.275	4.126	16.346	4.126	4.126	4.126	4.126
Uitvoering/ontbreken staatsovereenkomsten	62.275	4.126	16.346	4.126	4.126	4.126	4.126
Opdrachten NL	62.275	4.126	16.346	4.126	4.126	4.126	4.126
Verenigingenverplichtingen	1.414.254	5.365.945	459.326	584.078	586.184	551.184	251.184
Kapitaal (specifiek invest.)	90.000	20.000	200.200	200.000	200.000	200.000	0
Kapitaal (specifiek invest.) NL	90.000	20.000	200.200	200.000	200.000	200.000	0
Kapitaal (specifiek invest.)	90.000	20.000	200.200	200.000	200.000	200.000	0
Verenigingenverplichtingen	762.184	0	0	0	0	0	0
Verenigingenverplichtingen	102.806	10.000	100.200	100.000	100.000	100.000	0
Alleen (specifiek invest.)	102.806	10.000	100.200	100.000	100.000	100.000	0
Uitgaven aan ZDO's en RMO's	4.770	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000
Uitgaven NL	4.770	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000
Ontbreken	2.763.213	1.414.317	816.556	1.555.877	1.747.407	1.724.918	1.524.118
Uitgaven	4.819	9.186	18.300	24.000	24.000	24.000	24.000
Uitgaven NL	4.819	9.186	18.300	24.000	24.000	24.000	24.000
Uitgaven NL	4.819	9.186	18.300	24.000	24.000	24.000	24.000
Uitgaven NL	4.819	9.186	18.300	24.000	24.000	24.000	24.000
Uitgaven	0	16.227	58.330	62.377	66.357	71.618	71.618

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Verzoekenjaar lening KLM	0	16.227	65.340	62.377	66.359	71.255	71.676
Vermogensontwikkeling	2.770.003	1.464.844	215.300	1.305.400	1.616.000	1.604.000	1.679.000
Ontlenen en afrechten	1995.606	697.000	625.200	1.305.400	1.516.600	1.535.000	1.535.000
Staatsovereenkomsten	192.096	910.000	100.200	100.000	100.600	100.000	910.000
Alleenstaande Staatsovereenkomsten	490.451	51.544	0	0	0	0	0
Winstafdracht OND	177.200	69.000	0	0	0	0	240.000
Verlenen OND aan NLFI door NLF	42.000	25.000	0	0	0	0	3.000
Verlenen OND aan NLFI door NLF	0	0	0	0	0	0	14.000
Opdrachten aan NLFI en NLF	6.954	4.969	4.300	4.300	4.300	4.300	4.300
Opdrachten NLF	6.954	4.969	4.300	4.300	4.300	4.300	4.300
Operaties	1.149	0	0	0	0	0	0
Tenue te voldoen kosten							
Staatsovereenkomsten	1.149	0	0	0	0	0	0

Budgetflexibiliteit

De uitgaven op artikel 3 zijn voor 100% juridisch verplicht.

Kapitaalinjectie Invest-NL en Invest Internationale

De kapitaalinjecties voor Invest-NL en Invest Internationale zijn voor 100% juridisch verplicht.

Afdrachten Staatsovereenkomsten

Derechts aan de uitgaven- en ontvangstenzijde van de begroting van artikel 3 is 100% juridisch verplicht op basis van de Wet op de Kansspelen (WOK).

NLF

De bijdragen aan NLF is voor 100% juridisch verplicht op basis van de door de minister van Financiën goedgekeurde begroting van NLF en artikel 17 Wet stichting administratiekantoor beheer financiële instellingen. De begroting van NLF voor het aankomende jaar wordt bekend gemaakt voor het einde van het lopende jaar vastgesteld en ter goedkeuring aan de minister voorgelegd. De verplichting loopt zolang NLF kosten maakt bij de uitvoering van haar wettelijke taak.

Uitvoeringskosten staatsdeelname

De budget is bestemd voor de inhuren van adviseurs omtrent het beheer van de staatsdeelname. Deze advieskosten worden ieder jaar gesmeed op basis van de verwachte inhuren. De ombelasting en rondom COVID-19 kan anderszins zijn, dat waar vermeld in het volgende jaar bijgesteld kan worden.

E. Toelichting op de financiële instrumenten

Verplichtingen en uitgaven

Regeling Bijzondere Financiering (BF)

De budget Regeling Bijzondere Financiering (BF) betreft een vergoeding voor het beheer door NIBC Bank van antiekrestende BFD's.

Opdrachten

De budget is voornamelijk bestemd voor de inhuur van adviesbureaus ter ondersteuning in de diverse expertises die nodig zijn voor het professioneel beheer van de staats deelnemingen. Daarnaast is er budget gereserveerd voor de optiesloten van Invest-NL en Invest International.

Vermogensversterking

In 2019 is Invest-NL N.V. opgericht. Verspreid over enkele jaren ontvangt Invest-NL N.V. van kapitaalinjecties van € 1,7 mld. van de Staat. Hier van valt € 700 mln. in 2021 in 2021 wordt tevens invest international ingericht. Invest International ontvangt cumulatief een kapitaalinjectie van € 533 mln. verspreid over enkele jaren. Hier van valt € 247 mln. 2021.

Vermogensontwikkeling

Om te kunnen aan de wettelijke bepalingen in de Wet Nuts en Kassenapen (WVK) dat alle opdrachten van de Staatsloten aan de Staat toekomen. Is structureel zowel bij uitgaven als ontvangsten een reeks opgenomen voor opdrachten Staatsloten).

Bijdragen aan ZBO's en RVT's

NLFI is een rechtspersoon met een wettelijke taak. NLFI voert het staats-aandeelhouderschap uit voor de financiële instellingen die tijdelijk in beheer zijn. De kosten van NLFI worden grotendeels doorbetaald aan de in beheer zijnde financiële instellingen. De netto uitgaven van NLFI omvatten de kosten aan haar wettelijke taak zijn naar verwachting € 0,5 mln. over 2021 (€ 5,0 mln. uitgaven minus € 4,5 mln. ontvangsten).

Lening KLM + Garantie KLM

Naar aanleiding van COVID-19 heeft het kabinet besloten tot financiële steun aan KLM. Deze financiële steun is een combinatie van een garantie op een doorontwikkeling van KLM te verstrekken kredietfaciliteiten en een door de Staat van NLFI te verstrekken lening van € 1,0 miljard.

De garantieregeling bestaat uit de totale omvang van de private kredietverlening van € 2,4 miljard en garandeert maximaal 90% over dit bedrag. KLM betaalt aan de betrofder de banken rente en betaalt aan de Nederlandse Staat een premie voor de garantie. De garantieregeling wordt ontvangen gedurende de looptijd van de kredietverlening, waarbij de looptijd van de garantie is gemaximeerd op zes jaar.

De lening heeft een looptijd van vijftien jaar en wordt in tranches verstrekt door de Nederlandse Staat aan KLM. In totaal bedraagt de lening maximaal € 1,0 miljard.

Ontvangsten

Vermogensontwikkeling

Deze post bestaat uit alle dividenden, winstafdrachten en verkoopopbrengsten die zien op zowel de reguliere deelnemingen zoals bijvoorbeeld de Nederlandse Spoorwegen, Schiphol, Oude en NIS als de tijdelijke financiële deelnemingen (ADN, AMDO, de Volksbank). Daarnaast bestaat deze post uit de verkoop van aandelen van de Staatsloten (zie Uitgaven – Vermogensontwikkeling).

Bijdragen aan ZBO's en RVT's

Zie: Uitgaven – Bijdragen aan ZBO's en RVT's.

2.4 Artikel 4 Internationale financiële betrekkingen

A. Nieuwse doelstelling

ben bijdrage leveren aan een financieel gezond en welvarend Europa en een evenwichtige internationale financieel-economische ontwikkeling.

B. Rol en verantwoordelijkheid

De Nederlandse economie wordt door zijn openheid en relatief beperkte grensoverschrijdend verkeer door internationale effecten (voornamelijk de uitbreidingen) in het belang van een belangrijke rol in de economie van de EU. Verwaag het grootste deel van de Nederlandse export en import gaat naar of komt uit andere Europese landen. Een sterke Europese economie heeft daarmee een direct effect op de Nederlandse economie. Medeom die reden is Nederland gebaat bij een gezonde financieel-economische ontwikkeling en een stabiele huishoudelijke en monetaire ontwikkeling in de EU en haar lidstaten, waarbij ook de financiële stabiliteit binnen de Europese gewaarborgd is.

De minister van Financiën speelt in Nederland op dit gebied een regulerende rol en maakt daarbij gebruik van een aantal instrumenten. Ten behoeve van de bevordering van de financiële stabiliteit neemt de minister actief deel aan internationale overleggen (onder andere de Ecofinraad en de Eurogroep) ter versterking van de begrotingsdiscipline van lidstaten van de EU en een stabiele macro-economische omgeving in de eurozone. Hieronder valt ook de economische beleidscordinatie in de EU en de EMU in het kader van het Europees Semester.

Tevens heeft de minister van Financiën tijdens de onderhandelingen over het nieuwe MFK (2021-2027), waarover op 1 juli 2020 een akkoord is bereikt, het Nederlandse standpunt over de Europese begroting gaut. Dit geldt ook voor alle economische maatregelen die in Europa's verband zijn ingezet (die ook het overzichts economische strategieën onder beleidsprioriteiten paragraaf 2.1b). Verder neemt de minister van Financiën deel aan over het Nederlandse standpunt met betrekking tot toetreding van landen tot het Exchange Rate Mechanism (ERM II) en invoering van de euro.

Internationale financiële instellingen (IFI's), waaronder het IMF, de Wereldbank, de FRRD, de FRR en de ABR, dragen in belangrijke mate bij aan een evenwichtige internationale financieel-economische ontwikkeling. Tevens vervullen de IFI's een belangrijke rol bij het financieel-economisch beleidsoverzicht, bevoordelen zij de ontwikkeling van lage- en middeninkomen landen en overnemen zij een financieel deel van het in het geval van crisis. De minister houdt als aandeelhouder toezicht op deze IFI's en hun financiële soliditeit en bestuur, met als doel deze instellingen gezond en sterk te houden. Hierbij bevest de minister ook de financiële belangen van de Nederlandse overheid en de Nederlandse burger. Ook doet de minister mee op de effectiviteit van de internationale financiële architectuur, waarbij het cruciaal is dat IFI's hun eigen rol herkennen uitvoeren en hun middelen effectief en efficiënt inzetten. In de tabel in onderdeel E wordt de verhouding tussen een overzichtsgegevens van het Nederlandse aandeel in deze financiële instellingen.

Daarnaast levert de minister een bijdrage aan de internationale helpende handen en beleidsresponse bij internationale fora zoals de G20, de Eurogroep, de G20, verschillende OESO-waardingsrapporten en commissies en discussies bij het IMF, de Wereldbank en andere IFIs.

C. Beleidswijzigingen

EU/Eurozone

Garanties uit hoofde van het Europees Openbaar Levensbeleid

Op 21 juli 2020 heeft de Europese Raad overeenstemming bereikt over de belangrijkste kenmerken van het Meerjarechtsfinancieringskader (MFK) voor de Europese Unie voor de periode 2021-2027, een herstel instrument in reactie op de COVID-19 crisis (REGEU) en de financiering daarvan via een nieuw lijn van kredieten (LMEU). Dit is ook het overzichtsdocument dat is opgenomen in de bijlage 2.1.

Met de toelating van NGEU is ook de verantwoordelijkheid van de garanties voor de andere instrumenten (BFR, EFSM en SURE) opnieuw herontworpen. Deze worden hierin op basis van de voor het instrument overeengekomen maximum gerapporteerd. Dit is bevestigd in de tabel en dat het gepast is om de reeds gerapporteerde Nederlandse garanties op basis van de potentiële maximum van de Unieschuld instrument aan te vullen met een garantie voor de rechte verplichtingen op deze Unieschuld. De lidstaten staan immers garant voor zowel de rechte, als aflossingsverplichting van de Unie. De jaarlijkse rentelasten van BoF en het EFSM waren in het verleden voldoende laag om in de marge van de jaarlijkse EU-begrotingen in te kunnen passen, waardoor de kans erg laag was dat de marge onder het BFR daarvoor aangesproken zou worden. Met de oprichting van SURE en NGEU worden jaarlijkse rentelasten nu hoog om dit zwaarder aan te nemen, waardoor de rentelasten nu dienen te worden meegenomen in het begroot van deze garanties.

Daarnaast zal de garantie voor het EFSM voortaan op basis van de daadwerkelijk uitstaande leningen aan lidstaten (en bijbehorende Unieschuld) worden gerapporteerd in plaats van op het oorspronkelijk instrument overeenkomsten maximum. Dit leidt tot een afname van de huidige garantie met 165 miljard euro. Deze wijziging wordt doorgevoerd omdat de kans op het gebruik van het EFSM voor nieuwe steunprogramma's als zeer gering wordt beoordeeld, omdat voor niet-euro landen reeds de betalingsbalansfaciliteit (BoP) bestaat en voor euro landen het Europees Stabi-leidingsmechanisme (ESM). Op deze manier geeft de begroting een realistischer beeld van het daadwerkelijk risico dat Nederland op deze garantie loopt. Deze rapportage op basis van daadwerkelijk verleend steun zal ook de duur ook gaan gelden voor SURE en NGEU, omdat beide instrumenten tijdelijk zijn. Alleen voor de BoP zal een garantie gebaseerd op het potentiële maximale gebruik van dit instrument, worden vastgesteld.

Ten slotte is het Nederlandse aandeel in de garanties voor het BoF instrument aangepast. Het Nederlandse aandeel wordt bepaald door het aandeel van het Nederlandse deel in het totale bedrag van de BoF. Door het vertrek van het Verenigd Koninkrijk (VK) is dit aandeel gewijzigd. Het VK staat echter via het terugtrekkingsakkoord nog garant voor de huidige uitstaande leningen onder het EFSM en BoF, waardoor het Nederlandse aandeel daarin bepaald blijft door het aandeel van het Nederlandse deel in het land van de gehele EU plus het VK (momenteel 4,8%). Voor alle toekomstige leningen onder de BoF geldt dat het VK niet meer garant zal

staan en het Nederlandse aandeel zal dan dus behaald worden door het aandeel van het Nederlandse bni in het bni van de gehele EU (momenteel 5,8%). Aangezien de Bof wordt vastgesteld op de begroting op basis van het maximale gebruik van dit instrument, is het Nederlandse bni aandeel van 5,8% hierbij gegarandeerd. Dit leidt tot een mutatie van 1,3 miljard euro. Het Nederlandse aandeel in de gehele EU (momenteel 5,8%) is ook in overeenstemming met de SURF en NGEU. Aanpassingen in de dit aandeel zullen op de standaard momenten (toespraak en jaarverslag) tot mutaties leiden.

Meer details over deze garanties en de herziening van de verscherpting zijn ook te vinden onder het overzicht isicoregelingen, paragraaf 2.2. Voor de crisismaatregelen SURF en NGEU, zie daarnaast ook het overzicht coronamaatregelen, paragraaf 2.1.

Vijftiende herziening Stabiliteits- en Groeipact

Over de vijftiende herziening van de wetgeving van de Europese Begrotingregels, het Stabiliteits- en Groeipact (SGP), zal ook naar alle waarschijnlijkheid in 2021 onderhandeld worden. Nederland is van mening dat houdbare overheidsfinancien het hoofddoel van de begrotingregels dienen te blijven en dat de handhaving van de regels voor de opbrengst. Onder paragraaf 2.1 beleidsprioriteiten wordt dit nader toegelicht.

Internationale Financiële Instellingen

IMF 15e quotaherziening

Al geruime tijd wordt er door de leden van het IMF onder de naam van de 15e quotaherziening, gesproken over de financiële slagkracht van het IMF. Afgelopen oktober is het International Monetary and Financial Committee (IMFC) geconcludeerd dat het mondiale financieel vangnet een goed gekoepeld IMF nodig heeft dat over voldoende middelen beschikt.

Om de financiële slagkracht van het IMF te versterken is door het IMFC in het kader van de 15e quotaherziening besloten tot een verdubbeling van de New Arrangements to Borrow (NAB) en een verlenging van een deel van de bilaterale leningen (BBAs) per 1 januari 2021. Nederland beschouwt het IMF als de belangrijkste instelling in het centrum van het mondiale financiële vangnet en heeft daarom ingestemd met het verzoek van het IMF tot verdubbeling van de NAB-middelen en het verstrekken van nieuwe tijdelijke bilaterale leningen. Gecombineerd zorgt de verdubbeling van NAB en verlenging van een deel van de BBAs voor een toename van de Nederlandse bijdrage aan het totale van 2,0 miljard euro. Meer details hierover zijn ook te vinden onder het overzicht isicoregelingen, paragraaf 2.5.

De COVID-19 crisis onderstreept het belang van een goed gekoepeld IMF met voldoende middelen om landen te ondersteunen. Als gevolg van de COVID-19 crisis kampen steeds meer laag-inkomenlanden en midden-inkomenlanden sinds de crisis met kwetsbare schuldenposities. Deze omstandigheden maken het voor veel landen lastig om op korte termijn aan hun financieringsverplichtingen te voldoen. Dit heeft ertoe geleid dat meer dan honderd landen steun aanvragen voor financiering bij het IMF hebben ingediend sinds begin dit jaar.

IMF PRGT-middelen

Als gevolg van de COVID-19 crisis is er acute behoefte aan financieringsmogelijkheden voor opkomende economieën en laag-inkomenlanden. Het IMF voorziet in deze behoefte door middel van het verstrekken van

missionen en leningen via het Recovery Resilience and Growth Trust (RRGT). Nederland draagt EUR 520 mln. bij aan RRG T. Zie hiervoor ook het overzicht coronamaatregelen in paragraaf 2.1 en het overzicht risicoregelingen, paragraaf 2.5.

Europeaan Investment Bank (EIB)

De European Investment Bank (EIB) heeft een nieuw pan-Europees garantiefonds (EIGF) opgericht om de negatieve economische gevolgen van de COVID-19 crisis te verlichten. Het fonds is een onderdeel van het pakket aan maatregelen dat in februari 2020 door de Raad werd aangenomen. Door de oprichting van een garantiefonds van € 25 miljard, waarvan het Nederlands aandeel € 1,501 miljard bedraagt, kan naar schatting tot maximaal € 200 miljard aan financiering voor het Europese bedrijfsleven worden gemobiliseerd. Zie hiervoor ook het overzicht coronamaatregelen in paragraaf 2.1 en het overzicht risicoregelingen, paragraaf 2.5.

D. Budgetaire gevolgen van beleid

Tabel 20 Tabel Budgetaire gevolgen van beleid artikel 4 Internationaal (financiële betrekkingen) (bedragen x € 1.000)								
	2019	2020	2021	2022	2023	204	2025	
Verplichtingen	428.245	35.476.148	-2.042.375	25.735	506.500	1.818	1.818	
waaronder betalingsverplichtingen	121.123	842.840	30.142	28.758	825.310	1.648	1.618	
Betrouwenswaardigheids	0	0	0	0	0	0	0	
Aflossing	3.389	0	0	0	0	0	0	
Verrekening	116.293	842.840	0	0	825.310	0	0	
Touwenwaarde van SURANTA	0	33.000	55.300	27.820	0	0	0	
Technische assistentieprogramma's	1.280	1.779	1.779	1.779	1.779	1.779	1.779	
Overige betalingsverplichtingen	0	84	63	41	40	40	40	
waaronder garantieverplichtingen	-1.006.887	38.630.880	-2.182.127	0	-28.780	0	0	
Verder: EU-betalingsschuld	0	0	0	0	0	0	0	
Garantie van DNE waarden IMF	820.154	716.789	-2.040.167	0	0	0	0	
STB	60.000	-380.419	0	0	0	0	0	
Aflossing	14.862	6.944	0	0	0	0	0	
DB	6.415	100.435	0	0	0	0	0	
Verrekening	862.416	-6.000	0	0	0	0	0	
DB	-15.880	-6.200	-62.380	0	-28.780	0	0	
SLRE	0	6.071.180	0	0	0	0	0	
DB van Europeesgarantiefonds	0	1.301.121	0	0	0	0	0	
NGGJ	0	20.811.109	0	0	0	0	0	
Totaal	363.829	412.773	79.342	29.484	712.462	246.862	278.864	
waaronder EU-betalingsschuld			99,9%					
Garanties	0	260.216	0	0	0	0	0	
DB van Europeesgarantiefonds	0	260.216	0	0	0	0	0	
Bijdragen aan internationale organisaties	362.896	18.728	44.213	26.486	1.10.685	244.779	276.226	
Betrouwenswaardigheids	0	0	0	0	0	0	0	
Aflossing	37.286	0	0	0	0	0	0	
Verrekening	325.610	18.728	44.213	26.486	1.10.685	244.779	276.226	
Stijging van de waarde van IMF	0	84	63	41	40	40	40	
Levanten	0	33.000	55.300	27.820	0	0	0	
Touwenwaarde van SURANTA	0	33.000	55.300	27.820	0	0	0	
Totaal	1.115	1.779	1.779	1.779	1.779	1.779	1.779	
Technische assistentieprogramma's	1.123	1.779	1.779	1.779	1.779	1.779	1.779	
Overkomsten	6.828	45.549	136.356	166.326	171.841	172.642	156.447	
Garanties	2.000	860	77.30	0	3.150	0	0	
DB	2.000	860	77.30	0	3.150	0	0	
Bijdragen aan internationale organisaties	4.732	2.347	2.180	2.003	2.035	1.891	1.723	
Overkomsten IT's	2.702	2.347	2.180	2.003	2.035	1.891	1.723	
Levanten	2.036	42.202	126.366	164.323	167.806	170.758	168.724	
Touwenwaarde van SURANTA	0	41.368	126.366	164.323	167.806	170.758	168.724	
Verrekening van IMF	2.036	240	132	4.814	2.982	10.046	24.804	

Ruimteflexibiliteit

Het loven aan juridisch verplichte uitgaven bedraagt 89,8% van het totaal aan uitgaven.

Bijdragen aan internationale organisaties

De budget betreft de bijdragen aan de middelenaanvulling van de Internationale Development Association (IDA), het financieringskrediet van de Wereldbank voor de armere landen), IBRD (het bank onderdeel voor ontwikkelingslanden), International Finance Corporation (IFC, de private sector van de Wereldbank). Al deze bijdragen zijn van langjarig juridisch verplicht.

Leningen

In de Europese op van juni 2018 is besloten om de terugkopen van de leningen uit het Single Market Programme Agreement en het Financial Assets (SMPIANFA) aan de lenen te hervatten. De terugkopen van de SMPIANFA-pakketten is onder de voorwaarde dat Griekenland afspreken hervorming en implementeren en geen hervormingen terugdraait. De betalingen zijn daarmee juridisch verplicht, maar kunnen worden stopgezet als Griekenland zich niet aan de afspraken voor het stabiliteitsprogramma raamwerk houdt.

Opdrachten

Technische assistentie aan kleine groep landen is in beginsel niet juridisch verplicht. Voor 2021 is voor €1,5 miljard van de in totaal €1,7 miljard aan technische assistentie reeds in verplichtingen vastgelegd.

E. Toelichting op de financiële instrumenten

Verplichtingen en uitgaven

Garanties

De Europese Investments Bank (EIB) heeft een nieuw pan-Europese garantiefonds (EGF) opgericht om de negatieve economische gevolgen van de COVID-19 crisis op te vangen. Het fonds is een onderdeel van het pakket aan maatregelen dat op 9 april 2020 door de Eurogroep werd afgesproken. De investeringen onder het garantiefonds zullen een hoog risico inhouden. Nederland dekt het daarom waarschijnlijk dat de garanties ingetrokken worden. Het Nederlandse aandeel in de verwachte verliezen komt – op basis van het percentage verwachte verliezen van 20 procent, tegepast op het Nederlandse aandeel in de garantie van €1,3 miljard – neer op €200 miljoen, verdedigd op de looptijd van het fonds.

Bijdragen aan internationale organisaties

Met het oog op het Nederlandse belang om het ingelegd kapitaal van het ESM op peil te houden, zal Nederland het ESM compenseren voor de negatieve rente op het ESM-deposit bij DNB. De door het ESM afgedragen depositorente wordt ontvangen op artikel 3 van de Financieringswet als onderdeel van de DNB-instelzaken en vervolgens via artikel 4 doorgegeven aan het ESM. De constructie is fiscaal neutraal. Indien er geen inkomsten uit de ESM-activiteiten voortvloeien, wordt er geen compensatie naar het ESM overgemaakt.

Nederland draagt via algemene bijdragen aan de Wereldbank bij aan ontwikkelings samenwerking. Het grootste deel hiervan op de begroting van het ministerie van Financiën staat, inclusief IDA, het onderdeel van de Wereldbank groep dat concessionele leningen – en in beperkte mate

erleningen worden af van de armste landen in de wereld. Elk drie jaar worden de middelen voor de onderdeel van de Wereldbank aangevuld door de donoren. De rest van de uitgaven aan de Wereldbank bestaan uit een aanvullende kapitaalinteg voor de bankonderdelen IBRD en IFC.

Leningen

In de Europese van juni 2018 is besloten om de terugkeer van de inkomsten uit het Single Market Programm Agreement en het Financial Facility (SMFA/FA) aan Griekenland te herhalen. De terugkeer van de SMFA/FA-gelden is onder de voorwaarde dat Griekenland afspreken hervorming en implementeert en geen hervorming terugdraait. De betalingen zijn daarmee juridisch verplicht, maar kunnen worden stopgezet als Griekenland zich niet aan de afspraken voor het post-programma-reeuwert houdt.

Opdrachten

Voor de komende jaren zijn middelen gereserveerd voor technische assistentie aan landen in de Nederlandse IMF/Wereldbank/EBRD-kliegroepen. De technische assistentie is er vooral op gericht om deze kliegroepen te ondersteunen in hun financieel-economische beleid. Daarbij wordt gebruik gemaakt van Nederlandse expertise.

Ontvangsten

Garanties

De Nederlandse staat ontvangt in 2020, 2021 en 2023 een deel van het ingelegde aandelenkapitaal terug van het ESM door het verlopen van de kortingsperiode van Malta, Slovehië en Estland. Nu de kortingsperiode van deze landen verstreken is, moeten Malta, Slovehië en Estland hun kapitaal-integ verhogen. Omdat het totale aandelenkapitaal voor het ESM vaststaat, betekent dit dat andere landen een deel van het ingelegde aandelenkapitaal verliezen.

Bijdrage aan (internationale) organisatie

Er wordt een structurele reeks verwachten ontvangsten van IFK. Het gaat hierbij om terugbetalingen van leningen door de EIB en de Wereldbank.

Leningen

Onder het eerste leningenprogramma aan Griekenland, uit 2010, heeft Nederland bilaterale leningen verstrekt. In totaal heeft Nederland voor € 5,2 miljard aan leningen verstrekt. Griekenland betaalt het per jaar vast rente over. De rente die Griekenland betaalt is de 3 maanden Euribor rente plus een opslag van 50 basispunten. Vanaf 2020 is Griekenland deze bilaterale leningen gaan aflossen.

2.5 Artikel 5 Exportkredietverzekeringen, -garanties en investeringsverzekeringen

A. Algemene doelstelling

Het verzekeren van beide ingrijpende die zijn verbonden aan Nederlands export en importingen in het buitenland die onder deze verzekering niet tot stand zouden zijn gekomen, en het creëren en handhaven van een internationaal gelijkwaardig speelveld voor bedrijven op het terrein van de exportkredietverzekeringssfeer (ekv-faciliteit).

B. Rol en verantwoordelijkheid

De minister van Financiën heeft de rol van regisseur bij de uitvoering van de exportkredietverzekering (ekv-faciliteit). De Nederlandse staat treedt op als verzekeraar als Alrijds Dutch State Quinex N.V. (ADQ) voort de afwikkeling uit, in naam van en voor rekening en risico van de Staat. De minister stelt de randvoorwaarden vast waaronder ADQ verzekering en mag afgeven. De minister van Financiën is budgetverantwoordelijk, maar is samen met de minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking verantwoordelijk voor het beleid op gebied van de ekv. Beide ministers stimuleren een gelijkwaardig speelveld op het gebied van deze exportkredietverzekering maatregelen.

Op basis van de Kamermededeling van de Volkskamer Financiën, heeft de Nederlandse staat, in aanvulling op de private markt, faciliteiten aan waarmee Nederlandse ondernemers en hun financiers betalingsrisico's kunnen afdekken bij de Staat. Met de verspreiding van producten binnen de exportkredietverzekeringssfeer kunnen Nederlandse bedrijven meer substantiële en innovatieve zijn in het algemeen op (reëel) ander termijn gefinancierd worden.²²

De ekv-faciliteit van de Nederlandse staat is aanvullend aan de markt. Dit betekent dat exporteurs aanspraak kunnen maken op de ekv-faciliteit als exporteurs niet commercieel verzekerd kunnen worden. Zien de export, ook naar politiek en economisch ingewikkelde landen, toch doorgaan. Bij de gelijkmatigte welke risico's (looptijd, omvang en landen) verzekerd kunnen worden op de private markt en dus voor welke risico's de Nederlandse staat aanvullende zekerheid kan bieden. Daarnaast stelt de minister van Financiën om alle verzekeringproducten een risicokader vast. Hierin staan de randvoorwaarden voor het afgeven van een verzekering, waarmee de Staat vaststelt welke risico's als verantwoord worden beschouwd.

Niet als Nederland hebben veel andere landen in de wereld ook een ekv-faciliteit. Nederland zet zich internationaal in om afspraken te maken over exportkredietverzekering en om Nederlandse exporteurs en hun financiers onder gelijkwaardige omstandigheden te kunnen laten concurreren. Daarbij wordt altijd vastgelegd in de Afrekening en waarbij een internationaal gelijk speelveld.²³ Zo zijn er afspraken gemaakt over de voorwaarden waaronder

²² Het productiesysteem dat ADQ namens de Staat verantwoordelijk heeft onder andere: bepaling van de verzekering, financiering, verzekering, aanpak van de dekking in de exportkredietverzekering (ekv). De voorwaarde is dat de dekking van het productiesysteem die wordt vastgesteld door ADQ (www.adq.nl/over-afrekening-afrekening-afrekening-afrekening).

²³ De Afrekening of de Officially Reported Export Credits. Voor Ekv-faciliteiten is de Afrekening bindend.

exportfinancieringen worden verzekerd? Er kan hier, gedeeltelijk, worden aan afgepraat over de kostendekkendheid van de steun, minimumpremies, maximale looptijden, het gebruik van ontwikkelingsgeld en verantwoord leenbeleid.

Maatschappelijk verantwoord ondernemen (mvo) heeft internationaal, maar ook nationaal, de aandacht. De Nederlandse Staat vervult bij het uitvoeren van de eigen voorbeoordeling voor niet-ekv-gedekte exportfinanciering, of tevens bij de uitvoering van het beleid voor mvo binnen de de waanzagen. Het Nederlandse beleid voor de toelating van ekv-aanvragen op de milieu- en sociaalwetgeving, dat in een aantal opzichten strenger is dan de internationale richtlijnen op dit gebied, is vastgelegd in het zogeheten Beleidsdocument mvo.³¹ AU&D publiceert jaarlijks een duurzaamheidsverslag waarin de inspanningen en resultaten worden beschreven.

C. Beleidswijzigingen

Corona-uitwerkingen BW

In 2021 zal de wetgever een aantal maatregelen aan het licht brengen van het effect van de genomen crisismaatregelen op gebied van de ekv. Het betreffen de op 26 maart aangekondigde verlenging exportkredieten om de handelsstromen op gang te houden en de hervatting van leverandierskredieten. Zie hiervoor ook het overzicht coronamaatregelen in paragraaf 2.1 en het overzicht in de bijlagen, paragraaf 2.5.

Zo zal er worden gekeken naar hoe veel handel er door de genomen crisismaatregelen heeft plaatsgevonden die zonder de maatregelen niet zou hebben plaatsgevonden, wat het effect is geweest van de coronafactuur op doorlooptijden van ekv-aanvragen en hoe veel schade de Staat vanwege de economische gevolgen van corona op het gebied van de ekv heeft moeten uitkeren. De genomen crisismaatregelen op gebied van de ekv zijn in het algemeen 31 december 2020 van kracht. In het najaar zal er een gekeken worden of het nodig is om dat nog langer in stand te houden.

Vergroening

Het als in 2020 blijft ook in 2021 het verspreiden van de ekv-portefeuille een aandachtspunt. We zien inmiddels de eerste effecten van de maatregelen die de afgelopen tijd zijn genomen. Zo hebben met name een ruimer Nederlands oorspronkelijk voor evident groeneprojectfinanciering en een hogere dekkinggraad voor groeneprojectfinanciering transacties voor een tijd tijdelijk bijlage gesteld aan de vergroening van de ekv-portefeuille. Ook wordt faciliterend omgegaan met acceptatiecriteria voor kleine groene transacties. Op die manier wordt het Nederlandse bedrijfsleven gestimuleerd te vergroenen en kunnen kleine bedrijven die veel innovatief zijn worden ondersteund in hun exportactiviteit.

Modernisering Arrangement

Daarnaast draagt het ministerie van Financiën actief bij aan internationale afspraken over publieke exportfinanciering. Hiernaast worden voor een tijd internationale afspraken in verband met de toekomstige samenwerking van de bodem ontstond door het aanbieden van goedkope financiering. De internationale afspraken zijn sinds de jaren '70 opgenomen in de Arrangement on official support of export credits. De financiële regels zijn echter inflexibel

³¹ Kennisatlas 8 2017/2018, 35-48 en 265.

en slecht maar financiering valt buiten de scope van de Arrangement. Dit komt het internationaal gevoeld voor om deze exporteurs niet aan goede. In 2021 willen we een balansrijke stap zetten in het moderniseren van de Arrangement. Het in serie van Financien zal met de volgende landen voorstellen om te komen en inbrengen in de internationale overleggen om de afspraken te moderniseren en flexibiliseren.

D. Budgetaire gevolgen van beleid

Tabel D.1: Impact Budgetaire gevolgen van beleid op budget in de komende jaren, geschatte en Kruisvergelijkingen (bedragen x 1.000)							
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Verplichtingen	4.761.581	22.162.379	10.216.379	10.216.379	10.216.379	10.216.379	10.216.379
waaronder: verplichtingen op basis van de wet	1.230	15.867	17.917	17.917	17.917	17.917	17.917
Kostenvergoeding Almond uit OGB	1.230	15.867	17.917	17.917	17.917	17.917	17.917
Uitvoeringskosten herverzekering levensverzekering	0	0,000	0	0	0	0	0
Storting begrotingsreserve DGV	0	70.244	70.244	70.244	70.244	70.244	70.244
Overige verplichtingen	1.666	167	167	167	167	167	167
aanpak van de verplichtingen	4.761.581	22.162.379	10.216.379	10.216.379	10.216.379	10.216.379	10.216.379
Capitaalkosten verpakkingen	4.761.581	10.000.000	10.000.000	10.000.000	10.000.000	10.000.000	10.000.000
waaronder: aanpak van de verplichtingen	4.761.581	10.000.000	10.000.000	10.000.000	10.000.000	10.000.000	10.000.000
waaronder: verspreiden van de verplichtingen	0	0	0	0	0	0	0
herverzekering levensverzekering	0	12.000.000	0	0	0	0	0
Uitgaven	106.596	1.213.178	580.378	580.378	580.378	580.378	580.378
waaronder: juridische verplichting			100%				
aanpak van de verplichtingen	1.111.111	18.111	18.111	18.111	18.111	18.111	18.111
Kostenvergoeding Almond uit OGB	1.111.111	15.867	17.917	17.917	17.917	17.917	17.917
Uitvoeringskosten herverzekering levensverzekering	0	0,000	0	0	0	0	0
Overige uitgaven	166	167	167	167	167	167	167
aanpak van de verplichtingen	106.596	1.000.000	412.300	412.300	412.300	412.300	412.300
Schuldenuitlening DGV	106.596	100.000	100.000	100.000	100.000	100.000	100.000
Schuldenuitlening herverzekering levensverzekering	0	80.000	50.000	0	0	0	0
Schuldenuitlening Beno-Gem	1.000	0	0	0	0	0	0
aanpak van de verplichtingen	0	10.244	10.244	10.244	10.244	10.244	10.244
Storting begrotingsreserve DGV	0	70.244	70.244	70.244	70.244	70.244	70.244
aanpak van de verplichtingen	106.596	1.010.244	422.544	422.544	422.544	422.544	422.544
aanpak van de verplichtingen	21.275	412.214	212.270	212.270	212.270	212.270	212.270
aanpak van de verplichtingen	21.275	412.214	212.270	212.270	212.270	212.270	212.270
aanpak van de verplichtingen	0	20.000	0	0	0	0	0
aanpak van de verplichtingen	19.116	212.214	19.116	19.116	19.116	19.116	19.116
Schuldenuitlening herverzekering levensverzekering	0	90.000	100.000	0	0	0	0
aanpak van de verplichtingen	-70.271	28.214	102.244	23.000	23.000	23.000	23.000
aanpak van de verplichtingen	-70.271	28.214	102.244	23.000	23.000	23.000	23.000

Risicoflexibiliteit

Garantie

Deze uitgaven zijn 100% juridisch verplicht, aangezien deze voortvloeien uit algemene exportkredietverzekeringen. Indien de verzekerder niet op tijd metert betalen en aan alle verzekeringsovereenkomsten is voldaan, moet de Staat als verzekeraar tot uitkering overgaan.

Opdrachten

De budget is 100% juridisch verplicht op basis van een overeenkomst met ADSB.

E. Toelichting op de financiële instrumenten

Verplichtingen en uitgaven

Opdrachten

ADSB is de uitvoerder van de ekv-faciliteit. ADSB ontvangt voor de werkzaamheden in het kader van de ekv-faciliteit jaarlijks een vergoeding rijkheids van een vergoedingsovereenkomst. De Staat neemt daarnaast de uitvoeringskosten van de particuliere kredietverzekeraars voor zijn rekening voor de duur van de uitvoering van de crisismaatregel hervatting leverancierskredieten.

Garantie

Voor de ekv-faciliteit is in de begroting een plafond van € 10 miljard opgenomen. Dit is het bedrag dat jaarlijks aan nieuwe verplichtingen kan worden aangegaan.

De garantie voor verzekering leverancierskredieten betreft een nieuwe, tijdelijke garantie van de Staat als maatregel in de Coronacrisis om te voorkomen dat de kortlopende kredietverlening in de private verzekeringssector stilstaat. Deze garantie is in 2020 in het kader van € 12,0 miljard aan rijkheids van een staat. Het van het bedrag van € 10 miljard voor exportkredietverzekeringen (zie het kopje Verplichtingen in bovenstaande tabel).

De ekv heeft zowel de nieuwe als voorlopige juridische verplichtingen in de portefeuille. Indien het voor een exporteur nog onzeker is of de opdracht wordt gegund, maar er voor een offerte wel af financiering geregeld moet zijn, kan een dekkingtoeslag worden afgegeven. Dit is nog geen polis, maar de dekkingtoeslag zal bij daadwerkelijke gunning van een opdracht worden omgerekend naar een polis. Gemiddeld wordt ongeveer de helft van de dekkingtoeslagen uiteindelijk een polis. Als er duidelijke aanwijzingen zijn dat het risico sterk is verslechterd, is de Staat niet verplicht om een dekkingtoeslag, in een polis om te zetten. Schade kan uitkomen onder een polis worden uitgeteerd. Wanneer zich onder een ekv-polis schade voordoet, zal de Staat bij schade-uitkering doorgegaan het betalingschema van de debiteur volgen. Dit betekent dat het bedrag niet in een keer wordt uitgeteerd, maar gespreid over de resterende looptijd van de verzekering (dus gespreid over meerdere jaren).

Op basis van een inschatting per sector welk effect het is, duidelijk of nauwelijks geraakt zijn als gevolg van de COVID-19 maatregelen, volgt op basis van een scenario analyse, een geschatte schade-uitkering voor de

herverzekering leveranciersreclieten. De naming is met grote omzetsnelheid omgeven, omdat het onmogelijk is in te schatten wat de impact van de crisis zal zijn op elk individueel bedrijf.

Naar aanleiding van het garantiefonds voor risicotoelagen wordt voor de eek een risicovoordening opgebouwd. De risicovoordening is, naast als een buffer om tegenvallers zoals een grote crisis, op te vangen, omvangsten en uitgaven kunnen bij de eek start over de tijd verspreid zijn.

Tot 2020 werden de toelagen en de onttrekkingen uit de begroting gereserveerd gescheiden. Vanaf de eerste supplementaire begroting 2020 en verder worden de toelagen aan de begrotingsreserve als uitgaven weergegeven en de onttrekkingen uit de begrotingsreserve als ontvangsten. De rekening van de toelagen aan de begrotingsreserve is gelijk aan de rekening van de premieontvangsten (€ 78,7 mln.). Het bedrag van de premieontvangsten aan de begrotingsreserve is een kleinere voor de Financienbegroting. De stand van de reserve van de premieontvangsten is € 441 mln.

Tabel 3a: Overzicht premieontvangsten en onttrekkingen uit de begrotingsreserve (in miljoen €)						
Rekening	Onttrekking	Toelagen	Stand van	Onttrekking	Toelagen	Stand van
1/1/2020	2020	2020	1/1/2020	2020	2020	31/12/2020
411	-29	+70	682	-103	+70	649

Ontvangsten

Garantie

De ontvangsten bestaan uit premies en schadevergoedingen. De omvang van deze posten wordt beïnvloed door de hoeveelheid afgegeven exportkredietverzekeringen en leveranciersreclieten en ontbreken in de kredietwaardigheid van buitenlandse debiteuren/afnemers van leveranciersreclieten.

Als er een eek wordt afgegeven is de verzekerde premie van toelagen. De premie wordt berekend op basis van een internationaal afgesproken systeem. De in de Arangement-verband overeengekomen minimumpremie is van belang voor het voorkomen van concurrentievervalsing. De premies dienen het onderliggende risico te reflecteren en bij te dragen aan de kostendekking van de faciliteit. De premieontvangsten van de kredietverzekeraars voor de herverzekering leveranciersreclieten komen volledig ten gunste van de Staat.

Schadevergoedingen op de eek kunnen uitwisselen alleen ontstaan indien een uitwisseling plaatsvindt in de vorm van schadevergoedingen. De Club van Parijs is een belangrijk platform waar crediteuren en informatie delen over betalingsachterstanden van overheden of overheidsbedrijven op publiek gedeelte exportkrediet en bilaterale leningen. Deze coördinatie tussen landen verhoogt de efficiëntie van een publieke exportverzekeraar. De schadevergoeding voor de herverzekering van de leveranciersreclieten komen ten gunste van de Staat. De naming is met grote omzetsnelheid omgeven, omdat het onmogelijk is in te schatten wat de impact van de crisis zal zijn op elk individueel bedrijf.

Zoals toegelicht onder verpakkingen en uitgaven worden de toelagen aan de eek onttrokken uit de begrotingsreserve van de eek met het gewaardeerd bedrag. De getaxeerde onttrekking uit de begrotingsreserve is gelijk aan de getaxeerde uitgaven van de eek, schadevergoedingen.

definitief en de algemene en nuwegekosten (€ 20,7 mln.). Een ontbreking uit de begroting is er niet, een ontvangst voor de Financiële groei.

Meetbare gegevens

Voor de skv-faciliteit worden drie indicatoren gehanteerd om inzicht te krijgen in hoeverre de doelstelling wordt behaald. De eerste indicator, die in 2019 voor het eerst werd gebruikt, geeft inzicht in de uitvoer en inbreng bijdragen van de skv-faciliteit aan het Nederlandse rijk op basis van berekeningen van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). Hier voor wordt aangesloten bij de gegevens van de doeltraffendheid van de faciliteit (tussen 2010 en 2014) is onderzocht in de beleidsdoorlichting van 2019. De streefwaarde is gebaseerd op historische realisaties.

De tweede indicator is de bedrijfs economische resultaat bepaling (bebt). De bebt tracht aan te geven in welke mate de skv-faciliteit voldoet aan de internationale afspraak om minimaal kostendeckend te zijn. Deze afspraak is gemaakt om te voorkomen dat er concurrentievervalsing kan plaatsvinden. De bebt brengt in kaart in welke mate de inkomsten (premies en recuperatie), op de lange termijn de uitgaven (schade- en uitvoeringskosten) dekken. Een positieve uitkomst duidt erop dat de faciliteit cumulatief gelden vindt, 100% kostendeckend is, gebreken met inachtneming van mogelijke verschillen schadeloos, naar de uitstaande rekening.

De beleidsmatige inzet bij de exportkredietverzekering is erop gericht het aandeel in de portefeuille van transacties die een bijdrage leveren aan het bereik van de doelstellingen van het Akkoord van Parijs te laten groeien. In 2019 is een model ontwikkeld om te kunnen inventariseren welke transacties als goed gekwalificeerd kunnen worden. Dit model is gebaseerd op de richtlijnen van de International Finance Corporation (onderdeel van de Wereldbankgroep). Begin 2020 is dit model door externe deskundigen gevalideerd. Vanaf 2020 worden alle transacties geïdentificeerd en zullen de uitkomsten worden gebruikt om te rapporteren over het aantal oerome transacties in de portefeuille.

Tabel 36 Indicatoren					Streefwaarde 2020 (in 2020)
	2016	2017	2018	2019	
Bijdrage bij %	0,12%	0,12%	0,11%	n.v.b.	> 0,13%
bebt	€20,7 mln.	€47,0 mln.	€50,0 mln.	€500 mln.	> 40
Nieuw geregistreerde transacties			100 miljoen		n.v.b.

2.5 Artikel 4 Btw-compensatiefonds

A. Nieuwse doelstelling

Gemeenten, provincies en andere regionale openbare lichamen als bedoeld in de Wet op het Btw-compensatiefonds hebben de mogelijkheid om een aanvullende lokale maatregelen in te voeren. Het hier staat hierin geen rol.

B. Rol en verantwoordelijkheid

Het Btw-compensatiefonds (BCE) is ingericht om btw-weg te nemen als factor in de schreging van decentrale overheden tussen inkomsten en inkomsten (uitvoering door de eigen organisatie). Decentrale overheden kunnen betaalde btw terugvragen bij het BCE. De betaalde btw moet daarvoor aan een aantal voorwaarden voldoen. Zo moet de btw betaald zijn naar een onderneming met een btw-nummer en mag er geen sprake zijn van verdeling aan een individuele derde. Voorbeelden van zaken waarvoor gemeenten en provincies btw kunnen terugvragen zijn: inkoop van huisvuil, onderhoud aan gebouwen, straatbeheer, schoonmaakactiviteiten, afvalverwerking, ingebruikname van gebouwen en groenbeheer.

De minister van Financiën is verantwoordelijk voor en heeft een uitvoerende rol bij:

- het verstrekken, vaststellen en controleren van de aanvragenformulieren en het uitbetalen van de compensatie; en
- het beheer van het BCE.

C. Beleidswijzigingen

Naar aanleiding van de normeringswet milieuzakelijke bijlage 11 van de milieunota voor een toelichting) is het advies van het BCF dat de huidige kabinetsperiode bevroren. Daarmee wordt het plafond en het nog per jaar voor taakmutaties en niet voor loon-, prijs- en volumeontwikkelingen.

D. Budgetaire gevolgen van beleid

Tabel 40: Tabel Budgetaire gevolgen van beleid artikel 4 Btw-compensatiefonds (bedragen in € x 1.000)							
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
verplichtingen	3.422.490	3.671.330	3.671.372	3.671.372	3.671.372	3.671.372	3.671.372
Uitgaven	3.422.490	3.671.330	3.671.372	3.671.372	3.671.372	3.671.372	3.671.372
aanpakken (uitvoering) van de			100%				
Uitgaven aan gemeenten	3.422.490	3.671.330	3.671.372	3.671.372	3.671.372	3.671.372	3.671.372
Bijlagen aan gemeenten	3.652.860	3.102.700	3.102.701	3.102.701	3.102.701	3.102.701	3.102.701
Bijlagen aan provincies	490.290	49.021	49.021	49.021	49.021	49.021	49.021
Ontvangsten	3.422.490	3.671.330	3.671.372	3.671.372	3.671.372	3.671.372	3.671.372
Budgettaire balans							

De bijdrage van het Rijk ter compensatie van de door decentrale overheden betaalde btw is opgenomen in de Wet op het Btw-compensatiefonds. De wet bevat de voorwaarden waaronder gemeenten en provincies kunnen

rekenen uit het BCF. Het Rijk heeft geen invloed op de jaarlijkse uitgaven van het fonds. Het bedrag van 2019 is het BCF geprojecteerd. Dit plafond groeit jaarlijks met een uitkomst van de normeringsystematiek. Als er minder goetijd wordt uit het fonds dan het plafond, dan wordt de ruimte onder het plafond getoetst in het Gemeente- en Provinciefonds. Als er meer wordt betaald uit het fonds dan het plafond, dan wordt het bedrag boven het plafond teruggevorderd uit het Gemeente- en Provinciefonds. Hierdoor zijn het BCF en het Gemeente- en Provinciefonds communicerende vaten.

E. Toelichting op de financiële instrumenten

Verplichtingen en uitgaven (bijdragen aan medeoverheden)

Gemeenten declareren in absolute zin meer dan bij het BCF dan provincies. De solidariteitspremie komt voort uit het feit dat als gemeentelijke begrotingen tezamen groter zijn dan alle provinciale begrotingen tezamen. In relatieve zin declareren de provincies meer bij het BCF. Een mogelijke oorzaak hiervan is dat de provincies vooral actief zijn op het gebied van verkeer en vervoer, waar uitgaven kunnen vaak in samenvatting voor compensatie van btw.

Deraming van de uitgaven uit het BCF voor het lopende jaar wordt geëxtrapoleerd voor de jaren daarna. Utoegangspunt voor deraming van het lopende jaar is de beschikking van het afgelopen jaar die in het lopende jaar wordt uitgesplitst, aangevuld met het voorschot van het vierde kwartaal van het afgelopen jaar en driemaal het voorschot van het eerste kwartaal uit het lopende jaar.

Ontvangsten

De ontvangsten zijn gelijk aan de uitgaven.

Tabel 10.1: Overzicht plafond, btw-compensatiefonds (bijdragen x € 10.000)					
	2019	2020	2021	2022	2023
Plafond	5.880.640	5.910.354	5.955.111	6.062.690	6.194.405
Grondslag	3.671.229	3.791.703	3.906.157	4.042.142	4.193.340
Waarvan overhevelingen t/m verminderd	7603	3.373	6.211	6.204	6.204
Waarvan excessen	4.782	42.066	48.346	14.633	-10.200
Uitgaven	5.911.131	5.921.371	5.971.371	5.971.371	5.971.371
Waarvan Gemeenten	3.153.703	3.153.701	3.153.701	3.153.701	3.153.701
Waarvan Provincies	472.621	472.621	472.621	472.621	472.621
Kunsten onder paragraaf	192.331	192.331	192.331	192.331	192.331
Waarvan Overheden	192.331	192.331	192.331	192.331	192.331
Waarvan Provincies	12.718	12.718	12.718	12.718	12.718

Compensatie

De betaalde uitkeringen aan lokale machtsverhoudingen en aan andere vormen van uitkeringen en het compenseren van de btw-overhevelingen en andere activiteiten.

¹⁰ Volgens afgerondingen het totaalbedrag uit 2019 tussen het Rijk en de andere overheden, als ook Gemeenten 2019-2023, 12.100.200, nr. 1.

Controle en financieel beleid

Bij de uitvoering van de Wet op het Bar-compensatiefonds is een centrale rol toegelend aan de Belastingdienst. Dit vanwege de nauwe relatie tussen de heffing van de omzetbelasting op grond van de Wet op de omzetbelasting en de compensatie van de omzetbelasting op grond van het BCF. Uit het oogpunt van eenvoud en doelmatigheid is ervoor gekozen de Wet op het Bar-compensatiefonds in belangrijke mate aan te laten sluiten bij het systeem van heffing van omzetbelasting in de Algemene wet betreffende de rijksbelastingen. Dit betekent onder meer dat het wettelijk op het BCF onderdeel uitmaakt van het reguliere fiscaal bij gemeenten en provincies. Dit resulteert in bestaande wetgeving en waar bij de uitvoering van het BCF beoogd wordt, waar bij technische vragen rond het BCF besproken worden tot volledige boekenonderzoeken naar de BVD-dam.

De handelswijze van de Belastingdienst met betrekking tot de ingevallen van het BCF is, gezien de nauwe relatie met het systeem van heffing van omzetbelasting, niet anders dan die met betrekking tot de aangifte omzetbelasting. Dit betekent de mogelijkheid van controle aangaande de periode van vijf jaar. Inherent aan het systeem van heffing van omzetbelasting (voltooiing op aangifte met schriftelijke informatie) is dat de controle op de juistheid van de ingevallen de aangifte achteraf en op basis van risicobeleiding plaatsvindt. Dit is ook het geval indien sprake is van een zogenaamde negatieve aangifte omzetbelasting (de voorbelasting negatief de verschuldigde belasting). Sterk in uitzonderingsgevallen vormt de aangifte omzetbelasting zelf aanleiding tot het instellen van een boekenonderzoek. Voornoemde handelswijze met betrekking tot het BCF betekent dat de Belastingdienst niet per uieningsjaar vaststelt in welke mate de uiteitsale bedragen rechtmatig zijn geweest, maar in hoeverre het algemeen bekend is op recht om in de actualiteit te beoordelen welke gemeenten en provincies op welke aspecten het meest voor nadere toezichtactiviteiten in aanmerking komen.

De algemene beleidsdoelstelling van de Belastingdienst is het onderhouden en versterken van de compliance bij belastingplichtigen. Hierbij maakt de Belastingdienst gebruik van de mogelijkheden in de klantbehandeling in de actualiteit biedt. Een gemeente of provincie werkt daarbij zichtbaar aan het onderhouden en versterken van de fiscale beheersing, met als doel het opstellen en implementeren van aanvaardbare belastingaangiften en opgaven voor het BCF. De Belastingdienst bespreekt met gemeenten en provincies hoe zij hun verantwoordelijkheid voor naleving van fiscale wet- en regelgeving nemen en zorg dragen voor juiste en juiste aangiften en opgaven. Daarbij kijkt de Belastingdienst af op hoe de gemeenten en provincies omgaan met fiscaliteit en of de randvoorwaarden voor een adequate beheersing daarvan, zijn ingevuld. De gemeenten en provincies worden vervolgens zelf de staat, het bestaan en de werking van de initiatieven betreffende de (fiscale relevantie) bedrijfsvoering. De resultaten daarvan delen zij met de Belastingdienst. Met deze informatie bepaalt de Belastingdienst in welke mate gesteld kan worden op de interne beheersing en in hoeverre aanvullende eigen werkzaamheden noodzakelijk zijn. Het de gemeenten en provincies kan voor noemde werkzaamheden een convenant worden vastgelegd. Omgekeerd kan het ook van een convenant kan indien daarmee aanleiding bestaat, een heraanroep de zaak worden uitgevoerd. Dit kunnen volledige boekenonderzoeken zijn waarvan het BCF onderdeel uitmaakt of deelonderzoek en desbetreffende zijn gericht op de juistheid van de door gemeenten en provincies ingediende opgaven BCF.

Meethase gegevens

Tabel 12 Meethase gegevens

Prevalentie indicator	Vaarna 2015	Vaarna 2019	Streefwaarde 2020	Streefwaarde 2025
De overige gemeenten en provincies: waarin de mogelijkheid tot kantenbepaling in de schulden beoordeling is	0%	0%	0%	0%

Toelichting

Dinnen het segment Grote ondernemingen is er voor de grootste bedrijven sprake van individuele klantenbehandeling, hiërarchisch zijn alle gemeenten en provincies begrepen. Met individuele klantenbehandeling wordt passende behandeling bedoeld ter afdekking van de risicotoestand, gegeven de beschikbare informatie. Voor elke gemeente en provincie wordt beoordeeld of deze in aanmerking komt voor klantenbeoordeling in de actualiteit. Drie gedragsprofielen worden daarbij bepaald: 1) de mate van transparantie, 2) de mate van financiële beheersing en 3) de financiële strategie. De analyse leidt tot een behandelingsstrategie en de vaststelling of een gemeente of provincie al dan niet voor klantenbehandeling in de actualiteit in aanmerking komt. Mocht dit het geval zijn, dan wordt er op risicotoestand een gepaste behoudende aanpak aanbevolen voor de komende jaren. Het streven is om deze toets in 2021 voor 95% van alle gemeenten en provincies te hebben uitgevoerd.

2.7 Artikel 9 Douane

A. Nieuwste doelstelling

De Nederlandse Douane heeft op grond van het Douanetoezicht van de Europese Unie (DWU) de opdracht om toezicht te houden op het interne financiële handelsverkeer van de Europese Unie. Op deze wijze draagt de Douane bij aan eerlijke en open handel, de uitvoering van de externe aspecten van de interne markt, van het gemeenschappelijk handelsbeleid en van anderszins van toepassing zijnde beleid van de Europese Unie dat verband houdt met de handel, en de algemene volgorde van de toelating van goederen.

In dit licht neemt Douane maatregelen die met name strekken tot:

1. de bescherming van de financiële belangen van de Europese Unie en haar lidstaten;
2. de bescherming van de Europese Unie tegen onrechtelijke en illegale handel en de ondersteuning van de legale handel;
3. het garanderen van de veiligheid van de Europese Unie en haar ingezetenen van de bescherming van het milieu, in voorkomend geval in nauwe samenwerking met andere autoriteiten; en
4. het handhaven van een strikt toezicht tussen de douanecontroles en de facilitering van de legale handel.

Op grond van Nederlandse wetgeving houdt de Douane toezicht op goederen waarop accijzen en verbruiksbelastingen geheven worden.

De opdracht van de Nederlandse Douane kan worden samengevat in de volgende ABC-doelstellingen: Afdacht, Beschermen, Concurrenatie. De Douane draagt bij aan een solide financiering van de Europese en nationale overheid, aan een veilige samenleving en aan een sterke, aantrekkelijke en eerlijke interne markt waarmee de welvaart in de EU en in het bijzonder Nederland wordt bevordert. Vrijwillige naleving van Europese en nationale wetgeving, risicogericht toezicht en gedigitaliseerd handhaven zijn hiervoor de basis.

De Douane werkt ten behoeve van een goede uitvoering van haar opdracht uitdrukkelijk de samenwerking met andere overheidsorganisaties, bedrijven en maatschappij.

B. Rol en verantwoordelijkheid

De minister van Financiën heeft een regulerende rol op het terrein van het Douanewet- en regelgeving. Daarnaast is de minister verantwoordelijk voor de wet- en regelgeving inzake douaneformaliteiten en douaneredden. Dit is hoofdzakelijk Europees wet- en regelgeving. Daarnaast is de minister verantwoordelijk voor de wet- en regelgeving inzake binnenlandse accijzen en verbruiksbelastingen.

De minister bevordert via de inzet van de Douane de naleving van wet- en regelgeving. Dit gebeurt door het leveren van passende en faciliterende dienstverlening door bijvoorbeeld zorg te dragen voor een goed wet- en regelgevingssysteem. Maar ook door processen juist en tijdig uit te voeren, door adequaat toezicht uit te oefenen en door naleving te bevestigen en waar nodig de naleving te handhaven of strafrechtelijk af te dwingen.

De Douane vormt het inhaal-team uit onze diplomatieke werengrijp in het "Opdrachtgevers-Oordaan" met betrekking Douane (OOD). In dit gemeenschappelijk beleid departementen en Douane elkaar periodiek over de toezicht- en handhavingstijl van de Douane op de uiteenlopende douanetaken. In de begroting van deze ministeries wordt het beleid waarvoor de betreffende minister verantwoordelijk is toegelicht.

Kwantitatieve doeltellingen

De algemene doelstelling van de Douane is om, langs de lijnen van de APC, de eigen, tot uiting in onder meer de meetbare gegevens. Daar waar zijn de prestatie-indicatoren op basis van klachten uit artikel 1 van dit begrotingjaar onder artikel 1 opgenomen, waarbij de gepresenteerde waarden betrekking hebben op de douaneprocessen.

Tabel 2: Prestatie-indicatoren van de Douane				
Prestatie-indicator	Waarde 2018	Waarde 2019	Doelwaarde 2020	Doelwaarde 2021
Juste invoeraangiften	81	87	≥ 100	≥ 100
Uitvoering afpakken met fiscale taken	-	-	≥ 85%	≥ 85%
Waarde bij bedrijven	102	108,8	≥ 100	≥ 100
Afgeleverde beslagen en beslagen	70%	68%	80-85%	≥ 80%
Afgeleverde klachten binnen de 48h termijn	80%	86%	80-85%	≥ 85%

1 Waarde 2018 en 2019 uit de toezichting op de indicator, vanaf 2020 in werking is gekomen.

Deze prestatie-indicatoren kunnen - net zoals in 2020 - beïnvloed worden door de stijging in de aantallen aangiften en bijstellingen in het toezicht van de Douane als gevolg van de negatieve effecten van COVID-19. Ook kan de waarden van het bedrijfsleven anders uitvallen door de (tijdelijke) wijzigingen in de uitvoering vanwege het vooropstellen van de gezondheid van medewerkers.

Juste invoeraangiften

De juistheid van de invoer aangifte is de belangrijkste graadmeter voor het vaststellen van de fiscale compliance. Een juiste invoer aangifte betekent dat de juiste afdracht van de bij invoer verschuldigde belastingen kan worden vastgesteld. Door naleving van de douaneregels en het invoer aangiften-ventiel behoudt de Douane de compliance, met als doel deze aanpak op een hoger peil te brengen. De prestatie-indicator Juste invoeraangiften geeft weer hoe groot het aantal juiste invoeraangiften is in het totaal aantal invoeraangiften.

Meer specifiek gaat het om de invoeraangiften die voldoen aan de wettelijke eisen voor een juiste aangifte en zijn ingediend in het aangiftesysteem van de Douane. Dit wordt uitgedrukt in een index of het jaar 2019 geldt hierbij als invaluur.

Uitvoering afpakken met fiscale taken

De B-voorziening van de Douane, waarmee men van de samenleving, betreft de uitvoering van de fiscale taken die de Douane in opdracht van beleidsdepartementen kent. Deze opdrachtgevers beleidsdepartementen zijn de ministeries van Financiën, van Ruimtelijke Zaken, van Economische Zaken en Klimaat, van Infrastructuur en Waterstaat, van

De Douane heeft in dit mandaat geen te maken met een grote uitbreiding van medewerkers, onder andere als gevolg van pensioering, waardoor veel aandacht moet worden besteed aan het werven, selecteren, opleiden en begeleiden van nieuwe medewerkers. Daarnaast vraagt het bescheiden van de organisatie en haar medewerkers tegen mogelijke mogelijke schendingen en ondernemingsactiviteiten die voortdurende aandacht van de Douane.

Verder heeft de organisatie kennis en met de progressie van technische grond van het aantal aangiften onder andere door implementatie van IT wettelijke en regelgeving en door economische. Dit betekent investeren in IT om vast te stellen vereenvoudiging van grote aantallen aangiften te kunnen doen en de informatiesystemen behoeve van het toezicht te verbeteren.

Deze factoren stellen een aanpak handhaving in de IOT van de Douane. De organisatie moet snel kunnen inspelen op nieuwe ontwikkelingen en op aanpassingen in EU en nationale wetgeving en om in staat te kunnen borgen. In onderdeel F. Douanebeleid en -strategie wordt hier nader op ingegaan.

D. Budgetaire gevolgen van beleid

In de ontwerpbegroting IX 2020 worden in artikel 9 Douane budgettaire enkel de apparaatbudgetten (personeel en materiële uitgaven en apparaatkosten) vastgesteld, programma's en uitgaven en uitgaven opgenomen die direct aan de Douane kunnen worden toegerekend. De overige indirecte uitgaven ten behoeve van de douaneprocessen, bijvoorbeeld voor huisvesting, worden gedaan door centrale dienstonderdelen binnen de Belastingdienst en worden daarmee voor de ontwerpbegroting IX 2020 opgenomen en toegelikt in artikel 1 Belastingen.

Vanaf de ontwerpbegroting IX 2021 worden deze uitgaven in artikel 9 Douane middelen een systeem van toerekening toegevoegd en toegelikt. De toerekening vindt plaats voor verschillende onderdelen van de Belastingdienst die uitgaven doen ten behoeve van de douaneprocessen, met uitzondering van het dienstonderdeel Informatievoorziening (IV). In paragraaf 4E Toelichting op de financiële instrumenten is aan deze uitgaven toegelikt naar te leveren diensten van de Belastingdienst.

Tabel 44: Tabel Budgetaire gevolgen van beleid wettelijk DOU-wet (bedragen x € 1.000)						
	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Verplichtingen	293.471	408.338	540.248	541.584	521.379	524.875
Uitgaven (1) + (2)	391.818	440.911	540.248	541.584	521.379	524.875
(1) Apparatuuruitgaven	344.896	416.849	432.863	439.707	431.582	432.087
Personeel	264.127	416.823	430.324	431.776	429.877	428.722
Dyn. personeel	220.009	400.047	421.500	423.772	420.207	420.016
Intitulat. personeel	5.005	10.177	0,000	2.345	2.311	6.147
Puntsg. personeel	153	159	159	159	159	159
Materieel	2.770	2.790	6.329	2.331	1.893	2.369
IC*	704	1.235	5.613	6.805	1.852	1.852
Bijdrage aan DOU's	0	1.824	1.800	1.500	1.402	1.402
Puntsg. materieel	2.066	77	36	36	36	36
(2) Programma-uitgaven	24.422	30.162	107.385	101.877	101.857	101.857
rekenen juridisch verplicht			838%			
Opdrachten	21.864	28.545	28.341	28.335	28.335	28.335
IC* opdrachten	1.029	3.831	3.343	3.843	3.843	3.843
Overige opdrachten	20.745	24.714	25.041	24.492	24.492	24.492
Bijdrage afschrijvingen	2.818	2.127	2.127	2.127	2.127	2.127
Bijdrage overige afschrijvingen	2.818	2.127	2.127	2.127	2.127	2.127
Bijdrage aan (andere) begrotingsinstellingen	0	0	71.967	71.967	71.967	71.967
Begrotingsinstellingen van de Staten	0	0	71.967	71.967	71.967	71.967
Overhangen	0	0	0	0	0	0
Apparatuuroverhangen	0	0	0	0	0	0

Budgetflexibiliteit

Opdrachten

Via Europese samenwerking wordt gewerkt aan een DWU wet leidt tot aanpassing van de douaneprocessen. Voor de oorspronkelijke toepassing van de douane wetgeving worden opdrachten gegeven om ICT-systemen aan te passen. In de Algemene Douanewet staan de toedieningen en bevoegdheden uitgeroepen. Voor de uitvoering van de Algemene Douanewet heeft Douane opdracht of voor de inkoop van Douanespecifieke middelen, bijvoorbeeld speurhonden, detectiesystemen, werkruimten, meldkameroverzichten en laboratoria. De post Opdrachten is naar beste inschatting 50% juridisch verplicht. De verplichtingen worden met name aangegeven voor uitvoeringsinstellingen.

Bijdrage afschrijvingen

De bijdrage met name de bijdrage aan de Rijksdienst van Rijkswaterstaat is 100% verplichte van samenwerkingsovereenkomsten.

Bijdrage aan (andere) begrotingsinstellingen

De toedienende uitgaven aan Douane zijn voor 100% juridisch verplicht.

E. Toelichting op de financiële instrumenten

Uitgaven

Apparaatuitgaven

Personeeluitgaven

Dit betreft alle personeeluitgaven inclusief eenhedeninhuur voor de Douane. De inhuur is onder het rijks breed afgesproken maximum van 10%.

Materiële uitgaven

Dit betreft de materiële uitgaven van de Douane en omvat Douane specifieke diensten, middelen en communicatie. De standaardkosten van huisvesting en de toerusting van de ambtenaren van de Douane (telefoon, laptop, vervoer, mobiele devices, etc.) lopen via andere dienstonderdelen van de Belastingdienst en deze uitgaven worden verantwoord op artikel 1 Belastingen.

Programma-uitgaven

Opdrachten

Via Europese samenwerking wordt gewerkt aan een DWU wat leidt tot aanpassing van de douaneprocessen. Voor de correcte toepassing van de douanereggeving worden opdrachten gegeven om ICT-systemen aan te passen. In de Algemene Douanewet staan de toedottallen en de voopcheden uitgeroepen. Voor de uitvoering van de Algemene Douanewet geeft Douane opdracht en voor de inkoop van Douane specifieke middelen, bijvoorbeeld speurhonden, detectiesystemen, werkruizen, meldkamervoorziening en laboratoria.

Bijdrage aan agentochappen

Dit betreft met name de bijdrage aan de Hyskaderij van Hyskaderijtesten is 100% verplijdt van de Hyskaderij van Hyskaderijtesten.

Bijdrage aan (andere) begrotingsoverdrachten

Een aantal dienstonderdelen van de Belastingdienst doet uitgaven ter ondersteuning van de douaneprojecten. Deze uitgaven worden van de begroting 2021 vanuit artikel 1 Belastingen toegerekend aan artikel 9 Douane en bestaan uit de volgende onderdelen. Hierbij wordt aangegeven dat het nog niet mogelijk is de ICT-uitgaven op te nemen. Dit omdat de activiteiten die de Belastingdienst op het gebied van ICT voor Douane voortvloeit uit verspreiden zijn met de ICT-activiteiten voor Belastingen en de Belastingdienst.

Tabel 45: Toespeelende uitgaven van douaneprojecten / bedrag in 1000	
Activiteit	Bedrag
Commerciële activiteiten	€ 1.263
HRM-activiteiten	€ 1.351
HRM-activiteiten	€ 600.547
Taan Hyskaderij en Taan OLDA project onderdelen	€ 2.032
Gegevens en trainingsovereenkomst	€ 261
Kennis & Kennisovereenkomst en Kennis Digitalisering	€ 267
Internationale fiscale behouding (IFI)	€ 339
IV	nrb
Totaal	€ 71.267

F. Douanebeleid en strategie

Context

Het speelveld waar in de Douane opereert is complex en veranderlijk. Digitalisering en globalisering van de handel, onder meer ne uitverdi in een forse toename van summumre zendingen, en nieuwe technologieën zoals artificiële intelligentie zijn van invloed op (de organisatie van) het werk van de Douane en op de samenwerking met de stakeholders. Het bedrijfsleven verwacht dat de Douane digitalisering benut om haar processen en systemen zo in te richten dat ze optimaal bijdragen aan facilitering van de handel en vermindering van administratieve lasten.

Daarnaast moet Douane inspelen op een gestage stroom nieuwe of gewijzigde wetgeving vanuit Brussel. Ook de samenstelling van het personeelsbestand, met een relatief hoge gemiddelde leeftijd, leidt tot uitdagingen de komende jaren moeten grote uitdagingen van personeelsontwikkeling worden opgevangen. De uitbraak van COVID-19 laat de (grote) impact van omgevingsontwikkelingen op het internationale handelsverkeer, de logistiek en de douane duidelijk zien. Dit alles vormt de context van het douanebeleid en de strategie die de Douane voor de komende jaren uitzet.

Beeldslogan

Onze handhaving wordt verlaagd, dienstverlening, toezicht en opsporing. Daarop wordt rekening gehouden met een blijvende wissel tussen de douanecontroles en de facilitering van de legale handel. Resultierend in zo min mogelijk openthoud en lage administratieve lasten.

Douanebeleid

Het beleid van de Douane is compliancegericht, informatiegestuurd en risicogericht toezicht houden en gedifferentieerd handhaven.

Douaneplanning (M) betekent dat veel aandacht wordt besteed aan het behoud van de kwaliteit van de naleving van regels door bedrijven en burgers te bevorderen.

Informatiegestuurd en risicogericht betekent dat toezicht en handhaving worden uitgevoerd op basis van risico modellen die gebaseerd zijn op analyse van informatie uit douaneprocessen over goederen, locaties, vervoersmodaliteiten, logistieke zomen, bedrijven, burgers etc. Het uitgangspunt is: hoe groter het risico, des te meer aandacht.

Een gedifferentieerde handhaving wil zeggen dat de activiteiten, van dienstverlening tot opsporing, elkaar aanvullen en aansluiten bij het risico. Daarbij wordt onder meer rekening gehouden met de aard van het bedrijf (achter de goederenstromen), de vangsten, (voorde van) douaneprocedures en de locatie. Het doel is de belasting voor het handelsverkeer te minimaliseren. In de logistiek, zoals: hoe groter het risico, des te meer aandacht.

Strategische Douane

De Douane heeft in het licht van de eerder genoemde ontwikkelingen een ambitie geformuleerd: 'De Nederlandse Douane behoort tot de beste douanediensten ter wereld, die door slim te werken legale handel optimaal

Het primair doel is dat het management van de Douane permanent de basis misting heeft over actuele, betrouwbare en samenhangende sturingsinformatie voor voorgaande versterking. Dat is onder andere mogelijk door een consistent vastgelegd, vasteld in bruikbare indachten, en vello ter beschikking stellen aan medewerkers voor de uitvoering van de taken. Dit kan bijvoorbeeld worden gerealiseerd door de indachten van delen met andere overheidsorganisaties, ten behoeve van versterking van de inlogische handhaving. Bijvoorbeeld: het stellen in verband met wateroverlast en de indachten dat een verslag en veilig kunnen uitvoeren. Waar mogelijk wordt ook de uitvoering met het bedrijf in overname opgenomen. Dit kan bijvoorbeeld worden gerealiseerd door de indachten van de organisatie te verspreiden, en de indachten te verspreiden, en de indachten te verspreiden, en de indachten te verspreiden.

Om deze risico's te kunnen verwezenlijken, zal de Douane in zijn modernisering van het IT-landschap doorgaande ontwikkeling van schaalbare en robuuste IT-voorzieningen.

2.5 Artikel 13 Toelagen

A. Nieuwste doelstelling

Het uitvoeren van de toelageregelingen voor de ministeries van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Sociale Zaken en Werkgelegenheid en Volksgezondheid, Welzijn en Sport, die vallen onder de Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen (Awr).

De doelstelling van de Awv is het bevoorstellen van harmonisatie tussen inkomensafhankelijke regelingen, het bevoorstellen van kantonvrije gelijkheid en doelmatigheid door het instellen van één uitvoeringskader, en het realiseren van een betere aansluiting van inkomensafhankelijke regelingen bij de draagkracht door het gebruik van het actuele inkomen. Dit betreft de huizenbelasting, zorgtoeslag, kindgebouwen budget en de kinderopvang-toeslag.

De uitvoering van Toelagen is gericht op de toekenningseerbaarheid binnen de kaders van het huidige stelsel en het toepassen van de maximale maat daarbij. Hierbij wordt er naar getreft dat de benodigde inspanning van de kant van de belanghebbende om de toelagen te verkrijgen zo beperkt mogelijk is en het toegelende voorschot zoveel mogelijk overeenkomt met de definitieve toelagen. Toelagen worden terugbetaald tot een minimum worden beperkt. Verder wordt de toelagen genoden dat het is op het voordeel van de toelagen van de toelagen en is sprake van een toelagen en de toelagen aanpak van het is de van de toelagen.

B. Rol en verantwoordelijkheid

Beleid

De minister van Financiën is verantwoordelijk en heeft een regulerend rol op het terrein van de inkomensafhankelijke regelingen. Daarbij gaat het om het te voeren beleid en het opstellen van de Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen en de daaraan gebaseerde regelingen.

Uitvoering

De minister van Financiën is verantwoordelijk en heeft een uitvoerende rol op het terrein van de instelling en de toelagen van toelagen. Op grond van de Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen (Awv) wordt Toelagen de toelagenregelingen uit voor de ministeries van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Sociale Zaken en Werkgelegenheid en Volksgezondheid, Welzijn en Sport. Toelagen is beaamt met de uitvoering van de zorgtoeslag, de huizenbelasting, de kinderopvangtoeslag en het kindgebouwen budget. Toelagen wordt naar kantonvrije dienstverlening aan burgers, de rechtmatige toekenning van toelagen en efficiënte uitvoering van processen.

C. Beleidswijzingen

Beleidswijzingen zijn de doorvoering van beleidswijzingen voor Toelagen is de positie van de opdrachtgevers, zijnde de beleidsdepartementen van SZW, EZK en VWS. In de begroting van deze ministerie wordt het beleid – waarvoor de desbetreffende minister verantwoordelijk is – toegelicht. Toelagen gaat over de uitvoering van het beleid binnen de door de opdrachtgevers gestelde kaders, niet over het beleid zelf.

Zakelijk meer gemiddeld door de Amerikaanse financiering. Toelagen hebben ouders die kinderopvangskosten ontvingen te maken gehad met een doorpassoeren aanpak van vermeende fouten in hun aanvragen. Daarnaast hebben deze en andere mensen die toelagen ontvingen, geleiden onder de harde kritiek van de toelagenontvanger. Dit lawaai, zoals in het IBO Toelagen deel 1 deom later wordt, de gerichtheid en actualiteit van het huidige toelagenstelsel als gevolg de heeft dat het stelsel voor burgers vaak niet begrijpelijk is en tot onzekerheid over hun financiële situatie leidt.

Het kabinet heeft aangegeven naar een stelsel te willen dat meer zekerheid en voorspelbaarheid biedt, waarbij problematische schulden zoveel mogelijk worden voorkomen en de overgang van uitkering naar flexibel werk makkelijker wordt. Het moment waarop dit goed is, zijn veel mensen afhankelijk van de toelagen die ze ontvangen. Definieren van periode zal daarom mogelijk, door aanpassing van de wet en regelgeving meer menselijk maat in het huidige stelsel gebracht worden. Tegelijk om te kijken de uitvoering van Toelagen zodat dat voortaan voortaan gerechtvaardigde massaal schadelijke verschijningen.

Vergrotten van de menselijke maat in de regelgeving

Bij brief van 27 april 2020 heeft de staatssecretaris van Financiën - Toelagen en Oudere, naar aanleiding van de uitgezonden rapporten van het Interdepartementaal Raadsonderzoek (IRO) Toelagen, de kabinetsnotitie voor een herziening van het toelagenstelsel uiteengezet. Op basis van het IRO trekt het kabinet de conclusie dat een ander stelsel noodzakelijk is. Vanwege de urgentie van de problematiek neemt het kabinet op korte termijn een aantal maatregelen die het huidige stelsel verbeteren. Alleen al wordt de bestaande hardheidsclausule uitgebreid. Er komt een drempel voor kleine terugvoeringen en nabestelling. Voor de zorgkosten worden niet langer eisen gesteld aan de verzekering van de partner en wordt niet langer uitgegaan van partnerschap met vergeten de toekomst. Verder worden maatregelen onderzocht om de praktische rechtsbescherming van toelagenrechtvaardig te verbeteren en wettelijk te verankeren. Dit om de balans tussen Toelagen en de burger te verbeteren en eerder in gesprek te gaan met de belanghabende. Het doel hierbij is om zoveel mogelijk bezwaar en beroep af te voeren en vroegtijdig in overleg te treden met de belanghabende. Ook het invorderingsproces wordt grondig tegen het licht gehouden. In het invorderingsproces wordt een aantal maatregelen getroffen waarvoor burgers minder hard worden gezakt, bijvoorbeeld door het eerder toelagen zijn maan van een persoonlijke betalingsregeling. Tevens onderzocht het kabinet hoe het niet gebruik verder kan worden tegengegaan. Op dinsdag ontving de Tweede Kamer als onderdeel van het pak en Belastingplan 2021, een afzonderlijk voorstel met maatregelen ter verbetering van de uitvoerbaarheid van toelagen.

Herstelorganisatie

In de brief van 27 februari is aangegeven dat een crisis- en herstelorganisatie van start is gegaan. Het doel van deze organisatie is om voor alle getroffen ouders een zorgvuldig en snel vaststellingsproces en de crisis adequaat te begeleiden. De herstelorganisatie heeft vijf taken:

²⁴ Aanpak van de schulden, financiële en gemeentelijke (spijghel) betekent dat de burgerde lokale is van een voorstel krijgen op basis van een schatting van het aantal personen. Met geschied wordt het niet dat een aantal van de schulden mogelijk wordt uitgesteld, rekening houdend met de verschillende andere schulden en tegenwoordig lokale schulden. Brief Kabinetsnotitie Toelagen, Raadsonderzoek 2019-2020, 11520-11521.

²⁵ Kamerstukken II, 2019-20, 11520, nr. 817.

- het informeren van de ouders via bijvoorbeeld een persoonlijke dienstverlening op een open en transparante wijze;
- het bevorderen van ondersteuning van ouders bij een mogelijke samenloop van problemen, bijvoorbeeld ten aanzien van de schuldsanering;
- het initiëren van een mensgericht loket (digitaal, telefonisch en fysiek) waar ouders zich kunnen melden en terecht kunnen met hun vragen;
- het opstellen van uitvoeringsprocedures en beleid om te komen tot compensatie of financiële vergoedingen aan ouders;
- het in snel mogelijke vaststellen en op de juiste manier uitvoeren van compensatie of financiële vergoedingen.

De herstelorganisatie richt zich op de volgende groepen:

- Ouders in de GAFIT tool;
- Ouders met een met de DAFIT tool vergelijkbare situatie;
- Ouders die geraakt zijn door de hardheid van het arrest;
- Ouders met voorheen de kwantitatieve opzigtsgrove schuld;
- Burgers die hun dossier hebben aangevraagd.

De herstelorganisatie wordt bestuurd door een strategisch crisissteam, onder leiding van de secretaris-generaal van Financiën, en met ook deelname vanuit het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. De crisisorganisatie bestaat uit advies en een bestuurlijke adviesraad. De adviesraad bestaat uit experts op het gebied van de kinderopvoeding, toelagen, zoals relevante andere verenigingen en maatschappelijke organisaties, experts op (sociale) juridisch vlak, en experts in crisismanagement. Daarnaast is er een apart ouderpanel en een apart kinderpanel om advies te geven vanuit het perspectief van gedupeerde ouders en kinderen. Op deze manier wordt het meest belangrijke perspectief – dat van betrofde ouders – op continue wijze geborgd in ontwerp en uitvoering. Door middel van de voorgaande rapportage wordt de Tweede Kamer geïnformeerd over de voortgang in de uitvoering.

Programma verbetering dienstverlening

Voor 8,3 miljoen huishoudens met 8,8 miljoen burgers daarin betrokken voorzorg. Toelagen jaarlijks meer dan 7 miljoen toelagen. Naast het oplossen van de problemen uit het verleden moet de uitvoering van de toelagen verbeteren. De uitvoering wordt kerngebied gemaakt, met een zo groot mogelijk toelagenzekerheid voor alle toelagerechtigden en een behandeling waarin de informatieschuld op orde is en alle relevante in civiele omstandigheden gedupeerde ouders kunnen worden gecompenseerd. Het beleid draagt daaraan bij door vereenvoudiging en door te voeren die het voor burgers en voor de uitvoering begrijpelijk en overzichtelijk maken. Zo kan het aantal (hogere terugvorderingen verder omhoog worden gebracht, en kan de toelagenzekerheid van het voorstel verbeteren en zullen zij definitieve vaststelling die niet terugbetalingen kan zijn.

Het ministerie van de toelagerechtigden heeft zich goed bevindt met het digitaal aanvragen en wijzigingen en het gestandaardiseerd bereik en omvragen van toelagen. Dat blijkt onder meer uit de Fiscale Monitor 2019 en de IRO Toelagen deel 1. Zij vragen hun inzag van via het Toelagenportaal en geven daar ook wijzigingen door. Als teken en omstandigheden daarom vragen, moeten burgers kunnen rekenen op meer persoonlijke dienstverlening en maatwerk. Daarom wordt de dagelijkse dienstverlening door Toelagen aan de burgers uitgebreid. Een concreet voorbeeld hiervan is de wijze waarop ouders voor de kinderopvoeding toelagen worden

ondersteunt hij het actualiseren van hun gegevens. De kinderopvanginstellingen worden gevraagd maandelijks de afgenomen opvanguren in te sturen. Met deze informatie zullen ouders worden geattendeerd als er een aanwijzing is dat de toeslag moet worden bijgesteld. Deze aanwijzingen zullen via een app worden gestuurd. Deze app komt voor alle ouders ter beschikking. Hierin kunnen ook de gegevens van de toeslaan worden geraadpleegd en wijzigingen worden ingevoerd. Ook zullen ouders telefonisch worden bemand met deze attenderingen.

Verbeteringen uitvoering kinderopvangtoeslag

Een van de reeds eerder ingezette verbeteringen is het programma verbeter voorstellen Kinderopvangtoeslag (SZW en Toeslagen hebben samen en in nauw contact met het maatschappelijke veld maatregelen ontwikkeld en goedgekeurd. Het streven is om over het toelagjaar 2020 het aantal hoge terugvorderingen te halveren naar een definitief nivo uit 2015. Na afloop van het definitief toelagjaar over het jaar 2020 in de jaren 2021 – 2022 kunnen de resultaten beoordeeld worden. De tussenliggende gemeten effecten laten een positieve ontwikkeling zien.

In 2020 is het gemeentelijke programma van SZW en Toeslagen overgegaan tot de fase van implementatie. De hoofdthema's van het verbetertraject zijn: eerder signaleren, begeleiden van ouders met kans op een hoge terugvordering, verbeteren van de digitale dienstverlening en verkleinen van aanpak van regelgeving.

Eerder signaleren

Uitbreiden van het verbetertraject is de maatregel om alle kinderopvangorganisaties maandelijks actuele gegevens over de opvang aan Toeslagen te laten leveren. Met deze informatie worden ouders erop geattendeerd als er een aanwijzing is dat de toeslag moet worden bijgesteld. Zok kan de kans op hoge terugvordering te worden verkleind. Waar blijkt dat ouders meer begeleiding nodig hebben. Het wordt aanraderen en aanpak van de toeslag zal dit worden geboden. Deze persoonlijke benadering is eerst op kleinschalig uitproefd en daarna opschaalbaar. Vanaf januari 2021 zullen de leveringen verplicht worden voor kinderopvangorganisaties.

Vanaf 2020 vindt de ook levering van gegevens door DUO, UWV en Inlichtingengerechts op maandelijks basis plaats. Hierdoor kan Toeslagen over actuele gegevens beschikken over de doelgroepen waar een ruimer recht op toeslag is gekend. Het risico is dan groter dat bij niet tijdige wijziging hoge terugvorderingen ontstaan. Het gaat om situaties van re-integratie, inburgeren en ouders. Bij afwijkingen van de bij Toeslagen bekende gegevens kan een notificatie naar de aanvrager worden gestuurd. De aanvrager kan vervolgens wijzigingen in de aanvraag doorgeven.

Begeleiden van ouders met een grote kans op terugvorderingen

In het verbetertraject wordt ingezet op het proactief begeleiden van ouders met een grote kans op terugvorderingen. In 2020 wordt gewerkt aan het opstellen van deze begeleiding.

Verbeteren digitale dienstverlening

Door het verbeteren van de digitale dienstverlening wordt het aanvraag- en wijzigingsproces voor de kinderopvangtoeslag makkelijker voor ouders. Er zijn reeds wijzigingen doorgevoerd in het burgerportaal. Een eerste versie van de kinderopvangtoeslag-app is in het voorjaar van 2020 breed beschikbaar gesteld.

Verkenningen op gebied van wetgeving

In het traject zijn twee verkenningen uitgevoerd naar proportioneel vaststellen en 50%-bevoorschotting. In december 2019 heeft dit geresulteerd in een beleidsbesluit waarmee voorraad de kinderopvangtoeslag naar rato van de beleidsfiscus kan worden toegekend in plaats van een volledige of geen toekenning. De wetsaanpassing wordt in het Belastingplan 2021 meegenomen. De resultaten van de verkenning van de 50%bevoorschotting zijn aangeboden en meegenomen in het onderzocht IBO Twee lagen.

D. Budgettaire gevolgen van beleid

De artikel bereikt op budgettair gebied voor de begroting 2021 enkel de apparaatsbudgetten (personeel en materiële uitgaven en apparaatsvervangingen, programma uitgaven en verspreiding en als direct aan de dienst ontleend Toeslagen kunnen worden toepast). Overige in directe uitgaven die betrekking hebben op de Twee lagen, bijvoorbeeld voor huisvesting en ICT, worden gedaan door andere dienstonderdelen binnen de Belastingdienst en blijven dan buiten voor de begroting 2021 vermeld op artikel 1. Rekening: In de groepsrekening van de Twee lagen en deze begroting worden de ambities op budgettair gebied toegelicht voor de komende begrotingen.

Tabel 40: Tabel Budgettaire gevolgen van beleid art. 13 Toeslagen (bedragen x 4.1000)	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Verplichtingen	0	0	1.812,25	124.886	111.375	101.923	94.367
Uitgaven (1) - (2)	0	0	1.812,25	124.886	111.375	101.923	94.367
(1) Opvoedingskosten	0	0	1.820,00	124.881	111.380	101.911	94.361
Personnel	0	0	1.524,00	120.024	111.150	101.341	94.241
Overige personeel	0	0	94.442	101.375	94.762	97.225	97.225
Inhuur en tenen	0	0	20.838	19.386	16.388	6.928	6.108
Materiële	0	0	1.540	1.747	600	600	600
Overige materiële uitgaven	0	0	2.280	3.767	600	600	100
(2) Programma-uitgaven waarvan (verplichting verplicht)	0	0	125	125	125	125	125
Opdragen aan zoon en wettelijke	0	0	100	100	100	100	100
Overige bijlagen IBO wettelijke	0	0	100	100	100	100	100
Opdrachten	0	0	25	25	25	25	25
ICT opdrachten	0	0	25	25	25	25	25
Omvangsten	0	0	0	0	0	0	0

Budgettaire uitkomsten

De programma uitgaven betreffen bestuurlijke afsorteren met en detacheringen aan de Sociale Verzekeringsbank en daar naast voortdurend voor mobiele devices. De uitgaven zijn 100% verplicht.

heperken. Als kwantitatieve indicator wordt gekozen het percentage van het totale aantal definitief toegewezen toeslagen waarbij niet terugbetaald hoeft te worden of het terug te betalen bedrag onder € 500 blijft. Voor kinderopvangtoeslag wordt een grens van € 1.000 aangehouden, omdat het bij de toekenningen veelal gaat om hogere bedragen dan bij andere toeslagen. De terugbetaling van toeslagen gebeurt aan de hand van voorschriften, hetgeen ertoe kan leiden dat bij de afrekening na afloop van het jaar nog een aanvullend bedrag moet worden uitbetaald of dat een deel van het uitgekeerde bedrag moet worden teruggevraagd. De intentie is het aantal terug te betalen bedragen groter dan het normbedrag terug te dringen. De score op deze indicator wordt hoger naarmate aanvragers tijdig mutaties en juiste schakelingen doorgeven. De Belastingdienst ondersteunt burgers hierbij. Waar mogelijk worden burgers actief opgepast door de inkomsten- en/of grondslaggegevens (zoals) die van de waartaken zijn gekregen. Hierdoor verbetert de compliance. Als het mogelijk is wordt aanpassing van gegevens door de Belastingdienst zelf verzorgd. Een voorbeeld van de ondersteuning bij het tijdig doorgeven van mutaties is de app voor de ontvangers van kinderopvangtoeslag, waarin zij over het doorgeven van wijzigingen geïnformeerd worden en gemakkelijk en snel wijzigingen kunnen doorgeven.

De resultaten in het begrotingsjaar kunnen worden beïnvloed gedurende de periode van voorlopige toekenningen, dat wil zeggen door toewijzings- of wijzigingen naar burgers in het tussen- of voorgaande jaar.

Definitief vaststellen toeslagen

Doel van de prestatieindicator is dat 80% van de toeslaggerechtigden vóór 31 december van het jaar $t+1$ de definitieve toewijzing krijgt van het toeslagjaar t . De reden waarom de resterende 16% niet volledig definitief toegewezen kan worden $t+1$ is dat een deel van inkomens- en andere gegevens nog niet bekend zijn.

Afgehandelde bezwaren en klachten binnen twee weken

Burgers die het niet eens zijn met een beslissing, kunnen daar tegen bezwaar maken. Als prestatie-indicator worden de resultaten van de door Toeslagen behandelde bezwaren en klachten toe en de definitieve toekenningen gevolgd.

Percentage toeslagen dat tijdig wordt uitbetaald

Deze indicator heeft betrekking op het laatste deel van de toeslagenkosten: de uitbetaling op een afgegeven beschikking. Van tijdige uitbetaling is sprake als het voorschot voor de komende maand op de 20 van de voorafgaande maand op rekening van de toeslaggerechtigde is bijgeschreven.

Afname van het aantal ernstige productieverstoringen (dan open)

Deze indicator meet in welke mate er sprake is van ernstige productieverstoringen binnen Toeslagen welke leiden tot overlast, benadeling of onrust/informatievoorziening aan burgers en/of bedrijven. Van een productieverstoring is sprake wanneer er schade optreedt in de werkdienst van het Rijk of als er afbreuk wordt gedaan aan de compliance. De doelstelling is om het aantal ernstige in 2021 te verminderen (t.w.v. 2020). Bij de realisatie van de indicator wordt de impact (aantal) gekwalificeerde burgers en/of bedrijven) en de ernst van de overlast in ogenschouw genomen.

Beleving van burgers

Burgers geven aan dat Toeslagen hen voldoende informeerde

Deze nieuwe indicator stelt vast in hoeverre burgers ervaren dat ze door Toeslagen voldoende geïnformeerd worden. Voldoende geïnformeerd betekent dat ze weten wat ze moeten doen en hoe ze het moeten doen.

Burgers geven aan dat ze adequate behandeling hebben ervaren

Deze nieuwe indicator geeft de mate aan waarin burgers zich adequaat behandeld voelen op basis van onderzoek naar subjectieve beleving. Om de ervaring van burgers vanaf 2021 inzichtelijk te maken, wordt in 2020 een meetinstrument ontwikkeld.

Burgers geven aan dat zij geen diskussie ervaren

Deze nieuwe indicator geeft aan de mate waarin burgers gemak ervaren op basis van onderzoek naar subjectieve beleving.

Burgers en bedrijven geven aan dat zij corrigerend optreden ervaren

Deze nieuwe indicator geeft weer in welke mate men ervaart dat Toeslagen corrigerend optreedt.

Klanttevredenheid

De indicator klanttevredenheid meet direct na de dienstverlening hoe de persoonlijke interactie van aanzien van telefoon, website en balie is beleeft door burgers. Daarnaast vindt plaats door burgers te vragen hoe zij controleren die bijlagen aan de klantentevredenheid is op de vragen klanttevredenheid zelf. De klanttevredenheid voor het kanaal telefoon wordt voor toeslagen afzonderlijk gemeten; de klanttevredenheids voor de kanalen website en balie geven de scores waar die in totaaliteit voor de Dealingdienst website en balie worden gemeten.

Aantal ontvangen klachten

Het aantal door Toeslagen ontvangen klachten geeft een indicatie van het zorgvuldigheid handelen van Toeslagen in het te trage waarde voor aanvraag, voor de dienstverlening, muteren, oesdr, definitief toekennen en bezwaarbehandeling. Toeslagen heeft ernaar het aantal ontvangen klachten van burgers jaar op jaar te verminderen.

Rechtmatigheid

Rechtsafge toekeuring van toeslagen

Toeslagen heeft naar een rechtmatige toekenning van toeslagen. Voor het rapporteren van fouten en onzekerheden, gelden kwalitatieve rapportagepunten op uitbreidingen die jaarlijks in de Rijksdienst rapporten uitbreiden worden verslagd. Door aan snelle rechtmatige toekenning wordt de toekenningszekerheid vergroot en neemt het vertrouwen in Toeslagen toe en zullen burgers meer gemiddeld zijn hun verplichtingen na te komen. Om de rechtmatigheid van toeslagen te beoordelen wordt onder andere aandacht besteed aan de kwaliteit van bestanden van derden die worden gebruikt. Bij toeslagen die worden vastgesteld na handmatige behandeling door medewerkers wordt de kwaliteit van de behandeling getoetst.

4. Niet-beleidskalkulen

4.1 Artikel 8 Apparaat - kende departement

A. Apparaatsuitgaven kende departement / label budgetaire gevolgen
Op dit artikel staan alle personeels- en materiële uitgaven en ontvangsten van het ministerie van Financien met uitzondering van de Relatiekalkulatie (zie artikel 1), de Doane (zie artikel 8) en Toeslagen (zie artikel 13). Het omvat de verspreidingen en uitgaven voor personeel (inclusief inhuur- aderen) en materiaal (zoals huisvesting en ICT) voor het kende departement.

Totaal IS Budgetaire gevolgen artikel 8 Apparaat kende departement (bedrag in x € 1000)							
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Vaakstellingen	265.444	261.749	263.512	260.172	272.069	276.595	277.025
Uitgaven	264.814	271.649	263.512	260.172	272.069	276.595	277.025
Personeel kende departement	176.425	169.934	166.215	164.724	168.585	167.891	167.011
Stipendium Recruitement	10.410	10.781	10.213	10.068	10.303	10.386	10.430
Inhuur Externen	1.686	1.960	1.713	1.503	1.303	1.303	1.203
Overig personeel	564	553	553	553	553	553	553
Materieel kende departement	78.151	68.444	67.815	65.198	64.785	61.874	65.054
ICT	9.881	10.309	10.311	12.451	12.451	12.559	12.552
Bijdragen aan SDO's	42.066	42.044	43.148	43.171	42.481	42.481	42.611
Overig materieel	25.504	30.174	30.736	29.776	29.832	26.811	29.841
Ontvangsten	63.589	62.853	61.827	61.837	61.837	61.832	61.837

uitgaven (en verplichtingen)

Personeel kende departement

Dit betreft alle personeelsuitgaven inclusief externe inhuur voor het kende departement.

Materieel kende departement

Dit betreft de materiële uitgaven van het kende departement en omvat onder andere zaken zoals bijdragen aan Shared Services Organisaties (SSO's), ICT en facilitaire diensten.

De ICT uitgaven betreffen onder andere de aanschaf, beheer en onderhoudskosten van hardware, software en programmatuur. Het is uitgaven voor de aanschaf, het beheer en onderhoud van infrastructuur en de bijdragen voor de aan systemen gebaseerde ICT-dienstverlening. De structurele uitgaven zoals materieel en facilitaire zijn omvattend met het Shared Services Centrum (SSC/ICT).

De bijdragen aan Shared Services Organisaties betreffen onder andere huisvesting (Rijkswaardeborg), uitgaven aan gemeentelijke voorzieningen bij het Consortium GAF/DE (een gemeenschappelijk voor het faciliteren van het gemeentelijk, ICT, het Financieel Diensten Centrum, bedrijfsvoering en beveiliging).

Onder overig materieel vallen onder andere het onroerend goed, Rijkswaardeborg, Domeinen, Roerende Zaken (DRZ) en diverse facilitaire uitgaven.

Onderwerpen

Deze post betreft voornamelijk ontvangsten vanuit ORZ en de Auditdienst Rijk (ADR). Tevens zijn er ontvangsten van departementen voor het omstrijdend Rijkswaterpark en voor de verhuur van interne huisvesting.

B. Totaalverzicht apparaatuitgaven ministerie van Financiën

Onderstaande tabel geeft de totale apparaatuitgaven voor het ministerie van Financiën weer. Dit betreft de apparaatuitgaven voor het departement, de Belastingdienst, de Douane en de ZBO's en RWT's.

Voor de Waarderingskamer, de AFM en DNB wordt de volledig overheidsbijdrage gebruikt voor de post. Met ingang van 2016 is de overheidsbijdrage voor het Financieel Instituut in Nederland afgevoerd naar het kabinet-besluit. De AFM en DNB ontvangen hier dus geen overheidsbijdrage meer voor. Ze ontvangen wel nog een bijdrage voor andere specifieke werkzaamheden, zoals toezicht op de BES-landen.

Tabel B8 Totaal apparaatuitgaven ministerie van Financiën (bedragen x € 1.000)						
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Totaal apparaatuitgaven ministerie van Financiën	3.160.267	3.603.470	3.914.269	3.420.216	3.363.767	3.266.494
Totaal departement	3.152.166	3.544.441	3.448.136	3.407.333	3.344.548	3.216.527
Belastingdienst	752.814	761.760	765.519	740.179	736.068	727.055
Douane	2.331.436	2.630.932	2.642.216	2.573.035	2.522.899	2.320.250
ZBO's	366.866	416.869	407.543	456.707	453.342	433.087
RWT's	n.v.t.	n.v.t.	116.300	134.551	113.750	106.444
Totaal apparaatuitgaven ZBO's en RWT's	621	0.402	0.742	0.856	2.742	0.746
Waarderingskamer	2.011	1.967	1.957	1.957	1.882	1.887
AFM	490	565	705	705	705	705
DNB	1.940	2.000	2.010	2.003	2.036	2.036
RWT	4.270	5.000	5.300	5.300	5.000	5.000

C. Apparaatuitgaven per departement per directoraat-generaal

In onderstaande tabel worden de apparaatuitgaven van het departement per directoraat-generaal (DG) uitgesplitst. De apparaatuitgaven van het directoraat-generaal Belastingdienst wordt samen met artikel 1 Belastingen, artikel 9 Douane en artikel 13 Toezicht.

Tabel B9 Apparaatuitgaven per departement per DG (bedragen x € 10.000)		2021
departement		263.112
Generaal Theoria		35.610
DG Risicobeperking		28.422
DG's DG cluster		269.136
DG Risico Zaken		21.167

4.2 Artikel 10 N.v.g. overveld

A. Budgettaire gevolgen

Tabel 51 Budgettaire gevolgen artikel 10 N.v.g. overveld (bedragen in € 1.000)							
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Verplichtingen	0	134.162	244.354	254.150	114.371	101.438	84.446
Uitgaven	0	129.112	244.354	219.375	114.371	102.438	84.446
Vrije middelen	0	129.112	244.354	219.375	114.371	101.438	84.446
Overbijdragen	0	7079	0.103	10.209	5.441	6.190	4.077
Subsidie	0	13.265	0.713	10.237	5.836	7.102	7.54
Programma overdrachten	0	194.230	210.796	132.259	44.911	30.101	29.207
Apparaat overdrachten	0	3.679	34.522	69.835	54.783	60.005	44.098
Omvang	0	0	0	0	0	0	0

B. Toelichting op de financiële instrumenten

Versluit dit artikel met de vijf versie van de budgettaire begroting 2020 (begroting de lenen en prijzigestelling naar de beleids- en apparaatverplichtingen). Bij Voorjaarsnota 2020 heeft het kabinet middelen beschikbaar gesteld voor de compensatie van ouders en het herstellen van beslagen en voor de transitie en structurele verzekering van de belastingdienst, loeslagen, Douane en het landbouw. Een deel van deze middelen zal worden verspreid op artikel 10 N.v.g. overveld. Voorts staan op dit artikel middelen gereserveerd voor de uitvoeringskosten van fiscale maatregelen. Dit artikel is tevens bedoeld om eventuele onzekere ontwikkeling en binnen de begroting van Financien op te vangen.

Naast het aangewezen risico's en kenmerken houdt het Agentschap bij het opstellen van het beleidskader verder rekening met onder andere volatiliteit, creditrisico (tegenpartijrisico) en operationele risico's.

Voor de nadere invulling van de schuldfinanciering wordt op basis van het beleidskader jaarlijks in de demo- en het financieringsplan gepubliceerd, in de zogeheten 'Outlook'. Daarin wordt aangegeven wat in het komende kalenderjaar de verwachte financieringsomvang is en hoe het Agentschap de schuldfinanciering zal uitvoeren. De omvang van de huidige marktfinanciering ligt ten binnen een bepaalde bandbreedte voor een jaar vast. In 2020 was het een uitnodiging op vanwege corona, waarbij een update van het financieringsplan is gesleuteld. Schommelingen in de financieringsbehoefte worden vervolgens opgevangen op de geldmarkt. Deze werkwijze maakt de schuldfinanciering consistent en transparant en draagt daarmee bij aan het behoud van het vertrouwen van de Nederlandse Staat op de financiële markten.

Prestatie-indicatoren en kengetallen

Het beleidskader voor de periode 2020-2026 kent twee indicatoren: de gemiddelde looptijd van de schulden en de swapportefolio's en het rentelooptbedrag (RRB). Zoals eerder toegepast, zegt de looptijd iets over de afwikkeling tussen kosten en risico op de langere termijn. Het RRB is het deel van de schulden en swapportefolio's waarvoor binnen 12 maanden de rente op nieuw vastgesteld moet worden, uitgedrukt als percentage van de uitdrukt. Het RRB zegt daarmee iets over het renteloopt op de korte termijn.

Voor de periode 2020-2026 zal worden ingezet op een gemiddelde looptijd van de schulden en swapportefolio's van 6,8 jaar (instandhouding) richting de 5 jaar (eind 2020) met een bandbreedte tussen de 6,5 en 6,9 jaar. De grens voor het rentelooptbedrag (RRB) is in het nieuwe beleidskader verhoogd van 16% naar 36%.

Tabel 3: Kengetallen - Nieuw staatschuldmanagement 2020-2026		
	2020	2020-2026
Gemiddelde looptijd staatschuld (per 1 januari)	6,8	6,8-6,9
RRB (max)	16%	36%

C. Beleidswijzigingen

Voor de komende vijf jaar (2020 tot en met 2026) is een nieuw beleidskader ingevoerd. In 2020 zal het kader door middel van een beleidsdoorlichting voor het gehele artikel 11 integraal worden geëvalueerd. Daarnaast zal het Agentschap minimaal vierjaarlijkse interne evaluaties uitvoeren. Dit biedt de kans om met de gekozen strategieën en beleidskeuzes te komen in te zien op ontwikkelingen in de markt (bijvoorbeeld ten aanzien van rente, FOM, beleid, liquiditeit) en om economische en budgettaire ontwikkelingen en vooruitdachten sneller tot uitdrukking te laten komen in het beleidskader voor de financiering van de Staatsschuld. Op die manier wordt bereikt dat de Staat op basis van de conglomeraat omstandigheden wordt bezien of bijstelling van het beleidskader gewenst is, zonder van tevoren een precieze reactieformule vast te leggen. Hiermee wordt ook voldoende ruimte blijft tot gereageerd, waarvan het belang benadrukt is in de beleidsdoorlichting.

¹⁴ Kennisatlas 8 2019-2021, 36-37, en 10.

De verlenging van de gemiddelde looptijd richting de 8 jaar zal gelukkig plaatsvinden, waarbij de looptijd kan flouwen binnen een bandbreedte van 6 tot 8 jaar. Dit geeft het Agentschap de ruimte om die uitdaging te maken die passen bij de voorkeuren van de markt en in het belang zijn van een efficiënte financiering van de staatschuld, zonder dat daarbij op grote schaal renteswaps moeten worden ingezet. Dit is in lijn met de aanbevelingen uit de beleidsdoorlichting van 2019. In het financieringsplan dat het Agentschap jaarlijks publiceert in december, zal steeds een indicatie worden gegeven van de uit te geven leningen voor het komende kalenderjaar.

In het nieuwe beleidsakkoord is de grens voor het RRB-verhoogd van 18% naar 30%. Het RRB zal in de komende periode tijdelijk oplopen als gevolg van de samenstelling van de huidige entawaportefeuille. Een deel van de renteswaps waarop een vaste rente betaald wordt, loopt in de komende jaren ten minste een keer naar verlating mee. Het is niet uitgesloten dat moet worden en het kan te termijn rentes opzomeent. In beginsel betekent dit dat rentebewegingen (negatief én positief) een grotere impact kunnen hebben op de overheidsfinanciën dan onder het huidige beleidskader. Veranderingen in de waarde van de entawaportefeuille, waar onder renteswaps, niet relevant zijn voor het BMU-saldo. Wel zal een eventuele tegenvaller of meevaller op de waportefeuille van invloed zijn op het niveau van de BMU-schuld.

D. Budgetaire gevolgen van beleid

Tabel 63 Tabel Budgetaire gevolgen van beleid artikel 15 Financiering staatschuld (bedragen x € 1 miljoen)

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Verplichtingen	40.838	34.853	29.236	34.640	34.486	33.871	37.289
Financieringskosten	28.816	24.865	18.134	22.621	21.286	21.291	27.981
Overige kosten	12	12	12	12	12	12	12
Verbs	5.622	5.013	4.386	5.192	5.192	5.192	5.192
Rente vaste schuld	5.622	5.013	4.386	5.192	5.192	5.192	5.192
Vrijwillige schuld	0	0	0	0	0	0	0
Rente variabele schuld	0	0	0	0	0	0	0
Uitgaven	34.216	29.858	24.150	29.832	29.698	29.083	33.173
Financieringskosten	28.816	24.865	18.134	22.621	21.286	21.291	27.981
Overige kosten	12	12	12	12	12	12	12
Ontvangsten	22.299	18.171	14.854	17.052	17.052	17.052	17.052
Rente variabele schuld	0	0	0	0	0	0	0
Rente variabele schuld	0	0	0	0	0	0	0
Uitgaven	11.917	11.687	9.796	12.780	12.646	13.931	16.121
Financieringskosten	11.917	11.687	9.796	12.780	12.646	13.931	16.121
Overige kosten	0	0	0	0	0	0	0

1. Dit overzicht van de budgetaire gevolgen van beleid is gebaseerd op de meest recente informatie.

Ruimteflexibiliteit

De bedoelde ontvangsten en uitgaven met betrekking tot de algemene doelstelling beslissen uit renteontvangsten en -betslagen als gevolg van transacties op de geldmarkt en de kapitaalmarkt. Omdat de verplichtingen voornamelijk voortvloeien uit de in het verleden opgebouwde schuld is de budgetflexibiliteit voor dit artikel zeer gering. De uitgaven zijn voor 99,96% als juridisch verplicht aan te merken. Schakelovergerekosten (€ 16,3 mln.), zoals advieskosten en drukkosten, zijn niet juridisch verplicht.

Aangenomen de (beleids)verplichtingen van de weergegeven staatschuld voortvloeien uit beleids- en bedrijfsvoering uitgaven die ten laste van andere begrotingen komen, heeft een verschiktingen en medering (als begrotingsmaat) voor de begroting van Nationale Schuld noch uit het oogpunt van budgettaire beheersing, noch uit het oogpunt van budgetrecht, een ernstige en nadelige invloed. Om deze reden is in de Omvattendheidswet 2010 bepaald dat voor de uitgaven ten laste van de begroting van Nationale Schuld de verplichtingen in een jaar gelijkgesteld mogen worden aan de uitgaven in dat jaar.

E. Toelichting op de financiële instrumenten

Uitgaven en ontvangsten

Rente

Renteaan- en -afzet van staatschuld

Onder vaste staatschuld wordt schuld met een oorspronkelijke looptijd langer dan één jaar verstaan. De vaste schuld bestaat voornamelijk uit Nederlandse staatsleningen (Dutch State Loans, DSL), waarvoor de rentekosten voor een groot deel vastliggen. Deze rentekosten zijn grotendeels het gevolg van de tekortontwikkeling en schuldoopbouw uit het verleden, en van de keuzes die toen gemaakt zijn in het financieringsbeleid en het risicomanagement.

Renteaan- en -afzet van vlottende schuld

Onder vlottende schuld wordt schuld verstaan met een oorspronkelijke looptijd korter dan één jaar. Deze schuld bestaat voor het grootste deel uit sprankies met een looptijd van 3 tot 6 maanden (Dutch Treasury Certificates, DTC's) en Commercial Paper (CP) meestal met een looptijd tussen een week en drie maanden. Daarnaast bestaat de mobiliteit om te deltek overtoeligen middelen als gevolg van een positief kasaldo uit te zetten op de geldmarkt. Elke drie jaar (e.g., bij positieve rentetendenzen), werd op de kortlopende aanpak rentebasis, en op de uitgaande middelen rente ontvangen. Echter, door de negatieve rente op de geldmarkt is het nu andersom. Om die reden wordt deraming van de rente vlottende schuld voor de jaren 2020-2025 gesledeerd weergegeven bij de rentebaten. Verder vallen ook de rentebaten over de overgenomen leningen aan ABN AMRO (voorheen Fortis Bank Nederland) onder deze rubriek.

Uitgaven en ontvangsten voorstaatschuld

Uitgaande aanpak en ontvangsten van staatschuld (SL) ingesledeerd worden. Op de rentebaten kunnen sprankies en staatsleningen met een werkend en kunnen afstemmen worden gedaan die beter aansluiten bij de kasstroom.

²⁴ CP is een geldmarktinstrument dat wordt uitgegeven en verhandeld op de kortlopende markt. Het is een geldmarktinstrument dat wordt uitgegeven en verhandeld op de kortlopende markt. Het is een geldmarktinstrument dat wordt uitgegeven en verhandeld op de kortlopende markt. Het is een geldmarktinstrument dat wordt uitgegeven en verhandeld op de kortlopende markt.

Het gaat hier alleen om R&B's die op het moment van inkoop in de komende 24 maanden periode al dood zouden worden. Het vershiel dus een niet-nominale bedrag dat wordt ingelocht en het bedrag dat daarvoor wordt betaald, wat tot de rentelasten of rentebaten gerekend. Voor jonge bedrijven zijn niet-BMU-saldo irrelevant, omdat zij als een financiële transitie worden beschouwd.

Uitgeven en ontvangen derivaten (ang)

Binnen het renterisicobedrijf is een afrekening gegeven voor de gemiddelde hoogte van de schuldposten die een maximale waarde voor het R&B. Rentederivaten worden gebruikt om op deze waarden bij te sturen. Op deze derivaten wordt zowel rente ontvangen als betaald. Wanneer er per saldo rente betaald respectievelijk ontvangen wordt, wordt dit tot de rentelasten respectievelijk rentebaten op derivaten gerekend. In 2021 zijn voor de renterisicobedrijven twee Derivatentellen toegevoegd die de overgang naar nieuwe Europese boekhoudregels in september 2014 niet meer mee in de bepaling van het BMU-saldo. Zij hebben wel effect op de BMU-schuld.

Uitgeven en ontvangen derivaten (ont)

De Staat geeft kortlopende schulddespiegelingen met tijden variërend van enkele dagen tot maximaal 12 maanden. Op basis van evaluaties is bepaald dat het optimaal is om de geldmarkt te financieren tegen daggeldtarief. Daarmee worden Financieus eigen bijdragen, Fondsen, de afrekening van Euro Overnight Index Average, Eonia is het dagelijks interbancaire rentetarief voor het eurogebied. Ook hier geldt dat het saldo van de rentebaten en -lasten wordt weergegeven.

Uitgeven en ontvangen voorafgeleide bepalingen derivaten

Uit overwegingen van risicomanagement kan besloten worden om renteswaps met een positieve marktweg voorafgeleide te bevestigen. Bij het voorafgeleide bedrag van een renteswap met positieve marktweg wordt de netto contante waarde van alle toekomstige rentebaten en -lasten ontvangen. Deze rentebaten tellen sinds de overgang naar nieuwe Europese boekhoudregels in september 2014 niet meer mee in de bepaling van het BMU-saldo. Zij hebben wel effect op de BMU-schuld. De opbrengsten uit voorafgeleide bepalingen van swaps worden niet gerekend omdat van te voren niet het einde is van de markt van dit instrument gebruikt wordt gemaakt.

Leningen

Aflossing vaste schuld

Ieder jaar wordt een deel van de vaste schuld afgelost omdat het einde van de looptijd van leningen is niet bereikt. Daarnaast kan van uit cashmanagement overleggingen worden worden om de Staat te verspreiden af te lossen.

Uitgifte vaste schuld en financiële geldmarkt

De raming van de uitgifte van vaste schuld is gebaseerd op de jaarlijkse financieringsbehoefte. De financieringsbehoefte bestaat uit de omvang van de af te lossen vaste schuld, de uitstaande schuld op de geldmarkt van het jaar en om de raming van het kasstroom van de leningen. Voor toekomstige jaren wordt verondersteld dat de uitstaande schuld op de geldmarkt gelijk blijft en het resterende deel van de financieringsbehoefte op de kapitaalmarkt wordt gedekt door de uitgifte van DGS's. In deze veronderstelling muist de geldmarkt niet meer blijft gelijk. De verwachte

verhouding tussen financiering op de geldmarkt en financiering op de kapitaalmarkt wordt jaarlijks bekend gemaakt bij de publicatie van het financieringsplan staats schulden december.

Opticachten

Overige kosten

Het leeuwendeel van de overige kosten bestaat uit provisiekosten voor de Primary Dealers. De Nederlandse Staat maakt gebruik van verspreiden van monetaire instrumenten (Primary Dealers en Single Market Dealers) voor de distributie en promotie van Nederlandse staatsleningen. De Primary Dealers verplichten zich onder andere om DSL's af te nemen, te verspreiden en te promoten. Tot de verplichtingen behoren ook een maandelijks rapportage over de voorafgaande activiteiten op de secundaire markt en het plaatsen van orders voor TSB's en DTG's.

6.2 Artikel 12 Kasbeheer

A. Nieuwere doelstelling

Optimaal kasbeheer van het Rijk en van de instellingen die aan de schatkist zijn gelieerd.

B. Rol en verantwoordelijkheid

De minister van Financiën is verantwoordelijk voor het beheer van publieke middelen en de bijbehorende geldvoorraad. Het doel is te zorgen voor een dynamisch en minstens behoudend beheer van het Rijk en de deelnemers aan het schatkistbankieren en een reductie van de Buitelandschuld. De wettelijke basis is geregeld in de Comptabiliteitswet 2016⁴¹, nadat is gewerkt in de Regeling schatkistbankieren (RWT) en andere schapers over* (voor RWT), de Wet Financieringsinstelling overheden⁴² (voor decentrale overheden), de Wet financieringsinstelling overheden⁴³ en de Zorgverzekeringswet⁴⁴ (voor sociale fondsen) en de Regeling Agentschappen⁴⁵ (voor agentschappen).

Het kasbeheer is onder te verdelen in het schatkistbankieren en het betalingsverkeer van het Rijk.

Bij schatkistbankieren heeft de minister van Financiën een beleidsmatige en uitvoerende rol. De uitvoering van het schatkistbankieren is belegd bij het Agentschap van de Openbare Treasuries. Schatkistbankieren houdt in dat deelnemers hun middelen aanbrengen bij het ministerie van Financiën (de schatkist) en niet langer bij private partijen buiten de schatkist. Publieke middelen verlaten de schatkist niet eerder dan noodzakelijk is voor de uitvoering van de publieke zaak. Door het samenbrengen van de financieringsinstellingen en de ministerie van Financiën is de aanpak van de schulden van de balans van de overheid zo kort mogelijk gehouden. Onder voorwaarden kunnen sommige categorieën deelnemers binnen het schatkistbankieren ook leningen krijgen.

Het betalingsverkeer van het Rijk wordt door commerciële banken uitgevoerd. Periodiek wordt hiermee het betalingsverkeer, dat verdeeld is over vier periodes, aanbesteed. Het ministerie van Financiën coördineert de aanbestedingen. Door de aanbesteding worden banken geïnteresseerd om hun diensten tegen een vergoeding mogelijk prijkelvallende houding aan te bieden. In 2017 zal het personeel (hiërarchisch hiërarchisch) worden aanbesteed.

Prestatie-indicatoren en kergetellen

Voor het schatkistbankieren zijn negen prestatie-indicatoren gedefinieerd. Het Agentschap onderschrijft dat een goede indicator van nut kan zijn bij het bepalen of beleid doeltreffend en doelmatig is uitgevoerd. Het definiëren van een goede indicator hangt nauw samen met het ontwerpen van indicatoren die relevant voor de realisatie van de doelstelling zijn. Het is in 2018 een aanbesteding gedaan om een nieuw systeem (work flow management systeem) voor het schatkistbankieren te implementeren. Dit nieuwe

⁴¹ G. 2017, 105.

⁴² G. 2017, 105.

⁴³ G. 2017, 105.

⁴⁴ G. 2017, 105.

⁴⁵ G. 2017, 105.

systeem is het nakijken van de operationele processen van schatplichtbanken te vereenvoudigen en efficiënter te maken. Deze aanbesteding heeft echter niet geleid tot voldoende concurrentiestelling, waardoor besloten is een nieuwe aanbestedingsprocedure te starten. Deze zal naar verwachting pas in 2020 worden afgerond. Door deze vertraging zijn de overblijfsingen op dit terrein nog niet verpand om in de laatste maanden van 2021 een goede realisatie-indicator op te nemen. Welken het schatplichtbanken een aantal koperation dealen zijn hoeveel deelnemers er zijn, wat de omvang is van de aanpakvinden en uitgezonden middelen en wat de bijlage was aan het reusverw van de RMI (verhuld). De RMI (verhuld) heeft uit de beschikkingen van de collectieve sector aan instellingen buiten de overheid. Doordat de deelnemers aan het schatplichtbanken hun overblijfs middelen bij het Rijk aanhouden, heeft het Rijk minder te lenen. Het gevolg is dat de omvang van de totale extern uitstaande schuld van de hde collectieve sector door de realisatie van RMI (verhuld) afneemt.

Tabel 94 Deelnemers aan overblijfs middelen (ultimo 2019)

	Aantal deelnemers	Overblijfs middelen in miljard euro en deposito	Overblijfs leningen in miljard euro
		Bedragen x € 1 milj.	Bedragen x € 1 milj.
Agentschappen	25	2,4	6,9
RRT's en de om	234	9,4	6,9
Andere overblijfs	5	0,7	19,1
Decentrale overblijfs	790	10,2	
Totaal	1054	30,7	33,0

Tabel 95 RMI (verhuld) middelen (ultimo 2019)

In miljard euro	€ 30,7 milj.
In procenten GVA	2,3%

C. Beleidswijzigingen

In 2021 zijn geen beleidswijzigingen voorzien.

D. Budgetaire gevolgen van beleid

Tabel D0 Tabel Budgetaire gevolgen van beleid artikel 12 Kasboek (toelichting x € 1 mln.)	2020	2021	2021	2021	2021	2021	2021
Vergoedingen	1.584	1.511	1.511	1.511	1.528	1.511	1.518
Uitgaven	1.584	1.511	1.511	1.511	1.528	1.511	1.518
waarvan juridisch verplicht			100%				
Rente	28	31	31	31	28	31	18
Rente kasboek	38	31	31	31	28	21	18
Leningen	1.512	1.580	1.580	1.580	1.500	1.500	1.500
Verspreide leningen	1.512	1.500	1.500	1.500	1.500	1.500	1.500
Mutaties in rekening-courant en deposito's	45	0	0	0	0	0	0
Mutaties in rekening-courant en deposito's	45	0	0	0	0	0	0
Ontvangsten	8.015	3.711	3.142	4.658	3.184	3.786	3.788
Rente	180	168	12	88	88	78	78
Rente kasboek	150	168	12	88	88	78	78
Voorafgebedrinking kasboekboek	1	0	0	0	0	0	0
Leningen	882	1.288	910	1.187	910	888	1.186
Uitgaven en ontvangsten	182	1.288	170	1.187	170	188	1.186
Mutaties in rekening-courant en deposito's	3.813	2.319	3.140	3.215	2.184	2.325	2.372
Mutaties in rekening-courant en deposito's	3.813	2.319	3.140	3.215	2.184	2.325	2.372

1. Als gevolg van afdracht op milieubank kan de som der debetdelen van het totaal.

Budgetflexibiliteit

De uitgaven en ontvangsten op dit artikel zijn voor 100% als juridisch verplicht aan te merken. Alle rentelasten en rentebaten zijn juridisch verplicht omdat deze volgen uit de leningen, deposito's en rekening-courantleggingen die deelnemers bij de schatkist aanhouden. De andere uitgaven en ontvangsten volgen ook uit de toename of afname van de middelen die door deelnemers in de schatkist worden aangehouden of uit de schatkist worden geleend.

E. Toelichting op de financiële instrumenten

Uitgaven en ontvangsten

De totale uitgaven en ontvangsten zijn opgebouwd uit drie onderdelen: rente, leningen en mutaties in rekening-courant en deposito's.

Rente

Onder de rentelasten vallen de rentebetalingen van het Rijk aan de deelnemers van schatkistbankieren. Deelnemers ontvangen rente over een passief saldo op hun rekening-courant en op de deposito's die ze bij de schatkist hebben opgeleend. De rentebaten baseren uit de door deelnemers aan het Rijk betaalde rente op leningen en op roodstanden in de rekening-courant. De verwachte rentelasten zijn in 2021 lager dan de verwachte rentebaten. Dit komt door de lagere rentes en, waardoor de Staat.

wenig betaald op positieve saldi. Leningen hebben langere looptijden met bijbehorende hogere rentes waardoor de rentelasten in 2021 hoger zijn dan de rentelasten.

Leningen

De posten verspreide leningen en ontvangen aflossingen geven de gezamenlijke uitgave van nieuwe leningen (uitgave voor het Rijk) en de aflossingen op eerder afgesloten leningen (ontvangst voor het Rijk) weer. Alle leningen vooraf met den bedoeling dat er worden deze aflossing tegen de macht van de lening op het moment of een herbevestiging. Hierdoor kan gedurende het jaar een extra uitgave of ontvangst voor het Rijk ontstaan. Deze worden geboekt als uitgaven of ontvangsten bij voortijdige beëindiging.

Mutaties in rekening-courant en deposito's

Deposito toename en afname saldi in rekening-courant¹⁴ en deposito's¹⁵ geven het bedrag weer dat naar verwachting door alle deelnemers in de toekomst wordt gestort (ontvangst voor het Rijk) of juist wordt opgenomen (uitgave voor het Rijk). Voor 2021 wordt een instroom van middelen van € 8,1 miljard geschat.

¹⁴ Een rekening waarop de bij- en afbetalingen van de bestuurskosten en de betalingen/ontvangsten van deposito's en eventuele leningen plaatsvinden en het geeft daarmee de onderlinge finansiële verhouding van tussen de deelnemers van het schakelstelsel en het ministerie van verkeer.

¹⁵ Een deposito is saldi die door een deelnemer van schakelstelsel op zijn een rekening wordt geplaatst voor een bepaalde termijn en niet wordt getrokken. Het bedrag van een deposito kan variëren van een dag tot meerdere jaren.

Bijlage 1: ZBO's en RWT's

Maatregel en gebied	DOELSTEL	Reguleringsinstrument	Reguleringsinstrument	Uitgesloten van de voorwaarde 2020 en 2021	Uitgesloten van voorwaarde 2020
Maatregel Nederland	2020 niet-EMT	A-land 1	1.687	1.016	2.043
Australisch/Pacifische Mariëten (APU)	2020 niet-EMT	A-land 2	706	1.016	2.021
De Nederlandse Antillen (NLA)	2020 niet-EMT	A-land 3	0.687	1.116	2.011
Dochter-Verenigd Koninkrijk Motorvoertuigen	RWT	A-land 2	0	Er is verplicht niet van te verspreiden	Er is verplicht niet van te verspreiden
Nederlandse Eurozone Motorvoertuigen (NEM)	RWT	A-land 3	0	Er is verplicht niet van te verspreiden	Er is verplicht niet van te verspreiden
Commonwealth landen in de Noord-Atlantische Verdragsorganisatie (CNA)	2020	A-land 2	0	1.016	2.016
De Verenigde Staten met de Europese landen die niet van toelating zijn vrijgesteld in de landen van de EU	RWT	A-land 3	5.500	Er is verplicht niet van te verspreiden	Er is verplicht niet van te verspreiden

Tabel 18. De vaststelling van de Besluitvormingen en Machtsovereenkomsten met de Y-Modelle's team (na de onderzochte periode)					
Naam organisatie	Ministère	RAY-2000	Begrijpingsniveau	Begrijpingsniveau	
Gedistribueerd	Zaken van de Ministerie van de Koningrijkszaken	250 en RWT	Artikel 1	3.000	
Kamer van Koophandel	Zaken van de Kamer van Koophandel	250 en RWT	Artikel 1	4.345	
RIW	Infrastructuur van de Vervolgt	250 en RWT	Artikel 1	3.900	
Notarissen en de	Infrastructuur van de Vervolgt	250	Artikel 1	621	
Autonoom Consument en de (ACM)	Gesameningszaken van de Kamer van Koophandel	250	Artikel 2	405	
Autonoom Consument en de (ACM)	Gesameningszaken van de Kamer van Koophandel	250	Artikel 2	0	

Artikel 1 Belastingen

Totaal BOD uitgaven personeelskosten (in miljoenen € 1.000)	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Na met ontvenging 2020	2.041.439	2.172.152	2.071.187	1.615.439	1.608.723	
Mutatie incidentele suppletievergroting	- 250,00	- 400,00	- 160,00	- 100,00	- 500,00	
Mutatie tenaantwoordigingsvergroting 2020	310,000	504,400	236,300	296,900	234,700	
Verspreidingen						
Individueel huishoudje	89,000					
Kwadranten	- 514,900	11,400	15,100			
Overeenkomstige bijdrage	83,000	30,777	29,666	34,122	24,000	
Vorming begrotingsgelden						
Tweede Kamer		- 110,125	- 63,307	- 63,548	- 63,548	
Beleidsplan (compensatie andere en uitvoeringsplanen)	50,000		4,588			
Meerjarige voorlopige kosten o.a. andere		15,672	26,349	26,321	26,556	
Tweede Kamer			1.031,00	7.030,00	8.100,00	
Beleidsplan (compensatie andere en uitvoeringsplanen)			42,100	43,864	42,989	
Tweede Kamer		- 71,907	- 71,907	- 71,907	- 71,907	
Beleidsplan (compensatie andere en uitvoeringsplanen)	27,421	13,415	14,541	16,030	16,900	25.010,00
Na met ontvenging 2021	3.439.881	3.806.340	3.242.481	3.326.918	3.548.441	2.108,00

Totaal BOD uitgaven voor andere belastingen (in miljoenen € 1.000)	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Na met ontvenging 2020	152.444.191	152.355.750	145.116.194	179.680.473	179.531.544	
Mutatie incidentele suppletievergroting	- 75,000	- 750,00	- 750,00			
Mutatie tenaantwoordigingsvergroting 2020	- 1.329,375	- 354,000	- 186,000	- 54,600	- 33,600	
Mutatie tenaantwoordigingsvergroting 2020	- 341,516	233,445	236,056	234,474	234,474	
Verspreidingen						
Beleidsplan (compensatie andere en uitvoeringsplanen)	20,000		15,000	15,000	15,000	
Beleidsplan (compensatie andere en uitvoeringsplanen)	- 25,022,250	- 4.342,704	- 14.119,406	- 4.326,330	- 3.125,252	
Overeenkomstige bijdrage	8,817	9,476	9,350	12,782	12,782	- 79.568,441
Na met ontvenging 2021	12.869.973	101.542.905	144.854.425	165.856.602	171.028.990	179.268,441

Toelichting belangrijkste mutaties

Uitgaven

Individueel huishoudje

In het oec. Rijk, 2018-2020 zijn afspraken gemaakt over de invoering van een individueel huishoudje (IHJ) per 1 januari 2020. De overgang naar het BOD is incidenteel tot hogere personeelsuitgaven in 2020, omdat onder

het ICR het vakantiegeld en de eindejaarsuitkering waarvoor worden uitbetaald. Het kabinet heeft in 2019 besloten de departementen te compenseren voor deze extra uitgaven.

Kasschuif

Er worden enkele kasschuiven doorgevoerd. Het betreft onder meer een kasschuif van de middelen die beschikbaar zijn voor het project Behaarsel, voornamelijk voor de implementatie van de EU-richtlijn btw-e-commerce.

Toon- en prijsgestelling

De toon- en prijsgestelling is in de Financieeltoelagenbegroting toegevoegd aan de begroting van Financien (artikel 10). De toon- en prijsgestelling wordt nu naar rato verdeeld over de artikelen.

Vorming begrotingsartikelen Toelagen

Zoals in de Kamerbrief 'Verbeterd inzicht in de begroting van Financien (IXB)' van 20 juni jl. is vermeld, wordt er een eigenstandig begrotingsartikel ingericht voor Toelagen (artikel 13). Met deze stap kunnen de activiteiten van, en de inzet van beschikbare middelen voor Toelagen beter worden verantwoord en door de Kamer worden gevolgd. De directe uitgaven die door het dienstonderdeel Toelagen Industriele herstelorganisatie worden gedaan, worden overgeheveld van artikel 1 naar artikel 13. Op termijn zullen in het nieuwe begrotingsartikel ook de uitgaven worden opgenomen van dienstonderdelen binnen de Belastingdienst die taken verrichten die aan het toelagenproces ondersteunend zijn, bijvoorbeeld op het gebied van fiscale zaken, ICT, de Belastingtoelagen en heffing en inning.

Toelagen (een persoons- en uitvoeringskosten)

Zoals aangegeven in 'Kabinetsreactie op het eindrapport van de Adviescommissie Uitvoering Toelagen', het rapport van de AUK en het 'Zwaarbekrachtigd' verslag van het in de Financieeltoelagenbegroting van Financien, heeft het kabinet besloten middelen beschikbaar te stellen om de gevolgen van de handhaving van de Belastingtoelagen en de onrechtvaardigheid van het toelagenstelsel zo veel mogelijk te beperken. Dit betreft cumulatief over de jaren 2019, 2021 en 2022 € 380 mln. voor compensatie aan ouders. Hiermee is € 20 mln. extra beschikbaar gesteld op artikel 10 als gevolg van het besluit tot toelagen van OVS-compensatie. Deze middelen zijn gekoppeld op artikel 10 Nog onverdeeld, in afwachting van besluitvorming over de verantwoording van deze middelen. Hier staat o.a. € 100 mln. in 2019 beschikbaar tot 1 januari 2021 en € 20 mln. in 2020 overgenomen naar artikel 1 tot dekking van uitgaven die in ieder geval op de Financieeltoelagenbegroting worden verantwoord. Daarnaast zijn er middelen beschikbaar gesteld, cumulatief € 110 mln., voor de uitvoeringskosten ervan door Toelagen. Deze middelen in 2022 (€ 20 mln.), die nog beschikbaar stonden op artikel 10, worden nu overgeheveld naar artikel 1 (o.a. € 7 mln.) en artikel 13 (o.a. € 3 mln.).

Meerjarige uitvoeringskosten e-commerce

De EU-richtlijn btw-e-commerce moet op dit moment per 1 januari 2021 geïmplementeerd zijn. De maatregel betreft het meerjarig budget voor de uitvoeringskosten fiscaal hermes en hermes. Deze meerjarige uitvoeringskosten worden op artikel 9 Douane begroot.

Toekennings en eengarige middelen (Vergoeding)

Voor het op orde brengen van de Belastingdienst zijn er in de 1ste suppletieve begroting middelen beschikbaar gesteld voor de (Vergoeding). Onder de noemer borgen stabiliteit cruciale processen Belastingdienst. Dit aangezien ICT aan de basis staat van een goede uitvoering van de bedrijfsprocessen van de Belastingdienst. In deze processen worden de gegevens van 15 miljoen burgers en 1,5 miljoen bedrijven verzameld en uitte dit resultaat dit in € 1 miljard belastinginkomsten per dag en honderden miljoenen levensuren per jaar. De basis moet daarom op orde zijn. De middelen voor de jaren 2020 en verder zijn deel 13 artikel 10. Nog onverdeeld geparafeerd en worden nu overgeheveld naar artikel 1.

Toekennings en eengarige middelen (Herstellen Toelagen)

In de 1ste suppletieve begroting zijn middelen beschikbaar gesteld voor het herstellen van de Toelagenorganisatie, onderdeel van Belastingdienst op orde. De middelen voor 2020 en verder zijn destijds geparafeerd op artikel 10. Nog onverdeeld. Met deze mutatie wordt een deel van de middelen overgeheveld naar artikel 1. Het betreft middelen voor maatwerk en structurele verbetering van de Toelagenorganisatie, zowel kwalitatief als kwantitatief. De overige middelen worden op artikel 13 Toelagen verantwoord.

Toekennings Douaneafzet

Zoals gemeld in de brief Verbeterd inzicht in de begroting van Financien (IX) die 25 juni 2020 aan de Kamer is verzonden, is voor artikel 9 (Douane) het opnemen van uitgaven van dienstsonderdelen van de Belastingdienst die samenhangen met de Douaneprocessen een volgende stap in het gekozen traject. Voor de ontvangerbegroting IX 2021 werden deze uitgaven in artikel 9 middelen een systematiek van toelagen en weergegeven en toegelicht. Deze mutatie betreft de overheveling van deze middelen van artikel 1 naar artikel 9. De toelagen vindt plaats voor alle uitvoer onderdelen van de Belastingdienst die uitvoeren douane behoeven van de Douaneprocessen, met uitzondering van het dienstsonderdeel Informatievoorziening (IV).

Ontvangsten

Belasting- en invorderingsrente

Bij de belasting- en invorderingsrente wordt een (structurele) ramingsbijstelling van de ontvangsten verwacht.

Belastingontvangsten

Zie de Miljoenennota voor een toelichting op de belastingontvangsten.

Verplichtingen

De Belastingdienst werkt aan het verbeteren van het verplichtingenbeheer en contractmanagement. Het verbeterde inzicht is meegenomen in de meerjarenraming verplichtingen en leidt er toe dat beter verantwoorde kan worden in welke jaren de Belastingdienst aan te gane verplichtingen verwacht in afwijking van de uitgaven (belastingrente).

Artikel 7 Financiële artikelen

Tabel D1 Uitgaven overeenkomstig artikel 2 (bedragen x € 1.000)						
	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Staatsontvangsten 2020	26.608	26.258	26.348	22.897	22.897	26.420
Mutatie te suppletoire begroting 2020	11.204	824	84	84	84	
Versamelde						
Uitvoeringskosten	10.00	10.00				9.921
Overige uitgaven	104	- 76	- 76	- 87	- 85	
Staatsontvangsten 2021	20.488	26.952	26.230	22.921	22.921	22.921

Tabel D2 Ontvangsten overeenkomstig artikel 2 (bedragen x € 1000)						
	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Staatsontvangsten 2020	9.165	10.255	9.365	7.700	7.700	
Mutatie te suppletoire begroting 2020	- 252					
Versamelde						
Overige ontvangsten						8.200
Staatsontvangsten 2021	8.905	10.255	9.365	7.700	7.700	8.200

Toelichting belangrijkste mutaties

Uitgaven

Uitvoeringskosten

Op grond van een wijziging in de artikelen (overeenkomst) wordt er een register van vitzendelijke belanghebbenden (ultimate beneficial owners - UBO) voor tussentijdse gebouwd. Het ministerie van Financiën draagt hier voor € 1 mln. aan bij.

Artikel 3: Financieringsverplichtingen publiek-private sector

Tabel C3: Uitgaven bestaande uit 3 onderdelen x € 1.000						
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Staatsontwikkelingsgroot 2020	442.175	440.420	446.120	439.620	406.620	2420
Mutatie incidentele suppletoire begroting	1.000,00					
Mutatie herengroting begroting 2020	5.000	1.700	— 10.000			
Vereninstellingen						
Capitaalkosten (overstroom)		5.070,00	140,00	140,000	140,000	
Overstroom (overstroom)	— 1.000	1.000				
Overstroom (overstroom)	120	100	100	120	120	2.250,00
Staatsontwikkelingsgroot 2021	1.444.305	520.300	106.470	306.140	351.140	251.140
Tabel C4: Ontwikkelingen bestaande uit 4 onderdelen x € 1.000						
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Staatsontwikkelingsgroot 2020	1.816.550	1.875.500	2.015.100	1.950.800	1.910.500	2020
Mutatie incidentele suppletoire begroting	22.227	70.300	66.377	102.900	10.000	
Mutatie herengroting begroting 2020	140,00	— 4.000,00				
Vereninstellingen						
Overstroom (overstroom)	70,00	— 20.000	— 200,00	— 120,000	— 200,000	
Overstroom (overstroom)	— 1.000					
Overstroom (overstroom)	100,00	— 100,00	— 100,00	— 100,00	— 100,00	1.000,00
Staatsontwikkelingsgroot 2021	1.454.727	810.800	1.055.100	1.717.400	1.724.100	1.920.100

Toelichting belangrijke mutaties

Uitgaven

Publieke investeringen

Ten behoeve van het opstarten van Invest International (de internationale tak van Invest-NL) worden de benodigde middelen overgenomen van de aanvrullende post naar de begroting van Financiën. Voorwaarde voor besteding is dat de uitgaven worden vormgegeven als een financiële lening van de Staat op naam van de Staat.

Opstart Invest International

Aangezien het bedrag van de investering, is een kleine driehalf van € 3,5 mln. van 2020 naar 2021 nodig.

Ontwikkelingen

Winstafreest DNB

De winstafreest van DNB wordt naar beneden bijgesteld. De benodigde middelen worden in het kader van het Asset Purchase Programme (APP) en het Pandemic Emergency Purchase Programme (PEPP) van de ECB, geleend tot een sterkte bijdrage van het rentetel dat DNB loopt. Om dit risico

op te vangen vergroot DNR conform de gemakke als praken met het ministerie van Financien, haar financiële buffers ten laste van de voorwaarde winst voor de komende jaren. Dit rasu keert in het niet afdragen van de winst aan de Nederlandse Staat tot en met 2024.

Dividenden staatsdeelnemingen
De coronacrisis heeft invloed op de staats deelnemingen. Dit heeft geleid tot een naar varts e meerjarige bijstelling op de door de Staat te ontvangen dividenden.

Artikel 4. Internationale financiële bijdraken

Tabel 400 Uitgaven bestemd te zijn (budgetjaar x € 1.000)						
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Staatsontwikkelingsprognose 2020	63.594	205.467	311.389	332.302	381.439	
Multilaterale ontwikkelingsorganisatie	260.275					
Multilaterale ontwikkelingsorganisatie	3.250	11.430	2.752	3.252	5.508	
Nieuw ontwikkelings						
Wereldbank	115.405	- 122.105	- 4.704	- 3.122	4.903	
ESM-recompensatie	- 18.000	- 26.000	- 26.000	- 26.000	- 18.000	
Onderwijs & ontwikkeling	45	45	47	47	47	275.004
Staatsontwikkelingsprognose 2021	492.773	79.362	124.394	312.462	346.557	278.004
Tabel 401 Overige ontwikkelingsactiviteiten (budgetjaar x € 1.000)						
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Staatsontwikkelingsprognose 2020	52.004	142.246	189.399	181.295	151.424	
Multilaterale ontwikkelingsorganisatie	- 2405	- 5.948	- 19.809	- 26.257	- 19.775	
Nieuw ontwikkelings						
Compensatie						92.417
Staatsontwikkelingsprognose 2021	49.540	136.298	169.590	155.038	131.649	191.417

Toelichting belangrijke mutaties

Uitgaven

Wereldbank
 Een deel van de in 2021 gemaakte bijdrage aan de Wereldbank ter hoogte van ca. € 115 mln. wordt in 2023 betaald om beter aan te sluiten op het keuzemoment van de Staat. Deze bijdrage is budgetneutraal. Daarnaast is de uitgavenverplichting in de Financieringsprognose meerjarig bijgesteld naar aanleiding van een aansluiting in het betaald moment. De meerjarige bijdrage heeft betrekking op het betalingscontingent van de Wereldbank aan de International Development Association (IDA) en is over de jaren 2021-2026 budgetneutraal.

ESM-recompensatie
 Het ESM wordt gecompenseerd voor de negatieve rente die het ESM betaalt over het gestelde deposito bij DNB. DNB draagt als onderdeel van de winstafdracht op art. 3 van de Financieringsprognose de rente-ontvangsten af aan het ministerie van Financiën. De huidige rekening van de ESM-compensatie door DNB aan het ministerie van Financiën is bijgesteld naar nul. Daarom wordt de compensatie van het ministerie van Financiën aan het ESM ook bijgesteld naar nul.

Artikel 5 Exportkredietverzekeringen, -garanties en investeringsverzekeringen

Tabel 07. Uptake on budget line 4 of 6 (budget report) - € 1.000	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Uptake on budgeting 2020	77.244	77.244	77.244	77.244	77.244	
Mutual in coexistence expectations beginning	1.670.00					
Mutual in coexistence expectations beginning 2020	70.564	70.564	70.564	70.564	70.564	
new cases studies						
Schools for new working business model studies	-4.900.00	3.900.00				
Unwearing policies for new working business model studies	150.00					
Continuing ongoing studies Schools DCV	610	2.710	2.710	2.710	2.710	
Study on Digital & entrepreneurship	74.900	80.000	80.000	80.000	80.000	150.000
Uptake on budgeting 2021	1.625.170	580.370	150.370	150.370	150.370	150.370

	2020	2021	2022	2023	2 QH4	2023
State of New Hampshire 2020	233,534	31,679	68,183	83,318	83,486	
Mutualism moderate suppressors						
Ingratiation	50,000					
Mutualism less suppressors						
Ingratiation 2020	20,384	20,384	20,384	20,384	20,384	
New users statistics						
Recapitulation DNV	- 140.00	140.00				
Recapitulation less than 2020						
Ingratiation DNV	- 100.00	100.00				
Ingratiation DNV	8.702	82.400	24.00	2.800	2.800	66.400
Europe DNV						
State of New Hampshire 2021	214,808	424,344	106,183	106,383	104,450	84,450

Toelichting belangrijkste mutaties

Uitgeverij

Schade herverzekerings leverancier pknrd leden

In mei is de Kamer geïnformeerd over de bijstelling van de budgettaire effecten van de prismamaatregel herverzekering leverandierskosten ten opzichte van de tweede incidentele suppletoire begroting (IGD).⁴ In de tweede IFR was in ruimschaats een keuring geboden met de uitvraging in het uitsluitend van schade-uitkeringen. Bij een betalingstermijn van dertig dagen wordt op zijn vroegst pas 106 dagen nadat een levering is geaccepteerd de schade uitbetaald. Het is niet mogelijk om, zoals ook al niet werd gedaan, de acceptatie van de schade uit te stellen tot 180 dagen. Van 2000 daagden de leveranciers

⁴⁸ *Kerr v. Heileman*, 112 F.3d 1019, 1025 (8th Cir. 1997).

2021 Daarnaast valt de uitbreiding van 2020 naar aanleiding van de goedkeuringprocedure van de Europese Commissie (EC) € 100 mln. lager uit.

Uitvoeringskosten hervestering leverandierskredieten

Zoals in de Kamerbrief over de hervestering leverandierskredieten gemidd. wordt, beramt van de uitvoeringskosten naar aanleiding van de schotting van de externe adviseur voor 2020 met € 10 mln. verhoogd. Daarnaast zal de Staat verminderd doorlopen van schade uitkeringen en inbreuken in 2021 hiermee en naar werkzaamheden van de verzekering op in 2021 voor een deel moeten vergoeden. De schotting van de uitvoeringskosten in 2021 wordt gemaakt op het moment dat er meer duidelijk is over de verrichtte werkzaamheden in 2021.

Kostenvergoeding Atradius

Voor de uitvoerder van de exportkredietverzekering, Atradius DSB (ADSB), is een opheffing van de uitvoeringskosten gesamt voor structurele uitbreiding van de capaciteit. Fanden heeft door gemakte politieke keuze en internationale omstandigheden nieuw taken bij ADSB beteld, terwijl ADSB's capaciteit sinds 2016 constant is gebleven. Om op een toekomstbestendige manier uitvoering te kunnen geven aan de exportkredietverzekering is een structurele opheffing van de uitvoeringskosten benodigd, ter hoogte van € 2,7 mln.

Schade EKV

In april is de Kamer geïnformeerd over de bijdrage van de Staat aan de contributie van het bedrijf Royal IHC. De in de Kamerbrief gemidd. voorlopige schade uitkering van maart met € 187 mln. wordt nu voor € 188 mln. in de begroting opgenomen. In 2020 en 2021 respectievelijk € 74,9 mln. en € 80,9 mln. Voor de resterende € 12 mln. zal in het najaar geschat worden of en in hoeverre dit deel van de schade uitkering zich zal materialiseren.

Ontvangsten

Recuperaties EKV

Argentinië heeft aangegaven de omtrentende vordering van € 140 mln. in 2020 niet te kunnen voldoen en heeft herstructurering aangevraagd bij de Club van Parijs. De uiterste betaaldatum voor deze vordering verstrijkt in 2021, waardoor vooralsnog de voor 2020 gesamtde ontvangst wordt getaxt voor 2021.

Recuperatie hervestering leverandierskredieten

Zoals in de Kamerbrief over de hervestering leverandierskredieten gemidd. wordt, € 100 mln. van de voor 2020 gesamtde recuperatie in 2021 uitbreiden. Daarnaast zullen verminderingen de goedkeuringprocedure van de EC der recuperaties in 2020 € 10 mln. lager uit dan gesamt.

⁽¹⁾ Kamerstukken II 2019/2020, 35 260 VIII, nr. 152

Begrotingsreserve SKV

Zoals in de Kamerbrief over de bijdrage van de Staat aan de continuïteit van IHC gemeld, wordt de begrotingsreserve aangeprikt voor de definitief afgesloten en schade uitkering aan IHC. De definitief afgesloten schade uitkering bedraagt voor 2020 en 2021 respectievelijk € 8,0 en € 80,0 mln. Ook voor de opschot van de uitvoerinkosten van Atradius DSB (€ 28 mln.) wordt de begrotingsreserve aangeprikt.

Artikel 6: Rho-compensatiefonds

Tabel 65: Uitgaven bestemd voor C (bedragen x € 1.000)						
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Staatsoverheidsprognose 2020	3.426.607	3.426.171	3.426.636	3.426.636	3.426.636	
Mutatie te verplaatsen begroting 2020	3.988	3.373	6.211	6.204	6.204	
Voorwaarde						
Aansluiting BCF	137.033	141.826	138.125	138.132	138.132	1.071.173
Overig & compensatie	1.747					
Staatsoverheidsprognose 2021	3.571.528	3.571.372	3.571.372	3.571.372	3.571.372	3.571.372

Tabel 70: Ontvangsten bestemd voor C (bedragen x € 1.000)						
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Staatsoverheidsprognose 2020	3.426.607	3.426.171	3.426.636	3.426.636	3.426.636	
Mutatie te verplaatsen begroting 2020	3.988	3.373	6.211	6.204	6.204	
Voorwaarde						
Aansluiting BCF	137.033	141.826	138.125	138.132	138.132	1.071.173
Overig & compensatie	3.747					
Staatsoverheidsprognose 2021	3.571.528	3.571.372	3.571.372	3.571.372	3.571.372	3.571.372

Toelichting belangrijkste mutaties

Uitgaven en ontvangsten

Aansluiting BCF

Dede mutatie betreft een bijstelling van de raming van het BCF-compensatiefonds (BCF) op basis van de bestemming van het afgelopen jaar, aangevuld met het vierde kwartaal van het afgelopen jaar en driemaal het voorschat van het eerste kwartaal uit het lopende jaar.

Acties / Rapport aan departement

Tabel 15 Uitgaven aan wet- & bestuursrecht (1000)						
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Staatsonderbegroting 2020	265.040	265.322	362.181	362.220	364.088	2420
Mutatie begrotingsbegroting 2020	0,428	0,372	6,852	2,102	1,157	
Nieuwe mutaties						
Loon- en prijsstelling	2,666	2,666	2,150	2,059	2,117	
Operationeel wet- & bestuursrecht	1,036	1,036	1,036	1,036	1,036	
Overig & onbegroot	1,852	2,100	819	2,175	2,175	277,25
Staatsonderbegroting 2021	231,740	255,342	369,372	366,395	367,273	277,25

Tabel 16 Overige uitgaven wet- & bestuursrecht (1000)						
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Staatsonderbegroting 2020	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Mutatie begrotingsbegroting 2020	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	
Nieuwe mutaties						
Overig & onbegroot	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Staatsonderbegroting 2021	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

Toelichting belangrijkste mutaties

Loon- en prijsstelling

De Staatsonderbegroting 2020 van de loon- en prijsstelling is in de mutatiebegroting toegevoegd aan de begroting artikel 101. De loon- en prijsstelling wordt nu naar rato verdeeld over de artikelen.

Operationeel wet- & bestuursrecht

Om structurele inbedding te garanderen en uitzonderingen te voorkomen aan de inkomsten uit de operationeel wet- & bestuursrecht, worden de bijbehorende kosten structureel vastgesteld. In de begroting, waardoor kunnen wij ons blijven inspannen om zoveel mogelijk inzicht te verkrijgen in de resultaten van beleid en daarmee te handelen door onder andere het bijhouden van de inkomsten van departementen en het doen van vergelijkbare, projectmatige activiteiten.

Individueel wet- & bestuursrecht

In het oec Rijk 2019-2020, zijn afspraken gemaakt over de invoering van een individueel wet- & bestuursrecht (IKB) per 1 januari 2020. De invoering van het IKB is de inkomsten uit hogere personeelsuitgaven in 2020, omdat onder het IKB het vakantiesalaris en de eindejaarsuitkering eerder worden uitbetaald. Het kabinet heeft in 2019 bevestigd dat departementen te compenseren voor deze extra uitgaven. Deze compensatie wordt nu aan de personeelsbudgetten van de betreffende artikelen toegevoegd.

Rekeningrijst- en aansluitingen met de Douaneprocessen aan volgende stap in het gekozen groedmodel. Vanaf de ontrentbegroting (X 202) worden deze uitgaven in artikel 9 middelen systematisch van toelating weergegeven en toegelicht. Deze mutatie betreft de overheveling van deze uitgaven van artikel 1 naar artikel 9. De toerekening vindt plaats voor alle dienstonderdelen van de Belastingdienst die uitgaven doen ten behoeve van de Douaneprocessen, met uitzondering van het dienstonderdeel Informatievoorziening (M).

Artikel 10 Nng overtoekt

Tabel 70 Uitgaven artikel 10 (postgegevens € 1.000)					
	2020	2021	2022	2023	2024
Staatsontwerpbegroting 2020	175.432	76.971	102.368	89.328	76.778
Mutatie te suppletoire begroting 2020	28.643	254.361	306.136	342.888	275.832
Versamelstatistiek					
Individueel keuzebudget	- 60.861				
Keuzefruiten	- 161.171	89.485	84.194	- 71.812	- 51.871
Loon en prijsbeheersing	- 10.417	- 89.588	- 88.304	- 96.622	- 90.623
Meerjarige verspreidingskosten en -kosten		- 25.077	- 26.475	- 23.732	- 23.020
Realisering meerjarige middelen -kosten			- 81.400	- 84.348	- 87.410
Realisering meerjarige middelen -kosten			- 106.000	- 77.002	- 6.150
Tweelingen (compensatie ouders en kinderschoolkosten)	- 10.171		- 26.171		
Onderwijs & ontvoering	- 4.357	- 5.800	- 5.800	- 6.408	- 6.558
Staatsontwerpbegroting 2021	129.172	254.394	216.373	114.371	102.438

Tabel 70 Uitgaven artikel 10 (postgegevens € 1.000)					
	2020	2021	2022	2023	2024
Staatsontwerpbegroting 2020	0	0	0	0	0
Mutatie te suppletoire begroting 2020	0	0	0	0	0
Versamelstatistiek					
Staatsontwerpbegroting 2021	0	0	0	0	0

Toelichting belangrijke mutaties

Uitgaven

Individueel keuzebudget

In de oorspronkelijke 2018-2020 zijn afspraken gemaakt over de invoering van een individueel keuzebudget (IKB) per 1 januari 2020. De overgang naar het IKB leidt incidenteel tot hogere persoonlijke uitgaven in 2020, omdat onder het IKB het vakantiegeld van de schoolverlofperiode wordt uitbetaald. Het kabinet heeft in 2019 besloten de departementen te compenseren voor deze extra uitgaven. Deze compensatie wordt nu aan de persoonlijke budgetten van de betreffende artikelen toegekend.

Kinderkruisen

Er vinden enkele keuzekruisen plaats om middelen in het gewenste ritme te plaatsen. Als eerste bevat het de middelen voor de compensatie van ouders voor de kinderopvangtoeslag. Hiervoor wordt € 70 mln. uit 2020 naar 2021 (€ 60 mln.) en 2022 (€ 10 mln.) geschoven. Daarnaast wordt er € 10 mln. van 2020 naar 2021 geschoven om de uitvoeringskosten voor de implementatie van de EU-richtlijn en EU-verordening voor btw op e-commerce te dekken.

Als laatste vinden er ook nog een miljoen plaats om de resterende middelen op de aanvullende Post voor Beheersvernieuwing in het gewenste rij met te plaatsen na overheveling naar de Financienbegroting.

Loon- en prijzietoelating

De tranche 2020 van de loon- en prijzietoelating is in de 1ste suppletiebegroting toegevoegd aan de begroting artikel 10. De loon- en prijzietoelating wordt nu naar rato verdeeld over de artikelen.

Meerjarige uitvoeringskosten worden era

De Elvictuurbijdrage-economeer moet op dit moment per 1 januari 2021 geïmplementeerd zijn. In de 1ste suppletiebegroting zijn er middelen beschikbaar gesteld voor de bijbehorende uitvoeringskosten. De middelen vanaf 2022 worden geparafeerd op artikel 10 en worden nu overgeheveld naar artikel 1. Belastingen en artikel 10. Daarnaast is er een extra bedrag vanuit artikel 10 beschikbaar gesteld voor de uitvoeringskosten.

Toelanning in meerjaren plannen (Herstellen toelagen)

In de 1ste suppletiebegroting zijn middelen beschikbaar gesteld voor het herstellen van de Toelagenorganisatie, onderdeel van Belastingdienst op orde. De middelen voor 2022 en verder zijn destijds geparafeerd op artikel 10. Nog overgeheveld. Met deze mutatie wordt een deel van de middelen overgeheveld naar artikel 1 en artikel 10. Het betreft middelen voor meetwerk en statistische verwerking van de Toelagenorganisatie, zowel kwalitatief als kwantitatief.

Toelanning in meerjaren plannen (Organisatie)

Voor het op orde brengen van de Belastingdienst zijn er in de 1ste suppletiebegroting middelen beschikbaar gesteld voor de (re)organisatie (onder de noemer 'borgen stabiliteit cruciale processen Belastingdienst'). Dit aangezien is uit aan de basis staat van een goede uitvoering van de dienstverlening van de Belastingdienst. In vier proeven worden de gegevens van 15 miljoen burgers en 1,5 miljoen bedrijven verzameld en uitendelijk resulteert dit in 1 miljard belastinginkomsten per dag en honderden miljoenen transacties per jaar. De basis moet daarom op orde zijn. De middelen voor de jaren 2022 en verder zijn geparafeerd op artikel 10. Nog overgeheveld geparafeerd en worden nu overgeheveld naar artikel 1.

Toelagen (com pensatie ouders en uitvoeringskosten)

Zoals aangegeven in de kabinetreactie op het eindrapport van de Adviescommissie Uitvoering Toelagen en zoals vermeld in de 1ste suppletiebegroting van Financien, heeft het kabinet besloten middelen beschikbaar te stellen om de gevolgen van een onredelijk hard toelagenstelsel zo veel mogelijk te repareren. Dit betreft cumulatief over de jaren 2020, 2021 en 2022 € 250 mln. voor compensatie aan ouders. Daarnaast is € 20 mln. extra beschikbaar gesteld voor uitd. Dit betreft een deel van het bedrag van € 100 mln. van OGS-compensatie. Deze middelen zijn geparafeerd op artikel 10. Nog overgeheveld. In afwachting van besluitvorming over de verantwoordelijkheid van deze middelen. Er wordt nu € 50 mln. overgeheveld naar artikel 1 voor de compensatie met betrekking tot CAF-gerechtigde ouders en de meest achterblijvende gevallen in 2020. Daarnaast zijn er middelen beschikbaar gesteld, cumulatief € 110 mln. voor de uitvoeringskosten aan voor Toelagen. De middelen in 2022 (€ 20 mln.) worden overgeheveld van artikel 10 naar artikel 1 (ca. € 7 mln.) en artikel 13 (ca. € 13 mln.).

Artikel 11 Financiering staatsschuld

Tabel 77 Uitgaven bestaande uit 11 (ontvangsten € 1 mln.)					
	2020	2021	2022	2023	2024
Staatsontvangsten 2020	35.171	21.183	35.485	36.693	35.974
Mutatie te supplemen- teringen 2020	- 217	- 143	- 484	- 594	- 1.224
Nieuwe mutaties					
Rente van de schuld	- 71	- 313	- 305	- 406	- 476
Financieringsverschuld- ing		1	1		
Overige mutaties					17.289
Staatsontvangsten 2021	34.953	20.939	35.001	36.099	34.750

Tabel 78 Ontvangsten bestaande uit 11 (ontvangsten € 1 mln.)					
	2020	2021	2022	2023	2024
Staatsontvangsten 2020	30.915	21.296	36.181	37.171	35.616
Mutatie te supplemen- teringen 2020	- 2.917	- 3.820	- 4.362	- 4.305	- 5.058
Nieuwe mutaties					
Rente van de schuld	58	450	479	474	445
Rente van de schuld	5	21	75	55	58
Overige mutaties	15.852	35.614	29.515	29.515	24.695
Mutatie van de schuld	5.612				
Overige mutaties					35.471
Staatsontvangsten 2021	28.000	17.476	31.819	32.866	30.558

1. Als gevolg van de pandemie zijn de ontvangsten van de staat lager dan de uitgaven van de staat.

Toelichting belangrijkste mutaties

Uitgaven en ontvangsten

De mutaties voor rente en uitgifte van de schuld zijn bijgesteld als gevolg van een verandering in de financieringsbehoefte, nieuwe schuldutgaven en aangepaste rentepercentages. De financieringsbehoefte is met name toegenomen als gevolg van Covid-19 maatregelen. Door de lage (negatieve) rente heeft dit een dalend effect op de rentelasten van de vaste schuld en een stijgend effect op de rentelasten van de variabele schuld.

Artikel 12 Kasboek

Tabel 70 Uitgaven bestaande in 10 (bedragen x 6,5 mln.)						
	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Staatsontvanging 2020	1.531	1.482	1.580	1.781	1.796	2.043
Mutatie reorganisatie begroting 2020	0	- 21	- 19	- 25	- 271	
Verspreiding						
Reorganisatie bestaande					- 4	
Reorganisatie						1.918
Staatsontvanging 2021	1.531	1.461	1.561	1.756	1.821	2.018

Tabel 80 Ontvangsten bestaande in 10 (bedragen x 6,5 mln.)						
	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Staatsontvanging 2020	2.771	9.128	6.758	6.884	4.486	
Mutatie reorganisatie begroting 2020	261	- 2.805	- 68	- 1.385	- 534	
Verspreiding						
Reorganisatie bestaande	- 2	- 2	- 3	- 5	- 8	
Aflossingen op leningen	- 19	- 12	- 14	- 10	- 19	
Mutatie in rekening-courant						
Reorganisatie	- 6.281	2.822	- 724	- 621	267	
Overige & onverschuldigd	1					3.788
Staatsontvanging 2021	3.781	9.142	4.488	5.184	5.700	3.788

1. Als gevolg van afwijking op mutaties kan de som der delen van het totaal.

Toelichting belangrijkste mutaties

Ontvangsten

Reorganisatie bestaande

De mutatie van de reorganisatie wordt vooral veroorzaakt door de verwachte afname van de rooistand op de rekening-courant van de sociale fondsen.

Aflossingen op leningen

De mutatie in de aflossing op leningen zijn voornamelijk het gevolg van het verspreiden van de aflossing van nieuw aangegane leningen.

Mutatie in rekening-courant en depositen

De mutatie in de rekening-courant en depositen worden vooral veroorzaakt door mutaties in de rekening-courant van de sociale fondsen.

Artikel 13 Toeslagen

Tabel 13.1 Uitgaven overeenkomstig artikel 13 (Toeslagen a & b 2007)	2020	2021	2022	2023	2 GRI	2025
--	------	------	------	------	-------	------

Staatsontwikkelingsbegroting 2020	—	—	—	—	—	—
Mutatie begrotingsbegroting 2020	—	—	—	—	—	—

Uitvoeringskosten

Overeenkomstige begrotingsbegroting	118.125	69.307	69.508	69.508		
Toeslagen voor de begroting						
Overeenkomstige begrotingsbegroting		45.735	56.327	43.821		
Toeslagen (compensatie ouders en overlevingskosten)		13.404				
Prognose						99.994

Staatsontwikkelingsbegroting 2021	0	118.125	124.152	115.875	107.625	64.525
-----------------------------------	---	---------	---------	---------	---------	--------

Tabel 13.2 Uitgaven overeenkomstig artikel 13 (Toeslagen a & b 2018)	2020	2021	2022	2023	2 GRI	2025
--	------	------	------	------	-------	------

Staatsontwikkelingsbegroting 2020	—	—	—	—	—	—
Mutatie begrotingsbegroting 2020	—	—	—	—	—	—

Uitvoeringskosten

Staatsontwikkelingsbegroting 2021	0	0	0	0	0	0
-----------------------------------	---	---	---	---	---	---

Toelichting belangrijke mutaties

Uitgaven

Uitvoeringskosten Toeslagen

Zelfs wij in de Kamerbrief "Versterkt inzicht in de begroting van Financien (KBR) van 26 juni jl. hebben vermeld, wordt er een eisenstand op begrotingsartikel ingericht voor Toeslagen (artikel 13). Met deze stap kunnen de activiteiten van, en de inzet van beschikbare middelen voor Toeslagen beter worden herkend en door de Kamer worden gevolgd. De uitdaging is om de uitgaven die door het dienstverband Toeslagen, inclusief de herstelorganisatie, worden gedaan, worden overzichtbaar van artikel 1 naar artikel 13. Op termijn zullen in het nieuwe begrotingsartikel ook de uitgaven worden opgenomen van dienstverbanden binnen de Belastingdienst die taken verrichten die aan het toelagenproces ondersteunend zijn, bijvoorbeeld op het gebied van facilitaire zaken, ICT, de Belastingdienst en heffing en inning.

Toelichting mutaties begroting Toeslagen

Er zijn in diverse Kamerbriefen en discussies met toezeggingen gedaan met betrekking tot het versterken en verbeteren van de uitvoering van Toeslagen en het versterken van de dienstverlening tegen de achtergrond van de GRI 11-zaak, die verschillende onderwerpen behandelt (o.a. omroep, de AUT, BO 1 en 2), en de uitdaging van de Hoge Raad in de zaak, in de Kamerbrief Aanpak problemen Belastingdienst, Financien en Toeslagen met

27 februari 2020 wordt een overzicht gegeven van de noodzakelijke veranderingen in de organisatie van de Toelagen en de verspreidingsagenda, waarbij het intensiveringsplan van Toelagen nauw aansluit.

Toelagen (aan personeel ouders en uitvoeringskosten)

Zoals aangegeven in Kabinetsreactie op het eindrapport van de Adviescommissie Uitvoering Toelagen, het rapport van de AOP en het Zwartboek en zoals vermeld in de T-suppletoriale begroting van Financiën, heeft het kabinet besloten middelen beschikbaar te stellen om de gevolgen van een coronakrijg naar best mogelijke mate te beperken. De uitvoeringskosten in 2020 (€ 20 mln.) worden overgeheveld van artikel 10 naar artikel 1 (ca. € 7 mln.) en artikel 12 (ca. € 13 mln.).

[illegible]

[illegible]

Uitgeverjaar	Zaaiwijziging van de motie	Wetstek	Traject van samen planning
24 09 2019	Motie van het LvdV Verenging ca. over pleiten voor verhoging van het BTW tarief	Kamerstukken II 2019-2020, 15 345 nr. 1 Aangenomen 11 november 2019	Afgesond Kamerstukken II 2019-2020, 35 300 nr. 20
25 09 2019	Motie van de leden Lachmann van Weijering over ontbreken van de impact effecten van verandering in het globaal evenwicht	Kamerstukken II 2019-2020, 15 353 nr. 1 Aangenomen 11 november 2019	Afgesond de ontbreken effecten van verandering in het globaal evenwicht, Kamerstukken II 2019-2020, 35 340 nr. 20
26 09 2019	Motie van het LvdV Speels over een ontbreken van de Europese Centrale bank na instabiliteit van de financiële markt	Kamerstukken II 2019-2020, 15 353 nr. 1 Aangenomen 11 november 2019	Afgesond Kamerstukken II 2019-2020, 35 300 nr. 20
27 09 2019	Motie van de leden Orlingsen Ladders over de compensatie van verstoringen van de financiële markt	Kamerstukken II 2019-2020, 15 353 nr. 1 Aangenomen 11 november 2019	Afgesond Kamerstukken II 2019-2020, 35 300 nr. 20
28 09 2019	Motie van het LvdV Oetzel ca. over de aankoop van de Nederland met een overname van de Nederlandse bank	Kamerstukken II 2019-2020, 15 353 nr. 1 Aangenomen 11 november 2019	Afgesond In de brief "Verandering van de aankoop van de Nederlandse bank" Kamerstukken II 2019-2020, 35 300 nr. 20
29 09 2019	Motie van de leden Van Weijering en Middelton over het lagere bedrag voor de Lage in het internationale verkeer van nieuw ontwikkelend	Kamerstukken II 2019-2020, 15 353 nr. 1 Aangenomen 11 november 2019	Afgesond Kamerstukken II 2019-2020, 35 300 nr. 20
30 09 2019	Motie van het LvdV Verenging ca. over de instabiliteit van de financiële markt en de instabiliteit van de financiële markt	Kamerstukken II 2019-2020, 15 353 nr. 1 Aangenomen 11 november 2019	Afgesond In de brief "Verandering van de instabiliteit van de financiële markt" Kamerstukken II 2019-2020, 35 300 nr. 20
31 09 2019	Motie van de leden Van Weijering en Alkay over mogelijk een voor mogelijke beslissingen op verhoging van de 1 miljoen euro	Kamerstukken II 2019-2020, 15 353 nr. 1 Aangenomen 11 november 2019	Afgesond De ontbreken beslissingen van de 1 miljoen euro, Kamerstukken II 2019-2020, 35 300 nr. 20
32 09 2019	Motie Oetzel ca. over ontbreken van een verhoging van het bedrag van het bedrag	Kamerstukken II 2019-2020, 15 353 nr. 1 Aangenomen 11 november 2019	Afgesond De ontbreken verhoging van het bedrag, Kamerstukken II 2019-2020, 35 300 nr. 20
33 09 2019	Motie van het LvdV Riemers ca. over het bedrag van de corporatie instabiliteit van de financiële markt	Kamerstukken II 2019-2020, 15 353 nr. 1 Aangenomen 11 oktober 2019	Afgesond Alkay Riemers over de instabiliteit van de financiële markt, Kamerstukken II 2019-2020, 35 300 nr. 20
34 09 2019	Motie van de leden van de LvdV Verenging ca. over de instabiliteit van de financiële markt	Kamerstukken II 2019-2020, 15 353 nr. 1 Aangenomen 11 oktober 2019	Afgesond De instabiliteit van de financiële markt, Kamerstukken II 2019-2020, 35 300 nr. 20
35 09 2019	Motie van het LvdV Hage over ontbreken van de instabiliteit van de financiële markt	Kamerstukken II 2019-2020, 15 353 nr. 1 Aangenomen 11 oktober 2019	Afgesond De instabiliteit van de financiële markt, Kamerstukken II 2019-2020, 35 300 nr. 20
36 09 2019	Motie van de leden Van Hagen Baatje over een ontbreken van de instabiliteit van de financiële markt	Kamerstukken II 2019-2020, 15 353 nr. 1 Aangenomen 11 oktober 2019	Afgesond Kamerstukken II 2019-2020, 35 300 nr. 20
37 09 2019	Motie van de leden Van Hagen Baatje over een ontbreken van de instabiliteit van de financiële markt	Kamerstukken II 2019-2020, 15 353 nr. 1 Aangenomen 11 oktober 2019	Afgesond Kamerstukken II 2019-2020, 35 300 nr. 20
38 09 2019	Motie van de leden Van Hagen Baatje over een ontbreken van de instabiliteit van de financiële markt	Kamerstukken II 2019-2020, 15 353 nr. 1 Aangenomen 11 oktober 2019	Afgesond Kamerstukken II 2019-2020, 35 300 nr. 20
39 09 2019	Motie van het LvdV Baatje ca. over een ontbreken van de instabiliteit van de financiële markt	Kamerstukken II 2019-2020, 15 353 nr. 1 Aangenomen 11 oktober 2019	Afgesond In de brief "Verandering van de instabiliteit van de financiële markt" Kamerstukken II 2019-2020, 35 300 nr. 20
40 09 2019	Motie van het LvdV Baatje ca. over een ontbreken van de instabiliteit van de financiële markt	Kamerstukken II 2019-2020, 15 353 nr. 1 Aangenomen 11 oktober 2019	Afgesond In de brief "Verandering van de instabiliteit van de financiële markt" Kamerstukken II 2019-2020, 35 300 nr. 20
41 09 2019	Motie van het LvdV Baatje ca. over een ontbreken van de instabiliteit van de financiële markt	Kamerstukken II 2019-2020, 15 353 nr. 1 Aangenomen 11 oktober 2019	Afgesond In de brief "Verandering van de instabiliteit van de financiële markt" Kamerstukken II 2019-2020, 35 300 nr. 20
42 09 2019	Motie van het LvdV Baatje ca. over een ontbreken van de instabiliteit van de financiële markt	Kamerstukken II 2019-2020, 15 353 nr. 1 Aangenomen 11 oktober 2019	Afgesond In de brief "Verandering van de instabiliteit van de financiële markt" Kamerstukken II 2019-2020, 35 300 nr. 20
43 09 2019	Motie van het LvdV Baatje ca. over een ontbreken van de instabiliteit van de financiële markt	Kamerstukken II 2019-2020, 15 353 nr. 1 Aangenomen 11 oktober 2019	Afgesond In de brief "Verandering van de instabiliteit van de financiële markt" Kamerstukken II 2019-2020, 35 300 nr. 20
44 09 2019	Motie van het LvdV Baatje ca. over een ontbreken van de instabiliteit van de financiële markt	Kamerstukken II 2019-2020, 15 353 nr. 1 Aangenomen 11 oktober 2019	Afgesond In de brief "Verandering van de instabiliteit van de financiële markt" Kamerstukken II 2019-2020, 35 300 nr. 20
45 09 2019	Motie van het LvdV Baatje ca. over een ontbreken van de instabiliteit van de financiële markt	Kamerstukken II 2019-2020, 15 353 nr. 1 Aangenomen 11 oktober 2019	Afgesond In de brief "Verandering van de instabiliteit van de financiële markt" Kamerstukken II 2019-2020, 35 300 nr. 20
46 09 2019	Motie van het LvdV Baatje ca. over een ontbreken van de instabiliteit van de financiële markt	Kamerstukken II 2019-2020, 15 353 nr. 1 Aangenomen 11 oktober 2019	Afgesond In de brief "Verandering van de instabiliteit van de financiële markt" Kamerstukken II 2019-2020, 35 300 nr. 20
47 09 2019	Motie van het LvdV Baatje ca. over een ontbreken van de instabiliteit van de financiële markt	Kamerstukken II 2019-2020, 15 353 nr. 1 Aangenomen 11 oktober 2019	Afgesond In de brief "Verandering van de instabiliteit van de financiële markt" Kamerstukken II 2019-2020, 35 300 nr. 20
48 09 2019	Motie van het LvdV Baatje ca. over een ontbreken van de instabiliteit van de financiële markt	Kamerstukken II 2019-2020, 15 353 nr. 1 Aangenomen 11 oktober 2019	Afgesond In de brief "Verandering van de instabiliteit van de financiële markt" Kamerstukken II 2019-2020, 35 300 nr. 20
49 09 2019	Motie van het LvdV Baatje ca. over een ontbreken van de instabiliteit van de financiële markt	Kamerstukken II 2019-2020, 15 353 nr. 1 Aangenomen 11 oktober 2019	Afgesond In de brief "Verandering van de instabiliteit van de financiële markt" Kamerstukken II 2019-2020, 35 300 nr. 20
50 09 2019	Motie van het LvdV Baatje ca. over een ontbreken van de instabiliteit van de financiële markt	Kamerstukken II 2019-2020, 15 353 nr. 1 Aangenomen 11 oktober 2019	Afgesond In de brief "Verandering van de instabiliteit van de financiële markt" Kamerstukken II 2019-2020, 35 300 nr. 20
51 09 2019	Motie van het LvdV Baatje ca. over een ontbreken van de instabiliteit van de financiële markt	Kamerstukken II 2019-2020, 15 353 nr. 1 Aangenomen 11 oktober 2019	Afgesond In de brief "Verandering van de instabiliteit van de financiële markt" Kamerstukken II 2019-2020, 35 300 nr. 20
52 09 2019	Motie van het LvdV Baatje ca. over een ontbreken van de instabiliteit van de financiële markt	Kamerstukken II 2019-2020, 15 353 nr. 1 Aangenomen 11 oktober 2019	Afgesond In de brief "Verandering van de instabiliteit van de financiële markt" Kamerstukken II 2019-2020, 35 300 nr. 20
53 09 2019	Motie van het LvdV Baatje ca. over een ontbreken van de instabiliteit van de financiële markt	Kamerstukken II 2019-2020, 15 353 nr. 1 Aangenomen 11 oktober 2019	Afgesond In de brief "Verandering van de instabiliteit van de financiële markt" Kamerstukken II 2019-2020, 35 300 nr. 20
54 09 2019	Motie van het LvdV Baatje ca. over een ontbreken van de instabiliteit van de financiële markt	Kamerstukken II 2019-2020, 15 353 nr. 1 Aangenomen 11 oktober 2019	Afgesond In de brief "Verandering van de instabiliteit van de financiële markt" Kamerstukken II 2019-2020, 35 300 nr. 20
55 09 2019	Motie van het LvdV Baatje ca. over een ontbreken van de instabiliteit van de financiële markt	Kamerstukken II 2019-2020, 15 353 nr. 1 Aangenomen 11 oktober 2019	Afgesond In de brief "Verandering van de instabiliteit van de financiële markt" Kamerstukken II 2019-2020, 35 300 nr. 20
56 09 2019	Motie van het LvdV Baatje ca. over een ontbreken van de instabiliteit van de financiële markt	Kamerstukken II 2019-2020, 15 353 nr. 1 Aangenomen 11 oktober 2019	Afgesond In de brief "Verandering van de instabiliteit van de financiële markt" Kamerstukken II 2019-2020, 35 300 nr. 20
57 09 2019	Motie van het LvdV Baatje ca. over een ontbreken van de instabiliteit van de financiële markt	Kamerstukken II 2019-2020, 15 353 nr. 1 Aangenomen 11 oktober 2019	Afgesond In de brief "Verandering van de instabiliteit van de financiële markt" Kamerstukken II 2019-2020, 35 300 nr. 20
58 09 2019	Motie van het LvdV Baatje ca. over een ontbreken van de instabiliteit van de financiële markt	Kamerstukken II 2019-2020, 15 353 nr. 1 Aangenomen 11 oktober 2019	Afgesond In de brief "Verandering van de instabiliteit van de financiële markt" Kamerstukken II 2019-2020, 35 300 nr. 20
59 09 2019	Motie van het LvdV Baatje ca. over een ontbreken van de instabiliteit van de financiële markt	Kamerstukken II 2019-2020, 15 353 nr. 1 Aangenomen 11 oktober 2019	Afgesond In de brief "Verandering van de instabiliteit van de financiële markt" Kamerstukken II 2019-2020, 35 300 nr. 20
60 09 2019	Motie van het LvdV Baatje ca. over een ontbreken van de instabiliteit van de financiële markt	Kamerstukken II 2019-2020, 15 353 nr. 1 Aangenomen 11 oktober 2019	Afgesond In de brief "Verandering van de instabiliteit van de financiële markt" Kamerstukken II 2019-2020, 35 300 nr. 20
61 09 2019	Motie van het LvdV Baatje ca. over een ontbreken van de instabiliteit van de financiële markt	Kamerstukken II 2019-2020, 15 353 nr. 1 Aangenomen 11 oktober 2019	Afgesond In de brief "Verandering van de instabiliteit van de financiële markt" Kamerstukken II 2019-2020, 35 300 nr. 20
62 09 2019	Motie van het LvdV Baatje ca. over een ontbreken van de instabiliteit van de financiële markt	Kamerstukken II 2019-2020, 15 353 nr. 1 Aangenomen 11 oktober 2019	Afgesond In de brief "Verandering van de instabiliteit van de financiële markt" Kamerstukken II 2019-2020, 35 300 nr. 20
63 09 2019	Motie van het LvdV Baatje ca. over een ontbreken van de instabiliteit van de financiële markt	Kamerstukken II 2019-2020, 15 353 nr. 1 Aangenomen 11 oktober 2019	Afgesond In de brief "Verandering van de instabiliteit van de financiële markt" Kamerstukken II 2019-2020, 35 300 nr. 20
64 09 2019	Motie van het LvdV Baatje ca. over een ontbreken van de instabiliteit van de financiële markt	Kamerstukken II 2019-2020, 15 353 nr. 1 Aangenomen 11 oktober 2019	Afgesond In de brief "Verandering van de instabiliteit van de financiële markt" Kamerstukken II 2019-2020, 35 300 nr. 20
65 09 2019	Motie van het LvdV Baatje ca. over een ontbreken van de instabiliteit van de financiële markt	Kamerstukken II 2019-2020, 15 353 nr. 1 Aangenomen 11 oktober 2019	Afgesond In de brief "Verandering van de instabiliteit van de financiële markt" Kamerstukken II 2019-2020, 35 300 nr. 20
66 09 2019	Motie van het LvdV Baatje ca. over een ontbreken van de instabiliteit van de financiële markt	Kamerstukken II 2019-2020, 15 353 nr. 1 Aangenomen 11 oktober 2019	Afgesond In de brief "Verandering van de instabiliteit van de financiële markt" Kamerstukken II 2019-2020, 35 300 nr. 20
67 09 2019	Motie van het LvdV Baatje ca. over een ontbreken van de instabiliteit van de financiële markt	Kamerstukken II 2019-2020, 15 353 nr. 1 Aangenomen 11 oktober 2019	Afgesond In de brief "Verandering van de instabiliteit van de financiële markt" Kamerstukken II 2019-2020, 35 300 nr. 20
68 09 2019	Motie van het LvdV Baatje ca. over een ontbreken van de instabiliteit van de financiële markt	Kamerstukken II 2019-2020, 15 353 nr. 1 Aangenomen 11 oktober 2019	Afgesond In de brief "Verandering van de instabiliteit van de financiële markt" Kamerstukken II 2019-2020, 35 300 nr. 20
69 09 2019	Motie van het LvdV Baatje ca. over een ontbreken van de instabiliteit van de financiële markt	Kamerstukken II 2019-2020, 15 353 nr. 1 Aangenomen 11 oktober 2019	Afgesond In de brief "Verandering van de instabiliteit van de financiële markt" Kamerstukken II 2019-2020, 35 300 nr. 20
70 09 2019	Motie van het LvdV Baatje ca. over een ontbreken van de instabiliteit van de financiële markt	Kamerstukken II 2019-2020, 15 353 nr. 1 Aangenomen 11 oktober 2019	Afgesond In de brief "Verandering van de instabiliteit van de financiële markt" Kamerstukken II 2019-2020, 35 300 nr. 20
71 09 2019	Motie van het LvdV Baatje ca. over een ontbreken van de instabiliteit van de financiële markt	Kamerstukken II 2019-2020, 15 353 nr. 1 Aangenomen 11 oktober 2019	Afgesond In de brief "Verandering van de instabiliteit van de financiële markt" Kamerstukken II 2019-2020, 35 300 nr. 20
72 09 2019	Motie van het LvdV Baatje ca. over een ontbreken van de instabiliteit van de financiële markt	Kamerstukken II 2019-2020, 15 353 nr. 1 Aangenomen 11 oktober 2019	Afgesond In de brief "Verandering van de instabiliteit van de financiële markt" Kamerstukken II 2019-2020, 35 300 nr. 20
73 09 2019	Motie van het LvdV Baatje ca. over een ontbreken van de instabiliteit van de financiële markt	Kamerstukken II 2019-2020, 15 353 nr. 1 Aangenomen 11 oktober 2019	Afgesond In de brief "Verandering van de instabiliteit van de financiële markt" Kamerstukken II 2019-2020, 35 300 nr. 20
74 09 2019	Motie van het LvdV Baatje ca. over een ontbreken van de instabiliteit van de financiële markt	Kamerstukken II 2019-2020, 15 353 nr. 1 Aangenomen 11 oktober 2019	Afgesond In de brief "Verandering van de instabiliteit van de financiële markt" Kamerstukken II 2019-2020, 35 300 nr. 20
75 09 2019	Motie van het LvdV Baatje ca. over een ontbreken van de instabiliteit van de financiële markt	Kamerstukken II 2019-2020, 15 353 nr. 1 Aangenomen 11 oktober 2019	Afgesond In de brief "Verandering van de instabiliteit van de financiële markt" Kamerstukken II 2019-2020, 35 300 nr. 20
76 09 2019	Motie van het LvdV Baatje ca. over een ontbreken van de instabiliteit van de financiële markt	Kamerstukken II 2019-2020, 15 353 nr. 1 Aangenomen 11 oktober 2019	Afgesond In de brief "Verandering van de instabiliteit van de financiële markt" Kamerstukken II 2019-2020, 35 300 nr. 20
77 09 2019	Motie van het LvdV Baatje ca. over een ontbreken van de instabiliteit van de financiële markt	Kamerstukken II 2019-2020, 15 353 nr. 1 Aangenomen 11 oktober 2019	Afgesond In de brief "Verandering van de instabiliteit van de financiële markt" Kamerstukken II 2019-2020, 35 300 nr. 20
78 09 2019	Motie van het LvdV Baatje ca. over een ontbreken van de instabiliteit van de financiële markt	Kamerstukken II 2019-2020, 15 353 nr. 1 Aangenomen 11 oktober 2019	Afgesond In de brief "Verandering van de instabiliteit van de financiële markt" Kamerstukken II 2019-2020, 35 300 nr. 20
79 09 2019	Motie van het LvdV Baatje ca. over een ontbreken van de instabiliteit van de financiële markt	Kamerstukken II 2019-2020, 15 353 nr. 1 Aangenomen 11 oktober 2019	Afgesond In de brief "Verandering van de instabiliteit van de financiële markt" Kamerstukken II 2019-2020, 35 300 nr. 20
80 09 2019	Motie van het LvdV Baatje ca. over een ontbreken van de instabiliteit van de financiële markt	Kamerstukken II 2019-2020, 15 353 nr. 1 Aangenomen 11 oktober 2019	Afgesond In de brief "Verandering van de instabiliteit van de financiële markt" Kamerstukken II 2019-2020, 35 300 nr. 20
81 09 2019	Motie van het LvdV Baatje ca. over een ontbreken van de instabiliteit van de financiële markt	Kamerstukken II 2019-2020, 15 353 nr. 1 Aangenomen 11 oktober 2019	Afgesond In de brief "Verandering van de instabiliteit van de financiële markt" Kamerstukken II 2019-2020, 35 300 nr. 20
82 09 2019	Motie van het LvdV Baatje ca. over een ontbreken van de instabiliteit van de financiële markt	Kamerstukken II 2019-2020, 15 353 nr. 1 Aangenomen 11 oktober 2019	Afgesond In de brief "Verandering van de instabiliteit van de financiële markt" Kamerstukken II 2019-2020, 35 300 nr. 20
83 09 2019	Motie van het LvdV Baatje ca. over een ontbreken van de instabiliteit van de financiële markt	Kamerstukken II 2019-2020, 15 353 nr. 1 Aangenomen 11 oktober 2019	Afgesond In de brief "Verandering van de instabiliteit van de financiële markt" Kamerstukken II 2019-2020, 35 300 nr. 20
84 09 2019	Motie van het LvdV Baatje ca. over een ontbreken van de instabiliteit van de financiële markt	Kamerstukken II 2019-2020, 15 353 nr. 1 Aangenomen 11 oktober 2019	Afgesond In de brief "Verandering van de instabiliteit van de financiële markt" Kamerstukken II 2019-2020, 35 300 nr. 20
85 09 2019	Motie van het LvdV Baatje ca. over een ontbreken van de instabiliteit van de financiële markt	Kamerstukken II 2019-2020, 15 353 nr. 1 Aangenomen 11 oktober 2019	Afgesond In de brief "Verandering van de instabiliteit van de financiële markt" Kamerstukken II 2019-2020, 35 300 nr. 20
86 09 2019	Motie van het LvdV Baatje ca. over een ontbreken van de instabiliteit van de financiële markt	Kamerstukken II 2019-2020, 15 353 nr. 1 Aangenomen 11 oktober 2019	Afgesond In de brief "Verandering van de instabiliteit van de financiële markt" Kamerstukken II 2019-2020, 35 300 nr. 20
87 09 2019	Motie van het LvdV Baatje ca. over een ontbreken van de instabiliteit van de financiële markt	Kamerstukken II 2019-2020, 15 353 nr. 1 Aangenomen 11 oktober 2019	Afgesond In de brief "Verandering van de instabiliteit van de financiële markt" Kamerstukken II 2019-2020, 35 300 nr. 20
88 09 2019	Motie van het LvdV Baatje ca. over een ontbreken van de instabiliteit van de financiële markt	Kamerstukken II 2019-2020, 15 353 nr. 1 Aangenomen 11 oktober 2019	Afgesond In de brief "Verandering van de instabiliteit van de financiële markt" Kamerstukken II 2019-2020, 35 300 nr. 20
89 09 2019	Motie van het LvdV Baatje ca. over een ontbreken van de instabiliteit van de financiële markt	Kamerstukken II 2019-2020, 15 353 nr. 1 Aangenomen 11 oktober 2019	Afgesond In de brief "Verandering van de instabiliteit van de financiële markt" Kamerstukken II 2019-2020, 35 300 nr. 20
90 09 2019	Motie van het LvdV Baatje ca. over een ontbreken van de instabiliteit van de financiële markt	Kamerstukken II 2019-2020, 15 353 nr. 1 Aangenomen 11 oktober 2019	Afgesond In de brief "Verandering van de instabiliteit van de financiële markt" Kamerstukken II 2019-2020, 35 300 nr. 20
91 09 2019	Motie van het LvdV Baatje ca. over een ontbreken van de instabiliteit van de financiële markt	Kamerstukken II 2019-2020, 15 353 nr. 1 Aangenomen 11 oktober 2019	Afgesond In de brief "Verandering van de instabiliteit van de financiële markt" Kamerstukken II 2019-2020, 35 300 nr. 20
92 09 2019	Motie van het LvdV Baatje ca. over een ontbreken van de instabiliteit van de financiële markt	Kamerstukken II 2019-2020, 15 353 nr. 1 Aangenomen 11 oktober 2019	Afgesond In de brief "Verandering van de instabiliteit van de financiële markt" Kamerstukken II 2019-2020, 35 300 nr. 20
93 09 2019	Motie van het LvdV Baatje ca. over een ontbreken van de instabiliteit van de financiële markt	Kamerstukken II 2019-2020, 15 353 nr. 1 Aangenomen 11 oktober 2019	Afgesond In de brief "Verandering van de instabiliteit van de financiële markt" Kamerstukken II 2019-2020, 35 300 nr. 20
94 09 2019	Motie van het LvdV Baatje ca. over een ontbreken van de instabiliteit van de financiële markt	Kamerstukken II 2019-2020, 15 353 nr. 1 Aangenomen 11 oktober 2019	Afgesond In de brief "Verandering van de instabiliteit van de financiële markt" Kamerstukken II 2019-2020, 35 300 nr. 20
95 09 2019	Motie van het LvdV Baatje ca. over een ontbreken van de instabiliteit van de financiële markt	Kamerstukken II 2019-2020, 15 353 nr. 1 Aangenomen 11 oktober 2019	Afgesond In de brief "Verandering van de instabiliteit van de financiële markt" Kamerstukken II 2019-2020, 35 300 nr. 20
96 09 2019	Motie van het LvdV Baatje ca. over een ontbreken van de instabiliteit van de financiële markt	Kamerstukken II 2019-2020, 15 353 nr. 1 Aangenomen 11 oktober 2019	Afgesond In de brief "Verandering van de instabiliteit van de financiële markt" Kamerstukken II 2019-2020, 35 300 nr. 20
97 09 2019	Motie van het LvdV Baatje ca. over een ontbreken van de instabiliteit van de financiële markt	Kamerstukken II 2019-2020, 15 353 nr. 1 Aangenomen 11 oktober 2019	Afgesond In de brief "Verandering van de instabiliteit van de financiële markt" Kamerstukken II 2019-2020, 35 300 nr. 20
98 09 2019	Motie van het LvdV Baatje ca. over een ontbreken van de instabiliteit van de financiële markt	Kamerstukken II 2019-2020, 15 353 nr. 1 Aangenomen 11 oktober 2019	Afgesond In de brief "Verandering van de instabiliteit van de financiële markt" Kamerstukken II 2019-2020, 35 300 nr. 20
99 09 2019	Motie van het LvdV Baatje ca. over een ontbreken van de instabiliteit van de financiële markt	Kamerstukken II 2019-2020, 15 353 nr. 1 Aangenomen 11 oktober 2019	Afgesond In de brief "Verandering van de instabiliteit van de financiële markt" Kamerstukken II 2019-2020, 35 300 nr. 20
100 09 2019	Motie van het LvdV Baatje ca. over een ontbreken van de instabiliteit van de financiële markt	Kamerstukken II 2019-2020, 15 353 nr. 1 Aangenomen 11 oktober 2019	Afgesond In de brief "Verandering van de instabiliteit van de financiële markt" Kamerstukken II 2019-2020, 35 300 nr. 20

[illegible]

[illegible]

Vergaderjaar	Onderwerp van de behandeling	Materie	Reacties van de Kamer
20-2019-2019	Staatsecretaris Smid zegt toe aan Kamerlid Köhler tijdens de behandeling Pakket Belastingen 2019. 1 december 2019, zowel wat de overnamekosten aan vermindering schenkingen als wat zij hebben van een vermindering, in het ontwerp ook naar de Eerste Kamer te sturen.	Staatsecretaris Smid tijdens de behandeling pakket Belastingen 2019, 11 december 2019, Handelingen I 2019-2020, nr. 11, item 14, blz. 1	Algerand, Kamerstukken I 2019-2020, nr. 243 of 493
21-2019-2019	Staatsecretaris Smid zegt toe aan de Kamer in brief Herbening. Beleidsrapport 17 april 2019. Onderzoek naar het bestaan van huwelijken. Wordt meegewonnen in de komende verkiezing. Beleidsrapport, maar ook kopen en verkopen van huwelijken en de huwelijke wet, en regelingen om te weten of iemand in de huwelijke wet is opgenomen of niet. Staatsecretaris Smid zegt toe aan Kamerlid Omtzigt tijdens de behandeling pakket Belastingen 2019 per brief, 21 november 2019, om in het ontwerp te zetten met de Nationale ombudsman om te bevestigen of het nodig is om de wet te wijzigen.	Staatsecretaris Smid tijdens de behandeling Belastingen 2019, 17 april 2019, Handelingen I 2019-2020, nr. 243, blz. 9	Algerand, Zie ook de tekst van de vergadering van Kamerstukken I 2019-2020, nr. 16, blz. 2
20-2019-2019	Staatsecretaris Smid zegt toe aan Kamerlid Omtzigt tijdens de behandeling pakket Belastingen 2019 per brief, 21 november 2019, om in het ontwerp te zetten met de Nationale ombudsman om te bevestigen of het nodig is om de wet te wijzigen. Staatsecretaris Smid zegt toe aan Kamerlid Omtzigt tijdens de behandeling pakket Belastingen 2019 per brief, 21 november 2019, om in het ontwerp te zetten met de Nationale ombudsman om te bevestigen of het nodig is om de wet te wijzigen.	Staatsecretaris Smid tijdens de behandeling Belastingen 2019, 21 november 2019, Handelingen I 2019-2020, nr. 243, blz. 9	Algerand, Kamerstukken I 2019-2020, nr. 16, blz. 2
20-2019-2019	Staatsecretaris Smid zegt toe aan Kamerlid Köhler tijdens de behandeling Belastingen 2019. 14 november 2019, tijdens de vergadering van de Staten-Generaal, onderbreking van de vergadering om te bevestigen of het nodig is om de wet te wijzigen.	Staatsecretaris Smid tijdens de behandeling Belastingen 2019, 14 november 2019, Handelingen I 2019-2020, nr. 243, blz. 9	Algerand, Kamerstukken I 2019-2020, nr. 16, blz. 2
20-2019-2019	Staatsecretaris Smid zegt toe aan de Kamer tijdens de behandeling Belastingen 2019. 14 november 2019, tijdens de vergadering van de Staten-Generaal, onderbreking van de vergadering om te bevestigen of het nodig is om de wet te wijzigen.	Staatsecretaris Smid tijdens de behandeling Belastingen 2019, 14 november 2019, Handelingen I 2019-2020, nr. 243, blz. 9	Algerand, Kamerstukken I 2019-2020, nr. 16, blz. 2
20-2019-2019	Staatsecretaris Smid zegt toe aan de Kamer tijdens de behandeling Belastingen 2019. 14 november 2019, tijdens de vergadering van de Staten-Generaal, onderbreking van de vergadering om te bevestigen of het nodig is om de wet te wijzigen.	Staatsecretaris Smid tijdens de behandeling Belastingen 2019, 14 november 2019, Handelingen I 2019-2020, nr. 243, blz. 9	Algerand, Kamerstukken I 2019-2020, nr. 16, blz. 2
20-2019-2019	Staatsecretaris Smid zegt toe aan de Kamer tijdens de behandeling Belastingen 2019. 14 november 2019, tijdens de vergadering van de Staten-Generaal, onderbreking van de vergadering om te bevestigen of het nodig is om de wet te wijzigen.	Staatsecretaris Smid tijdens de behandeling Belastingen 2019, 14 november 2019, Handelingen I 2019-2020, nr. 243, blz. 9	Algerand, Kamerstukken I 2019-2020, nr. 16, blz. 2
20-2019-2019	Staatsecretaris Smid zegt toe aan de Kamer tijdens de behandeling Belastingen 2019. 14 november 2019, tijdens de vergadering van de Staten-Generaal, onderbreking van de vergadering om te bevestigen of het nodig is om de wet te wijzigen.	Staatsecretaris Smid tijdens de behandeling Belastingen 2019, 14 november 2019, Handelingen I 2019-2020, nr. 243, blz. 9	Algerand, Kamerstukken I 2019-2020, nr. 16, blz. 2

[illegible]

Verjaer	Omschrijving van de behandeling	Voorbereiding	Resultaat van de behandeling
40	Staatsecretaris Beel zegt toe aan Kamerlid Aartjan Ijzerman de behandeling van het pakket Belastingen op 14 november 2019 te nemen, het welk vooral de strik tot introductie van een belasting op de winst- en royalty-inkomsten naar lagere niveaus zal leiden, waarbij de belasting op 2019-inkomen.	Staatsecretaris Beel tijdens behandeling pakket Belastingen 2019, 14 november 2019, Handelingen I 2019-2020, nr. 25, item 10, blz. 32	Algerand, Kamerstukken I 2019-2020, nr. 10, blz. 10
41	Staatsecretaris Beel zegt toe aan Kamerlid Van Wieringen tijdens behandeling pakket Belastingen 2019, met de voorname te nemen te informeren over de con-creet van de belastingen.	Staatsecretaris Beel tijdens behandeling Pakket Belastingen, 13 november 2019, Handelingen I 2019-2020, nr. 25, item 10, blz. 25	Algerand, Kamerstukken I 2019-2020, nr. 10, blz. 10
42	Staatsecretaris Beel zegt toe aan Kamerlid Omtzigt de belastingen op de belastingen 2019 die hij wil laten onderzoeken of de belastingen voor meer transparantie en het geven van een reden van toelichting dat de mensen die te grote inkomsten verdienen kunnen en aan andere mensen belasting te worden.	Staatsecretaris Beel tijdens behandeling pakket Belastingen 2019, 14 november 2019, Handelingen I 2019-2020, nr. 25, item 10, blz. 15	Algerand, Kamerstukken I 2019-2020, nr. 10, blz. 10
43	Staatsecretaris Beel zegt toe aan Kamerlid Van Wieringen, 14 februari 2019, tijdens de behandeling van de belastingen om de belastingen te onderzoeken, hierover te informeren aan de Kamer en indien er reden is te denken op te nemen in de belastingen 2019.	Staatsecretaris Beel tijdens behandeling Pakket Belastingen, 14 februari 2019, Handelingen I 2019-2020, nr. 49, item 4, blz. 1	Algerand, Kamerstukken I 2019-2020, nr. 10, blz. 10
44	Staatsecretaris Beel zegt toe aan Kamerlid Leenders tijdens een algemeen overleg op 27 juni 2019, op de con-creet van de belastingen op de belastingen 2019, op de con-creet van de belastingen op de belastingen 2019, op de con-creet van de belastingen op de belastingen 2019.	Staatsecretaris Beel tijdens een algemeen overleg, 27 juni 2019, Kamerstukken I 2019-2020, nr. 10, blz. 42	Algerand, Di is doorgegeven aan ETK
45	Staatsecretaris Beel zegt toe aan Kamerlid Van Wieringen, 14 februari 2019, tijdens de behandeling van de belastingen om de belastingen te onderzoeken, hierover te informeren aan de Kamer en indien er reden is te denken op te nemen in de belastingen 2019.	Staatsecretaris Beel tijdens een algemeen overleg, 27 juni 2019, Kamerstukken I 2019-2020, nr. 10, blz. 57	Algerand, Di is doorgegeven aan ETK
46	Staatsecretaris Beel zegt toe aan Kamerlid Van Wieringen, 14 februari 2019, tijdens de behandeling van de belastingen om de belastingen te onderzoeken, hierover te informeren aan de Kamer en indien er reden is te denken op te nemen in de belastingen 2019.	Staatsecretaris Beel tijdens een algemeen overleg, 27 juni 2019, Kamerstukken I 2019-2020, nr. 10, blz. 57	Algerand, Di is doorgegeven aan ETK

[illegible]

[illegible]

Vergaderjaar	Puntwijziging van de Voorzitting	Mitspreken	Reacties van de Voorzitting
111 20-9-2020	Staatsecretaris Bruijs zegt toe aan de Kamer tijdens het AOB-bezoek bij de Kamer op 27 juni 2019, de Kamer is niet geïnformeerd over de Nieuw-entree van de Kamer in het kader van de Nieuw-entree van de Kamer.	Staatsecretaris Bruijs tijdens AOB, Handelingen II 2019-2020, nr. 318, blz. 51.	Algerand, Kamerstukken II 2019-2020, nr. 318, blz. 51.
122 20-9-2020	Minister-President Rutte zegt toe aan Kamerlid Kruis tijdens het debat Algemeen Publiek Besluit, 19 september 2019, het BOP is bereikbaar bij de BOP.	Minister-President Rutte tijdens debat Algemeen Publiek Besluit, 19 september 2019, Handelingen II 2019-2020, nr. 318, blz. 5.	Algerand, Het BOP kan worden bereikbaar afgeleid van de afgeleide van de Kamer, Kamerstukken II 2019-2020, nr. 318, blz. 5. De Kamer kan worden bereikbaar afgeleid van de afgeleide van de Kamer, Kamerstukken II 2019-2020, nr. 318, blz. 5.
123 20-9-2020	Staatsecretaris Bruijs zegt toe aan Kamerlid Bruijs tijdens de Algemeen Publiek Besluit, 19 september 2019, het BOP is bereikbaar bij de BOP.	Staatsecretaris Bruijs tijdens Algemeen Publiek Besluit, 19 september 2019, Handelingen II 2019-2020, nr. 318, blz. 11.	Algerand, Het BOP kan worden bereikbaar afgeleid van de afgeleide van de Kamer, Kamerstukken II 2019-2020, nr. 318, blz. 11.
124 20-9-2020	Staatsecretaris Bruijs zegt toe aan Kamerlid Bruijs tijdens de Algemeen Publiek Besluit, 19 september 2019, het BOP is bereikbaar bij de BOP.	Staatsecretaris Bruijs tijdens Algemeen Publiek Besluit, 19 september 2019, Handelingen II 2019-2020, nr. 318, blz. 12.	Algerand, Het BOP kan worden bereikbaar afgeleid van de afgeleide van de Kamer, Kamerstukken II 2019-2020, nr. 318, blz. 12.
125 20-9-2020	Staatsecretaris Bruijs zegt toe aan Kamerlid Bruijs tijdens de Algemeen Publiek Besluit, 19 september 2019, het BOP is bereikbaar bij de BOP.	Staatsecretaris Bruijs tijdens Algemeen Publiek Besluit, 19 september 2019, Handelingen II 2019-2020, nr. 318, blz. 13.	Algerand, Het BOP kan worden bereikbaar afgeleid van de afgeleide van de Kamer, Kamerstukken II 2019-2020, nr. 318, blz. 13.
126 20-9-2020	Staatsecretaris Bruijs zegt toe aan Kamerlid Bruijs tijdens de Algemeen Publiek Besluit, 19 september 2019, het BOP is bereikbaar bij de BOP.	Staatsecretaris Bruijs tijdens Algemeen Publiek Besluit, 19 september 2019, Handelingen II 2019-2020, nr. 318, blz. 14.	Algerand, Het BOP kan worden bereikbaar afgeleid van de afgeleide van de Kamer, Kamerstukken II 2019-2020, nr. 318, blz. 14.
127 20-9-2020	Staatsecretaris Bruijs zegt toe aan Kamerlid Bruijs tijdens de Algemeen Publiek Besluit, 19 september 2019, het BOP is bereikbaar bij de BOP.	Staatsecretaris Bruijs tijdens Algemeen Publiek Besluit, 19 september 2019, Handelingen II 2019-2020, nr. 318, blz. 15.	Algerand, Het BOP kan worden bereikbaar afgeleid van de afgeleide van de Kamer, Kamerstukken II 2019-2020, nr. 318, blz. 15.
128 20-9-2020	Staatsecretaris Bruijs zegt toe aan Kamerlid Bruijs tijdens de Algemeen Publiek Besluit, 19 september 2019, het BOP is bereikbaar bij de BOP.	Staatsecretaris Bruijs tijdens Algemeen Publiek Besluit, 19 september 2019, Handelingen II 2019-2020, nr. 318, blz. 16.	Algerand, Het BOP kan worden bereikbaar afgeleid van de afgeleide van de Kamer, Kamerstukken II 2019-2020, nr. 318, blz. 16.

Wegwijzerjaar	Omschrijving van de toezegging	Verplichting	Staat van realisatie (planning)
	Staatssecretaris Snel gaat voor de Kamer in Noto na aanleiding van het Verslag Statencomité 2003, 4 december 2010, schriftelijk verslag te herenigde de afdracht van de aankondiging betrekking van betrekking tot de Agence Française de Biochimie. Het resultaat van de evaluatie van de afdracht instrumenten van wet 1000 toezien met de beide Kamer partijen.	Staatssecretaris Snel in Noto na aanleiding van het Verslag Statencomité 2003, 4 december 2010, Kamerstukken I 2010-2011, 30 Mei, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 273, 274, 275, 276, 277, 278, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 338, 339, 340, 341, 342, 343, 344, 345, 346, 347, 348, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 379, 380, 381, 382, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 390, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 420, 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 432, 433, 434, 435, 436, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 443, 444, 445, 446, 447, 448, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 487, 488, 489, 490, 491, 492, 493, 494, 495, 496, 497, 498, 499, 500, 501, 502, 503, 504, 505, 506, 507, 508, 509, 510, 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518, 519, 520, 521, 522, 523, 524, 525, 526, 527, 528, 529, 530, 531, 532, 533, 534, 535, 536, 537, 538, 539, 540, 541, 542, 543, 544, 545, 546, 547, 548, 549, 550, 551, 552, 553, 554, 555, 556, 557, 558, 559, 560, 561, 562, 563, 564, 565, 566, 567, 568, 569, 570, 571, 572, 573, 574, 575, 576, 577, 578, 579, 580, 581, 582, 583, 584, 585, 586, 587, 588, 589, 590, 591, 592, 593, 594, 595, 596, 597, 598, 599, 600, 601, 602, 603, 604, 605, 606, 607, 608, 609, 610, 611, 612, 613, 614, 615, 616, 617, 618, 619, 620, 621, 622, 623, 624, 625, 626, 627, 628, 629, 630, 631, 632, 633, 634, 635, 636, 637, 638, 639, 640, 641, 642, 643, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 650, 651, 652, 653, 654, 655, 656, 657, 658, 659, 660, 661, 662, 663, 664, 665, 666, 667, 668, 669, 670, 671, 672, 673, 674, 675, 676, 677, 678, 679, 680, 681, 682, 683, 684, 685, 686, 687, 688, 689, 690, 691, 692, 693, 694, 695, 696, 697, 698, 699, 700, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, 709, 710, 711, 712, 713, 714, 715, 716, 717, 718, 719, 720, 721, 722, 723, 724, 725, 726, 727, 728, 729, 730, 731, 732, 733, 734, 735, 736, 737, 738, 739, 740, 741, 742, 743, 744, 745, 746, 747, 748, 749, 750, 751, 752, 753, 754, 755, 756, 757, 758, 759, 760, 761, 762, 763, 764, 765, 766, 767, 768, 769, 770, 771, 772, 773, 774, 775, 776, 777, 778, 779, 780, 781, 782, 783, 784, 785, 786, 787, 788, 789, 790, 791, 792, 793, 794, 795, 796, 797, 798, 799, 800, 801, 802, 803, 804, 805, 806, 807, 808, 809, 810, 811, 812, 813, 814, 815, 816, 817, 818, 819, 820, 821, 822, 823, 824, 825, 826, 827, 828, 829, 830, 831, 832, 833, 834, 835, 836, 837, 838, 839, 840, 841, 842, 843, 844, 845, 846, 847, 848, 849, 850, 851, 852, 853, 854, 855, 856, 857, 858, 859, 860, 861, 862, 863, 864, 865, 866, 867, 868, 869, 870, 871, 872, 873, 874, 875, 876, 877, 878, 879, 880, 881, 882, 883, 884, 885, 886, 887, 888, 889, 890, 891, 892, 893, 894, 895, 896, 897, 898, 899, 900, 901, 902, 903, 904, 905, 906, 907, 908, 909, 910, 911, 912, 913, 914, 915, 916, 917, 918, 919, 920, 921, 922, 923, 924, 925, 926, 927, 928, 929, 930, 931, 932, 933, 934, 935, 936, 937, 938, 939, 940, 941, 942, 943, 944, 945, 946, 947, 948, 949, 950, 951, 952, 953, 954, 955, 956, 957, 958, 959, 960, 961, 962, 963, 964, 965, 966, 967, 968, 969, 970, 971, 972, 973, 974, 975, 976, 977, 978, 979, 980, 981, 982, 983, 984, 985, 986, 987, 988, 989, 990, 991, 992, 993, 994, 995, 996, 997, 998, 999, 1000, 1001, 1002, 1003, 1004, 1005, 1006, 1007, 1008, 1009, 1010, 1011, 1012, 1013, 1014, 1015, 1016, 1017, 1018, 1019, 1020, 1021, 1022, 1023, 1024, 1025, 1026, 1027, 1028, 1029, 1030, 1031, 1032, 1033, 1034, 1035, 1036, 1037, 1038, 1039, 1040, 1041, 1042, 1043, 1044, 1045, 1046, 1047, 1048, 1049, 1050, 1051, 1052, 1053, 1054, 1055, 1056, 1057, 1058, 1059, 1060, 1061, 1062, 1063, 1064, 1065, 1066, 1067, 1068, 1069, 1070, 1071, 1072, 1073, 1074, 1075, 1076, 1077, 1078, 1079, 1080, 1081, 1082, 1083, 1084, 1085, 1086, 1087, 1088, 1089, 1090, 1091, 1092, 1093, 1094, 1095, 1096, 1097, 1098, 1099, 1100, 1101, 1102, 1103, 1104, 1105, 1106, 1107, 1108, 1109, 1110, 1111, 1112, 1113, 1114, 1115, 1116, 1117, 1118, 1119, 1120, 1121, 1122, 1123, 1124, 1125, 1126, 1127, 1128, 1129, 1130, 1131, 1132, 1133, 1134, 1135, 1136, 1137, 1138, 1139, 1140, 1141, 1142, 1143, 1144, 1145, 1146, 1147, 1148, 1149, 1150, 1151, 1152, 1153, 1154, 1155, 1156, 1157, 1158, 1159, 1160, 1161, 1162, 1163, 1164, 1165, 1166, 1167, 1168, 1169, 1170, 1171, 1172, 1173, 1174, 1175, 1176, 1177, 1178, 1179, 1180, 1181, 1182, 1183, 1184, 1185, 1186, 1187, 1188, 1189, 1190, 1191, 1192, 1193, 1194, 1195, 1196, 1197, 1198, 1199, 1200, 1201, 1202, 1203, 1204, 1205, 1206, 1207, 1208, 1209, 1210, 1211, 1212, 1213, 1214, 1215, 1216, 1217, 1218, 1219, 1220, 1221, 1222, 1223, 1224, 1225, 1226, 1227, 1228, 1229, 1230, 1231, 1232, 1233, 1234, 1235, 1236, 1237, 1238, 1239, 1240, 1241, 1242, 1243, 1244, 1245, 1246, 1247, 1248, 1249, 1250, 1251, 1252, 1253, 1254, 1255, 1256, 1257, 1258, 1259, 1260, 1261, 1262, 1263, 1264, 1265, 1266, 1267, 1268, 1269, 1270, 1271, 1272, 1273, 1274, 1275, 1276, 1277, 1278, 1279, 1280, 1281, 1282, 1283, 1284, 1285, 1286, 1287, 1288, 1289, 1290, 1291, 1292, 1293, 1294, 1295, 1296, 1297, 1298, 1299, 1300, 1301, 1302, 1303, 1304, 1305, 1306, 1307, 1308, 1309, 1310, 1311, 1312, 1313, 1314, 1315, 1316, 1317, 1318, 1319, 1320, 1321, 1322, 1323, 1324, 1325, 1326, 1327, 1328, 1329, 1330, 1331, 1332, 1333, 1334, 1335, 1336, 1337, 1338, 1339, 1340, 1341, 1342, 1343, 1344, 1345, 1346, 1347, 1348, 1349, 1350, 1351, 1352, 1353, 1354, 1355, 1356, 1357, 1358, 1359, 1360, 1361, 1362, 1363, 1364, 1365, 1366, 1367, 1368, 1369, 1370, 1371, 1372, 1373, 1374, 1375, 1376, 1377, 1378, 1379, 1380, 1381, 1382, 1383, 1384, 1385, 1386, 1387, 1388, 1389, 1390, 1391, 1392, 1393, 1394, 1395, 1396, 1397, 1398, 1399, 1400, 1401, 1402, 1403, 1404, 1405, 1406, 1407, 1408, 1409, 1410, 1411, 1412, 1413, 1414, 1415, 1416, 1417, 1418, 1419, 1420, 1421, 1422, 1423, 1424, 1425, 1426, 1427, 1428, 1429, 1430, 1431, 1432, 1433, 1434, 1435, 1436, 1437, 1438, 1439, 1440, 1441, 1442, 1443, 1444, 1445, 1446, 1447, 1448, 1449, 1450, 1451, 1452, 1453, 1454, 1455, 1456, 1457, 1458, 1459, 1460, 1461, 1462, 1463, 1464, 1465, 1466, 1467, 1468, 1469, 1470, 1471, 1472, 1473, 1474, 1475, 1476, 1477, 1478, 1479, 1480, 1481, 1482, 1483, 1484, 1485, 1486, 1487, 1488, 1489, 1490, 1491, 1492, 1493, 1494, 1495, 1496, 1497, 1498, 1499, 1500, 1501, 1502, 1503, 1504, 1505, 1506, 1507, 1508, 1509, 1510, 1511, 1512, 1513, 1514, 1515, 1516, 1517, 1518, 1519, 1520, 1521, 1522, 1523, 1524, 1525, 1526, 1527, 1528, 1529, 1530, 1531, 1532, 1533, 1534, 1535, 1536, 1537, 1538, 1539, 1540, 1541, 1542, 1543, 1544, 1545, 1546, 1547, 1548, 1549, 1550, 1551, 1552, 1553, 1554, 1555, 1556, 1557, 1558, 1559, 1560, 1561, 1562, 1563, 1564, 1565, 1566, 1567, 1568, 1569, 1570, 1571, 1572, 1573, 1574, 1575, 1576, 1577, 1578, 1579, 1580, 1581, 1582, 1583, 1584, 1585, 1586, 1587, 1588, 1589, 1590, 1591, 1592, 1593, 1594, 1595, 1596, 1597, 1598, 1599, 1600, 1601, 1602, 1603, 1604, 1605, 1606, 1607, 1608, 1609, 1610, 1611, 1612, 1613, 1614, 1615, 1616, 1617, 1618, 1619, 1620, 1621, 1622, 1623, 1624, 1625, 1626, 1627, 1628, 1629, 1630, 1631, 1632, 1633, 1634, 1635, 1636, 1637, 1638, 1639, 1640, 1641, 1642, 1643, 1644, 1645, 1646, 1647, 1648, 1649, 1650, 1651, 1652, 1653, 1654, 1655, 1656, 1657, 1658, 1659, 1660, 1661, 1662, 1663, 1664, 1665, 1666, 1667, 1668, 1669, 1670, 1671, 1672, 1673, 1674, 1675, 1676, 1677, 1678, 1679, 1680, 1681, 1682, 1683, 1684, 1685, 1686, 1687, 1688, 1689, 1690, 1691, 1692, 1693, 1694, 1695, 1696, 1697, 1698, 1699, 1700, 1701, 1702, 1703, 1704, 1705, 1706, 1707, 1708, 1709, 1710, 1711, 1712, 1713, 1714, 1715, 1716, 1717, 1718, 1719, 1720, 1721, 1722, 1723, 1724, 1725, 1726, 1727, 1728, 1729, 1730, 1731, 1732, 1733, 1734, 1735, 1736, 1737, 1738, 1739, 1740, 1741, 1742, 1743, 1744, 1745, 1746, 1747, 1748, 1749, 1750, 1751, 1752, 1753, 1754, 1755, 1756, 1757, 1758, 1759, 1760, 1761, 1762, 1763, 1764, 1765, 1766, 1767, 1768, 1769, 1770, 1771, 1772, 1773, 1774, 1775, 1776, 1777, 1778, 1779, 1780, 1781, 1782, 1783, 1784, 1785, 1786, 1787, 1788, 1789, 1790, 1791, 1792, 1793, 1794, 1795, 1796, 1797, 1798, 1799, 1800, 1801, 1802, 1803, 1804, 1805, 1806, 1807, 1808, 1809, 1810, 1811, 1812, 1813, 1814, 1815, 1816, 1817, 1818, 1819, 1820, 1821, 1822, 1823, 1824, 1825, 1826, 1827, 1828, 1829, 1830, 1831, 1832, 1833, 1834, 1835, 1836, 1837, 1838, 1839, 1840, 1841, 1842, 1843, 1844, 1845, 1846, 1847, 1848, 1849, 1850, 1851, 1852, 1853, 1854, 1855, 1856, 1857, 1858, 1859, 1860, 1861, 1862, 1863, 1864, 1865, 1866, 1867, 1868, 1869, 1870, 1871, 1872, 1873, 1874, 1875, 1876, 1877, 1878, 1879, 1880, 1881, 1882, 1883, 1884, 1885, 1886, 1887, 1888, 1889, 1890, 1891, 1892, 1893, 1894, 1895, 1896, 1897, 1898, 1899, 1900, 1901, 1902, 1903, 1904, 1905, 1906, 1907, 1908, 1909, 1910, 1911, 1912, 1913, 1914, 1915, 1916, 1917, 1918, 1919, 1920, 1921, 1922, 1923, 1924, 1925, 1926, 1927, 1928, 1929, 1930, 1931, 1932, 1933, 1934, 1935, 1936, 1937, 1938, 1939, 1940, 1941, 1942, 1943, 1944, 1945, 1946, 1947, 1948, 1949, 1950, 1951, 1952, 1953, 1954, 1955, 1956, 1957, 1958, 1959, 1960, 1961, 1962, 1963, 1964, 1965, 1966, 1967, 1968, 1969, 1970, 1971, 1972, 1973, 1974, 1975, 1976, 1977, 1978, 1979, 1980, 1981, 1982, 1983, 1984, 1985, 1986, 1987, 1988, 1989, 1990, 1991, 1992, 1993, 1994, 1995, 1996, 1997, 1998, 1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024, 2025, 2026, 2027, 2028, 2029, 2030, 2031, 2032, 2033, 2034, 2035, 2036, 2037, 2038, 2039, 2040, 2041, 2042, 2043, 2044, 2045, 2046, 2047, 2048, 2049, 2050, 2051, 2052, 2053, 2054, 2055, 2056, 2057, 2058, 2059, 2060, 2061, 2062, 2063, 2064, 2065, 2066, 2067, 2068, 2069, 2070, 2071, 2072, 2073, 2074, 2075, 2076, 2077, 2078, 2079, 2080, 2081, 2082, 2083, 2084, 2085, 2086, 2087, 2088, 2089, 2090, 2091, 2092, 2093, 2094, 2095, 2096, 2097, 2098, 2099, 2100, 2101, 2102, 2103, 2104, 2105, 2106, 2107, 2108, 2109, 2110, 2111, 2112, 2113, 2114, 2115, 2116, 2117, 2118, 2119, 2120, 2121, 2122, 2123, 2124, 2125, 2126, 2127, 2128, 2129, 2130, 2131, 2132, 2133, 2134, 2135, 2136, 2137, 2138, 2139, 2140, 2141, 2142, 2143, 2144, 2145, 2146, 2147, 2148, 2149, 2150, 2151, 2152, 2153, 2154, 2155, 2156, 2157, 2158, 2159, 2160, 2161, 2162, 2163, 2164, 2165, 2166, 2167, 2168, 2169, 2170, 2171, 2172, 2173, 2174, 2175, 2176, 2177, 2178, 2179, 2180, 2181, 2182, 2183, 2184, 2185, 2186, 2187, 2188, 2189, 2190, 2191, 2192, 2193, 2194, 2195, 2196, 2197, 2198, 2199, 2200, 2201, 2202, 2203, 2204, 2205, 2206, 2207, 2208, 2209, 2	

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Reguleringsjaar	Overzichting van de heroverweging	Maatregelen	Resultaten van de heroverweging
2019-2020	Staatsonderzoek naar de aanpak van de coronacrisis. In de eerste helft van 2020 is een pakket maatregelen genomen om de economie te ondersteunen. In de tweede helft van 2020 is een pakket maatregelen genomen om de economie te ondersteunen.	Staatsonderzoek naar de aanpak van de coronacrisis. In de eerste helft van 2020 is een pakket maatregelen genomen om de economie te ondersteunen. In de tweede helft van 2020 is een pakket maatregelen genomen om de economie te ondersteunen.	In de heroverweging wordt de aanpak van de coronacrisis besproken. De maatregelen worden geëvalueerd en de aanpak wordt verbeterd.
2020-2021	Staatsonderzoek naar de aanpak van de coronacrisis. In de eerste helft van 2021 is een pakket maatregelen genomen om de economie te ondersteunen. In de tweede helft van 2021 is een pakket maatregelen genomen om de economie te ondersteunen.	Staatsonderzoek naar de aanpak van de coronacrisis. In de eerste helft van 2021 is een pakket maatregelen genomen om de economie te ondersteunen. In de tweede helft van 2021 is een pakket maatregelen genomen om de economie te ondersteunen.	In de heroverweging wordt de aanpak van de coronacrisis besproken. De maatregelen worden geëvalueerd en de aanpak wordt verbeterd.
2021-2022	Staatsonderzoek naar de aanpak van de coronacrisis. In de eerste helft van 2022 is een pakket maatregelen genomen om de economie te ondersteunen. In de tweede helft van 2022 is een pakket maatregelen genomen om de economie te ondersteunen.	Staatsonderzoek naar de aanpak van de coronacrisis. In de eerste helft van 2022 is een pakket maatregelen genomen om de economie te ondersteunen. In de tweede helft van 2022 is een pakket maatregelen genomen om de economie te ondersteunen.	In de heroverweging wordt de aanpak van de coronacrisis besproken. De maatregelen worden geëvalueerd en de aanpak wordt verbeterd.

[illegible]

Meerjarige	Overname van de bevoegdigheid	Uitvoering	Resultaat van de planning
	De bevoegdigheid wordt overgenomen door de Kamer. De staatssecretaris zal de Kamer hiervan in kennis stellen.	In de brief 1000, nr. 10 is aangegeven dat de staatssecretaris de Kamer hiervan in kennis stelt.	
42-20-9-2020	De staatssecretaris zal de Kamer hiervan in kennis stellen.	De staatssecretaris zal de Kamer hiervan in kennis stellen.	In behandeling.
43-20-9-2020	De staatssecretaris zal de Kamer hiervan in kennis stellen.	De staatssecretaris zal de Kamer hiervan in kennis stellen.	In behandeling.
44-20-9-2020	De staatssecretaris zal de Kamer hiervan in kennis stellen.	De staatssecretaris zal de Kamer hiervan in kennis stellen.	In behandeling.
45-20-9-2020	De staatssecretaris zal de Kamer hiervan in kennis stellen.	De staatssecretaris zal de Kamer hiervan in kennis stellen.	In behandeling.
46-20-9-2020	De staatssecretaris zal de Kamer hiervan in kennis stellen.	De staatssecretaris zal de Kamer hiervan in kennis stellen.	In behandeling.
47-20-9-2020	De staatssecretaris zal de Kamer hiervan in kennis stellen.	De staatssecretaris zal de Kamer hiervan in kennis stellen.	In behandeling.
48-20-9-2020	De staatssecretaris zal de Kamer hiervan in kennis stellen.	De staatssecretaris zal de Kamer hiervan in kennis stellen.	In behandeling.
49-20-9-2020	De staatssecretaris zal de Kamer hiervan in kennis stellen.	De staatssecretaris zal de Kamer hiervan in kennis stellen.	In behandeling.
50-20-9-2020	De staatssecretaris zal de Kamer hiervan in kennis stellen.	De staatssecretaris zal de Kamer hiervan in kennis stellen.	In behandeling.
51-20-9-2020	De staatssecretaris zal de Kamer hiervan in kennis stellen.	De staatssecretaris zal de Kamer hiervan in kennis stellen.	In behandeling.
52-20-9-2020	De staatssecretaris zal de Kamer hiervan in kennis stellen.	De staatssecretaris zal de Kamer hiervan in kennis stellen.	In behandeling.
53-20-9-2020	De staatssecretaris zal de Kamer hiervan in kennis stellen.	De staatssecretaris zal de Kamer hiervan in kennis stellen.	In behandeling.
54-20-9-2020	De staatssecretaris zal de Kamer hiervan in kennis stellen.	De staatssecretaris zal de Kamer hiervan in kennis stellen.	In behandeling.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Regeljaar	Overzichtslijst van de toezegging	Voorbereiding	Reactie van de Tweede Kamer
116 2019-2020	De staatssecretaris zegt dat de schulden van het rijk dalen en de inkomsten van de staatssecretaris brede full-time publicatie op de website.	De staatssecretaris zegt toe in de Kamerbrief van 2 juli 2020, Kamerstukken I 2019-2020, 35-468, nr. 0 gepubliceerd.	In behandeling. De verslagen van het onderzoek van mei en juni zijn gepubliceerd.
117 2019-2020	De staatssecretaris zegt toe in de Kamerbrief van 2 juli 2020, Kamerstukken I 2019-2020, 35-468, nr. 0 gepubliceerd.	De staatssecretaris zegt toe in de Kamerbrief van 2 juli 2020, Kamerstukken I 2019-2020, 35-468, nr. 0 gepubliceerd.	In behandeling. De Tweede Kamer zal in de komende Voorzittingsperiode de Kamerbrief van 2 juli 2020, Kamerstukken I 2019-2020, 35-468, nr. 0 gepubliceerd.
118 2019-2020	De staatssecretaris zegt toe in de Kamerbrief van 2 juli 2020, Kamerstukken I 2019-2020, 35-468, nr. 0 gepubliceerd.	De staatssecretaris zegt toe in de Kamerbrief van 2 juli 2020, Kamerstukken I 2019-2020, 35-468, nr. 0 gepubliceerd.	In behandeling. De Tweede Kamer zal in de komende Voorzittingsperiode de Kamerbrief van 2 juli 2020, Kamerstukken I 2019-2020, 35-468, nr. 0 gepubliceerd.
119 2019-2020	De staatssecretaris zegt toe in de Kamerbrief van 2 juli 2020, Kamerstukken I 2019-2020, 35-468, nr. 0 gepubliceerd.	De staatssecretaris zegt toe in de Kamerbrief van 2 juli 2020, Kamerstukken I 2019-2020, 35-468, nr. 0 gepubliceerd.	In behandeling. De Tweede Kamer zal in de komende Voorzittingsperiode de Kamerbrief van 2 juli 2020, Kamerstukken I 2019-2020, 35-468, nr. 0 gepubliceerd.
120 2019-2020	De staatssecretaris zegt toe in de Kamerbrief van 2 juli 2020, Kamerstukken I 2019-2020, 35-468, nr. 0 gepubliceerd.	De staatssecretaris zegt toe in de Kamerbrief van 2 juli 2020, Kamerstukken I 2019-2020, 35-468, nr. 0 gepubliceerd.	In behandeling. De Tweede Kamer zal in de komende Voorzittingsperiode de Kamerbrief van 2 juli 2020, Kamerstukken I 2019-2020, 35-468, nr. 0 gepubliceerd.
121 2019-2020	De staatssecretaris zegt toe in de Kamerbrief van 2 juli 2020, Kamerstukken I 2019-2020, 35-468, nr. 0 gepubliceerd.	De staatssecretaris zegt toe in de Kamerbrief van 2 juli 2020, Kamerstukken I 2019-2020, 35-468, nr. 0 gepubliceerd.	In behandeling. De Tweede Kamer zal in de komende Voorzittingsperiode de Kamerbrief van 2 juli 2020, Kamerstukken I 2019-2020, 35-468, nr. 0 gepubliceerd.
122 2019-2020	De staatssecretaris zegt toe in de Kamerbrief van 2 juli 2020, Kamerstukken I 2019-2020, 35-468, nr. 0 gepubliceerd.	De staatssecretaris zegt toe in de Kamerbrief van 2 juli 2020, Kamerstukken I 2019-2020, 35-468, nr. 0 gepubliceerd.	In behandeling. De Tweede Kamer zal in de komende Voorzittingsperiode de Kamerbrief van 2 juli 2020, Kamerstukken I 2019-2020, 35-468, nr. 0 gepubliceerd.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Niet-fiscaal

Vergad.jaar	Omschrijving van de mede	Vindplaats	Stand van zaken / planning
1. 2014-2015	Lie van Velthoven verzocht de Kamer te informeren over de planning van de verbetermaatregelen (inzak op de bevestiging in het lid 1 van de tekst)	Kamerstukken 2014-2015, 36.105, v. 20	Afgelapt. Tevens Kamer heeft een brief gehad waarin is vermeld dat alle maatregelen zijn doorgevoerd

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Regeljaar	Omschrijving van de toezegging	Voorbereiding	Reactie van de Kamer
41: 2019-2020	De minister van Financiën heeft toegezegd in de brief over de begrotingsprognose in de Europese tweewerksmede te geven op het rapport van de Europese Fiscal Board van september 2019.	De minister van Financiën heeft toegezegd in de brief over de begrotingsprognose in de Europese tweewerksmede te geven op het rapport van de Europese Fiscal Board van september 2019.	Algerand, De Tweede Kamer heeft op 22 november 2020 een brief ontvangen waarin een exemplaar van het rapport wordt gegeven. Kamerstukken I 2019-2020, 21: 57-58 (nr. 1040).
42: 2019-2020	De minister van Financiën heeft toegezegd voor de Kamer te informeren als de raad van ministers de desbetreffende met de Kamer zal komen zijn de Europese Commissie.	De minister van Financiën heeft toegezegd voor de Kamer te informeren als de raad van ministers de desbetreffende met de Kamer zal komen zijn de Europese Commissie.	Algerand, Aankomstigheid toegezegd aan de Kamer in de gemeenschappelijke agenda voor de Europese Commissie medegedeeld.
43: 2019-2020	De minister van Financiën zal toegezegd in de brief over de begrotingsprognose in de Europese tweewerksmede te geven op het rapport van de Europese Fiscal Board van september 2019.	De minister van Financiën heeft toegezegd in de brief over de begrotingsprognose in de Europese tweewerksmede te geven op het rapport van de Europese Fiscal Board van september 2019.	Algerand, Opgenomen in het verslag van de Europese Commissie op 10 oktober 2019. Kamerstukken I 2019-2020, 21: 57-58 (nr. 1040).
44: 2019-2020	De minister van Financiën zal toegezegd in de brief over de begrotingsprognose in de Europese tweewerksmede te geven op het rapport van de Europese Fiscal Board van september 2019.	De minister van Financiën heeft toegezegd in de brief over de begrotingsprognose in de Europese tweewerksmede te geven op het rapport van de Europese Fiscal Board van september 2019.	Algerand, Opgenomen in het verslag van de Europese Commissie op 10 oktober 2019. Kamerstukken I 2019-2020, 21: 57-58 (nr. 1040).
45: 2019-2020	De minister van Financiën zal toegezegd in de brief over de begrotingsprognose in de Europese tweewerksmede te geven op het rapport van de Europese Fiscal Board van september 2019.	De minister van Financiën heeft toegezegd in de brief over de begrotingsprognose in de Europese tweewerksmede te geven op het rapport van de Europese Fiscal Board van september 2019.	Algerand, Kamerstukken hebben geen verslag gedaan voor een openbare sessie.
46: 2019-2020	De minister van Financiën zal toegezegd in de brief over de begrotingsprognose in de Europese tweewerksmede te geven op het rapport van de Europese Fiscal Board van september 2019.	De minister van Financiën heeft toegezegd in de brief over de begrotingsprognose in de Europese tweewerksmede te geven op het rapport van de Europese Fiscal Board van september 2019.	Algerand, De Tweede Kamer heeft op 22 november 2020 een brief ontvangen waarin een exemplaar van de ontwerpsprognose van de Europese Commissie wordt gegeven. Kamerstukken I 2019-2020, 21: 57-58 (nr. 1040).
47: 2019-2020	De minister van Financiën zal toegezegd in de brief over de begrotingsprognose in de Europese tweewerksmede te geven op het rapport van de Europese Fiscal Board van september 2019.	De minister van Financiën heeft toegezegd in de brief over de begrotingsprognose in de Europese tweewerksmede te geven op het rapport van de Europese Fiscal Board van september 2019.	Algerand, Opgenomen in het verslag van de Europese Commissie op 10 oktober 2019. Kamerstukken I 2019-2020, 21: 57-58 (nr. 1040).
48: 2019-2020	De minister van Financiën zal toegezegd in de brief over de begrotingsprognose in de Europese tweewerksmede te geven op het rapport van de Europese Fiscal Board van september 2019.	De minister van Financiën heeft toegezegd in de brief over de begrotingsprognose in de Europese tweewerksmede te geven op het rapport van de Europese Fiscal Board van september 2019.	Algerand, De Tweede Kamer heeft op 22 november 2020 een brief ontvangen waarin een exemplaar van de ontwerpsprognose van de Europese Commissie wordt gegeven. Kamerstukken I 2019-2020, 21: 57-58 (nr. 1040).
49: 2019-2020	De minister van Financiën zal toegezegd in de brief over de begrotingsprognose in de Europese tweewerksmede te geven op het rapport van de Europese Fiscal Board van september 2019.	De minister van Financiën heeft toegezegd in de brief over de begrotingsprognose in de Europese tweewerksmede te geven op het rapport van de Europese Fiscal Board van september 2019.	Algerand, De Tweede Kamer heeft op 22 november 2020 een brief ontvangen waarin een exemplaar van de ontwerpsprognose van de Europese Commissie wordt gegeven. Kamerstukken I 2019-2020, 21: 57-58 (nr. 1040).
50: 2019-2020	De minister van Financiën zal toegezegd in de brief over de begrotingsprognose in de Europese tweewerksmede te geven op het rapport van de Europese Fiscal Board van september 2019.	De minister van Financiën heeft toegezegd in de brief over de begrotingsprognose in de Europese tweewerksmede te geven op het rapport van de Europese Fiscal Board van september 2019.	Algerand, Opgenomen in het verslag van de Europese Commissie op 10 oktober 2019. Kamerstukken I 2019-2020, 21: 57-58 (nr. 1040).
51: 2019-2020	De minister van Financiën zal toegezegd in de brief over de begrotingsprognose in de Europese tweewerksmede te geven op het rapport van de Europese Fiscal Board van september 2019.	De minister van Financiën heeft toegezegd in de brief over de begrotingsprognose in de Europese tweewerksmede te geven op het rapport van de Europese Fiscal Board van september 2019.	Algerand, Opgenomen in het verslag van de Europese Commissie op 10 oktober 2019. Kamerstukken I 2019-2020, 21: 57-58 (nr. 1040).

[illegible]

Mogelijke jaar	Onderwerp van de toezegging	Mogelijke	Reactie van media / planning
64 2019-2020	De minister zegt in zijn brief aan de Kamer dat de verwachting is dat de belastingen op de inkomsten van de belastingplichtigen in 2020 zullen dalen. De minister zegt dat de verwachting is dat de belastingen op de inkomsten van de belastingplichtigen in 2020 zullen dalen.	De minister van Financiën heeft het AO op 8 juni 2020, Kamerstukken II 2019-2020, 1 102-103, nr. 102.	Algerand, in het verslag van de Kamercommissie van Toezicht op 11 juni 2020, heeft de minister toegezegd dat de belastingen op de inkomsten van de belastingplichtigen in 2020 zullen dalen. Het is gesteld dat de verwachting is dat de belastingen op de inkomsten van de belastingplichtigen in 2020 zullen dalen. Kamerstukken II 2019-2020, 1 102-103, nr. 102.
65 2019-2020	Toezegging aan lid Snelink om te bekijken hoe de regelingen van de belastingen op de inkomsten van de belastingplichtigen in 2020 zullen dalen.	Minister van Financiën tijdens het AO Begroten en afrekenen op 12-12-2019, Kamerstukken II 2019-2020, 1 102-103, nr. 102.	Algerand, Alle departementen werken samen om de belastingen op de inkomsten van de belastingplichtigen in 2020 te dalen. Dit staat vervat in de voortgangrapportage. Het is gesteld dat de verwachting is dat de belastingen op de inkomsten van de belastingplichtigen in 2020 zullen dalen. Kamerstukken II 2019-2020, 1 102-103, nr. 102.
66 2019-2020	Toezegging om aan zijn collega's van de Kamer te laten weten hoe de belastingen op de inkomsten van de belastingplichtigen in 2020 zullen dalen.	Minister van Financiën tijdens het AO Begroten en afrekenen op 12-12-2019, Kamerstukken II 2019-2020, 1 102-103, nr. 102.	Algerand, Het is gesteld dat de minister van Financiën de verwachting is dat de belastingen op de inkomsten van de belastingplichtigen in 2020 zullen dalen. Kamerstukken II 2019-2020, 1 102-103, nr. 102.
67 2019-2020	Toezegging de Kamer te laten weten hoe de belastingen op de inkomsten van de belastingplichtigen in 2020 zullen dalen.	Minister van Financiën tijdens het AO Begroten en afrekenen op 12-12-2019, Kamerstukken II 2019-2020, 1 102-103, nr. 102.	Algerand, Volgens brief van 2 april 2020 heeft de minister de toezegging gemaakt dat de belastingen op de inkomsten van de belastingplichtigen in 2020 zullen dalen. Kamerstukken II 2019-2020, 1 102-103, nr. 102.
68 2019-2020	Toezegging aan lid De Vries (VVD) om te bekijken hoe de belastingen op de inkomsten van de belastingplichtigen in 2020 zullen dalen.	Minister van Financiën tijdens het AO Begroten en afrekenen op 12-12-2019, Kamerstukken II 2019-2020, 1 102-103, nr. 102.	Algerand, Voor de SDW-ringen geldt dat de SDW-reguleringswetgeving heeft geleid tot een dalende trend in de SDW-ringen. Dit is niet verwonderlijk, omdat de SDW-reguleringswetgeving is gericht op het dalen van de SDW-ringen. Het is gesteld dat de verwachting is dat de belastingen op de inkomsten van de belastingplichtigen in 2020 zullen dalen. Kamerstukken II 2019-2020, 1 102-103, nr. 102.
69 2019-2020	Toezegging aan te geven bij de toezegging aan de Kamer dat de verwachting is dat de belastingen op de inkomsten van de belastingplichtigen in 2020 zullen dalen.	Minister van Financiën tijdens het AO Begroten en afrekenen op 12-12-2019, Kamerstukken II 2019-2020, 1 102-103, nr. 102.	Algerand, Uit de toezeggingen aan de Kamer is te zien dat de verwachting is dat de belastingen op de inkomsten van de belastingplichtigen in 2020 zullen dalen. Het is gesteld dat de verwachting is dat de belastingen op de inkomsten van de belastingplichtigen in 2020 zullen dalen. Kamerstukken II 2019-2020, 1 102-103, nr. 102.
70 2019-2020	Nieuwe beschikking op export van grondstoffen en grondstoffen van de Kamer.	Kamerstukken II 2019-2020, 1 102-103, nr. 102.	Algerand, Kamerstukken II 2019-2020, 1 102-103, nr. 102.
71 2019-2020	De minister van Financiën zegt de Kamer dat de verwachting is dat de belastingen op de inkomsten van de belastingplichtigen in 2020 zullen dalen.	Kamerstukken II 2019-2020, 1 102-103, nr. 102.	Algerand, In de toezeggingen aan de Kamer is te zien dat de verwachting is dat de belastingen op de inkomsten van de belastingplichtigen in 2020 zullen dalen. Het is gesteld dat de verwachting is dat de belastingen op de inkomsten van de belastingplichtigen in 2020 zullen dalen. Kamerstukken II 2019-2020, 1 102-103, nr. 102.
72 2019-2020	De minister van Financiën zegt de Kamer dat de verwachting is dat de belastingen op de inkomsten van de belastingplichtigen in 2020 zullen dalen.	Kamerstukken II 2019-2020, 1 102-103, nr. 102.	Algerand, De Tweede Kamer is nu de toezegging aan het lid Achenbach (D66) dat de SDW-reguleringswetgeving heeft geleid tot een dalende trend in de SDW-ringen. Het is gesteld dat de verwachting is dat de belastingen op de inkomsten van de belastingplichtigen in 2020 zullen dalen. Kamerstukken II 2019-2020, 1 102-103, nr. 102.

Meerjarige	Overzicht van de toezichting	Maatregelen	Reacties van Kamer / planning
7-20-2020	De minister van Financiën heeft het WVO ingetrokken en de Overheidsrechter, Kamerstukken II 2019-2020, 33, 10, nr. 1.	De minister van Financiën heeft het WVO ingetrokken en de Overheidsrechter, Kamerstukken II 2019-2020, 33, 10, nr. 1.	Overlopend. Als er wijzigingen komen in de toezichting, zal de Kamer hiervan in kennis worden gesteld.
8-20-2020	De minister van Financiën heeft het WVO ingetrokken en de Overheidsrechter, Kamerstukken II 2019-2020, 33, 10, nr. 1.	De minister van Financiën heeft het WVO ingetrokken en de Overheidsrechter, Kamerstukken II 2019-2020, 33, 10, nr. 1.	Overlopend. De AFM heeft een brief van de Kamer ontvangen waarin wordt verzocht om de AFM te laten weten hoe de AFM in 2020 onderzocht naar de toezichting op de AFM en de AFM te laten weten hoe de AFM in 2020 onderzocht naar de toezichting op de AFM.
9-20-2020	De minister van Financiën heeft het WVO ingetrokken en de Overheidsrechter, Kamerstukken II 2019-2020, 33, 10, nr. 1.	De minister van Financiën heeft het WVO ingetrokken en de Overheidsrechter, Kamerstukken II 2019-2020, 33, 10, nr. 1.	Overlopend. De AFM heeft een brief van de Kamer ontvangen waarin wordt verzocht om de AFM te laten weten hoe de AFM in 2020 onderzocht naar de toezichting op de AFM en de AFM te laten weten hoe de AFM in 2020 onderzocht naar de toezichting op de AFM.
10-20-2020	De minister van Financiën heeft het WVO ingetrokken en de Overheidsrechter, Kamerstukken II 2019-2020, 33, 10, nr. 1.	De minister van Financiën heeft het WVO ingetrokken en de Overheidsrechter, Kamerstukken II 2019-2020, 33, 10, nr. 1.	Overlopend. De AFM heeft een brief van de Kamer ontvangen waarin wordt verzocht om de AFM te laten weten hoe de AFM in 2020 onderzocht naar de toezichting op de AFM en de AFM te laten weten hoe de AFM in 2020 onderzocht naar de toezichting op de AFM.
11-20-2020	De minister van Financiën heeft het WVO ingetrokken en de Overheidsrechter, Kamerstukken II 2019-2020, 33, 10, nr. 1.	De minister van Financiën heeft het WVO ingetrokken en de Overheidsrechter, Kamerstukken II 2019-2020, 33, 10, nr. 1.	Overlopend. De AFM heeft een brief van de Kamer ontvangen waarin wordt verzocht om de AFM te laten weten hoe de AFM in 2020 onderzocht naar de toezichting op de AFM en de AFM te laten weten hoe de AFM in 2020 onderzocht naar de toezichting op de AFM.
12-20-2020	De minister van Financiën heeft het WVO ingetrokken en de Overheidsrechter, Kamerstukken II 2019-2020, 33, 10, nr. 1.	De minister van Financiën heeft het WVO ingetrokken en de Overheidsrechter, Kamerstukken II 2019-2020, 33, 10, nr. 1.	Overlopend. De AFM heeft een brief van de Kamer ontvangen waarin wordt verzocht om de AFM te laten weten hoe de AFM in 2020 onderzocht naar de toezichting op de AFM en de AFM te laten weten hoe de AFM in 2020 onderzocht naar de toezichting op de AFM.
13-20-2020	De minister van Financiën heeft het WVO ingetrokken en de Overheidsrechter, Kamerstukken II 2019-2020, 33, 10, nr. 1.	De minister van Financiën heeft het WVO ingetrokken en de Overheidsrechter, Kamerstukken II 2019-2020, 33, 10, nr. 1.	Overlopend. De AFM heeft een brief van de Kamer ontvangen waarin wordt verzocht om de AFM te laten weten hoe de AFM in 2020 onderzocht naar de toezichting op de AFM en de AFM te laten weten hoe de AFM in 2020 onderzocht naar de toezichting op de AFM.
14-20-2020	De minister van Financiën heeft het WVO ingetrokken en de Overheidsrechter, Kamerstukken II 2019-2020, 33, 10, nr. 1.	De minister van Financiën heeft het WVO ingetrokken en de Overheidsrechter, Kamerstukken II 2019-2020, 33, 10, nr. 1.	Overlopend. De AFM heeft een brief van de Kamer ontvangen waarin wordt verzocht om de AFM te laten weten hoe de AFM in 2020 onderzocht naar de toezichting op de AFM en de AFM te laten weten hoe de AFM in 2020 onderzocht naar de toezichting op de AFM.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Regeljaar	Onderwerp van de toewijzing	Voorbereidende	Reactie van de Tweede Kamer
14: 2019/2020	De minister van Financiën zegt de Kamer naar aanleiding van een vraag van het lid Wiersema (VVD) toe om de Kamer te informeren over het overleg met de WHO om de ECT in te zetten om de zorg te verbeteren.	Minister van Financiën heeft de Algemene Rekenkamer op 15 november 2019, in het verslag 12019-2020, nr. 1, item 3.	In behandeling. MR rapport is gepubliceerd. WHO rapport wordt eind 2020 nog in 2021 verwacht.

Rijksje 4: Toelichting op de Strategische Evaluatie Agenda

Deze bijlage geeft een nadere toelichting op de Strategische Evaluatie Agenda zoals in hoofdstuk 2.4 opgenomen.

Thema 1: Nederland financieel gezond: stabiliseren en grenzen na economische schok COVID-19 crisis

Quantitatieve behoeften over de middelen

1. Advies Studiegroep Begrotingsruimte (incl. beleidsdoelstelling begrotingsbeleid) (2020)

Op verzoek van de Ministerraad, stelt de Studiegroep Begrotingsruimte haar advies op over de begrotingsdoelstellingen en de begrotingsinstrumenten in de komende aflopende periode. Dit om het volgende te behalen: te ondersteunen in het maken van een goede afweging over het te voeren begrotingsbeleid. Dit advies bevat – en wordt mede gebaseerd op – een beleidsdoelstelling van het begrotingsbeleid over de periode 2020 – 2025. Gezien de onzekerheid over de phasering van de coronacrisis op de economie en de overheid's middelen, is besloten het complete advies in het najaar 2020 (in plaats van voor de zomer 2020) af te ronden.

2. Beleidsdoelstelling BTW-voon pensioenfonds (2020 – 2021)

In 2021 zal een beleidsdoelstelling (in te nemen van Artikel 8.1b, compensatiefonds (BCF) van de begroting Financien en Nationale Schuld. Artikel 6 is een bijzonder artikel op de Rijksbegroting aangezien het een artikel betreft met slechts één instrument (het BCF). De doelstelling heeft betrekking op de periode 2016 tot en met 2020. Het hoofddoel is te onderzoeken of het gevoerde beleid met het BCF – de rol van BTW-weg nemen bij de keuze tussen in- en uitbesteding door gemeenten, provincies en andere openbare lichamen – doeltreffend en doelmatig is geweest.

3. (BC) Regeling agentschappen (2020 – 2021)

Dit Interdepartementaal Beleidsonderzoek doet onderzoek naar de werking van het agentschapmodel in de praktijk en de vertaling van dit model in de Regeling Agentschappen. Hierbij wordt getoetst in hoeverre het bedrijfsmatig werken, waarbij de focus is komen te liggen op het kwantificeren van prestaties, het afleggen van verantwoording en een overheid die gericht is op efficiëntie, voor bedoelde en onbedoelde neveneffecten heeft gezorgd.

Een stabiele, integrale en innovatieve financiële sector en werkbare huishoudens

4. Beleidsdoelstelling Deelnemingen (2020)

De beleidsdoelstelling Deelnemingen richt zich primair op de evaluatie van het beleid uit de nota Deelnemingen en de Rijks overheid 2013 (nota Deelnemingen) voor het beheer en, aangaan en afsluiten van staatsdeelnemingen. De focus ligt op de staatsdeelnemingen, de deelnemingen waarvan de minister van Financiën aandeelhouders is.

5. Evaluatie Kifid (2020)

Kifid, het Klachteninstituut Financiële Dienstverlening, is het deskundige en toegankelijke financiële klachteninstituut voor consumenten en kleine zakelijke ondernemers en zzp'ers. Het Kifid moet op grond van artikel 48b, lid 7, BgO iedere vier jaar worden geëvalueerd door een onafhankelijk onderzoeksinstituut. De laatste evaluatie heeft plaatsgevonden in 2016.

8. *Evaluatie van Wet transparant toezicht financiële markten (2020–2022)*
Dit is een wijziging in de Wet op het financieel toezicht en de Wet toezicht accountantsorganisaties en geeft de Autoriteit Financiële Markten (AFM) en de Nederlandse Bank (DNB) meer mogelijkheden om informatie delen over het toezicht op afzonderlijke instellingen. De minister heeft toezicht op twee of drie jaar na inwerkingtreding van de Wet transparant toezicht financiële markten te evalueren en daarbij de AFM en DNB te betrekken.
9. *Evaluatie Bankwet (2012)*
De in 2012 ingevoerde bankwetgeving wordt geëvalueerd, na een eerdere evaluatie in 2010. Er zal onder andere gekeken worden naar de fiscale prikkelgeving voor risicobeheer.
10. *ZBC-evaluatie AFM en DNB (2021)*
Betreft de vijfjaarlijkse evaluatie van DNB die voortvloeit uit de Kaderwet van 14 april 2017 en de Wet op het financieel toezicht en de Wet toezicht op de functionarissen van de ZBC DNB. Aan de hand van dit verslag dient een beoordeling mogelijk te zijn van de wenselijkheid van het voortzetten van de jaaruitbreiding door het ZBC. De ARK schrijft de minister (in 2017) om de evaluatie uit te laten voeren, omdat zo ook het toezicht wat de minister uitbreidt op DNB in de beoordeling kan worden meegenomen.
11. *Evaluatie in plain english heren en rechten betaaldiensten PSD2 (2021)*
PSD2 richt op het verbeteren van de interne markt voor betaalbetalingen, internetbetalingen en mobiele betalingen. Daarnaast is het gericht op het stimuleren en faciliteren van innovaties, onder meer door het reguleren van verschillende betaal diensten die zijn ontstaan na de publicatie van PSD1, zoals de betaalinitiatie diensten en rekening informatiediensten.
12. *Evaluatie afwikkelen gesprekken rentederivaten (2021)*
Evaluatie ter uitvoering van de motie Luyten en van de Linder over het herstelplan voor Rijksoverheid, waar in mei 2021 versloot het afwikkelen gesprekken grondig te evalueren en te zien te maken voor eventuele toekomstige compensatie van 2017 tot 2021. Deze evaluatie zal starten zodra de laatste werkzaamheden door de externe dosierbeoordelaars, onderdeel van het uniform herstelkader, zijn afgerond.
13. *Financiële dienstverlening en effecten art. 4:24a Wv (2011–2020) Artikel 4:24a stelt dat een financiële dienstverlener op zorgvuldige wijze de gerechtvaardigde belangen van de consument of begunstigde in acht neemt. De minister heeft toegezegd later in 2022 aan de Kamer een verslag te doen over de doeltreffendheid en de effecten van dit artikel in de praktijk.*
14. *Evaluatie Wet Belang in geboden (2021)*
Dit is een wijziging in de Wet op het financieel toezicht en introduceert een breed pakket aan regels die financiële ondernemingen verplicht is tot het voeren van een beheerd beloningsbeleid en dat ook als relevante variabelen beloningen aan banden legt. Daarnaast heeft het voorsel tot deel de e. betaalde beloningsregulering voor financiële ondernemingen overdrachtelijke samen te brengen, begrippen te harmoniseren en waar nodig betaalde normen aan te scherpen.
15. *Evaluatie Wet Toezicht Trustkantoren (2024)*

¹⁶ Kamerstukken II 2017–2018, 35 015, nr. 162

De Wet inrichting Investeren 2018 (Wet 2018) is op 1 januari 2019 in werking getreden. De Wet 2018 is primair gericht op de bestendigheid van de integriteit van het Nederlandse financiële stelsel. De minister heeft toegezegd vijf jaar na de inwerkingtreding van deze wet aan de Staten-Generaal een verslag te sturen over de doeltreffendheid en de effecten van deze wet in de praktijk.

Investeringsinbrenging op de markt en wetgeving

14. *Beveiligingsbeleid tegen uitwassen en/of andere financiële risico's (inrichting)*

De beveiligingscyclus bevat een evaluatie van het anti-witwassen- en terrorismefinancieringsbeleid, waaronder de National Risk Assessment (elke twee jaar door het VUUC) en andere onderzoeken naar specifieke risico's volgen. Belieftsonderzoek en incidentanalyse, zoals de FATF-evaluatie in 2017, waarin de activiteiten en het beleid in een voorstel gebracht en de resultaten worden beschreven. De FATF voert landen-evaluaties uit, door middel van paar reviews. De huidige, vierde evaluatie wordt bevestigd of nationale regels tegen witwassen en financiering van terrorisme niet alleen technisch voldoen aan de FATF-aanbevelingen, maar ook effectief zijn.

15. *Evaluatie in implementatie vierde anti-witwettelijk (2021)*

Betreft de implementatie van de vierde anti-witwettelijk. Belangrijk element is het onder het bereik van de Wvft brengen van aanbesteders van diensten voor het wassen van virtuele valuta's en financiële valuta, net als aanbesteders van bevoegde personen.

16. *Evaluatie Wet verwijzing portaal bankgegevens (2022)*

Het verwijzingsportaal bankgegevens is een technische koppeling die het voor aangesloten banken en besolliciteerde verzoekers mogelijk maakt om geautomatiseerd te voldoen aan bepaalde verzoeken en/of verzoeken van overheidsinstanties, waaronder opsporingsdiensten en Belastingdienst. Hierna wordt ook de verplaatsing van de anti-witwettelijk geïmplementeerd voor elke bank van de Europese Unie (EU-land) om te voorzien in een centraal elektronisch systeem ter identificatie van cliënten van banken en andere instellingen (verzoeken).

Thema 2: Nederland in Europa en de wereld

1. *Nader onderzoek effecten (OESO)-voorstellen belasting digitale*

onderdelen economie (2020-2021)

De voorstellen van de OESO (Pillar 1 & 2) kunnen vergaan de gevolgen hebben voor Nederland, in de eerste plaats het gaat om de vpb-opbrengst, maar ook voor de economie en/of fiscale vestigingsklimaat. Op basis van de stand van de besprekingen worden de mogelijke gevolgen van de verschillende alternatieven zo goed mogelijk in kaart gebracht. Daarbij wordt ook onderzoek wat de Nederlanders in de komende jaren krijgen.

2. *Alternatieve invulling beleidsdoelstelling Internationale financiële*

doelstellingen (2021-2020)

Voor 2021 stond de beleidsdoelstelling artikel 4 (Internationale financiële bereikbaarheid) gepland. Omdat de recent genomen anti-witwettelijk, wordt deze beleidsdoelstelling vervuld op een meer strategische wijze.¹¹ Het voornemen is om in 2021 lessen te trekken uit de huidige maatregelen en wetgeving, voor de inzet van maatregelen in

¹¹ De alternatieve invulling van de beleidsdoelstelling wordt formeel aangekondigd aan de Tweede Kamer in de motie-Rabbinga van het ministerie van Financiën. Deze wordt aangekondigd voor Tweede Kamer van de Tweede Kamer (Tweede Kamer).

essentiële taken om te missen. In 2021 zal hierin een extra reflectie overzigt opgesteld worden van de Internationale Financiële Instellingen (IFI's) en Europese instellingen inclusief de aandacht aan ten behoeve van een evaluatie die in 2024/2025 zal plaatsvinden van de strategieën van Internationale Financiële Instellingen (IFI's) en Europese instellingen en de getroffen Europese maatregelen. De evaluatie zal als onderdeel van een analyse aan de Tweede Kamer worden toegezonden waarin tevens de lessons learned zijn opgenomen.

3. *Onderzoek voor en na afsluiting van uitvalbeleidssystemen door de jaren heen (2023)*

De tijd is door de Europese brexit tijl in de loop der jaren vergaand geharmoniseerd. Onderzocht zal worden welke voor- en/of nadelen dat met zich meebrengt, mede met het oog op discussies over het (meer) harmoniseren van grondslagen van andere oorsprongssoorten.

Brexit: toekomstige relatie EU-VK

4. *Evaluatie brexit (2021)*

De minister van Buitenlandse Zaken heeft in debat met de Eerste Kamer toegezegd om de Verantwoordelijkheid van de gang van zaken rond de brexit te evalueren. De toelichting op deze evaluatie is opgenomen in de Strategische Evaluatie Agenda van het ministerie van Buitenlandse Zaken. Gezien de nauwe betrokkenheid van het ministerie van Financiën, zoals bijvoorbeeld vanuit de Douane, is deze kruisverijding hier opgenomen.

Vestigingsklimaat

5. *Evaluatie specifieke instrumenten vestigingsklimaat (2024/2026)*

Nederland heeft een aantrekkelijk vestigingsklimaat, door fiscale regelingen zoals de innovatiebox en de 30%-regeling, maar ook door de vormgeving deelnemingsvrijstelling en het uitgebreide verdragen-netwerk. Over de laatste twee instrumenten op het terrein van het vestigingsklimaat is er al veel aandacht geweest in de Tweede Kamer in de afgelopen jaren.

a. *Onderzoek balans verdragennetwerk (2023)*

b. *Evaluatie innovatiebox (2023)*

6. *Meerwaarde van de Vennootschapsbelasting (2023)*

Door verschillende werkdagen in te pakken staat het fiscale aanvalde-regime onder druk. In dit onderzoek worden verschillende alternatieven voor de huidige regeling verkend met het oog op de langere termijn. Naar onderzoek bestemd ingezet in 2020-2021.

De Commissie belastingheffing multinationals concludeert dat wanneer de effectieve druk wordt gecombineerd als de verspreidde belastingten opzichte van de fiscale Earnings Before Tax (EBT), blijkt uit de analyse dat de gemiddelde gemiddelde winstgevende multinationals over langere tijd geen winstverlies tegenwoordig de effectieve druk hebben de multinationals. Binnen de groep multinationals is de effectieve druk van Nederlandse multinationals met 19% iets lager dan die van de andere groepen.

Bij deze uitkomsten gelden belangrijke beperkingen. Ten eerste bieden de Nederlandse verspreidde belastingen inzicht in de fiscale belasting Nederland te betalen van werkdagen, noch in de tijd waarop deze winst en de betaalde belasting verdeeld zijn over verschillende landen. Dit is belangrijk omdat bedrijven binnen het huidige stelsel mogelijkheden hebben winsten te verschuiven naar laagbelasting landen zonder substantiële wijzigingen in de investeringsstructuur. De tweede beperking is dat het op basis van de beschikbare data niet mogelijk is

om de effectieve druk in verhouding tot de commerciële winst te berekenen. Hierdoor blijft onduidelijk hoe de opgegeven winst door multinationals, en dus de betaalde belasting, aan verhoudt tot de bedrijfs economische werkefficiëntie.

B zal in het verlengde van deze constateringen zal onderzoek gedaan worden naar:

- Correlaties van (fiscale) structureel verspreide bedrijven, de betaalde belasting in NL en het buitenland in relatie tot o.a. gemiddeld kapitaal/activiteiten (2020 – 2021)
 - Het belang van de effectieve heffing van aanhef van schoneft en toelasten (2020 – 2021)
 - Het belang van royalty's voor de belastingdruk van multinationals met activiteiten in Nederland (2021)
 - Versillen tussen fiscaal en commerciële winstbepaling van multinationals (2021)
8. **Beleidsdoelstelling Exportkredietverzekeringen, -garanties en Investeringsverzekeringen (2022 – 2023)**
Op basis van de Kaderwet Financiële Verstrekingen Financien biedt de Nederlandse Staat bij aanvulling op de privaatrechtelijke faciliteiten aan waarmee Nederlandse ondernemers en hun financiers beschikkingen kunnen afdelen bij de Staat. Door middel van onder andere exportkrediet- en investeringsverzekeringen is het doel van dit beleid dat het concurrentievervalsingen van het Nederlandse bedrijfsleven wordt hervormd, met name ten aanzien van grote en middelgrote of langlopende geïnvesteerde exporteurs kunnen verwerven en daarmee een positief effect heeft op de werkgelegenheid. In deze beleidsdoelstelling zal dit worden geëvalueerd.

Aanpak internationale belastingontwikkelingen -ontwikkeling

9. **Monitoring effecten aanpak belastingontwikkeling (jaarlijks vanaf 2020)**
De aanpak van belastingontwikkeling door de Kamer wordt gemonitord. Het betreft onder andere de implementatie van bronbelasting op rente en royalty's en de Europese Anti-Tax Avoidance Directive (ATAD) richtlijn.

Thema 3: Verduurzaming en vergroening van de economie

1. **Evaluatie aandelhouderschap staatsdeelname (doorlopend)**
Het ministerie van Financiën evalueert minimaal eens in de zeven jaar het aandelhouderschap in iedere staatsdeelname, om te bepalen of een belang in de onderneming nog van toegevoegde waarde is. De resultaten van die evaluaties worden opgenomen in het Jaarverslag Beheer Staatsdeelname.

Verduurzaming fiscaal beleid

2. **Minimale uitkering elektrische auto's in het land van de klant (vanaf 2020 jaarlijks)**
De kosten van de fiscaal stimulerende van elektrische auto's worden gemonitord.
3. **MIRBA betreffen naar gebruik (autobelastingen) (2020)**
In het Klimaatakkoord is opgenomen dat belastingen naar gebruik worden afgevoerd. Daarnaast zijn verschillende varianten in haast, waarbij (in aanvulling op in het verleden uitgevoerd onderzoek) ook aandacht is voor de elektrificatie van het vervoer. Met de MIRBA worden voor de verspreide varianten de wettelijke effecten in kaart gebracht.
4. **Aanvullend ex-ante onderzoek vliegbelasting vrachtsector (2020)**

- Powerte wordt een aanvullend onderzoek gedaan naar de gevolgen van de vliegheffing voor de vervoerssector of aangelden het andere onderzoek daar niet genoeg inzicht in lood.
5. *Studie invoering betalen naar gebruik (auto belastingen) (2020-2021)* In het klimaatkkoord is afgezien dat betalen naar gebruik onderzoek zal worden. Daarvoor zijn verschillende varianten in beeld, waarbij (in aanvulling op in het verleden uitgevoerd onderzoek) ook aandacht is voor de elektrificatie van het vervoer.
 6. *Onderzoek naar de reductie van afvalstoffenbelasting (2021)* In het regeerakkoord is het voornemen gesteld om de afvalstoffenbelasting anders vorm te geven. Om die invulling aan te leggen, wordt een onderzoek gedaan naar de mogelijkheden voor en effecten van een nieuwe vormgeving.
 7. *Evaluatie fiscale regelingen autobelastingen (2021)* De autobelastingen bestaan uit verschillende regelingen, die algerime tijd niet zijn gebruikt, terwijl wel twijfel bestaat over nut en noodzaak van deze regelingen. Deze evaluatie zal daar meer inzicht in verschaffen.
 8. *Evaluatie fiscale regelingen Energiebelasting (2021)* Het is van belang om fiscale regelingen met een zekere regelmaat te beoordelen op hun doelmatigheid en doelmatigheid. In deze evaluatie wordt gekeken naar de bestaande vrijstellingen en verlaagde tarieven binnen de energiebelasting en het stimuleren van fossiele energie.
 9. *Doelmatigheid van de carbon border adjust mechanismen (2021)* In de Green Deal mededeling van 11 december jl. heeft de Europese Commissie aangekondigd om in 2021 met een voorstel voor een carbon border adjustment mechanism (CBAM) te komen om geïmporteerde producten te belasten voor hun CO₂-uitstoot. Het doel van een CBAM is het voorkomen van koolstoflekages en het behoud van een gelijk speelveld. In kaart wordt gebracht wat de klimaat-, economische en budgettaire effecten van een CBAM (kunnen) zijn bij bepaalde technische vormgevingsopties van een CBAM.
 10. *Onderzoek onbelaste reductievergoeding (2021)* Werknemers die met eigen vervoer naar hun werk reizen kunnen maximaal € 6,15 per kilometer belastingvrij vergoed krijgen van hun werkgever. Er zal onderzoek gedaan worden naar de omvang van de uitbetaalde kostenvergoedingen, gesplitst naar belast en onbelast, en naar zaken die ertoe voortvloeien. In aanvulling daarop wordt onderzocht hoe het wettelijke kader voor effecten kan worden verbeterd.
 11. *Evaluatie reiszak OV (2022)* Werknemers die met het OV naar hun werk reizen hebben onder bepaalde voorwaarden recht op deze afrekening. De doelmatigheid en doelmatigheid van de reiszak OV zullen in deze evaluatie worden beoordeeld.
 12. *De evaluatie van de autovergoeding (2022)* Om in de toekomst het fiscale beleid naar mobiliteit en vervoer vorm te geven, is van belang om te weten wat het effect is van de maatregelen die in het klimaatkkoord zijn opgenomen. In 2022 wordt een herevaluatie uitgevoerd.
 13. *Evaluatie vliegbelasting vliegsector (2022)* In 2022 wordt een onderzoek gedaan naar de gerealiseerde effecten van de vliegheffing op de vliegsector. In 2025 wordt een meer uitgebreide evaluatie van de vliegheffing gedaan.
 14. *Evaluatie EIA (2023)* De energie-investeringsaftrek wordt getoetst, mede in het licht van het klimaatkkoord.
 15. *Evaluatie MIA en Van R (2023)*

- De minister moet een uitspraak doen over welke voorkeursrichting milieuvriendelijke maatregelen worden getrokken, mede in het licht van het Klimaatkader.
16. *Eindevaluatie film aantal goede mobiliteit (2024)*
Na de tussenevaluatie in 2022 volgt in 2024 een eindevaluatie van de maatregelen op het terrein mobiliteit die zijn opgenomen in het Klimaatkader.
17. *Evaluatie CO₂-heffing, isokarie (2026)*
Vanaf 1 januari 2021 zal voor de industrie een CO₂-heffing van kracht zijn. De effecten van deze heffing zullen lagen dalen. Dit moet worden verduidelijkt, met name met betrekking tot de doelwittefficiëntie en doelmatigheid van de heffing.
18. *Evaluatie vliegbelasting (2029)*
In 2029 wordt een overkoepelende evaluatie van de effecten van de vliegbelasting uitgevoerd.

Thema 4: Vergroten menselijke maat in het toeslagenstelsel

Kwaliteitsimpuls toeslagenorganisatie

1. *Evaluatie verbeteringen uitvoering toeslagen (2022-2029)*
In de bezetting van Financien in 2022 is voor 2021 een beleidsdoorlichting aangekondigd naar de uitvoering van toeslagen. Aan de Tweede Kamer wordt voorgesteld deze beleidsdoorlichting uit te stellen. De laatste beleidsdoorlichting van de uitvoering van toeslagen is in 2016 naar de Tweede Kamer gekomen en betrof de periode 2015-2016. Aanvullend inzicht in de uitvoering van toeslagen komt (onder meer) uit rapporten van de ARK (2019) en het ISO Toeslagen (2019 en 2020). Op basis van het ISO trekt het kabinet de conclusie dat een ander stelsel noodzakelijk is. Vanwege de urgentie van de problematiek neemt het kabinet op korte termijn een aantal maatregelen die het huidige stelsel verbeteren. Voorgesteld wordt om in 2023-2023 een nader vorm te geven evaluatie onderzoek te doen naar de effectiviteit en doelmatigheid van de verbeteringen. Om het effect op de uitvoering van de maatregelen te bepalen wordt de met de verbeteringen gepaard gaande uitkomsten verzameld en met de periode vanaf 2016 tot implementatie van de (voorgenomen) verbeteringen.

Stappen richting vernieuwing van het toeslagenstelsel

2. *Routekaart nieuw stelsel toeslagen (2020-2021)*
Doel van de routekaart is om helder te krijgen welke tussenstappen en maatregelen genomen moeten worden op weg naar het wettelijk perspectief voor automatiseren van het toeslagensysteem. Het burgerperspectief is hierbij van groot belang en gedragsaanpak moet worden en zal zo veel mogelijk worden benut.

Thema 5: Verbeteren proces van Belastingdienst, Douane en Toeslagen: betrouwbare, bruikbaar en inclusief

Verbeteren dienstverlening Belastingdienst

1. *Onderzoek naar fundamentele transformatie van de dienstverlening (2020)*
De eerste fase van dit lopende externe onderzoek (kwaliteitsanalyse) hangt samen met de richtlijn van knelpunten in de dienstverlening en onderliggende processen, de grondoorzaken van deze knelpunten en de alvorens oplossingen en verbeteringen. In de tweede fase (handlingsperspectieven) wordt onderzocht welke concrete maatregelen de Belastingdienst kan nemen om te komen tot - voor

- huzeren en bedrijven met hun behoeften van de dienstverlening, waarbij ook nog is voor de meestelijke maat. Dit onderzoek wordt in 2020 aan de Tweede Kamer aangeboden.
2. **Evaluatie verbeteringen dienstverlening (2020–2024)**
De Belastingdienst werkt aan het verbeteren van de dienstverlening. Het hiervoor genoemde lopende onderzoek naar de mogelijkheden tot een fundamentele transformatie van de dienstverlening dat in 2020 wordt opgeleverd, zal naar vensichting bouwstenen bieden voor het verbeteren van de dienstverlening in 2021 en volgende jaren. Dit zal welke worden uitgewerkt in een plan om de dienstverlening van de Belastingdienst te verbeteren, waarbij ook de interactiestrategie betrokken wordt. De evaluatie richt zich op dit plan, het proces van de uitvoering ervan en op de vraag of de doorgevoerde veranderingen doeltreffend en doelmatig zijn.
- Borgen stabiliteit cruciale processen Belastingdienst
3. **Evaluatie Inningsproces (2022)**
Het Inningsproces is een cruciaal proces binnen de Belastingdienst waarvan de stabiliteit geborgd moet blijven. Om te voorkomen dat nieuwe problemen ontstaan, heeft het kabinet middelen beschikbaar gesteld om de druk op cruciale processen binnen de Belastingdienst te verlagen en de uitvoeringscapaciteit op een gelijk niveau te houden. Om de continuïteit, stabiliteit en uitvoerbaarheid van Innings en Detailing te waarborgen, wordt voortdurend gewerkt aan verbetering van deze processen. De evaluatie zal de doeltreffendheid en doelmatigheid toetsen, een analyse van het Inningsproces bieden en leiden tot voorstellen tot verbetering van het Inningsproces op korte, middellange en lange termijn.
- Fiscaal beleid en uitvoering
4. **Beleidsdoelstelling Offshoreverlening (2020)**
De Beleidsdoelstelling Offshoreverlening richt zich op de vraag: In hoeverre de Belastingdienst erin slaagt om op de effectieve en doelmatige wijze burgers en bedrijven passende dienstverlening aan te bieden en het voor hen zo gemakkelijk mogelijk te maken om hun verplichtingen na te komen en hun rechten geldend te maken.
5. **Beleidsdoelstelling Douane (2020)**
De Beleidsdoelstelling Douane richt zich op de vraag: In welke mate de uitvoering en handhaving van de Douane doeltreffend en doelmatig is om de AEG-doelstellingen (Mitsaart, Bescherming en Concurrentievermogen) van de douane te bereiken.
6. **Beleidsdoelstelling Toezicht, opsporing en massale processen (2023)**
De Beleidsdoelstelling Toezicht, opsporing en massale processen is gericht op de doeltreffendheid en doelmatigheid van de uitvoering en handhaving van de Belastingdienst. De evaluatie richt zich op het fiscale domein (de huidige vele uitvoerings Beleidsdoelstellingen). In de eerste fase de start zal nagegeen worden in hoeverre de aanpak van de vorige Beleidsdoelstelling Toezicht, opsporing en massale processen (periode 2010-2016) zijn opgevolgd. Aan de hand daarvan zal, in overleg met de betrokken directies, de scope, aanpak en invulling van deze Beleidsdoelstelling worden vastgesteld om te komen tot een afschering (beleidsinstrumenten, handhavinginstrumenten, draaglijnen) die de meest relevante inzichten oplevert.

Overzicht coronamaatregelen

1. **Monitoring en evaluatie (fiscale) crisis maatregelen (doorlopend)**

Verstrijdende maxima's en regels worden gemiddeld, waaronder verschillende fiscale priema's en regels (onder andere piloot van belastingbelastingsoverdrachten en de fiscale Coronaservice), indien mogelijk wordt in kaart gebracht. In hoeverre aan de beoogde doelen (meestal liquiditeit) is bijgedragen. Een nader evaluatie wordt meegenomen in de uitwerking van de toekomstige (over de evaluatie van de coronamaatregelen) tijdens het afsluiten van de evaluatie.

2. Analyse van de regelgeving (2020)

Met het toelaten van lenen en het kredietlimiet wordt in Nederland voor het eerst door commerciële kredietverzekeraars meer dan 200 miljard aan aan handel mogelijk gemaakt. Als gevolg van de COVID-19 crisis is de dienstverlening onder druk komen te staan. De enige manier om de risico's te beheersen en zo te voorkomen dat de verzekeraars zelf in financiële problemen komen, waardoor deze kredietverlening geheel misrekenen kan zijn, is het verlenen van de zogeheten kredietlimieten. Daarom besloot de Staat over te gaan tot het verzekeren van de geshortportofolio's van de verzekeraars voor het hele jaar 2020, met een garantie van maximaal 12 miljard euro. In het najaar 2020 zal er een analyse komen van de baten en lasten van deze hervestiging en daarbij levers (in de vorm van orden op mogelijkheden om de kosten voor de Staat eventueel te verdelen over betrokken partijen zoals de verzekeraars en hun verzekeren).¹⁴

Overige evaluaties / onderzoeken Financien

1. Nader onderzoek naar openstaande zaken bij 2 (2020 – 2021)

Uit onderzoek in het kader van de bouwtekenen voor een beter belastingstelsel is gebleken dat de omvang van het versmog en het groter is dan eerder gedacht. Op dit terrein is nader onderzoek nodig samen met het CBS.

2. Evaluatie Strategische Evaluatie Agenda (2020 – 2021)

Deze evaluatie wordt in eerste instantie om van twee belangrijke evaluaties met alle betrokken stakeholders, waaronder in ieder geval de departementen, de Algemene Rekenkamer en Tweede Kamer. Vervolgens monitoring en evaluatie van de SEA's in de komende jaren (2021 en verder) is voorzien met het oog op de coördinatie van de samenwerking.

3. Evaluatie Pilot GW 3.1 (2020 – 2021)

Deze pilot start rond 1 juni (voor enkele departementen later i.v.m. de Covid-19 situatie) en loopt tot het eind van dit kalenderjaar. De pilot zal door een externe partij geëvalueerd worden om te onderzoeken of de opdoeken in de komende jaren bij departementen hieraan kan bijdragen. Publicatie van de evaluatie wordt verwacht in 2021.

4. Evaluatie fiscale regelgeving (2021) (indien voldoende data beschikbaar)

Bij verandering in de inkomstenbelasting is de uitwerking vaak een van de belangrijkste knelpunten. De doelstelling van de door de opvolgingsregulering (op daarop aan. Zo wordt de BOR, een vrijstelling in de schenken en erfbelasting, te voorkomen dat de belastingheffing belasting vormt voor een gewone levenswijze afhankelijkende - overdracht (hetzelfde via verkoop, hetal, via schenking of vererfing) van levensvatbare bedrijven. Ook na andere bedrijfsopvolgingsregelingen kunnen dit

¹⁴ Kamerstukken 2019-2020, 2 440 nr. 5

uitgangspunt. In de evaluatie wordt de doelmatigheid en de doelmatigheid van de bedrijfsopvolgingsregelingen beoordeeld. Of deze evaluatie doorgevoerd wordt hangt af van de beschikbaarheid van aangien-
toetsen.

6. *Evaluatie eenmalige vrijstelling schenken- en erfbelasting t.a.v. de eigen woning (2021)*
Tot circa € 100.000 is een belastingvrije schenking ten behoeve van de eigen woning mogelijk, mits de ontvanger tussen de 18 en de 40 jaar oud is. Deze regeling zal voortvold worden op doelfaithendheid en doelmatigheid.
6. *Vpb vrijgestelde en fiscale beleggingsinstellingen (2021)*
De Vpb vrijgestelde en fiscale beleggingsinstellingen kennen aparte regimes binnen de Vpb. Deze regimes zullen worden beoordeeld en worden afgewogen tegen een mogelijke alternatief.
7. *Onderzoek naar mogelijke digitale platform economie (2021)*
In kaart wordt gebracht hoe groot de platform economie is (inkomen en aantallen), huidige instellingen zijn verouderd of kennen een andere afbakening.
8. *Evaluatie fiscale regelingen overdrachtsbelasting (2020 – 2021)*
De doelmatigheid en doelmatigheid van de overdrachtsbelasting worden beoordeeld.
9. *Evaluatie kleine ondernemersregeling btw (2021)*
De in 2020 aangepaste kleine ondernemersregeling wordt geëvalueerd. Daarbij wordt gekeken naar doelmatigheid en doelfaithendheid.
10. *Evaluatie grensovereenkomsten accijnzenverhogingen (2021)*
In het Nationale Preventieakkoord¹¹ is opgenomen dat de tabaksaccijnzen op een pakje sigaretten zodanig wordt verhoogd dat de prijs van een pakje met 1 euro stijgt. Alvorens de prijs verder te verhogen tot 10 euro is toegezegd dat het kabinet in 2021 een evaluatie zal uitvoeren omdat grensovereenkomsten de effectiviteit van en het draagvlak voor de maatregel kunnen ondermijnen.
11. *Effectiviteit arbeidsmarktregelingen evaluatie Arbeidskorting/Inkomensafhankelijke Combikorting (2022)*
De inkomensafhankelijke Combikorting wordt steeds meer gebruikt om arbeidsparticipatie te bevorderen, met instrumenten zoals de Arbeidskorting en Inkomensafhankelijke Combikorting. Door de toenemende complexiteit van het gebruik, zijn vanuit gedragseconomisch perspectief vraagtekens te stellen bij de effectiviteit van dit instrument. De doelmatigheid en doelfaithendheid van deze prikkels wordt beoordeeld in de geplande evaluatie.
12. *Evaluatie ondernemersregelingen (2022)*
Of bestaan verschillende afrekeningen voor ondernemers zoals de zelfstandigenaftrek en mik-winstvrijstelling, maar ook de meewerk-afrekeningen en andere kleinere afrekeningen. Door de instrumenten op het terrein van ondernemerschap te evalueren kunnen de keuzes worden verbeterd. De focus van deze evaluatie zal op een later moment bepaald worden, het heeft de voorkeur om de evaluatie te richten op één van de ondernemersregelingen.
13. *Evaluatie landbouwvrijstelling (2022)*
Invullen is afhankelijk van de omstandigheden van het onderzoek van de Algemene Belastingwet naar de landbouwvrijstelling.

¹¹ <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/preventieakkoord-en-preventie-in-acties/preventieakkoord>

1893432

02424